

RP 109/2026 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om allmänt stöd, lagen om ordnande av arbetskraftsservice samt lagen om allmänna språkexamina

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om allmänt stöd, lagen om ordnande av arbetskraftsservice samt lagen om allmänna språkexamina ändras.

Enligt proposition ska allmänt stöd som betalas ut på grund av arbetslöshet betalas ut i form av integrationsstöd till en arbetslös arbetssökande som inte uppfyller arbetsvillkoret i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, som har varit bosatt i Finland i mindre än tre år under de föregående tio åren och som är i behov av ekonomiskt stöd. Det allmänna stödet i form av integrationsstöd skulle uppgå till 33,64 euro per dag på 2026 års nivå.

Kravet på att personen ska antingen uppfylla arbetsvillkoret eller ha bott i Finland i tre år tillämpas inte om personens modersmål är finska, svenska eller samiska, eller om personen har slutfört den grundläggande utbildningens lärokurs eller gymnasiets lärokurs eller avlagt studentexamen eller en examen som ger yrkesfärdigheter på finska, svenska eller samiska eller om personen har påvisat språkkunskaper som motsvarar målnivån i fråga om finska eller svenska inom minst två delområden enligt lagen om främjande av integration. Kravet ska inte heller tillämpas på en person som inte kan påvisa språkkunskaper på grund av funktionsnedsättning eller någon annan motsvarande orsak. Allmänt stöd i form av integrationsstöd betalas endast i situationer där en person flyttar till Finland efter det att den föreslagna lagen har trätt i kraft.

Arbetskraftsmyndigheten ska svara för att en arbetssökande som hör till målgruppen för allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd får tillgång till en tjänst som motsvarar hans eller hennes servicebehov. Tjänsten ska ordnas eller den arbetssökande hänvisas till tjänsten senast när jobbsökningen har varit i kraft sammanlagt sex månader.

Deltagande i allmän språkexamen på mellannivå i finska eller svenska eller i ett delprov i en sådan examen ska vara avgiftsfritt för personer som på grund av sina färdigheter, kunskaper eller behov inte deltar i integrationsutbildning.

En arbetslös arbetssökande som befinner sig i landet med ett uppehållstillstånd som beviljats på grund av tillfälligt skydd kan ha rätt till allmänt stöd eller allmänt stöd i form av integrationsstöd under samma förutsättningar som andra arbetssökande efter att ha bott i Finland i minst ett år.

Förslaget har samband med målet för statsminister Petteri Orpos regeringsprogram att för invandrare ersätta utkomststödet och arbetsmarknadsstödet med ett integrationsstöd med ett incitament och en skyldighet avseende integration. Dessutom förverkligar förslaget skrivningen i regeringsprogrammet enligt vilken arbetsmarknadsstödet nettonivå ska ändras så att det motsvara grunddelen av det grundläggande utkomststödet och att tillräckliga och intygade kunskaper i ett av de inhemska språken ska höja arbetsmarknadsstödet till den nuvarande nivån.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2027.

Lagarna avses träda i kraft den 1 april 2027.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	5
1 Bakgrund och beredning.....	5
1.1 Bakgrund.....	5
1.2 Beredning.....	5
2 Nuläge och bedömning av nuläget	6
2.1 Försörjning under tiden för integrering och arbetslöshet	6
2.1.1 Utkomstskydd för arbetslösa	6
2.1.1.1 Inledning	6
2.1.1.2 Inkomstrelaterad dagpenning.....	7
2.1.1.3 Allmänt stöd.....	7
2.1.1.4 Arbetskraftspolitiskt utlåtande.....	9
2.1.2 Utkomststöd	9
2.1.2.1 Inledning	9
2.1.2.2 Skyldighet i anslutning till utkomststödet att anmäla sig som arbetssökande och sänkning av grunddelen	11
2.1.3 Bostadsbidrag	12
2.1.4 Boende enligt lagen om bosättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande fall.....	13
2.2 Invandringen till Finland	14
2.3 Utnyttjandet av förmåner.....	15
2.3.1 Hur arbetsmarknadsstöd för nyanlända invandrare utnyttjas	15
2.3.2 Hur utkomststöd för personer som är bosatta i landet med ett uppehållstillstånd som beviljats på grund av tillfälligt skydd utnyttjas.....	19
2.4 Invandrades ställning på arbetsmarknaden och språkkunskapernas betydelse	19
2.4.1 Invandrarens ställning på arbetsmarknaden.....	19
2.4.2 Hur kunskaper i ett inhemskt språk påverkar invandrades insteg på arbetsmarknaden	22
2.5 Utveckling av språkkunskaperna och hur de påvisas	24
2.5.1 Utbildningar som främjar språkkunskaperna.....	24
2.5.2 Möjligheter till självstudier i språk.....	27
2.5.3 Olika sätt att påvisa språkkunskaper.....	28
2.5.4 Delområden för språkkunskaper och tiden för utveckling av språkkunskaperna.....	29
2.6 Sysselsättningsfrämjande service	30
2.7 Tillsynen över integrationsfrämjande tjänster som ordnas av kommunen	31
2.8 EU-lagstiftning	32
2.8.1 EU-förordning 883/2004	32
2.8.2 EU:s migrationsbestämmelser	33
2.8.3 Jämlik behandling.....	35
3 Målsättning.....	35
4 Förslagen och deras konsekvenser	36
4.1 De viktigaste förslagen	36
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna.....	37
4.2.1 Ekonomiska konsekvenser.....	37

4.2.1.1	Hushållens ställning	37
4.2.1.2	De offentliga finanserna	41
4.2.1.3	Konsekvenser för kommunernas ekonomi	45
4.2.1.4	Konsekvenser för sysselsättningen	49
4.2.2	Andra konsekvenser för människor	52
4.2.2.1	Jämlikhet och jämställdhet	52
4.2.2.2	Konsekvenser för barn	55
4.2.2.3	Personer med funktionsnedsättning	56
4.2.3	Myndigheterna	57
4.2.3.1	Folkpensionsanstalten	57
4.2.3.2	Arbetskraftsmyndigheterna och sökande av ändring	58
4.2.3.3	Tillstånds- och tillsynsverket	62
4.2.3.4	Utbildningsstyrelsen	63
4.2.3.5	Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret	63
5	Alternativa handlingsvägar	64
5.1	Handlingsalternativen och deras konsekvenser	64
5.1.1	Modell med minimitrygghet	64
5.1.2	Modell från arbetsgruppen som berett ett integrationsstöd och ett språktillägg till arbetsmarknadsstödet	65
5.1.3	Integrationsstöd utan krav på språkkunskaper	66
5.1.4	Sänkning av det grundläggande utkomststödet grunddel för dem som får integrationsstöd	67
5.1.5	Inverkan av överträdelse av garantitiden på förmånsnivån	67
5.2	Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet	68
5.2.1	Sverige	68
5.2.2	Danmark	70
5.2.3	Norge	72
5.2.4	Nederländerna	73
6	Remissvar	74
6.1	Allmänt	74
6.2	Utlåtanden om förslaget till ändring av lagen om allmänt stöd	74
6.2.1	Inledning	74
6.2.2	Undantag på grund av verifierade tillräckliga språkkunskaper	75
6.3	Utlåtanden om garantitiden och sätten att påvisa språkkunskaperna	77
6.3.1	Garantitiden	77
6.3.2	Sätten att påvisa språkkunskaper	78
6.4	Utlåtanden om propositionens konsekvenser	80
6.5	Övriga utlåtanden	80
7	Specialmotivering	81
7.1	Lagen om allmänt stöd	81
7.2	Lagen om ordnande av arbetskraftsservice	87
7.3	Lagen om allmänna språkexamina	90
8	Bestämmelser på lägre nivå än lag	92
9	Ikraftträdande	93
10	Verkställighet och uppföljning	93
11	Förhållande till andra propositioner	93

11.1 Inledning	93
11.2 Samband med andra propositioner	94
11.3 Förhållande till budgetpropositionen	95
12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	96
12.1 Jämlikhet och rätt till social trygghet	96
12.1.1 Bestämmelser i grundlagen som är av betydelse för propositionen	96
12.1.2 Allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd	98
12.1.3 Undantag som gäller språkkunskaper	100
12.1.4 Garantitid för tillgång till tjänster	101
12.1.5 Ändringsförslaget som gäller personer som får tillfälligt skydd	102
12.2 Stöd för dem som ansvarar för omsorgen om barn	102
12.3 Näringsfrihet och rätt till arbete	104
12.4 Bestämmelser på längre nivå än lag	105
12.5 Kommunal och annan regional självstyrelse	106
12.6 Internationella konventioner som är bindande för Finland	107
12.7 Europeiska unionens lagstiftning	108
12.8 Sammandrag	109
LAGFÖRSLAG	111
1. Lag om ändring av lagen om allmänt stöd	111
2. Lag om ändring av lagen om ordnande av arbetskraftsservice	114
3. Lag om ändring av lagen om allmänna språkexamina	115
BILAGA	117
PARALLELLTEXTER	117
1. Lag om ändring av lagen om allmänt stöd	117
2. Lag om ändring av lagen om ordnande av arbetskraftsservice	121
3. Lag om ändring av lagen om allmänna språkexamina	123

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering innehåller ett flertal punkter om incitament och förpliktelser avseende integrering av invandrare med syfte att integration i Finland ska ske genom arbete. Integrationspolitiken grundar sig på språkinläring och arbete och på att personer som integreras kommer in i samhället och följer dess regler. Systemet för integration föreslås gå från att betona den nyanländas rättigheter till att betona den nyanländas eget ansvar och skyldigheter. Enligt regeringsprogrammet ska utkomststödet och arbetsmarknadsstödet för invandrades del ersättas med ett integrationsstöd, som innehåller ett incitament och en skyldighet till integration.

Statsminister Orpos regeringsprogram innehåller också mål för social trygghet som uppmuntrar till arbete. I dessa ingår den uttalade avsikten att sänka arbetsmarknadsstödet till nivån för grunddelen av det grundläggande utkomststödet. I regeringsprogrammet konstateras det att tillräckliga och intygade kunskaper i ett av de inhemska språken ska höja arbetsmarknadsstödet till den nuvarande nivån.

1.2 Beredning

Regeringens proposition har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet i samverkan med arbets- och näringsministeriet och Folkpensionsanstalten.

Bakom beredningen av regeringens förslag ligger också en arbetsgrupp som social- och hälsovårdsministeriet tillsatte den 25 mars 2024, men som utan slutresultat avslutade sitt arbete den 31 januari 2025. Utöver social- och hälsovårdsministeriet bestod arbetsgruppen av företrädare för arbets- och näringsministeriet, inrikesministeriet, finansministeriet, Folkpensionsanstalten (FPA), Institutet för hälsa och välfärd (THL), Finlands Kommunförbund och Välfärdsområdet Hyvil Oy.

Utkastet till regeringsproposition var ute på remiss under tiden den 5 januari–16 februari 2026. Utlåtanden begärdes av sammanlagt 395 remissinstanser, och dessutom hade alla intresserade möjlighet att lämna utlåtande i tjänsten Utlåtande.fi. Utlåtandena och handlingarna relaterade till propositionen är tillgängliga i den offentliga tjänsten på <https://stm.fi/sv/projekt?tunnus=STM050:00/2024>.

Propositionen behandlades i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning den 12 maj 2026.

Statsminister Juha Sipiläs regering lämnade 2016 en proposition till riksdagen (RP 169/2016 rd), enligt vilken en invandrare som anmält sig som arbetslös arbetsökande skulle beviljas integrationsstöd i stället för arbetsmarknadsstöd. Lagen var avsedd att vara i kraft temporärt under perioden 2017–2020. Regeringen återtog emellertid propositionen.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Försörjning under tiden för integrering och arbetslöshet

2.1.1 Utkomstskydd för arbetslösa

2.1.1.1 Inledning

Syftet med systemet med för arbetslösa är att en arbetslös arbetssökandes ekonomiska möjligheter att söka arbete och förbättra sina förutsättningar att komma in på eller återvända till arbetsmarknaden tryggas genom att de ekonomiska förluster som arbetslösheten orsakar ersätts. Arbetslöshetsförmånerna omfattar inkomstrelaterad dagpenning som betalas ut av arbetslöshetskassorna samt allmänt stöd som betalas ut av Folkpensionsanstalten. Förmåner som betalas ut på grund av arbetslöshet är orsaksbaserade förmåner i den mening som avses i grundlagens 19 § 2 mom. Villkoren för utbetalning av arbetslöshetsförmåner fastställs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) och lagen om allmänt stöd (48/2026).

En förutsättning för att få en arbetslöshetsförmån är att personen har anmält sig som arbetssökande hos arbetskraftsmyndigheten och är arbetslös. Om personen är i heltidsarbete eller sysselsätter sig som företagare på heltid i över två veckors tid, betraktas han eller hon i princip inte som arbetslös och har inte rätt till en arbetslöshetsförmån. Om arbetet är deltidarbete eller sysselsättningen som företagare är en bisyssla, kan personen ha rätt till jämkad arbetslöshetsförmån, det vill säga att den inkomst som fått av arbete eller företagsverksamhet beaktas i beloppet av den arbetslöshetsförmån som betalas ut. Heltidsstudier är i princip ett hinder för utbetalning av en arbetslöshetsförmån.

Arbetslöshetsförmånstagarens allmänna skyldighet är att aktivt söka arbete och utbildning och att ge arbetskraftsmyndigheten uppgifter och redogörelser om sitt yrkeskunnande, sin arbetshistoria, utbildning och arbetsförmåga. Dessutom ska förmånstagaren genomföra en sysselsättningsplan som utarbetats i samarbete med arbetskraftsmyndigheten eller en plan som ersätter den (integrationsplan, aktiveringsplan eller sektorsövergripande sysselsättningsplan) och vid behov söka och delta i tjänster och verksamhet som främjar hans eller hennes sysselsättning.

Om en arbetssökande försummar dessa sina skyldigheter, kan giltigheten för hans eller hennes jobbsökning enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023) i vissa situationer avslutas av arbetskraftsmyndigheten eller så kan tider utan ersättning föreläggas för arbetssökanden, det vill säga så kallade karens- eller skyldigheter att vara i arbete. En tid utan ersättning avser att rätten till utkomstskydd för arbetslösa förloras för viss tid och att ett skyldigheten att vara i arbete att en rätt till en förmån förloras tillsvidare.

För att få en arbetslöshetsförmån måste en utländsk medborgare också uppfylla kraven för att registrera sig som arbetssökande. Bestämmelser om detta finns i lagen om ordnande av arbetskraftsservice. Om inte annat föreskrivs i internationella avtal som är bindande för Finland, förutsätter registreringen av en utländsk medborgare eller icke-medborgare som arbetssökande att personen har rätt att resa in i Finland för att söka arbete på grund av internationella avtal om fri rörlighet för arbetskraft som är bindande för Finland och rätt att utöva förvärvsarbete i Finland utan en sådan prövning av tillgången på arbetskraft som avses i utlänningslagen (301/2004), eller att personen har rätt att förvärvsarbeta på grundval av ett beviljat uppehållstillstånd och uppehållstillståndet inte är föremål för några begränsningar för arbetsgivaren.

En arbetssökande som får en arbetslöshetsförmån har rätt att få kostnadsersättning för de i lagen om utkomststöd nämnda resekostnader och andra kostnader som föranleds av deltagandet i service som främjar sysselsättningen. Kostnadsersättningen är i princip nio euro per dag men uppgår till 18 euro per dag för den som deltar i service utanför sitt pendlingsområde. Kostnadsersättning betalas för den tid som arbetskraftsutbildningen samt frivilliga studier, jobbsökarträning, karriärträning, utbildningsprövning, arbetsprövning och rehabiliterande verksamhet enligt 28–30 och 31 § 1 mom. i integrationslagen varar. Kostnaderna till den som får inkomstrelaterad dagpenning betalas av arbetslöshetskassan och till den som får allmänt stöd av Folkpensionsanstalten.

Om en arbetssökande inte har rätt till en arbetslöshetsförmån eller deltar i annan service som stödjer sysselsättningen, kan han eller hon ha rätt till kostnadsersättning för utgifter enligt arbetskraftsmyndighetens prövning.

2.1.1.2 Inkomstrelaterad dagpenning

Inkomstrelaterad dagpenning betalas vanligen till en arbetssökande som har varit etablerad på arbetsmarknaden och som fått sin försörjning genom lönearbete, företagsverksamhet eller därmed jämförbart eget arbete. Inkomstrelaterad dagpenning betalas till den som är försäkrad i en sådan arbetslöshetskassa som avses i lagen om arbetslöshetskassor.

Rätt till inkomstrelaterad dagpenning har en arbetslös som uppfyller arbetsvillkoret. Syftet med arbetsvillkoret är att visa att en person har varit etablerad på arbetsmarknaden på det sätt som anges ovan och har fått sin försörjning genom förvärsarbete. En förutsättning för att få en inkomstrelaterad dagpenning är i princip boende i Finland på det sätt som avses i lagen om bosättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande fall (16/2019), såvida inte annat följer av EU-lagstiftningen. Konsekvenserna av EU-lagstiftningen beskrivs närmare i avsnitt 2.8.

Rätt till inkomstrelaterad dagpenning har den som är medlem av en löntagarkassa och som har varit försäkrad åtminstone de 12 närmast föregående månaderna och som under de kalendermånader han eller hon varit försäkrad har uppfyllt arbetsvillkoret för löntagare. Rätt till inkomstrelaterad dagpenning har också den som är medlem av en företagarkassa och som har varit försäkrad åtminstone de 15 föregående månaderna och som medan han eller hon varit försäkrad har uppfyllt arbetsvillkoret för företagare.

Inkomstrelaterad dagpenning betalas sammanlagt för högst 300 arbetslöshetsdagar till en person som varit i arbete i högst tre år och för 400 arbetslöshetsdagar till en person som varit i arbete i sammanlagt över tre år. Om arbetsvillkoret för en person är uppfyllt då han eller hon har fyllt 58 år och han eller hon vid den tidpunkt då arbetsvillkoret uppfylls har en tid i arbete på minst fem år under de senaste 20 åren, betalas inkomstrelaterad dagpenning för sammanlagt högst 500 arbetslöshetsdagar.

Den inkomstrelaterade dagpenningen består av en grunddel på 37,21 euro (2026 års nivå) och en förtjänstdel. Om en person arbetar tillfälligt eller på deltid under arbetslösheten beaktas förvärsinkomsten av arbetet i den jämkade inkomstrelaterade dagpenningen.

2.1.1.3 Allmänt stöd

Allmänt stöd betalas ut till en person som inte har rätt till inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller vars rätt till inkomstrelaterad dagpenning har upphört på grund av att maximitiden för inkomstrelaterad dagpenning har gått ut och som är i behov av ekonomiskt stöd. En förutsättning för att få allmänt stöd är boende i Finland på det

sätt som avses i lagen om bosättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande fall. Allmänt stöd betalas dock inte till en person som har rätt att förvärvsarbeta med stöd av ett tillfälligt uppehållstillstånd. Det allmänna stödet betalas ut av Folkpensionsanstalten.

Det allmänna stödet är inte baserat på arbete, utan är ett orsaksbaserat stöd som betalas på sociala grunder för att trygga den arbetslösas minimiförsörjning och som till sin varaktighet är obegränsat. Det fulla allmänna stödet är 37,21 euro per dag och cirka 800 euro per månad (på 2026 års nivå).

I behovsprövningen av det allmänna stödet beaktas i princip samtliga egna inkomster som mottagaren av stödet har. Förvärvsinkomst på grundval arbete beaktas dock i beloppet av det jämkade allmänna stödet. Behovsprövning sker emellertid inte för den tid mottagaren deltar i sysselsättningsfrämjande service.

De inkomster som ska beaktas vid behovsprövningen av det allmänna stödet bedöms beroende på hur mycket inkomster som flyter in fortlöpande under arbetslöshetstiden, det vill säga att inkomster av sporadisk natur eller engångsnatur inte inverkar på det allmänna stödets belopp. I behovsprövningen beaktas även sådana inkomster som påverkar personens inkomstnivå under arbetslöshetstiden, även om inkomsterna fåtts under en annan tid än arbetslöshetstiden. En inkomstpost som återkommer årligen eller i övrigt på återkommande sätt fördelas som en inkomst antingen för hela året eller för en annan inkomstperiod. Före behovsprövningen avdras från den inkomst som påverkar det allmänna stödet utgifterna för att förvärva och bibehålla inkomsten. De inkomstslag som ska beaktas i behovsprövningen är till exempel vårdarvode för närståendevårdare och kapitalinkomster.

Den inkomst som ska beaktas i behovsprövningen påverkar det allmänna stödets storlek i den mån inkomsten överstiger 311 euro per månad (brutto), varvid 50 procent av den inkomst som överstiger inkomstgränsen dras av från det allmänna stödet.

Om den som ansöker om allmänt stöd inte efter grundskolan eller gymnasiet har någon utbildning som leder till examen och som ger yrkesfärdigheter, kan allmänt stöd betalas ut efter en väntetid på högst 21 veckor. Det allmänna stödet betalas till nedsatt belopp, om personen bor i sina föräldrars hushåll och inte har uppfyllt arbetsvillkoret i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Finansieringsansvaret för det allmänna stödet fördelas mellan staten och kommunerna, och dessutom finansieras det allmänna stödet med intäkterna från arbetslöshetsförsäkringspremierna för arbetstagare som inte är medlemmar i någon arbetslöshetskassa under 400 dagar efter utbetalningen av det allmänna stödet, om mottagaren av det allmänna stödet har uppfyllt arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Under de första 100 dagarna av utbetalningen av arbetslöshetsförmåner finansieras det allmänna stödet med statliga medel och intäkterna från arbetslöshetsförsäkringspremierna. Därefter används statliga medel och intäkterna från arbetslöshetsförsäkringspremierna för att finansiera skillnaden mellan det allmänna stödet och finansieringsandelen från den kommun där mottagaren av det allmänna stödet är bosatt. Finansieringsandelen för den kommun där mottagaren av det allmänna stödet är bosatt ökar i takt med att utbetalningsperioden för arbetslöshetsförmånen blir längre. Kommunens finansieringsansvar börjar när personen har fått en arbetslöshetsförmån i 100 dagar, varvid kommunens finansieringsansvar är 10 procent. Efter 200 dagar ökar kommunens finansieringsansvar till 20 procent, efter 300 dagar till 30 procent, efter 400 dagar till 40 procent och efter 700 dagar når kommunens finansieringsandel den övre gränsen på 50 procent. Vid beräkningen av antalet dagar för vilka arbetslöshetsförmån betalas, beaktas de dagar för vilka stödmottagaren har fått allmänt stöd eller därförinnan inkomstrelaterad dagpenning.

Allmänt stöd som betalas ut till personer som omfattas av lagen om främjande av integration (681/2023, härafter *integrationslagen*) finansieras med statliga medel, från och med den första anteckningen om hemkommun i bosättningskommunen, i antingen ett eller tre år, beroende på persongrupp, om mottagaren av det allmänna stödet inte har uppfyllt arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa och hans eller hennes allmänna stöd därför inte finansieras med intäkterna från arbetslöshetsförsäkringspremien. De som hör till persongruppen i fråga är sådana som har ett i utlänningslagen (301/2004) avsett giltigt uppehållstillstånd i Finland, vars uppehållsrätt har registrerats eller som har beviljats ett uppehållskort i enlighet med utlänningslagen eller är en nordisk medborgare vars uppehållsrätt har registrerats i enlighet med vad som har överenskommits mellan de nordiska länderna om registrering av befolkningen. Under tre år efter den första anteckningen om hemkommun finansierar staten arbetsmarknadsstödet för till exempel personer som får internationellt skydd och deras familjemedlemmar. För andra som omfattas av tillämpningsområdet för integrationslagen, finansierar staten det allmänna stödet under ett år från den första anteckningen om hemkommun. Den arbetslöshetsförmån som betalas till personer under den tid staten har fullt finansieringsansvar inkluderas inte heller i utbetalningsdagarna för det allmänna stödet.

2.1.1.4 Arbetskraftspolitiskt utlåtande

I lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs det om arbetskraftspolitiskt utlåtande. Arbetskraftsmyndigheten eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret (*UF-centret*) ger Folkpensionsanstalten bindande utlåtanden om de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för att få en arbetslöshetsförmån. Vissa uppgifter som förutsätter prövning i samband med utlåtanden har centraliserats på det riksomfattande planet till UF-centret.

I arbets- och näringsministeriets förordning om givande av arbetskraftspolitiskt utlåtande och om uppgifter som ska antecknas i utlåtandet (512/2024) finns bestämmelser om tidsfristen för lämnande av utlåtande. Arbetskraftsmyndigheten ska ge ett arbetskraftspolitiskt utlåtande i ärenden där den är ansvarig inom sju dygn från det att den sökande har lämnat de upplysningar som behövs för utlåtandet eller från det att tidsfristen för lämnandet av upplysningar har gått ut, såvida inte annat följer av ärendets karaktär eller omfattning eller av andra särskilda skäl. UF-centret ska inom 30 dagar lämna de utlåtanden som ankommer på centret.

2.1.2 Utkomststöd

2.1.2.1 Inledning

Utkomststödet är en förmån i enlighet med 19 § 1 mom. i grundlagen som tryggar vars och ens rätt till oundgänglig försörjning och omsorg som behövs för ett människovärdigt liv. Det är fråga om en stödform som beviljas i sista hand, och förutsättningarna för att få detta stöd utreds genom individuell behovsprövning. Det handlar om en familjespecifik form av stöd som är avsedd för situationer där en person eller en familj av någon orsak inte klarar av att betala sina nödvändiga löpande utgifter. Av denna anledning beviljas stödet för en kort tid, det vill säga huvudsakligen endast för en månad åt gången.

Syftet med utkomststödet, i förhållande till den övriga sociala tryggheten, är att i sista hand tillfälligt komplettera det övriga systemet och stödet i särskilda situationer. Utkomststöd kan beviljas för brådskande stödbehov, förändringar i livet eller överraskande exceptionella utgifter. I vissa fall kan det på grund av en komplicerad personlig situation uppstå ett långvarigt behov av utkomststöd, när de övriga förmånerna inte utgör ett tillräckligt skydd.

Utkomststödet består av grundläggande utkomststöd, som verkställs av Folkpensionsanstalten, samt kompletterande och förebyggande utkomststöd, som socialvården inom välfärdsområdet ansvarar för.

Behovet av utkomststöd och stödets belopp konstateras med hjälp av en beräkning som beaktar personens och familjens sammanlagda inkomster samt i lagen om utkomststöd definierade utgifter. Det grundläggande utkomststödet och det kompletterande utkomststödet hänger starkt ihop med varandra bland annat på så sätt att den beräkning som utarbetats av Folkpensionsanstalten utnyttjas som grund för det kompletterande utkomststödet. Ingen redogörelse behöver uppvisas om de utgifter som täcks med det grundläggande utkomststödet grunddel, och utgifternas kalkylmässiga storlek har fastställts på förhand i lagen enligt familjetyp. För varje familjemedlems vidkommande beaktas i beräkningen en egen grunddel som utgiftspost, vars storlek varierar beroende på hushållets storlek och ålder och antal i fråga om de barn som ska försörjas. De utgifter som täcks med grunddelen anses innefatta utgifter för kost samt andra utgifter som hänför sig till en persons och familjs dagliga uppehälle och som fastställts i lag. Från och med den 1 februari 2026 är grunddelens belopp för en ensamstående 578,43 euro per månad.

De så kallade övriga grundutgifterna består av exempelvis utgifter för boende samt hälso- och sjukvårdsutgifter. För dessa utgifter ska särskild utredning läggas fram. Beaktandet av övriga utgifter är förenat med prövning, eftersom utgifterna godkänns till den del de är av relevant storlek. I förarbetena till lagen om utkomststöd har det konstaterats att de övriga grundutgifterna i praktiken i allmänhet beaktas enligt deras faktiska storlek, om de inte anses oskäligen (se t.ex. RP 358/2014 rd, s. 32). Det nödvändiga beloppet av utgifter för boende i varje kommun och familjetyp fastställs dock i statsrådets förordning om det behövliga beloppet av boendeutgifter för utkomststöd (144/2024).

Personer som är stadigvarande bosatta i Finland har rätt till utkomststöd. Vistelsens faktiska karaktär ska utredas individuellt för varje sökande. I den ändring av lagen om utkomststöd som träder i kraft den 1 februari 2016 preciseras den personkrets som omfattas av tillämpningsområdet. Uppehållstillståndet ska vara i kraft, om vistelsen i fråga om en myndig person förutsätter ett sådant. Också en anhängig ansökan om uppehållstillstånd uppfyller kravet på uppehållstillstånd, om tillståndet har sökts i Finland. Rätt till så kallat fullt utkomststöd föreligger inte, om personen har fått ett verkställbart beslut om avlägsnande ur landet. I sådana fall bestäms rätten till utkomststöd enligt vad som gäller för dem som vistas tillfälligt i landet.

Personer som vistas tillfälligt i Finland har endast rätt till brådskande och nödvändigt stöd. Folkpensionsanstalten och välfärdsområdena ansvarar för stödet till personer som vistas tillfälligt i landet. I praktiken genomförs arbetsfördelningen på ett sådant sätt att Folkpensionsanstalten beviljar brådskande stöd med betalningsförbindelse för livsmedel och brådskande läkemedel. Socialvården bedömer behovet av tillfälligt boende och andra särskilda behov, till exempel för barnfamiljer.

Staten och kommunerna svarar för hälften var av finansieringen av det grundläggande utkomststödet. Från början av 2027 är dock kommunens finansieringsandel 100 procent av det grundläggande utkomststödet om den sökande är 18–24 år och om det i familjen endast finns personer i åldern 18–24 år. Finansieringen av de delar av stödet som välfärdsområdena ansvarar för sker via välfärdsområdenas allmänna finansiering.

2.1.2.2 Skyldighet i anslutning till utkomststödet att anmäla sig som arbetssökande och sänkning av grunddelen

Enligt lagen om utkomststöd är var och en är skyldig att enligt bästa förmåga dra försorg om sig själv och sitt eget uppehälle samt i den omfattning som bestäms i äktenskapslagen (234/1929), i lagen om underhåll för barn (704/1975) och i annan lag om sin makes samt sina minderåriga barns och adoptivbarns uppehälle. Skyldigheten för den som ansöker om utkomststöd att anmäla sig som arbetslös arbetssökande enligt lagen om utkomststöd preciserades i den ändringslag som trädde i kraft den 1 februari 2026. Den som har fyllt 18 år och som ansöker om utkomststöd och som inte uppnått den ålder som berättigar till ålderspension enligt 10 § 1 mom. i folkpensionslagen (568/2007), eller den som är 17 år och som har fullgjort sin läroplikt, är skyldig att anmäla sig som arbetssökande som söker heltidsarbete och hålla sin jobbsökning i kraft på det sätt som avses i lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023), om inte personen 1) arbetar som löntagare i arbete där antalet arbetstimmar är minst 30 timmar per vecka; 2) får den utkomst som oundgängligen behövs genom sysselsättning som företagare eller i eget arbete; 3) studerar på heltid och får en primär förmån som är avsedd att trygga utkomsten under studierna; 4) är en sådan person som avses i 3 kap. 3 § 1 mom. eller 4 § 2 mom. 1–6 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002); 5) på grund av anstaltsvård är förhindrad att ta emot arbete; 6) vårdar hemma ett barn som är under tre år och för det får sådant stöd för hemvård som avses i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996); 7) arbetar som en sådan familjevårdare som avses i familjevårdslagen (263/2015) så att den vård som uppdragsavtalet om familjevård avser binder personen för minst 4 timmar per dag, 8) är en sådan närståendevårdare som avses i lagen om stöd för närståendevård (937/2005) så att den vård som avtalet om närståendevård avser binder personen för minst 4 timmar per dag; 9) fullgör värnplikt eller civiltjänst; eller 10) på grund av någon annan godtagbar och med i 1–9 punkten nämnda orsaker jämförbar orsak är förhindrad att ta emot arbete.

Om den som ansöker om utkomststöd inte anmäler sig som arbetssökande hos Arbetskraftsmyndigheten, kan utkomststödet grunddel sänkas. Skyldigheten för integrationskunder som ansöker om utkomststöd att registrera sig som arbetssökande fastställs på grundval av 2 a § i lagen om utkomststöd på samma villkor som för andra personer som ansöker om utkomststöd.

Utkomststödet grunddel kan likaså sänkas på de andra grunder som anges i lagen om utkomststöd. Sänkningens varaktighet och belopp beror på den omständighet som den grundar sig på. Bestämmelserna i lagen om utkomststöd om sänkning av grunddelen ändras från den 1 februari 2026 på följande sätt.

Grunddelens belopp sänks med 50 procent för en person som fyllt 18 år och som trots Folkpensionsanstaltens uppmaning inte inom en tidsfrist på en månad har ansökt om en sådan primär förmån som personen med beaktande av livssituationen och omständigheterna sannolikt kan antas ha rätt till, eller om en person som enligt 2 a § i lagen om utkomststöd är skyldig att anmäla sig som arbetssökande för heltidsarbete trots Folkpensionsanstaltens uppmaning inte inom en tidsfrist på en månad har gjort en sådan anmälan. I dessa situationer kan sänkningen av grundbeloppet pågå tills personen, på uppmaning av Folkpensionsanstalten, ansöker om den primära förmånen eller registrerar sig som arbetssökande hos Arbetskraftsmyndigheten.

Grunddelens belopp sänks med 20 procent för den som har förfarit Arbetskraftspolitiskt klandervärd på ett sådant sätt att han eller hon inte med stöd av 2 kap. 13 eller 14 § eller 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa är berättigad till arbetslöshetsförmån för viss tid eller tills vidare eller om en invandrare som avses i integrationslagen och som inte enligt lagen om

utkomststöd är skyldig att anmäla sig som arbetssökande vid Arbetskraftsmyndigheten utan grundad anledning har vägrat delta i utarbetandet av en integrationsplan eller i sysselsättningsfrämjande åtgärder som avtalats specificerat i integrationsplanen eller om invandraren genom sin försummelse har föranlett att ingen integrationsplan har kunnat utarbetas. Om grunddelens belopp i dessa fall sänkts med 20 procent redan under en månad och förutsättningarna för en sänkning av grunddelen fortsätter även under följande månad, fortsätter sänkningen av grunddelen med 40 procent så länge förutsättningarna för en sänkning av grunddelen uppfylls.

I situationer som involverar Arbetskraftspolitiskt klandervärt förfarande där en förmånstagares arbetslöshetsförmån har sänkts för viss tid beror sänkningen på hur länge avbrottet i utkomstskyddet varar, så att ett avbrott på 7–30 dagar i utkomstskyddet för arbetslösa orsakar en sänkning av utkomststödet på en månad. Ett 45 dagars avbrott i utkomstskyddet orsakar en sänkning av grunddelen i två månader. Ett avbrott i utkomstskyddet som fastställts att gälla tills vidare leder i princip till en sänkning av grunddelen i sex månader. Sänkningen skulle emellertid i detta fall vara en kortare tid, dock minst två månader, om personens rätt till arbetslöshetsförmåner återställs eller om personen inte längre ska anses vara arbetslös.

Om en invandrare inte på grundval av 2 a § i lagen om utkomststöd är skyldig att anmäla sig som arbetssökande hos Arbetskraftsmyndigheten, kan sänkningen av grunddelen pågå i högst två månader från dagen för vägran eller försummelse i fall som gäller bristande efterlevnad av integrationsplanen.

I alla de fall som beskrivs ovan kan sänkningen dock endast göras om den inte äventyrar den utkomst som oundgängligen behövs för att trygga ett människovärdigt liv och sänkningen inte heller i övrigt kan anses oskälig. Sänkning av grunddelen kräver alltid en sammantagen bedömning i det enskilda fallet. Innan grunddelen sänks för första gången ska klienten ges tillfälle att lägga fram en utredning om skälen till att grunddelen inte ska sänkas eller till att sänkningen skulle vara oskälig. När sänkningen av grunddelen fortsätter på samma grunder och med samma belopp som grunddelen har sänkts föregående månad, ska klienten ges särskilt tillfälle att lägga fram ny utredning endast om det av ansökan eller annars framkommer skäl på basis av vilka det kan anses nödvändigt att höra klienten på nytt.

I enlighet med 84 § 3 mom. i integrationslagen lämnar Folkpensionsanstalten avgiftsfritt till kommunen för genomförandet av en bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster enligt 14 § nödvändiga uppgifter om invandrare som annat än tillfälligt får utkomststöd enligt lagen om utkomststöd. Detta avser uppgifter som är nödvändiga för att kommunen ska kunna nå invandrare, det vill säga kontaktuppgifter och identifieringsuppgifter. I praktiken riktas bedömningen av kompetens och behovet av integrationstjänster också till invandrare som får annat än tillfälligt, i lagen om utkomststöd avsett stöd och vid behov upprättas en integrationsplan för dem på det sätt som avses i 16 § i integrationslagen.

2.1.3 Bostadsbidrag

Bestämmelser om hushålls rätt till bostadsbidrag finns i lagen om allmänt bostadsbidrag (938/2014). Bostadsbidraget beviljas hushållet gemensamt och påverkas av hela hushållets sammanlagda inkomster och egendom.

Bostadsbidragets belopp bestäms enligt antalet personer som hör till hushållet, de boendekostnader som ska beaktas i bostadsstödet samt de inkomster och den egendom som medlemmarna i hushållet har. När bostadsbidraget beräknas beaktas som månadsinkomst de fortlöpande eller årligen återkommande bruttointkomsterna för hushållets medlemmar. Som

inkomster beaktas inte de prioriterade inkomster som det föreskrivs om i lagen och inte heller arv, gåva, tillfälliga försäljningsvinster eller därmed jämförbara tillfälliga inkomster eller barnens inkomster. När bostadsbidraget beräknas beaktas som inkomst exempelvis en arbetslöshetsförmån som en medlem i hushållet får.

2.1.4 Boende enligt lagen om bosättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande fall

Lagen om bosättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande fall innehåller bestämmelser om tillämpningen av lagstiftningen om bosättningsbaserade förmåner till personer som kommer från utlandet till Finland eller som flyttar från Finland till utlandet. Lagen tillämpas tillsammans med lagstiftningen om bosättningsbaserade förmåner och den internationella lagstiftningen om samordning av de sociala trygghetssystemen. Boende i Finland bestäms på olika sätt beroende på om en person kommer till Finland från ett EU-land, ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller från Schweiz eller från något annat land där EU-lagstiftning inte tillämpas. Rätten till bosättningsbaserade förmåner kan grunda sig antingen på boende eller arbete. Om boendekriterierna inte uppfylls har en person ändå, om förutsättningar som gäller arbete, rätt till förmåner enligt 1 § 2 mom. 1 punkten i den nämnda lagen om förutsättningarna enligt förmånlagsstiftningen uppfylls. Boende ger en mer omfattande rätt också till förmåner enligt 1 § 2 mom. 2 punkten.

Frågan om boende när det gäller personer som kommer till Finland från ett EU-land, ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller från Schweiz avgörs i först hand enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (härefter *EU-förordning 883/2004*) och i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 om tillämpningsbestämmelser till förordningen om samordning av de sociala trygghetssystemen. Om ingen överenskommelse om bosättningslandet kan nås mellan ursprungslandet och den stat till vilken personen reser, kommer bosättningen att avgöras med beaktande av de faktorer som rör fastställandet av bosättningen i enlighet med artikel 11 i förordning 987/2009, såsom bosättningsens varaktighet, familjesituationen, inkomstkällan och beskattningslandet. I enlighet med EU-domstolens beslutspraxis anses det land vara bosättningsland, där den berörda personen har sina huvudsakliga intressen, på grundval av de ovan nämnda kriterierna. EU-domstolen har också ansett att en person endast kan ha ett bosättningsland åt gången när han eller hon rör sig mellan länder som tillämpar förordningen om samordning av de sociala trygghetssystemen. Det är också möjligt att det land där personen arbetar skiljer sig från bosättningslandet, exempelvis i situationer med gränsöverskridande arbete.

När en person flyttar till Finland från ett land som inte tillämpar EU-lagstiftning bedöms personens bosättning i Finland med beaktande av vad som föreskrivs i 4 § i lagen om hemkommun (201/1994) om bestämmande av hemkommun och bostad för en person som kommit till Finland från utlandet. FPA bedömer dock självständigt om boendet är permanent och FPA är inte beroende av det beslut om hemkommun som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har fattat. I 4 § i lagen om hemkommun nämns såsom omständigheter som tyder på stadigvarande flytt och boende bland annat ett kontinuerligt uppehållstillstånd (A-tillstånd) och en familjeanknytning till en person som redan bor i Finland. Ett sådant uppehållstillstånd kan beviljas exempelvis på grund av arbete eller familjeband. Dessutom kan internationella studerande få ett kontinuerligt A-tillstånd för hela studietiden, varvid också en familjemedlem till studeranden kan få ett A-tillstånd.

En innehavare av ett tillfälligt uppehållstillstånd (B-tillstånd) som flyttar till Finland och har ett arbetsavtal som gäller tills vidare eller för minst två år anses vara boende i Finland redan från och med att arbetet inletts. Även en redan förverkligad ettårig vistelse i Finland gör det möjligt

för arbetstagaren att få rätt till förmåner såsom bosatt i Finland. Vid exempelvis uppehållstillstånd som beviljas på grundval av tillfälligt skyddsbehov handlar det om tillfälligt uppehållstillstånd.

En tredjelandsmedborgare som anländer från ett land som inte tillämpar EU-lagstiftning har också rätt till förmåner enligt 1 § 2 mom. 2 punkten i lagen om villkoren enligt förmånslagstiftningen är uppfyllda.

Rätten till bosättningsbaserade förmåner innebär inte alltid att en person också anses vara bosatt i Finland. Såsom beskrivits ovan kan rätten till förmåner vid inresa också grundas på arbete, om villkoren för bosättning uppfylls först vid en senare tidpunkt. Sedan lagen om bosättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande situationer trädde i kraft den 1 april 2019 har anställnings- och bosättningsvillkoren granskats från den tidpunkt då ansökan om förmånen görs.

2.2 Invandringen till Finland

Finland har en relativt kort invandringshistoria och invandringen har inte varit lika stor som till de flesta andra EU-länder. Det årliga antalet invandrare har dock ökat betydligt på 2020-talet och förväntas förbli på en högre nivå än tidigare också framöver. Sedan 1990-talet har den årliga invandringen till Finland överstigit antalet personer som flyttar bort från landet. Under 2010-talet var nivån på nettoinvandringen skäligen jämn, det vill säga cirka 15 000 personer, men från 2021 har nettoinvandringen ökat betydligt och ser ut att stabilisera sig på en klart högre nivå. År 2023 flyttade ett rekordantal personer till Finland, det vill säga 73 236, och nettoinvandringen nådde upp till 57 914 personer, det vill säga nästan fyrdubblades jämfört med nivån före 2020. År 2024 minskade nettoinvandringen något, men låg ändå kvar på en historiskt hög nivå på 47 051 personer. Den ökade nettoinvandringen kan till viss del förklaras av det stora antalet ukrainare som anländer under tillfälligt skydd, men det har också noterats en ökning av antalet invandrare från Asien. När det gäller utvandring har det inte skett någon motsvarande förändring och nivån har legat någorlunda stabilt på omkring 15 000–16 000 personer per år.¹

I slutet av 2024 bodde omkring 411 000 utländska medborgare i Finland, varav 54,5 procent var män och 45,5 procent kvinnor. Åldersstrukturen bland utländska medborgare är betydligt lägre än bland befolkningen med finländsk bakgrund. Av alla utländska medborgare är ca 43,6 procent i åldern 20–39 år. Av medborgare med finländsk bakgrund är ca 23,5 procent i åldern 20–39 år.²

Under de senaste åren har de viktigaste orsakerna till att flytta till Finland i storleksordning varit familj, arbete, studier och internationellt skydd. Särskilt den arbetsrelaterade invandringen från länder utanför Europa har ökat. Under 2024 beviljades totalt 42 200 första uppehållstillstånd, 12 210 uppehållstillstånd beviljades på grund av tillfälligt skydd och 1 581 positiva asylbeslut fattades. Av de första uppehållstillstånden var 31 421 för kontinuerliga A-tillstånd och 10 779 B-tillstånd för tillfällig invandring till Finland. Första uppehållstillstånd beviljades på grund av familjeförhållanden i 18 018 fall, varav cirka 92,6 % var A-tillstånd. På grund av arbete utfärdades 11 103 första uppehållstillstånd, varav ungefär två av tre var sådana uppehållstillstånd för arbetstagare som kräver ett partiellt beslut, varvid tillståndet ger rätt att arbeta inom den yrkessektor som anges i tillståndet eller alternativt hos en viss arbetsgivare.

---

¹ Finlands officiella statistik (FOS): Flyttningsrörelsen – Statistikcentralen

² Befolkningsstruktur, Statistikcentralen.

Omkring vart tionde arbetsgrundade uppehållstillstånd beviljades antingen som uppehållstillstånd för specialist eller som EU-blåkort.³

När man granskar antalet utländska medborgare som bor i Finland utgörs det högsta antalet av medborgare i Estland, Ukraina, Ryssland, Kina, Indien och Filippinerna.⁴ Under 2024 beviljades det högsta antalet första uppehållstillstånd till medborgare i Filippinerna (3 464), Indien (3 269), Kina (2 779) och Sri Lanka (2 728).⁵ Tidigare flyttade man till Finland huvudsakligen från europeiska länder och närområdena (i synnerhet från Estland, Ryssland och forna Sovjetunionen), men i och med den ökade invandringen har också invandringens struktur förändrats i någon mån. Invandringen från Asien har ökat särskilt snabbt, men fortfarande kommer de flesta invandrarna från Europa. Under 2024 registrerades totalt 7 619 EU-medborgare med uppehållsrätt, och Estland, Tyskland, Rumänien, Italien och Frankrike var de fem största medborgarskapsgrupperna. Omkring 37 procent av registreringarna baserades på arbete, omkring 29 procent på familjeskäl och omkring 17 procent på studier.

Sedan mars 2022 har ukrainare flyttat till Finland med stöd av uppehållstillstånd för tillfälligt skydd. Enligt det nuvarande beslutet av Europeiska unionens råd kommer uppehållstillstånd för tillfälligt skydd att beviljas till och med den 4 mars 2027. Omkring 88 500 ukrainare har flyttat till Finland på grund av tillfälligt skydd sedan Rysslands anfallskrig inleddes⁶, varav de flesta har anlänt under de första två åren, men fortfarande reser ukrainare in i landet med en takt av från några hundra till knappt 2 000 per månad. Av alla ukrainare som anlänt på grund av tillfälligt skydd har omkring 58 000 varit i arbetsför ålder.⁷ När det gäller det totala antalet bör det dock noteras att inte alla personer som har rest in i Finland på grund av tillfälligt skydd längre bor kvar i Finland, eftersom de kan ha återvänt till Ukraina eller flyttat till en annan EU-medlemsstat.

Invandrarna bosätter sig inte jämnt över hela Finland, utan migrationen är starkt koncentrerad till tillväxtcentra i södra Finland. Av dem som har ett främmande språk som modersmål bor cirka 72 procent i landskapen Nyland, Egentliga Finland och Birkaland. Liksom på andra håll i Västeuropa bosätter sig invandrarna också i Finland i de största städerna. Av den del av hela landets befolkning som har ett främmande språk som modersmål bodde år 2023 över 25 procent i Helsingfors och ungefär hälften i huvudstadsregionen.⁸

2.3 Utnyttjandet av förmåner

2.3.1 Hur arbetsmarknadsstöd för nyanlända invandrare utnyttjas

Enligt Folkpensionsanstaltens registeruppgifter utbetalades arbetsmarknadsstöd⁹ under den ettåriga granskningsperioden (1 juli 2024–30 juni 2025) till 18 785 personer som inte uppfyllde arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som hade bott i Finland i mindre än tre år och talade ett annat språk än finska eller svenska som modersmål. Nivån på kunskaperna i finska eller svenska hos målgruppen i materialet har inte beaktats i andra

---

³ Migrationsverket

⁴ Befolkningsstruktur, Statistikcentralen.

⁵ Migrationsverket

⁶ 03/2022–03/2026

⁷ Migrationsverket

⁸ Befolkningsstruktur, Statistikcentralen.

⁹ I Folkpensionsanstaltens register ingår uppgifter om personer som får arbetsmarknadsstöd enligt den lagstiftning som gällde under granskningsperioden.

avseenden, så det totala belopp som presenteras omfattar förmodligen personer som talar finska eller svenska på nivå B1.1 inom minst två av det aktuella språkets delområden.¹⁰ I denna grupp hade utöver arbetsmarknadsstöd också allmänt bostadsbidrag utbetalats till cirka 45 procent och grundläggande utkomststöd till cirka 30 procent.

Under granskningsperioden utbetalades arbetsmarknadsstöd i genomsnitt per månad till 11 106 personer som tillhörde den granskade gruppen och det totala antalet ersättningsdagar var cirka 3 miljoner. Av stödmottagarna var 11 429 (60,8 procent) kvinnor och 7 356 (39 procent) män.

Enligt Folkpensionsanstaltens material hade cirka 40 procent av mottagarna bott i Finland i ett år. Personer som bott mindre än ett år och mer än två år utgjorde cirka 30 procent i vardera gruppen. I detta avseende bör det noteras att fördelningen enligt tid i landet sannolikt påverkas av nettoinvandringsnivån och dess fluktuation. Dessutom är det också möjligt att övergången till en orsaksbaserad förmån fortfarande pågår för dem som har bott i landet i mindre än ett år.

Tabell 1. Personer som fått arbetsmarknadsstöd och som inte uppfyller arbetsvillkoret och som har bott i Finland en kortare tid än tre år och vilkas modersmål är något annat än finska eller svenska, enligt åldersgrupp under granskningsperioden 07/2024–06/2025.

Åldersgrupp (åldrar)	Antal
Under 21	861
21–25	1 885
26–30	3 704
31–35	4 105
36–40	3 479
41–45	2 225
46–50	1 274
51–55	719
56–60	351
över 60	182
Sammanlagt	18 785

Under granskningsperioden utgjorde 11 288 stödmottagare i åldern 26–40 år omkring 60 procent av hela gruppen. Endast 1 252 personer över 50 år som fick arbetsmarknadsstöd tillhörde målgruppen, vilket motsvarar cirka 6,7 procent. Såsom framgår av avsnitt 2.2 är invandrarnas demografiska struktur tydligt fokuserad på personer i arbetsför ålder, särskilt de som befinner sig i början av sitt arbetsliv, och målgruppens åldersspecifika tyngdpunkt kan anses vara förenlig med den.

---

¹⁰ Den antagna nivån på språkkunskaperna som det hänvisas till i avsnitt 4.2 har inte tillämpats på granskningsperiodens uppgifter, utan gruppen presenteras i detta avsnitt som en helhet med avseende på Folkpensionsanstaltens registeruppgifter.

Folkpensionsanstaltens uppgifter om ursprungsland för personer som får arbetsmarknadsstöd överensstämmer i stort med den allmänna bild som i avsnitt 2.2 ges av invandringen. De sex största grupperna av ursprungsländer bland mottagarna av arbetsmarknadsstöd är Iran (1 404), Ryssland (1 279), Turkiet (1 247), Sri Lanka (1 002), Filippinerna (983) och Indien (983). Det är värt att notera att Iran och Turkiet inte återfinns bland de tio största ursprungsländerna för de senaste åren när det gäller antalet invandrare. Av de största ursprungsländer som nämns i tabell 2 är Ryssland, Filippinerna och Indien sådana att man från dem emigrerar av arbets- och familjeskäl, medan man från Sri Lanka, Bangladesh och Nepal emigrerar till Finland särskilt av studie- och familjeskäl. Dessutom har Irak, Afghanistan och Somalia under de senaste åren utgjort de tre största ursprungsländerna för migranter under internationellt skydd. Med undantag för Ryssland och Turkiet är samtliga i tabell 2 angivna ursprungsländer belägna antingen i Afrika eller Asien.

Tabell 2. Personer som fått arbetsmarknadsstöd och som inte uppfyller arbetsvillkoret och som har bott i Finland en kortare tid än tre år och vilkas modersmål är något annat än finska eller svenska, enligt ursprungsland under granskningsperioden 07/2024–06/2025.

Ursprungsland	Antal
Iran	1 404
Ryssland	1 279
Turkiet	1 247
Sri Lanka	1 002
Filippinerna	983
Indien	983
Bangladesh	933
Irak	926
Nepal	881
Afghanistan	713
Somalia	635
Thailand	503
Pakistan	499
Kina	457
Vietnam	423
Syrien	348
Nigeria	336
Etiopien	298
Libanon	291
Zambia	290
Andra länder sammanlagt	4 354

Ursprungsland	Antal
Sammanlagt	18 785

Enligt uppgifter från Folkpensionsanstalten bodde de flesta mottagarna av arbetsmarknadsstöd enligt registermaterialet i Helsingfors (3 909), Esbo-Grankulla (2 574) och Vanda (2 196). Sammanlagt bodde omkring 65 procent av de som fick arbetsmarknadsstöd under granskningsperioden i pendlingsområdet för de sex största städerna, och omkring 46 % i huvudstadsregionen. Också den geografiska fördelningen av stödtagare följer den fördelningen av personer med främmande språk som modersmål i Finland som framgår av avsnitt 2.2.

Tabell 3. Personer som fått arbetsmarknadsstöd och som inte uppfyller arbetsvillkoret och som har bott i Finland en kortare tid än tre år och vilkas modersmål är något annat än finska eller svenska, enligt pendlingsregion under granskningsperioden 07/2024–06/2025. I punkten övriga pendlingsregioner sammanställs alla de pendlingsregioner där det under granskningsperioden funnits färre än 200 stödtagare.

Pendlingsregion	Antal
Helsingfors	3 909
Esbo-Grankulla	2 574
Vanda	2 196
Tammerforsregionen	1 448
Åbo	1 356
Uleåborgsregionen	690
Jyväskylä-Muurame	541
Österbotten	524
Södra Karelen	402
Kuopio	391
Lahtis	390
Norra Karelen	371
Mellersta Nyland	344
Kajanaland-Nordöstra Finland	314
TyöHäme	305
Sydvästra Lappland	205
Satakunta	202
Övriga sysselsättningsområden sammanlagt	2 623
Sammanlagt	18 785

Enligt uppgifterna i registermaterialet hade 1 067 personer (53,6 procent) av mottagarna av arbetsmarknadsstöd inga minderåriga barn att försörja. Samtidigt hade 4 507 (24 procent) stödtagare ett minderårigt barn att försörja, 2 750 (14,6 procent) två minderåriga barn att försörja och 966 (5,1 procent) tre minderåriga barn att försörja. Endast 495 stödmottagare (2,6 procent) hade fyra eller fler barn att försörja. Trots att mer än 60 procent av stödmottagarna var i familjebildningsålder hade bara något färre än varannan stödtagare barn att försörja.

2.3.2 Hur utkomststöd för personer som är bosatta i landet med ett uppehållstillstånd som beviljats på grund av tillfälligt skydd utnyttjas

Som det påpekats i avsnitt 2.1.1 och 2.1.2 har arbetslösa arbetssökande som är bosatta i Finland med ett uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd inte rätt till allmänt stöd om han eller hon inte uppfyller arbetsvillkoret. I avsnitt 2.2 konstateras det att de personer som befinner sig i landet på grund av tillfälligt skydd är ukrainare. I stället för allmänt stöd tryggas denna grups försörjning i allmänhet genom det grundläggande utkomststödet, om hushållets resurser och inkomster inte är tillräckliga.

Enligt Folkpensionsanstaltens uppskattning har det genomsnittliga årliga beloppet för grundläggande utkomststöd betalats ut till cirka 11 000 sådana hushåll där den sökande har varit en ukrainare i arbetsför ålder. De flesta antas befinna sig i landet på grund av tillfälligt skydd, eftersom antalet ukrainare som fick grundläggande utkomststöd före krigsutbrottet var högst några hundra på årsbasis, enligt registeruppgifter från Folkpensionsanstalten.

Av dessa hade omkring 8 000 hushåll inga betydande andra tillgångar eller inkomster som skulle beaktas vid beräkningen av det grundläggande utkomststödet. Det grundläggande utkomststöd som beviljats omkring 3 000 hushåll låg däremot under 640 euro per månad, dvs. under nettobeloppet för det allmänna stödet. Detta innebär att om en person som bor i ett hushåll beviljades allmänt stöd, skulle hushållets rätt till utkomststöd i princip upphöra. Av detta antal hade cirka 900 förvärvsinkomster utöver det grundläggande utkomststödet, varvid jämkat allmänt stöd skulle ha beviljats.

Utöver utkomststöd har ukrainare rätt till andra förmåner av olika skäl, t.ex. allmänt bostadsbidrag. Omkring 90 procent av de hushåll som fick utkomststöd fick också allmänt bostadsbidrag. Alla de ukrainare som hänförs till den ovan beskrivna gruppen är inte arbetsföra och det kan därför inte antas att hela gruppen skulle överföras till det allmänna stödet, ifall rätt till ett sådant stöd skulle uppkomma.

2.4 Invandrares ställning på arbetsmarknaden och språkkunskapernas betydelse

2.4.1 Invandrarens ställning på arbetsmarknaden

Sysselsättningsgraden bland personer med utländsk bakgrund är cirka 10–20 procentenheter lägre och arbetslöshetsgraden cirka 5–10 procentenheter högre än för personer med finländsk bakgrund. I augusti 2025 var antalet utländska arbetslösa arbetssökande (inklusive permitterade) enligt arbetskraftsmyndighetsstatistiken 48 000, dvs. cirka 15,5 procent av alla arbetslösa arbetssökande¹¹. En exakt bedömning av sysselsättningsgraden försvåras av att olika mätare och definitioner används för statistiken. Finlands officiella och internationellt jämförbara sysselsättningsgrad bygger på Statistikcentralens arbetskraftsundersökning. Enligt den var sysselsättningsgraden för personer födda utomlands 63 procent under det andra kvartalet

---

¹¹ Arbetsförmedlingsstatistik, arbets- och näringsministeriet.

år 2025 och sysselsättningsgraden för utländska medborgare 59 procent.¹² Sysselsättningsgraden för personer födda utomlands var alltså 11 procentenheter lägre än för dem som är födda i Finland och sysselsättningsgraden för utländska medborgare 15 procentenheter lägre än för finländska medborgare. Enligt den sysselsättningsstatistik som baserar sig på olika administrativa register är sysselsättningsgraden för personer med utländsk bakgrund lägre än vad den officiella sysselsättningsgraden anger. Enligt sysselsättningsstatistiken var sysselsättningsgraden för 18–64-åriga personer med utländsk bakgrund och födda utomlands 58 procent år 2023, vilket var 17 procentenheter lägre än för personer med finländsk bakgrund.¹³ Sysselsättningsgraden för invandrare är konjunkturkänsligare än för resten av arbetskraften, bland annat eftersom en större andel av den vanligtvis är verksam inom konjunktur känsliga sektorer som byggverksamhet, handel och transport. Sysselsättningen bland i synnerhet invandrarkvinnor har utvecklats positivt sedan 2015, men sedan 2023 har den ekonomiska nedgången förvärrat läget för både invandrarkvinnor och invandramän.

I Finland är skillnaden mellan sysselsättningsgraden för utländska och finska medborgare klart större än i de andra nordiska länderna.¹⁴ Skillnaderna är inte bara talande för hur man lyckats med integrationen i dessa länder utan säger också något om invandrabefolkningen sammansättning och arbetsmarknadernas specifika drag. I Finland är sysselsättningsgraden för personer med flyktningbakgrund betydligt lägre än i de övriga nordiska länderna.¹⁵

Invandrarernas ställning på arbetsmarknaden och deras sysselsättningsgrad är starkt förknippad med orsakerna till invandringen och hur lång tid det gått sedan flytten. Sysselsättningsgraden för personer med utländsk bakgrund stiger avsevärt under den tid de bor i landet. Sysselsättningsgraden för personer med utländsk bakgrund är cirka 80 procent ett decennium efter flytten. Sysselsättningsgraden för personer som kommit på grund av internationellt skydd förbättras i takt med att vistelsen blir längre och är ungefär 60 procent efter 10 år i landet. Sysselsättningsgraden för de som kommit till landet av familjescäl stiger till cirka 70 procent efter 10 år.¹⁶ Det skulle vara viktigt att höja sysselsättningsgraden i en snabbare takt i synnerhet för de som kommit till landet på grund av familjescäl eller internationellt skydd.

Typiska utmaningar på individnivå när det gäller möjligheten för personer med utländsk bakgrund att få jobb är bristande kunskaper i de inhemska språken och att personens utbildning och arbetserfarenhet inte lämpar sig för den finländska arbetsmarknaden samt avsaknad av nätverk som stödjer möjligheten till sysselsättning.¹⁷ Även om kompetensen, språkkunskaperna och övriga faktorer som främjar sysselsättningen är som de ska vara, är det klart svårare för personer med utländsk bakgrund än för personer med finländsk bakgrund att ta sig in på den finländska arbetsmarknaden. Strukturell diskriminering har uppdagats vid anställningar. Experimentell forskning har visat att för att en person med irakisk härkomst ska inbjudas till en arbetsintervju krävs dubbelt så många anökningar och för en person av somalisk härkomst två

---

¹² Arbetskraftsundersökning, Statistikcentralen/Eurostat. Siffrorna är säsongsrensade.

¹³ Sysselsättning, Databasen för integrationsindikatorer.

¹⁴ Arbetskraftsundersökning, Statistikcentralen/Eurostat

¹⁵ Brell C, Dustmann C & Preston I (2020). The labor market integration of refugee migrants in high-income countries. *Journal of Economic Perspectives*, 34(1), 94-121.

¹⁶ Pesola H, Sarvimäki M & Virkola T (2024). Eri syistä maahan muuttaneiden työllistyminen Suomessa. Arbets- och näringsministeriets publikationer 2024:9. Arbets- och näringsministeriet

¹⁷ Larja L (2019). Kvinnor med utländsk bakgrund och deras ställning på arbetsmarknaden. I verket Kazi V & Alitolppa-Niitamo A & Kaihovaara A (red.) *Helhetsöversikten över integration 2019: Forskningsartiklar om integration*. TEM Guider och andra publikationer 2019:10.

och en halv gång så många ansökningar som av en person av finländsk härkomst, trots att sökandenas utbildning, arbetserfarenhet och kunskaper i finska ligger på samma nivå. En positiv sak är dock att diskriminering vid rekryteringar har minskat mellan åren 2016 och 2024.¹⁸

Invandrarnas ställning på arbetsmarknaden och deras sysselsättningsgrad varierar mellan män och kvinnor. Enligt arbetskraftsundersökningen var sysselsättningsgraden bland utländska män (68 procent) 6 procentenheter lägre under det andra kvartalet 2025 än bland finländska män. Sysselsättningsgraden för utländska kvinnor (50 procent) var nästan 25 procentenheter lägre än sysselsättningsgraden för finländska kvinnor (71,5 procent).¹⁹ Längden på vistelsen i landet minskar skillnaden i sysselsättningsgrad mellan invandrarkvinnor och kvinnor med finländsk bakgrund och invandarmän. Efter tio år i landet är nästan 70 procent av de kvinnor som invandrat till landet sysselsatta. Sysselsättningsgraden utvecklas långsammast bland kvinnor som har fått sitt första uppehållstillstånd på grund av behovet av internationellt skydd och vars sysselsättning ligger fortfarande kvar under 50 procent även efter tio år i landet.²⁰ I synnerhet sysselsättningsutvecklingen för kvinnor med flyktningbakgrund behöver stärkas.

Den låga sysselsättningsgraden bland kvinnor som flyttat till landet och den höga andel som står utanför arbetskraften förklaras av faktorer på såväl individ-, familje- och gruppnivå som av strukturella faktorer. Kvinnor som flyttat till landet upplever att de största hindren för sysselsättning är bristande språkkunskaper, ringa relationer till majoritetsbefolkningen samt brister i utbildning, arbetserfarenhet och tillgång till information.²¹

Kvinnor och män kommer till landet på olika grunder. Kvinnor flyttar betydligt mer sällan än män till Finland på grund av arbete och klart oftare av familjeskäl. I det skede då många kvinnor flyttar till landet är de i en ålder då man brukar bilda familj och de får också barn under de år som följer strax på invandringen. En orsak till att de står utanför arbetskraften är familjebildning och den ojämna fördelningen av omsorgsansvaret inom familjen. Invandramödrarna utnyttjar oftare hemvårdsstödet för barn än mödrar som har fötts här. Barnens ålder och antal inverkar på sysselsättningen på mycket olika sätt för mödrar med utländsk respektive finländsk bakgrund. Medan sysselsättningsgraden för mödrar med finländsk bakgrund är högre än för barnlösa kvinnor med finländsk bakgrund, ligger sysselsättningsgraden för mödrar med utländsk bakgrund långt från sysselsättningsgraden för barnlösa kvinnor med utländsk bakgrund.²²

Om man bortser från sysselsättningsgraden, skiljer sig ställningen på arbetsmarknaden för personer med utländsk bakgrund också på många andra sätt jämfört med personer med finländsk bakgrund. Personer med utländsk bakgrund är oftare deltidsanställda och visstidsanställda och ofta i arbeten som inte motsvarar deras utbildning. Långtidsarbetslöshet är emellertid inte lika vanligt hos personer med utländsk bakgrund som hos personer med finländsk bakgrund.

---

¹⁸ Ahmad A (2025). A comparative analysis of the reception of immigrants into Finnish working life in 2016 and 2024. Publications of the Ministry of Economic Affairs and Employment 2025:6. Arbets- och näringsministeriet

¹⁹ Arbetskraftsundersökning, Statistikcentralen/Eurostat

²⁰ Pesola H, Sarvimäki M & Virkola 2024 Eri syistä maahan muuttaneiden työllistyminen Suomessa. Arbets- och näringsministeriets publikationer 2024:9.

²¹ Martelin T, Nieminen T, Väänänen A & Toivanen M (2020). Työ ja työllistymisen esteet. I verket Kuusio, H., Seppänen, A., Jokela, S., Somersalo, L., Lilja, E. (red.) Hälsa och välfärd för personer med utländsk bakgrund i Finland: FinMonik-studien 2018–2019. Rapport 2020:1. Institutet för hälsa och välfärd.

²² OECD 2024. The labour market integration of migrant mothers and fathers in the Nordic countries. Supported by Nordic Council of Ministers.

Personer med utländsk bakgrund är också minst lika sannolikt företagare som personer med finländsk bakgrund.²³

2.4.2 Hur kunskaper i ett inhemskt språk påverkar invandrades insteg på arbetsmarknaden

Invandrades goda kunskaper i vistelselandets språk är kopplade till deras framtid på arbetsmarknaden: ju bättre kunskaper vistelselandets språk, desto bättre ställning på arbetsmarknaden.²⁴ Betydelsen av invandrades kunskaper i finska eller svenska på arbetsmarknaden har studerats i Finland, särskilt med hjälp av enkäter. I en FinMonik-studie²⁵ upplevde personer med utländsk bakgrund att det största hindret för sysselsättning var bristande språkkunskaper, vilket nämdes av ungefär hälften av såväl män som kvinnor med utländsk bakgrund. Enligt resultaten av en UTH-undersökning²⁶ hade de som talade finska på en nivå som motsvarade deras modersmål eller på en avancerad nivå fått anställning i lika hög grad som de med finländsk bakgrund. Utvecklingen av språkkunskaperna från grundnivå till mellannivå förbättrade dock sysselsättningen endast för de som har på sin höjd grundläggande utbildning. UTH-undersökningen visade att bland personer med högskoleexamen och examen på andra stadiet hjälpte inte språkkunskaper på mellannivå i nämnvärd grad när det gällde att hitta arbete. En del av samvariationen mellan språkkunskaper och sysselsättning i enkät- eller registerundersökningar förklaras sannolikt av andra faktorer som de facto förklarar sambandet mellan språkkunskaper och insteg på arbetsmarknaden.

Att bedöma verkningsfullheten av den språkutbildning som invandrarna får är ett mer tillförlitligt sätt än undersökningar att ta reda på språkkunskapernas betydelse på möjligheterna att komma in på arbetsmarknaden. Enligt studien har deltagande i språkutbildning en betydande positiv inverkan på invandrades integration på arbetsmarknaden.²⁷ Ingen studie har genomförts i Finland om språkutbildningens effekter på integration, inkomst eller sysselsättning, men Sarvimäki och Hämäläinen (2016)²⁸ undersökte effekterna av den integrationslag som trädde i kraft i Finland 1999. De fann att en integrationsplan förbättrade den inkomstnivå man senare kom upptill och minskade behovet av social trygghet. Den utbildning som ingick i integrationsplanen förbättrade förmodligen deltagarnas språkkunskaper och förståelse för det finländska samhällets funktioner. I Finland har man såvitt man vet inte systematiskt samlat in data om invandrades språkkunskaper, vilket skulle ha gjort det möjligt att testa denna hypotes. På grundval av ovanstående kan man dra slutsatsen att förbättrade kunskaper i finska eller svenska och deltagande i språkutbildning har effekter som främjar integration och sysselsättning. I skenet av forskningslitteraturen är det motiverat att öka incitamenten för

---

²³ Sysselsättning, Databas för integrationsindikatorer.

²⁴ Gazzola M (2017). Language skills and employment status of adult migrants in Europe. Teoksessa J.-C. Beacco (toim.), *The linguistic integration of adult migrants. Some lessons from research* (s. 297-302). De Gruyter.

²⁵ Kuusio H, Seppänen, A, Jokela S, Somersalo L & Lilja E. 2020. Hälsa och välfärd för personer med utländsk bakgrund i Finland: FinMonik-studien 2018–2019. Helsingfors: Institutet för hälsa och välfärd.

²⁶ I verket Nieminen T, Sutela H, Hannula U (2015.) *Ulkomaista syntyperää olevien työ ja hyvinvointi Suomessa 2014*. Arbetshälsoinstitutet

²⁷ Fouka V (2024). State policy and immigrant integration. *Annu Rev. Political Sci.* 2024. 27:25–46; Foged M, Hasager L & Peri G (2024), Comparing the effects of policies for the labor market integration of refugees. *Journal of Labor Economics*, 42 (S1): S334–S377

²⁸ Sarvimäki M & Hämäläinen K (2016). Integrating Immigrants: The Impact of Restructuring Active Labor Market Programs, *Journal of Labor Economics*, 34(2): 479–508.

invandrare att delta i språkundervisning och att förbättra undervisningens tillgänglighet och omfattning.²⁹

Vid betoning av vikten av att uppnå språkkunskaper är det värt att notera att kunskaper i finska eller svenska varken är en nödvändig eller tillräcklig förutsättning för sysselsättning på den finländska arbetsmarknaden, även om språkkunskaper i allmänhet förbättrar möjligheterna till integration och sysselsättning. Vissa invandrare rekryteras för jobb direkt från utlandet utan kunskaper i finska eller svenska och invandrare som redan bor i Finland kan också hitta arbete trots svaga kunskaper i finska eller svenska. Betydelsen av språkkunskaper varierar till exempel beroende på yrkesområde och arbetsuppgifternas karaktär. Krav på språkkunskaper har fastställts för vissa reglerade yrken (t.ex. lärare, sjuksköterskor, läkare), men i praktiken bestämmer arbetsgivaren vilken nivå av språkkunskaper som krävs för de allra flesta arbeten. Det finns inga samlade uppgifter om de språkkunskaper som krävs inom olika yrken eller sektorer, och kraven varierar förmodligen också beroende på den allmänna situationen på arbetsmarknaden. En genomgång av fem områden som lärs ut vid yrkeshögskolor (företagsekonomi och administration, vårdarbete, socialt arbete, informationsteknologi och äldreomsorg) visade att en person som avlagt examen bör ha kunskaper i finska för arbete som motsvarar utbildningen på minst nivå B2 i den europeiska referensramen, och så mycket som C1 i socialbranschen.³⁰ Av de företag som besvarade Finlands näringslivs undersökning år 2022 förväntade sig 13 procent kunskaper i finska på modersmålsnivå av de anställda och 42 procent kunskaper i finska på modersmålsnivå av ledningen.³¹ År 2020 genomförde Taloustutkimus en undersökning där man intervjuade cirka 1 000 personer som ansvarade för rekryteringar till företag inom olika områden.³² Av de rekryteringsansvariga ansåg 48 procent att en invandrars kunskaper i finska borde vara nästan på modersmålsnivå för att han eller hon ska klara sig i arbetet. Mindre än en fjärdedel (23 procent) av företagen var villiga att anställa en invandrare som inte har flytande kunskaper i finska. Enligt rapporten var de regionala skillnaderna små, och språkattityden i till exempel Nyland ansågs inte vara mycket mer tillåtande än i resten av landet.

Det finns också en skillnad när det gäller vilka delområden av språkkunskaperna som krävs för ett jobb. För till exempel arbeten som inte kräver bearbetning av skriftligt material, kan en snabb förbättring av arbetstagarens läsförståelse och skrivförmåga inte vara avgörande ur sysselsättningsperspektiv. För vissa typer av yrken, såsom städning, kanske det inte är nödvändigt att behärska väl alla delområden av ett språk i ett tidigt skede, men till exempel kan hörförståelse och förmåga att tala vara tillräckliga färdigheter.

---

²⁹ Pesola H, Sarvimäki M & Virkola T (2024). Mitä oikeastaan tiedämme maahanmuuttajien kotoutumispolitiikan vaikuttavuudesta? T&Y 4/2024 13.12.2024, <https://labore.fi/t&y/mita-oikeastaan-tiedamme-maahanmuuttajien-kotoutumispolitiikan-vaikuttavuudesta/>; Demireva N, Zwysen W (2020). Who benefits from host country skills? Evidence of heterogeneous labour market returns to host country skills by migrant motivation. Working Paper. ISER Working Paper Series 16227.

³⁰ Komppa, J. m.fl. (2014) Korkeakoulutuksen ammatilliset suomi toisena kielenä -viitekehukset. Metropolia Ammattikorkeakoulun julkaisusarja, Aatos-artikkelit 16/2014. https://www.metropolia.fi/sites/default/files/publication/201911/AATOS_16_2014_komppa_jappinen_herva_hamalainen.pdf

³¹ Finlands Näringsliv EK 06.06.2022, ”Vahva suomen kielen taito ei ole työpaikan saannin edellytys” <https://ek.fi/ajankohtaista/tiedotteet/vahva-suomen-kielen-taito-ei-ole-tyopaikan-saannin-edellytys/>, luettu 16.10.2025.

³² Taloustutkimus Oy 2020. Selvitys maahanmuuttajien rekrytoinnista. Närings-, trafik- och miljöcentraels rapporter 09/2020. <https://www.doria.fi/handle/10024/178315>

Att lära sig ett andra språk är inte bara en kognitiv process på individnivå, utan det finns också en viktig social dimension.³³ Att lära sig ett nytt språk kräver att individen aktivt deltar i språkgemenskapen. Individens inlärningsprocess stöds av tillträde till sammanhang där språket kan användas aktivt i praktiska interaktionssituationer. Arbetsgemenskapen är en viktig miljö där språkinläring sker naturligt.³⁴ De olika delområdena av språkkunskaper kan stärkas i samband med språkinläring på arbetsplatsen, eftersom det nya språket kan användas och höras i en praktisk språkmiljö. Utvecklingen av en individs språkkunskaper på olika delområden och mångsidiga språkkunskaper främjar också individens färdigheter och förutsättningar att, om han eller hon så önskar, arbeta inom områden som kräver behärskning av flera delområden av språkkunskaper eller en högre nivå av språkkunskaper i allmänhet.

2.5 Utveckling av språkkunskaperna och hur de påvisas

2.5.1 Utbildningar som främjar språkkunskaperna

För vuxna invandrare finns det många sätt att förvärva och utveckla kunskaperna i finska eller svenska. Nyanlända arbetssökande deltar vanligtvis i integrationsutbildning. Enligt integrationslagen ska kommunen utarbeta en integrationsplan med en invandrare utifrån en bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster, om invandraren bedöms behöva en integrationsplan för att främja integrationen. En invandrare som har en gällande integrationsplan kallas integrationskund. I integrationsplanen, som utarbetas individuellt för integrationskunden, avtalas det ofta om deltagande i integrationsutbildning. I integrationens tidiga skeden styrs en del av integrationskunderna i stället till andra utbildningar, såsom läs- och skrivkunnighetsutbildning eller grundläggande vuxenutbildning. Dessutom har vissa invandrare kunnat lära sig finska eller svenska självständigt redan innan integrationsplanen utarbetats eller innan de har fått tillgång till integrationsutbildning. Sådana personer kan börja studera direkt, till exempel i slutet av integrationsutbildningen eller förbättra sina språkkunskaper med hjälp av andra kurser i finska eller svenska. Dessutom kan integrationskunder och andra invandrare som redan har förvärvat kunskaper i finska eller svenska också studera till exempel i förberedande utbildning för examensutbildning (TUVA), i yrkesutbildning eller i förberedande högskolestudier eller högskolestudier. Sådana studier kan också stödjas med arbetslöshetsförmåner som frivilliga studier enligt integrationslagen. Invandrare kan även utveckla sina språkkunskaper genom självständiga studier.

Syftet med integrationsutbildningen är att förbättra och stärka förutsättningarna för integration: språkkunskaper i finska eller svenska samt möjligheter att delta i arbetslivet, vidareutbildning och samhällsverksamhet. Det språkliga målet i integrationsutbildningen är att invandraren ska få fungerande elementära språkfärdigheter i finska eller svenska (B1.1). Integrationsutbildningen för en integrationskund som enligt 27 § i integrationslagen har registrerat sig som arbetssökande genomförs i regel som arbetskraftsutbildning, om vilket det föreskrivs i lagen om ordnande av arbetskraftsservice. Kommunerna har sedan början av 2025 ansvarat för att ordna integrationsutbildningen. Integrationsutbildning kan också genomföras som frivilliga studier. Regeringen har överlämnat en proposition om ändring av lagen om

---

³³ Se exempelvis Kokkonen, M. & Tanner, J. (2008). Kielitiedosta kielitaitoon. Teoksessa Tanner, J & Kokkonen, M (toim.). Kakkoskieli. Kakkoskieli. Helsingfors universitet: Helsingin yliopiston suomen kielen ja kotimaisen kirjallisuuden laitos.

³⁴ Suni, M & Honko, M. Aikuisena maahan muuttaneet suomen kielen oppijoina. Arbets- och näringsministeriet, policy brief 2/2024. <https://kotoutuminen.fi/documents/56901608/76169779/Policy-Brief-2-2024.pdf/d786994e-10a1-4332-fb54-4f1c1951c624/Policy-Brief-2-2024.pdf?t=1732100147885>

främjande av integration till riksdagen³⁵. Genom propositionen genomförs skrivningen i statsminister Petteri Orpos regeringsprogram om en reform av integrationstjänsterna så att systemet effektiviseras och finansieringen koncentreras till en enda kanal. Målet är att reformen ska träda i kraft den 1 januari 2027.

År 2024 gjordes de första integrationsplanerna för 19 722 kunder och under perioden januari-oktober 2025 gjordes de första integrationsplanerna för 13 875 kunder. Under de tre första kvartalen 2025 gjordes det 21 procent färre första integrationsplaner än under de tre första kvartalen 2024. Detta tyder på att antalet nya integrationsplaner som utarbetas under 2025 blir betydligt lägre än under föregående år.

Den genomsnittliga väntetiden (medianen) för en kund som 2024 fick en integrationsplan var 4,7 månader från det att han eller hon registrerade sig som arbetslös arbetssökande till den första tjänsten. De första tjänsterna som ingår i granskningen av väntetiderna är integrationsutbildning som genomförs som arbetskraftsutbildning, annan arbetskraftsutbildning, frivilliga studier (inklusive grundläggande vuxenutbildning och läs- och skrivkunnighetsutbildning), jobbsökar- och annan träning, företagarutbildning och annan utbildning. Det finns regionala skillnader i väntetider för den första tjänsten. År 2024 hade Birkaland den längsta genomsnittliga väntetiden för en integrationskund från anmälan som arbetslös till den första tjänsten (6,7 månader) medan Kajanaland hade den kortaste (2,6 månader). En väntetid på över sex månader förekom bara i Birkalands NTM-region.³⁶ År 2025 var väntetiden för integrationskunder från det att de anmält sig som arbetslösa arbetssökande fram till det att de fick del av den första tjänsten i genomsnitt 4,1 månader (median för väntetiden). De individuella och kommunspecifika skillnaderna i väntetider är större, och de påverkas till exempel av tillgången till den första tjänst som anses lämplig för kunden och av inledningstiderna i regionen. Läs- och skrivkunnighetsutbildningar och vissa andra utbildningar inleds vissa dagar på året, då väntetiden ibland kan ha varit längre än sex månader av orsaker som ligger utanför myndigheternas och kundens kontroll.

Enligt arbets- och näringsministeriets statistik över arbetskraftsmyndigheter deltog 2024 inalles 18 489 studerande (olika individer) i integrationsutbildning som genomfördes som arbetskraftsutbildning. Av deltagarna kom 53 procent från Nyland. År 2024 stod kvinnor för nästan två tredjedelar (65 procent av det totala antalet) av deltagarna i integrationsutbildning som arbetsmarknadsutbildning.

Vid integrationsutbildningen följs grunderna i läroplanen för integrationsutbildning, som utfärdats av Utbildningsstyrelsen. Enligt läroplanen är integrationsutbildningens maximala omfattning 80 studiepoäng och utbildningens längd är i regel ett år. Ofta genomförs utbildningen i form av fyra moduler. För närvarande erbjuder inte alla sysselsättningsområden fyra moduler på cirka ett år, utan utbildningarna är kortare. Detta kommer sannolikt att leda till svaga kunskaper i finska eller svenska och sämre möjligheter till sysselsättning, tillgång till efterföljande utbildning och slutförande av dessa utbildningar. Å andra sidan kan det vara lämpligt att erbjuda kortare integrationsutbildningar på regional nivå om regionen kan erbjuda sådan vidareutbildning, sysselsättningsmöjligheter eller sysselsättningsstödande tjänster som invandraren kan delta i också med svagare språkkunskaper.

---

³⁵ RP 74/2026 rd.

³⁶ Närings-, trafik- och miljöcentralerna upphörde med sin verksamhet i slutet av 2025 och de nya regionala livskraftscentralerna inledde sin verksamhet den 1 januari 2026. De nya regionala livskraftscentralernas verksamhetsområden avviker från de tidigare närings- trafik- och miljöcentralernas verksamhetsområden.

Enligt integrationslagen ska slutttestning av kunskaperna i finska eller svenska anordnas som en del av integrationsutbildningen. Utbildningsstyrelsen ansvarar för utvecklandet och upprätthållandet av slutttestningen av språkkunskaperna i integrationsutbildningen med beaktande av dess mål och innehåll. Utbildningsstyrelsen har under 2023–2025 utvecklat slutttestningen av språkkunskaperna och skaffat en serviceproducent som byggt upp en plattform på vilken testet tekniskt genomförs.

Alla invandrare som deltar i integrationsutbildning når inte den målsatta språknivån B1.1. Enligt de uppgifter som arbets- och näringsministeriet har samlat in från närings-, trafik- och miljöcentralerna nådde 32 procent av alla studerande som under 2022 och 2023 fullföljt en integrationsutbildning som anordnats som arbetskraftsutbildning kompetensnivån B1.1 eller högre. Cirka 60 procent av alla som genomfört integrationsutbildningen nådde den lägre nivån av språkkunskaper, dvs. A2. De språkkunskapsnivåer som deltagarna i integrationsutbildningen uppnådde varierar avsevärt beroende utbildningsstigen och på hur utbildningen framskrider, dvs. på hurdana studerande som ingår i de olika grupperna. Till exempel nådde 89 procent av gruppen med högskolestudier bakom sig i huvudstadsregionen år 2024 minst nivå B1.³⁷

Alla som har påbörjat integrationsutbildning fullföljer den inte, bland annat på grund av att de studerande flyttar till andra utbildningar eller hittar ett arbete. År 2022 hade 16 procent av de som avbröt integrationsutbildningen i form av arbetsmarknadsutbildning i huvudstadsregionen nått minst nivå B1.1 och 59 procent A2.2.

Integrationsfrämjande utbildning kan också ordnas som frivilliga studier som invandraren själv söker sig till eller som t.ex. arbetskraftsmyndigheten eller kommunen styr honom eller henne att söka sig till. För att stödja frivilliga studier med arbetslöshetsförmån måste studierna i huvudsak gälla finska eller svenska språken eller så måste de huvudsakligen ske på finska eller svenska. Även andra villkor i integrationslagen ska vara uppfyllda. Frivilliga studier kan till exempel vara utbildning som anordnas inom ramen för fritt bildningsarbete, grundläggande vuxenutbildning, gymnasieutbildning, yrkesutbildning eller studier vid en högskola. Frivilliga studier kan också bestå av till exempel en flerspråkig samhällsorientering, varvid utbildningen också kan ske på ett annat språk än finska eller svenska. För stöd av frivilliga studier i enlighet med integrationslagen krävs inte en ålder på 25 år eller att studierna är heltidsstudier, till skillnad från när stöd för studier sker med beviljande av arbetslöshetsförmån enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice. I frivilliga studier som stöds kan utöver studierna dessutom ingå arbetspraktik eller verksamhet inom en frivilligorganisation eller någon annan frivilligverksamhet. Studierna eller uppgifter som hänför sig till dem ska dock utgöra minst hälften av längden på de understödda frivilliga studierna. I regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om främjande av integration och till lagar som har samband med den³⁸ föreslås det ändringar i ordnandet av integrationsutbildningen och stödet för frivilliga studier.

Under 2024 deltog 10 072 personer med stöd av arbetslöshetsförmån i frivilliga studier enligt integrationslagen. Sammanlagt 17 588 utländska medborgare deltog under 2024 i alla typer av frivilliga studier som stöddes med arbetslöshetsförmån (inklusive frivilliga studier enligt integrationslagen och lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012), upphävd den 31 december 2024) samt kortvariga frivilliga studier med arbetslöshetsförmån som varar

---

³⁷ Ruuskanen, L. Kotoutumiskoulutuksen kehittäminen ja lainvalmistelun tueksi tarvitaan tilastotietoa. Arbets- och näringsministeriet, 28.5.2025. <https://tem.fi/-/kotoutumiskoulutuksen-kehittamisen-ja-lainvalmistelun-tueksi-tarvitaan-tilastotietoa>

³⁸ RP 74/2026

högst sex månader. Ofta deltar samma personer både i integrationsutbildning som arbetskraftsutbildning och i frivillig utbildning.

När det gäller annan språkutbildning i ett tidigt skede av integrationen än integrationsutbildning i form av arbetskraftsutbildning finns det ingen samlad information om vilka språkkunskaper som uppnåtts under utbildningen. Den uppnådda nivån på språkkunskaper bedöms eller beskrivs också på olika sätt i olika utbildningar, och invandraren får inte för alla kurser som utvecklar språkkunskaperna bedömning eller vetskap om sin nivå i enlighet med den europeiska referensramen för språk. Till exempel i den grundläggande utbildningen för vuxna ges slutbetyget som en numerisk bedömning, och bedömningen av språkämnerna omfattas inte av den europeiska referensramen. Inte heller inom yrkesutbildningen bedöms språkkunskaperna enligt den europeiska referensramen, men en bedömning görs av om kompetensmålen för delen ”kommunikations- och interaktionsfärdigheter (finska eller svenska som andraspråk)” i examen har uppnåtts (minst på nivå ”T1 tillfredsställande”, såvida inte bedömningen av den studerande har anpassats, varvid det är fråga om en studerande som får särskilt stöd och för vilken personliga, anpassade bedömningskriterier har fastställts).

Integrationsutbildning är vanligtvis det första steget mot vidareutbildning och arbetsmarknad för många nyanlända arbetssökande som har flyttat till Finland. Efter integrationsutbildningen styrs de invandrare som är kunder vid arbets- och näringsbyrån i allmänhet till andra arbets- och näringstjänster som stöder kompetensutveckling och sysselsättning eller till studier inom det nationella utbildningssystemet, eftersom många efter integrationsutbildningen behöver stöd till exempel för att utveckla språkkunskaperna eller yrkeskompetensen eller för att skaffa sig kontakter i arbetslivet. En del av de arbetslösa invandrarna sysselsätts snabbt eller behöver endast kortvarigt stöd för sysselsättningen, medan vägen ut på arbetsmarknaden är längre för andra.

2.5.2 Möjligheter till självstudier i språk

Det är också möjligt att studera finska eller svenska på egen hand. Under de senaste åren har ett stort antal digitala läromedel och tillämpningar för självstudier i finska och svenska utvecklats. Självstudiematerial och tillämpningar på finska och svenska har kartlagts och sammanställts i projektet Kielibuusti (2021–2028).³⁹ Baserat på en undersökning av självstudiematerial på finska riktar sig det mesta av materialet till nybörjare. Utifrån kartläggningen kan det konstateras att materialet inte täcker delområden av språkkunskaper på samma sätt: Det mesta av materialet på finska har ett starkt fokus på ordförråd och grammatik. Kartläggningen visar att det också finns självstudiematerial för övning av text- och hörförståelse, men det finns inte lika mycket material för att aktivt producera, alltså för tal-, uttals- och textproduktion på finska.⁴⁰ Man kan också hitta material och övningsprov relaterade till den allmänna språkexamen (YKI) på nätet. Förutom olika applikationer och självstudiematerial på nätet är det också möjligt att lära sig språk till exempel genom att delta i språkkaféer och andra frivilliga aktiviteter.

---

³⁹ <https://www.kielibuusti.fi/fi/opi-suomea/itseopiskelumateriaalit-ja-kurssit/etsi-itseopiskelumateriaaleja/>

⁴⁰ Harpelund, L. m.fl. 2022. Edistyneen suomenoppijan digitaaliset oppimateriaalit – nykytilanne ja uusia suuntia. Kieli, koulutus ja yhteiskunta, 13(3). Tillgänglig: <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-toukokuu-2022/edistyneen-suomenoppijan-digitaaliset-oppimateriaalit-nykytilanne-ja-uusia-suuntia>

Det har inte bedrivits någon omfattande forskning i Finland om användningen av självstudiematerial och applikationer som är avsedda för studier i finska eller svenska. Det kan dock konstateras att de existerande självstudiematerialen och språkstudieapplikationerna möjliggör självständiga studier i finska eller svenska, i synnerhet på nybörjarnivå. Förmodligen är självstudiematerial och språkinlärningsapplikationer bäst lämpade för personer med tidigare språkinlärningserfarenhet och inlärningsförmåga. Det kan antas att vissa av de nuvarande deltagarna i integrationsutbildning upp till en viss punkt kunde utveckla sina språkkunskaper självständigt även genom självstudiematerial och applikationer. Innehållet i den utbildning i sociala färdigheter och arbetslivsfärdigheter som ingår i integrationsutbildningen, inlärningsperioder på arbetsplatser samt väglednings- och inlärningsstöd kan dock inte ersättas med självstudier. Självstudier kan inte heller ersätta användningen av språk i autentiska och relevanta situationer, såsom att utträta ärenden i vardagen och delta i arbetslivet. Utvecklingen av språkkunskaper kräver möjligheter att använda språket i en mängd varierande faktiska interaktionssituationer, vilket bidrar till att uppnå en mångsidigare och högre nivå av språkkunskaper.⁴¹

2.5.3 Olika sätt att påvisa språkkunskaper

Språkkunskaper kan påvisas i olika syften och på olika sätt. Språkkunskaper kan påvisas t.ex. genom språkexamina, examensbevis eller utbildningsbevis.

I Finland finns två officiella lagstadgade språkexamina: allmän språkexamen (YKI) och språkexamen för statsförvaltningen (VKT). I och med att lagarna 1106/2025 och 1107/2025 träder i kraft den 1 januari 2026 kommer systemet med språkexamina i statsförvaltningen att avskaffas och slås samman med systemet med allmänna språkexamina. Statsförvaltningens examensverksamhet för språkexamina kommer att fasas ut till utgången av 2028. Dessutom finns ett slutttest av språkkunskaper vid integrationsutbildning enligt integrationslagen.

YKI-examen består av fyra delprov: Tal, talförståelse, skrivning och textförståelse. De som har klarat ettvarrt delprov får en bedömning av färdighetsnivån. Om en persons prestationsförmåga i något avseende inte uppfyller kriterierna för bedömning av färdighetsnivån kommer det intyg som personen erhåller att bedömas för detta delprov med t.ex. ”under 3” (examen på mellannivå). YKI-examina ordnas på nationella examensdagar och provet kan avläggas vid en läroanstalt som har ingått avtal med Utbildningsstyrelsen. För närvarande finns det 52 sådana läroanstalter runt om i landet. Deltagande i en YKI-examen är avgiftsbelagt och priset beror på vilken språknivå examen gäller. Testet kan göras på grundnivå, mellannivå eller högsta nivå. YKI-testet administreras av Utbildningsstyrelsen.

Språkfärdighetsprovet i integrationsutbildningen administreras också av Utbildningsstyrelsen. Sluttestet används både i arbetskraftsutbildningen och i annan integrationsutbildning som följer grunderna i läroplanen för integrationsutbildning. Utbildningsstyrelsens föreskrift (OPH-6969-2024) om sluttestet gäller för studerande som har påbörjat integrationsutbildningen enligt grunderna för läroplanen för integrationsutbildning efter den 1 januari 2025. Enligt Utbildningsstyrelsens föreskrift om sluttestning deltar den studerande i sluttestningen efter att

---

⁴¹ Se exempelvis Suni, M. m.fl. 2024. Aikuisena maahan muuttaneet suomen kielen oppijoina Arbets- och näringsministeriet, policy brief 2/2024. <https://kotoutuminen.fi/documents/56901608/76169779/Policy-Brief-2-2024.pdf/d786994e-10a1-4332-fb54-4f1c1951c624/Policy-Brief-2-2024.pdf?t=1732100147885> Funktionaalisuus toisen kielen opetuksen lähtökohtana. Virittäjä, 113(3). <https://jyx.jyu.fi/bitstreams/1e3eb695-2d74-473b-964b-ab43ef5bed07/download>

anordnaren av integrationsutbildningen har bedömt att den studerande har tillräckliga färdigheter för att delta i slutttestningen. Slutttestningen är därför avsedd att genomföras i slutet av integrationsutbildningen, som en del av utbildningen.

Slutttestningen genomförs på svenska eller finska utgående från det språk som integrationsutbildningen ordnats på. Slutttestningen omfattar områdena hörförståelse, läsförståelse, tal och skrift. Delområdena hörförståelse och läsförståelse bedöms automatiskt. Läraren eller lärarna inom integrationsutbildningen bedömer delområdena skrift och tal. Delområdena bedöms på skalan under A1, A1, A2, B1 och över B1.

2.5.4 Delområden för språkkunskaper och tiden för utveckling av språkkunskaperna

Enligt den finländska tillämpningen av de skalor som ingår i på Europarådets referensram för inläring, undervisning och utvärdering av språk omfattar de områden som ska specificeras och testas i språkfärdighet hörförståelse, tal, läsförståelse och skrivning.⁴²

Språkkunskaperna hos språkstuderande utvecklas vanligtvis i olika takt, vanligtvis så att förmågan att förstå utvecklas snabbare än förmågan att producera. Mellannivån (nivå 3–4) i allmänna språkexamina mäter språkkunskaper på nivån B1–B2. Mellan 2014 och 2023 lyckades deltagarna i YKI-examen på mellannivå i det finska språket bäst i textförståelse, medan det i talförståelse och produktionsfärdigheter har varit svårare att nå färdighetsnivå 3 eller 4, dvs. nivå B1 eller B2. Mellan 2017 och 2023 lyckades deltagarna bäst i textförståelse, där andelen som kom upptill färdighetsnivå 3 varierade mellan 50 och 57 procent. Resultaten av talförståelse på färdighetsnivå 3 går i samma riktning, men det genomsnittliga antalet personer som uppnår färdighetsnivå 3 är 5 procent lägre jämfört med resultaten av textförståelse.⁴³ Skrivande är i allmänhet den svagaste färdigheten bland de som deltar i YKI-examen i finska. Deltagarnas utbildningsbakgrund och utbildningssystemet i ursprungslandet har stor inverkan på framför allt skrivförmågan. I vissa länder och regioner är muntliga språkkunskaper och språkanvändning av tradition i nyckelställning, medan språkundervisningen i andra regioner kan bygga på en stark skriftlig tradition. Detta återspeglas till exempel i resultaten av YKI-examen på så sätt att många av deltagarna som hör till den senare kategorin (t.ex. de som har flyttat från Ryssland och Ukraina till Finland) får goda färdighetsbedömningar i delprovet för skrivning. Således är förmågan att skriva starkt kopplad till en persons utbildningsbakgrund, och att uppnå B-nivån för en självständig språkanvändare kräver ofta långvariga studier av språket, särskilt för dem med lägre läs- och skrivförmåga⁴⁴ och för dem vars språkkunskaper bygger på ett annat system än det latinska alfabetet.⁴⁵

När det gäller det svenska språket var deltagarnas färdigheter i förståelse något bättre än produktionsfärdigheterna i YKI-examen på mellannivån och åren 2014 och 2023 uppnådde 52 procent färdighetsnivå 3 i talförståelse och 55 procent i textförståelse, medan 47 procent

⁴² https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/nivaskala-for-sprakkunskaper-och-sprakutveckling_2003.pdf

⁴³ Hirvelä, T. (2024): YKI:n osallistujat – keitä ovat suomen kielen keskitason osallistujat ja miten he menestyvät tutkinnossa? I verket Yleiset kielitutkinnot 30 vuotta. Utbildningsstyrelsen. Rapporter och utredningar 2024:8. <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/yleiset-kielitutkinnot-30-vuotta>

⁴⁴ Ks. esimerkiksi Tammelin-Laine, T. (2014). Aletaan alusta. Luku- ja kirjoitustaidottomat aikuiset uutta kieltä oppimassa. Jyväskylän Studies in Humanities 240. Jyväskylä universitet.

⁴⁵ Suni, M & Honko, M. Aikuisena maahan muuttaneet suomen kielen oppijoina. Arbets- och näringsministeriet, policy brief 2/2024. <https://kotoutuminen.fi/documents/56901608/76169779/Policy-Brief-2-2024.pdf/d786994e-10a1-4332-fb54-4f1c1951c624/Policy-Brief-2-2024.pdf?t=1732100147885>

uppnådde färdighetsnivå 3 i tal och 46 procent i skrivning. Bedömningen under 3 (dvs. under B1) var högst för skrivning (41procent), sedan tal (37procent), talförståelse (32 procent) och textförståelse (23 procent). Skrivning var alltså svårast för deltagarna medan textförståelse var det lättaste delområdet. När det gäller deltagare i YKI-examen på mellannivå i svenska bör det noteras att resultatet inte säger något om enbart invandrades språkkunskaper, eftersom också finska medborgare deltar i examina. Åren 2014–2023 var andelen finländska deltagare i YKI-examen i svenska på mellannivån cirka 17 %. Antalet har minskat över tid: 2014 var antalet finländska deltagare cirka 31 procent av alla deltagare, men 2023 bara cirka 8 procent.⁴⁶

All språkinläring, men särskilt utvecklingen av produktionsfärdigheter, dvs. att skriva och tala, har också samband med den språkstuderandes naturliga språkanvändningssituationer i vardagen och kontakter med finsk- eller svensktalande personer.⁴⁷ När man granskar mängden språkstudier bland deltagare på mellannivån i finska i den allmänna språkexamen 2014–2023 i förhållande till examensresultaten, kan det noteras att det för att uppnå färdighetsnivå 3 (B1) vanligtvis krävs cirka fyra års studier i finska språket.⁴⁸ Utifrån uppgifter som samlades in 2014 kan det också konstateras att 70 procent av deltagarna i den allmänna språkexamen på mellannivån nådde den allmänna nivån B1 på 5–9 år, men att nästan 40 procent av dem fortfarande låg på en lägre nivå i skrivning.⁴⁹

2.6 Sysselsättningsfrämjande service

Kommunerna erbjuder invandrare ett brett utbud av service som syftar till att stödja deras sysselsättning och integrationen. Förutom särskilda integrationstjänster erbjuds invandrare bland annat arbetskraftsservice. Studier visar att arbetskraftsservice som tillhandahålls invandrare kan bidra till sysselsättningen av invandrare på många sätt.

I början av 2025 överfördes ansvaret för att ordna arbetskraftsservice från staten till kommunerna. I kommunerna ansvarar arbetskraftsmyndigheten för att ordna sysselsättningsfrämjande stödtjänster för arbetssökande invandrare. Förutom särskilda integrationsfrämjande tjänster kan arbetskraftsmyndighetens invandrarkunder dra nytta av all den service som arbetskraftsmyndigheten erbjuder personkunder. Arbetskraftsmyndigheten ansvarar för att säkerställa att den service den tillhandahåller är lämplig för invandrare. Arbetskraftsmyndighetens sysselsättningsfrämjande service omfattar bland annat jobsöknings- och karriärcoachningstjänster, arbetskraftsutbildning, frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån samt arbets- och utbildningsprövning. Som arbetskraftsutbildning kan

---

⁴⁶ Ohranen S & Hirvelä T. 2024: Ruotsin kielen keskitason tutkinto vuosina 2014–2023: tutkintoon osallistujien taustat ja kielitaito sekä osallistujajoukon muutokset. Teoksessa Yleiset kielitutkinnot 30 vuotta. Utbildningsstyrelsen. Rapporter och utredningar 2024:8. <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/yleiset-kielitutkinnot-30-vuotta>

⁴⁷ Ks. esim. Ahola, S. & Hirvelä, T. (2016). Mikä merkitys osallistujan taustatekijöillä on menestymiseen kielitestissä? Kieli, koulutus ja yhteiskunta, 7(4).

<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-syyskuu-2016/mika-merkitys-osallistujan-taustatekijöillä-on-menestymiseen-kielitestissa>

⁴⁸ Hirvelä, T. (2024): YKIn osallistujat – keitä ovat suomen kielen keskitason osallistujat ja miten he menestyvät tutkinnossa? Teoksessa Yleiset kielitutkinnot 30 vuotta. Utbildningsstyrelsen. Rapporter och utredningar 2024:8. <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/yleiset-kielitutkinnot-30-vuotta>

⁴⁹ Suni, M & Honko, M. Aikuisena maahan muuttaneet suomen kielen oppijoina. Arbets- och näringsministeriet, policy brief 2/2024. <https://kotoutuminen.fi/documents/56901608/76169779/Policy-Brief-2-2024.pdf/d786994e-10a1-4332-fb54-4f1c1951c624/Policy-Brief-2-2024.pdf?t=1732100147885>

ordnas utbildning som ökar yrkeskompetensen och färdigheterna, utbildning som ökar företagarfärdigheterna samt integrationsutbildning.

En aktiv arbetskraftspolitik har visat sig vara särskilt betydelsefull för de som har den sämsta anknytningen till arbetsmarknaden.⁵⁰ Exempelvis har deltagande i jobbsökningscoaching ansetts vara nyttigt för lågutbildade flyktingar när det gäller att hitta sysselsättning.⁵¹ När det gäller de personer som har svårast att hitta ett jobb har intensifierade integrationsstödande åtgärder visat sig vara relevanta. I en studie konstaterades det att intensifierat stöd, bestående av intensiv språkutbildning, arbetspraktik och stöd för arbetssökande strax efter beviljat uppehållstillstånd ökade sysselsättningen bland lågutbildade flyktingar jämfört med tidigare stöd, som i allmänhet var mer långsiktigt och inte lika intensivt.⁵²

Studier har likaså uppmärksammat betydelsen av subventionerad sysselsättning, såsom lönesubventioner för den privata sektorn, för att främja sysselsättningen av invandrare. Lönesubvention är en subvention som beviljas av Arbetskraftsmyndigheten och betalas till arbetsgivaren för att kompensera för en arbetssökandes lönekostnader. Syftet med stödet är att främja en arbetssökandes sysselsättning och stärka hans eller hennes yrkeskompetens. Lönesubvention har visat sig vara ett effektivt verktyg för att främja sysselsättningen av invandrare.⁵³

2.7 Tillsynen över integrationsfrämjande tjänster som ordnas av kommunen

Enligt 25 § i lagen om Arbetskraftsservice behandlar Tillstånds- och tillsynsverket förvaltningsklagan som gäller lagenligheten hos sådana uppgifter och sådan offentlig Arbetskraftsservice som denna lag ålägger Arbetskraftsmyndigheter. Tillstånds- och tillsynsverket kan också på eget initiativ utöva tillsyn över de uppgifter och den service som avses i lagen. I lagens 26 § föreskrivs det om påföljder inom tillsynen på eget initiativ. Om det i samband med tillsyn på eget initiativ konstateras att en Arbetskraftsmyndighet eller en anställd hos Arbetskraftsmyndigheten har förfarit felaktigt eller underlåtit att fullgöra sin skyldighet, kan Tillstånds- och tillsynsverket göra den övervakade uppmärksam på kraven på god förvaltning eller ge den övervakade en anmärkning. Om väsentliga brister som gäller ordnandet av servicen upptäcks eller om verksamheten i övrigt strider mot lag, får Tillstånds- och tillsynsverket meddela Arbetskraftsmyndigheten ett föreläggande om att bristerna eller missförhållandena ska avhjälpas. Föreläggandet får förenas med vite.

Tillstånds- och tillsynsverket bedriver också laglighetstillsyn med stöd av kommunallagen (410/2015). Enligt 10 § 2 mom. i kommunallagen kan Tillstånds- och tillsynsverket med

---

⁵⁰ Kiviholma, S., & Karhunen, H. (2022). Systematic Review of Active Labor Market Policies' Effects on Immigrants' Employment. Publications of the Ministry of Economic Affairs and Employment 2022:27.

⁵¹ Battisti, M., Giesing, Y., & Laurensyeva, N. (2019). Can job search assistance improve the labour market integration of refugees? Evidence from a randomized field experiment. *Labour Economics*, 61, 101745–176. <https://doi.org/10.1016/j.labeco.2019.07.001>. Kiviholma, S. & Karhunen, H. (2022). Systematic Review of Active Labor Market Policies' Effects on Immigrants' Employment. Publications of the Ministry of Economic Affairs and Employment 2022:27.

⁵² Dahlberg, M., Egebark, J., Özcan, G., & Vikman, U. (2024). Labor Market Integration of Refugees: RCT Evidence from an Early Intervention Program in Sweden. *Journal of Economic Behavior and Organization*, vol 217, 614-630.

⁵³ Butschek, S. & Walter, T. (2014.) What active labour market programmes work for immigrants in Europe? A meta-analysis of the evaluation literature. *IZA Journal of Migration*.

anledning av klagomål också undersöka om en kommun har iakttagit gällande lagar. På upprättande, behandling och åtgärder som tillsynsmyndigheten kan vidta med anledning av förvaltningsklagan tillämpas förvaltningslagen (434/2003).

Tillstånds- och tillsynsverket är med andra ord behörigt att på eget initiativ utöva tillsyn över arbetskraftsservicen. Dessutom utövar Tillstånds- och tillsynsverket tillsyn över kommunernas verksamhet på basis av inkomna klagomål. Vem som helst kan exempelvis klaga hos Tillstånds- och tillsynsverket över lagligheten i service som en kommun ordnar. Utifrån klagomålet kan Tillstånds- och tillsynsverket vidta åtgärder med stöd av förvaltningslagen.

2.8 EU-lagstiftning

2.8.1 EU-förordning 883/2004

Samordningen av rätten till social trygghet för personer som flyttar mellan EU-länder regleras i förordning nr 883/2004 och dess tillämpningsförordning (EG) nr 987/2009. Medlemsstaterna har behörighet att bestämma innehållet i sina sociala trygghetssystem och syftet med förordningen om social trygghet är endast att samordna dessa nationella sociala trygghetssystem. Samtliga medlemsstater kan fritt fastställa i sin lagstiftning bland annat förutsättningarna för när rätten till förmåner uppstår. Vid utövandet av denna behörighet måste medlemsstaterna dock beakta unionsrätten och i synnerhet bestämmelserna i grundfördraget om rätten för varje unionsmedborgare att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorium. Målet är att en person inte ska förlora sin rätt till social trygghet på grund av att han eller hon har utnyttjat den rörelsefrihet som tryggas i EU:s grundfördrag. Samtidigt är avsikten att också samordna förmånerna från olika länder så att de inte utan grund betalas ut samtidigt. Förordningarna om social trygghet gäller den sociala tryggheten för arbetstagare, självständiga yrkesutövare och andra som är medborgare i en medlemsstat och som flyttar från en medlemsstat till en annan.

Principerna för samordning av den sociala tryggheten är likabehandling, att den berörda personen omfattas av lagstiftningen i en enda medlemsstat, att försäkrings-, arbets- och bosättningsperioderna adderas samt att förmånerna kan exporteras. Enligt principen för hur perioderna läggs samman adderas försäkrings- eller anställningsperioder, perioder som egenföretagare eller bosättningsperioder som har fullgjorts enligt en annan medlemsstats lagstiftning med sådana som har fullgjorts enligt den behöriga medlemsstatens lagstiftning. Perioder som har fullgjorts enligt en annan medlemsstats lagstiftning ska därför beaktas och sammanslås för förvärv av rätten till förmånen när förmåner beviljas olika persongrupper som omfattas av tillämpningsområdet för förordningen om social trygghet.

Europeiska unionens lagstiftning om social trygghet tillämpas även på grundval av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet i förhållande till Norge, Island och Liechtenstein och deras medborgare. Baserat på avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiziska edsförbundet å andra sidan om fri rörlighet för personer tillämpas lagstiftningen i fråga på Schweiz och schweiziska medborgare. Med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1231/2010 har personkretsen för tillämpningen av EU:s förordningar om social trygghet utvidgats till att gälla även medborgare i tredjeländer, det vill säga stater utanför EU, deras familjemedlemmar och förmånstagare som EU:s förordningar om social trygghet inte gäller på grund av deras medborgarskap.

Personer som omfattas av förordningens tillämpningsområde ska behandlas på samma sätt som finska medborgare, både i fråga om förmåner och skyldigheter. Den likabehandling som krävs enligt förordningen förbjuder direkt och indirekt diskriminering på grund av nationalitet, dvs.

villkor som i själva verket är svårare för en utlänning att uppfylla än för det egna landets medborgare. Sammanräkning av försäkringsperioder är ett sätt att i praktiken förverkliga en jämlik behandling.

Artikel 3.1 i EU-förordning 883/2004 innehåller bestämmelser om dess substantiella tillämpningsområde, som omfattar bland annat arbetslöshetsförmåner. Enligt artikel 3.3 i EU-förordning 883/2004 tillämpas förordningen även på särskilda icke-avgiftsfinansierade kontantförmåner, om vilka föreskrivs i förordningens artikel 70 och som inte omfattas av principen om att förmåner kan exporteras. Inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa är en arbetslöshetsförmån i den mening som avses i EU-förordning 883/2004. I regeringens proposition om allmänt stöd⁵⁴ beskrivs förhållandet mellan allmänt stöd och tillämpningen av EU-förordning 883/2004. Enligt regeringens proposition som gällde lagen om allmänt stöd kommer social- och hälsovårdsministeriet att ge ett förslag till Europeiska kommissionen om att EU-förordningen 883/2004 ändras så att anteckningen om arbetsmarknadsstöd i punkt B i föreskrifterna om Finland i bilaga X ersätts med allmänt stöd, till den del det finansieras enbart med statens finansieringsandel och finansieringsandelen för mottagarens hemkommun. Ett godkännande av Europaparlamentet och rådet förutsätts för att ändringen ska träda i kraft. Allmänt stöd, som dessutom finansieras med intäkter av arbetslöshetsförsäkringspremien, betraktas som en arbetslöshetsförmån enligt underpunkt h i punkt 1 i artikel 3 om sakområden i EU-förordning 883/2004, på vilken bestämmelserna om arbetslöshetsförmåner i förordningen tillämpas till behövliga delar.

2.8.2 EU:s migrationsbestämmelser

De så kallade migrationsbestämmelserna gäller tredjelandsmedborgare som kommer till Finland från andra än EU-länder, i synnerhet de som kommer för att arbeta. Migrationsbestämmelserna reglerar EU:s gemensamma minimiförutsättningar för likabehandling bland annat när det gäller rätten till social trygghet när man flyttar från ett tredjeland till EU. Rätten till likabehandling gäller i direktivet avsedda grupper av personer och delvis även deras familjemedlemmar. Medlemsstaterna har lämnats ett visst handlingsutrymme i migrationsdirektiven och vissa undantag från likabehandling inom social trygghet har förutsetts. En del av EU:s migrationsregelverk har nyligen reviderats och det nationella genomförandet är aktuellt⁵⁵. Migrationsbestämmelsernas tillämpningsområde är sektorsspecifikt och gäller således inte alla migrantgrupper. Exempelvis omfattas självständiga yrkesutövare i princip inte av bestämmelserna om arbetstagare. Bestämmelserna om likabehandling beskrivs i varje instrument i något olika ordalag.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/98/EU om ett enda ansökningsförfarande för ett kombinerat tillstånd för tredjelandsmedborgare att vistas och arbeta på en medlemsstats territorium och om en gemensam uppsättning rättigheter för arbetstagare från tredjeland som vistas lagligen i en medlemsstat (härefter *direktivet om kombinerade tillstånd*) syftar till att förenkla och harmonisera förfarandena för inresa och vistelse för arbetstagare från tredjeländer. Dessutom tryggar direktivet likabehandling för arbetstagare som kommer direkt från tredjeländer i förhållande till vistelselandets egna medborgare när det gäller bland annat arbetsliv, utbildning och social trygghet.

Det reviderade direktivet om kombinerade tillstånd 2024/1233 måste genomföras nationellt senast den 21 maj 2026. Artikel 12 i det reviderade direktivet om kombinerade tillstånd ligger i

---

⁵⁴ RP 112/2025 rd.

⁵⁵ T.ex. RP 52/2026 rd.

stort sett i linje med den tidigare formuleringen om villkoret om likabehandling i fråga om social trygghet, enligt vilket arbetstagare från tredjeländer måste behandlas på samma sätt som medborgare i den medlemsstat där de vistas på de områden av social trygghet som omfattas av EU-förordning 883/2004. Enligt artikel 12.2 b får medlemsstaterna dock begränsa rätten till likabehandling, men de får inte begränsa sådana rättigheter för arbetstagare från tredjeland som är anställda eller har haft en anställning under en minimiperiod på sex månader och som är registrerade som arbetslösa arbetssökande.

Rådets direktiv 2001/55/EG om miniminormer för att ge tillfälligt skydd vid massiv tillströmning av fördrivna personer och om åtgärder för att främja en balans mellan medlemsstaternas insatser för att ta emot dessa personer och bära följderna av detta stipulerar att personer som ges tillfälligt skydd ska få tillstånd att arbeta som anställda eller egenföretagare. I sådana fall ska också den allmänna lagstiftningen om rätt att omfattas av det sociala trygghetssystemet tillämpas. Direktivet om tillfälligt skydd gäller i praktiken personer som flyttat till Finland från Ukraina.

Om internationellt skydd föreskrivs i Europaparlamentets och rådets direktiv om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande och för innehållet i det beviljade skyddet 2011/95/EU (härefter *skyddsgrundsdirektivet*). Syftet med skyddsgrundsdirektivet är att säkerställa dels att medlemsstaterna tillämpar gemensamma kriterier för identifiering av personer i behov av internationellt skydd, dels att dessa personer erhåller en miniminivå av förmåner i alla medlemsstater.

Enligt artikel 29 i skyddsgrundsdirektivet ska medlemsstaterna se till att personer som beviljats internationellt skydd får nödvändigt socialt stöd i den medlemsstat som har beviljat sådant skydd på samma villkor som medborgarna i den medlemsstaten. Medlemsstaterna får begränsa det sociala stödet till personer som innehar status som subsidiärt skyddsbehövande till grundläggande förmåner, som måste beviljas i samma utsträckning och på samma villkor som till landets egna medborgare. Begränsningen av det sociala stödet till grundläggande förmåner enligt skyddsgrundsdirektivet innebär att biståndet åtminstone omfattar minimiutkomstskydd och bistånd vid sjukdom eller graviditet och föräldraskap, i den mån dessa förmåner enligt nationell lagstiftning beviljas landets egna medborgare.

När det gäller integrationstjänster föreskrivs det i artikel 34 i skyddsgrundsdirektivet att medlemsstaterna, för att underlätta den sociala integrationen av personer som beviljats internationellt skydd, ska säkerställa tillgång till integrationsprogram som de anser lämpliga för att ta hänsyn till de särskilda behoven hos personer som beviljats flyktingstatus eller status som subsidiärt skyddsbehövande, eller fastställa förhandsvillkor som garanterar tillgång till sådana program.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1347 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet, om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG (EU) 2024/1347 (härefter *skyddsgrundsförordningen*), som upphäver skyddsgrundsdirektivet, kommer att tillämpas från och med den 1 juli 2026.

Enligt artikel 31 i skyddsgrundsförordningen ska personer som beviljats internationellt skydd behandlas på samma sätt som medborgare i en medlemsstat i fråga om social trygghet och socialt stöd. Med social trygghet avses de områden av socialt stöd som nämns i artikel 3.1 och

3.2 i EU-förordning 883/2004, inklusive arbetslöshetsförmåner. Socialt stöd i skyddsgrundsförordningen avser förmåner som syftar till att säkerställa att grundläggande behov hos personer utan tillräckliga resurser tillgodoses. I Finland är vissa av de förmåner som definieras som socialt stöd bosättningsbaserade socialskydds-förmåner, såsom bostadsstöd och arbetsmarknadsstöd. Enligt den nya skyddsgrundsförordningen kan tillgången till vissa sociala förmåner villkoras av ett faktiskt deltagande i integrationsåtgärder, förutsatt att dessa är lättillgängliga och kostnadsfria. Likabehandling i fråga om socialt stöd får begränsas till grundläggande förmåner för personer som innehar status som subsidiärt skyddsbehövande. Begränsningen av det sociala biståndet till grundläggande förmåner enligt skyddsgrundförordningen innebär att biståndet åtminstone omfattar minimiutkomststöd, bistånd vid sjukdom eller graviditet och föräldraskap samt bostadsförmåner i den mån dessa förmåner enligt nationell lagstiftning beviljas det egna landets medborgare. I artikel 35 i skyddsgrundsförordningen föreskrivs en möjlighet för personer som beviljats internationellt skydd att utnyttja integrationsåtgärder.

2.8.3 Jämlik behandling

EU-lagstiftningen begränsar inte medlemsstaternas behörighet att organisera sina sociala trygghetssystem. Det ankommer på varje medlemsstat att fastställa villkoren för beviljande av sociala förmåner samt förmånernas storlek och varaktighet. Principen om likabehandling förbjuder i praktiken direkt diskriminering på grund av nationalitet. Indirekt diskriminering avser dolda former av diskriminering som de facto leder till ett diskriminerande resultat genom användning av andra differentieringskriterier än nationalitet. Villkor avseende bosättnings- eller försäkringsperiod är ett ganska typiskt exempel på åtgärder som leder till ett diskriminerande resultat. Indirekt diskriminering är också i princip förbjuden, men den typen av nationella åtgärder kan också tillåtas. Medlemsstaterna har ett stort utrymme för prövning när det gäller att fastställa strukturen på sina sociala trygghetssystem, villkoren för beviljande av förmåner, deras storlek och varaktighet samt de socialpolitiska mål som eftersträvas med dem. Om en åtgärd leder till indirekt diskriminering måste det eftersträvade målet vara godtagbart ur ett unionsrättsligt perspektiv. Dessutom måste den nationella åtgärden vara relevant och lämplig, dvs. den måste uppnå det eftersträvade målet med åtgärden och målgruppen måste definieras korrekt. Åtgärden måste också vara nödvändig och proportionerlig.

Grunden för likabehandling av unionsmedborgare ligger i primärrätten, och Europeiska unionens domstol har avkunnat ett stort antal domar om direkt och indirekt diskriminering på grund av nationalitet på området för sociala förmåner. Tredjelandsmedborgare är inte unionsmedborgare och har en annan rättslig ställning. När det gäller tredjelandsmedborgare föreskrivs likabehandling i ett antal sekundärrättsliga instrument.

EU-domstolen har i sin dom i ärendet Luevi (C-151/24, EU:C:2026:144) funnit att kravet på jämlik behandling enligt direktivet om kombinerade tillstånd inte gäller inte gäller sådana i artikel 70 i EU-förordningen 883/2004 avsedda särskilda icke avgiftsfinansierade kontantförmåner.

3 Målsättning

Syftet med propositionen är att i enlighet med statsminister Petteri Orpos regeringsprogram befästa arbetets betydelse som en nyckelfaktor i den finländska integrationen. Syftet är vidare att differentiera det förmånsbelopp som betalas ut under arbetslöshet enligt hur länge arbetet eller bosättningen i Finland varar och att skapa incitament inom förmånssystemet att lära sig inhemska språk. Syftet är också att utveckla systemet för social trygghet i Finland i fas med den allmänna nordiska linjen. Syftet är också att understryka ansvaret och egenansvaret hos

nyanlända för en effektiv språkinläring och tillgång till arbetsmarknaden. Tillräckliga språkkunskaper och deltagande på arbetsmarknaden är viktiga förutsättningar för social integration av personer som flyttar till Finland. Dessutom är målet att förbättra möjligheterna för personer som utgör propositionens målgrupp och som flyttat till Finland inom rimlig tid i början av integrationen får tillgång till tjänster som tillgodoser deras behov, stödjer deras sysselsättning eller främjar kunskaperna i finska eller svenska.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

I denna proposition föreslås att allmänt stöd på grundval av arbetslöshet betalas i form av integrationsstöd till sådana arbetslösa arbetssökande som inte uppfyller arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, som har varit bosatta i Finland mindre än tre år under de föregående tio åren i enlighet med lagen om bosättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande fall och som är i behov av ekonomiskt stöd.

Kravet på att antingen uppfylla arbetsvillkoret eller boendetiden i Finland ska dock inte tillämpas om personens modersmål är finska, svenska eller samiska, om personen har slutfört den grundläggande utbildningens lärokurs eller gymnasiets lärokurs eller avlagt studentexamen eller en examen som ger yrkesfärdigheter på finska, svenska eller samiska eller om personen har påvisat språkkunskaper som motsvarar målnivån i fråga om finska eller svenska enligt 26 § i integrationslagen (kunskaper på nivå B1.1 enligt Europeiska referensramen) på minst två av språkets delområden. Närmare bestämmelser om de intyg som godkänns för att påvisa kunskaper i finska eller svenska utfärdas enligt förslaget genom förordning av statsrådet. Kravet ska inte heller tillämpas på en person som inte kan påvisa sina språkkunskaper på grund av funktionsnedsättning eller någon annan motsvarande orsak.

Det allmänna stödet i form av integrationsstöd avses uppgå till 33,64 euro per dag (på 2026 års nivå).

Allmänt stöd i form av integrationsstöd tillämpas endast i situationer där en person flyttar till Finland efter att den föreslagna lagen har trätt i kraft. Den föreslagna ändringen påverkar inte stöd som vid ikraftträdandet av lagen redan har beviljats eller före lagens ikraftträdande inflyttade personers nya stödperioder.

Dessutom föreslås att lagen om allmänt stöd ändras så att arbetslösa arbetssökande i Finland som fått uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd framöver kan få rätt till allmänt stöd på samma villkor som övriga arbetssökande efter att ha bott i Finland i minst ett år. En arbetslös arbetssökande som kommer till Finland efter att lagen har trätt i kraft och som beviljas uppehållstillstånd på grundval av tillfälligt skydd kan få rätt till vanligt allmänt stöd eller till allmänt stöd i form av integrationsstöd.

Allmänt stöd i form av integrationsstöd söks hos Folkpensionsanstalten. Arbetskraftsmyndigheten avgör om en person uppfyller de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för allmänt stöd och lämnar ett för Folkpensionsanstalten bindande arbetskraftspolitiskt utlåtande om detta. Folkpensionsanstalten avgör vilka faktorer som påverkar det allmänna stödets belopp och på basis av vilka stödet antingen beviljas till lika stort belopp som det allmänna stödet eller som allmänt stöd i form av integrationsstöd.

I denna proposition föreslås också ändringar i lagen om ordnande av arbetskraftsservice. Det föreslås att lagen ändras så att arbetskraftsmyndigheten svarar för att en arbetssökande som

tillhör målgruppen för allmänt stöd i form av integrationsstöd får tillgång till eller hänvisas till en tjänst som motsvarar servicebehovet senast när den arbetssökandes jobsökning har varit i kraft sammanlagt sex månader. Innehållet i de tjänster som Arbetskraftsmyndigheten ordnar föreslås vara sådant att arbetssökande som tillhör målgruppen för allmänt stöd i form av integrationsstöd genom att delta i tjänsterna kan anses faktiskt främja sin sysselsättning eller utveckla sina kunskaper i finska eller svenska. Garantitiden på sex månader ska inte tillämpas på sådana personer för vilka det på grund av servicebehovet inte är ändamålsenligt att tillhandahålla eller hänvisa till dessa tjänster och inte heller på sådana personer som redan uppfyller kravet på tre års boendetid eller som uppfyller det inom garantitiden. Tillstånds- och tillsynsverket ska, liksom i nuläget, ansvara för Arbetskraftsservicens laglighetsövervakning och för att verkställa övervakningens påföljder.

Dessutom föreslås det i propositionen att anmälan till en YKI-examen på mellannivå eller till ett delprov i en sådan examen ska vara avgiftsfri för dem som, till exempel på grund av sina färdigheter, kunskaper eller behov, inte deltar i integrationsutbildning och inte får tillfälle att påvisa sina språkkunskaper med det intyg som erhålls avgiftsfritt vid slutet av integrationsutbildningen. Arbetskraftsmyndigheten bedömer en persons färdigheter, kunskaper och behov i samband med bedömningen av servicebehovet enligt lagen om ordnande av Arbetskraftsservice eller av servicebehovet avseende kompetens och integration enligt integrationslagen. I det sammanhanget bedömer myndigheten också om det är nödvändigt att personen i fråga deltar i integrationsutbildning. Deltagande i integrationsutbildning behövs inte nödvändigtvis om personens språkkunskaper redan ligger på integrationsutbildningens målnivå, det vill säga nivå B1.1. Enligt förslaget överförs uppgifter om dessa personer framöver från Arbetskraftsmyndigheten till Utbildningsstyrelsen för att möjliggöra avgiftsfri anmälan till YKI-examen.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Ekonomiska konsekvenser

4.2.1.1 Hushållens ställning

Bedömningen av de ekonomiska konsekvenserna för hushållen hänför sig till de sociala rättigheter som tryggas i 19 § i grundlagen. I propositionen föreslås inte någon reglering på grundval av medborgarskap, och kravet på tre års boendetid i Finland avses i princip gälla lika för finska medborgare som för utländska medborgare. I praktiken hänför sig den föreslagna ändringens konsekvenser främst till personer som flyttar till Finland från tredjeländer.

Enligt en uppskattning som grundar sig på antalet mottagare av arbetsmarknadsstöd under granskningsperioden⁵⁶ finns det, när verkningarna är i kraft fullt ut år 2030, cirka 17 400 personer som är berättigade till allmänt stöd och som inte uppfyller kravet på tre års boende, arbetsvillkoret eller talar finska, svenska eller samiska som modersmål. I snitt rör det sig om cirka 10 300 personer i månaden. Uppskattningen grundar sig på Folkpensionsanstaltens registeruppgifter om mottagare av arbetsmarknadsstöd som presenteras i avsnitt 2.3 och där har nedgången i Migrationsverkets prognoser om invandringen beaktats⁵⁷. I prognoserna har det bedömts att antalet positiva asylbeslut och familjeåterföreningar kommer att minska under åren

---

⁵⁶ 07/2024–06/2025.

⁵⁷ <https://migri.fi/sv/framtidsprognoser>

2027–2030 och därför har den målgrupp som ligger till grund för prognosen minskats med cirka 7 procent.

Enligt förslaget tillämpas inte kraven på boendetid och arbete, om en person påvisar kunskaper i finska eller svenska på nivå B1.1 på två av språkets delområden. Bedömningen av förslagets konsekvenser utgår från antagandet att 42 procent av mottagarna av integrationsstöd påvisar erforderliga kunskaper i finska eller svenska på två av språkets delområden vid slutet av sin integrationsutbildning efter att ha vistats i landet i cirka 1,5 år. I praktiken innebär antagandet att cirka 23 procent av målgruppens stödmånader betalas ut som allmänt stöd och 77 procent som integrationsstöd. Följaktligen får i snitt uppskattningsvis cirka 13 400 personer integrationsstöd på årsnivå. Med samma antagande är uppskattningen att det i snitt betalas ut integrationsstöd till cirka 7 900 personer på månadsnivå. På grund av de begränsningar materialet är behäftat med har det i konsekvensbedömningen inte varit möjligt att uppskatta hur många i målgruppen som på finska, svenska eller samiska har slutfört den grundläggande utbildningens eller gymnasiets lärokurs, avlagt studentexamen eller en examen som ger yrkesfärdigheter. Dessutom är språkinläringen, såsom beskrivs i avsnitt 2.5, förknippad med osäkerheter, eftersom den påverkas av en rad olika faktorer, exempelvis faktorer som har att göra med de inflyttade personernas bakgrund. Konsekvensbedömningarna kompliceras ytterligare av att invandringsnivån och invandrarprofilen kan förändras under de kommande åren i avvikelser från Migrationsverkets prognoser om invandring, och då kan konsekvenserna bli större eller mindre än vad som anges här.

Till osäkerheten bidrar utöver det som beskrivits ovan att det är svårt att bedöma de eventuella incitamenteffekterna av det allmänna stödet i form av integrationsstöd. Eftersom det finns begränsat med forskningslitteratur går det inte att dra några klara slutsatser om de ekonomiska incitamentens inverkan på invandrades inlärningsresultat i ett annat språk. Forskningsrönen är inte entydiga när det gäller ersättningsens positiva effekter på språkinläring i allmänhet, inte heller för den icke-invandrade befolkningen: vissa studier har funnit ett samband, andra inte. Effekten på invandrades inlärningsresultat av direkta arvoden i pengar har undersökts i mycket liten utsträckning. I den enda svenska effektstudien som gick att finna kunde det inte påvisas någon allmän nationell effekt av penningarvoden på invandrades språkinläring. Vissa tecken på effekt kunde konstateras i Stockholmsregionen samt bland deltagare i snabbt framskridande kurser riktade till personer med högskoleutbildning.⁵⁸ I en effektstudie som genomförts i Norge undersöktes deltagande i integrationsprogram samt senare sysselsättning och inkomster i relation till storleken på det stöd som betalades ut till dem som integrerades. Vid tidpunkten för studien steg integrationsstödet i Norge med 50 procent när integrationskunden fyllde 25 år. Stödet betalades ut per timme för deltagande i utbildning. Studien visade att en höjning av stödbeloppet ökade deltagandet i utbildning. Detta hade dock ingen påvisbar effekt på senare sysselsättning eller inkomster.⁵⁹

Forskningsrönen om inverkan av ekonomiska incitament på sysselsättning och arbete behandlas närmare i avsnitt 4.2.1.4. Dessutom har det inom beteendekonomisk forskning undersökts hur ekonomiska incitament inverkar på människors beteende. Olika strukturer och koncept har undersökts ingående och även om forskningsdata inte är samstämmiga kan det i fråga om effekterna av penningincitament utifrån forskningsdata göras några centrala iakttagelser ur

---

⁵⁸ Åslund O, Engdahl M 2018. The value of earning for learning: Performance bonuses in immigrant language training. *Economics of Education Review* 62,194–204.

⁵⁹ Zhang M, Andersen HL & Osland L. 2023. Measuring the effect of cash incentives on migrant integration in Norway: early results from a quasi-experiment. Working Paper. Department of Economics, University of Sheffield.

integrationsstödet perspektiv. Exempelvis har det konstaterats att ekonomiska incitament påverkar arbetstagarnas beteende mest effektivt när de är i form av bonusar eller har en stödjande karaktär, jämfört med incitament som är begränsande eller kan tolkas som sanktioner⁶⁰. En liknande logik kan tänkas gälla också för förmånstagare och förmånssystem. Mot bakgrund av forskningslitteraturen är ekonomiska incitament mest effektiva för att stödja enskilda åtgärder eller främja kortsiktiga aktiviteter, medan de har en svag effekt när det gäller att förändra beteendemönster på lång sikt⁶¹. Forskning har också visat att låginkomsttagare reagerar starkare än andra på ekonomiska incitament, när det till exempel gäller incitament som rör hälsorelaterade val⁶². Mot bakgrund av forskningsrönen kan ekonomiska incitament vara ett effektivt, men begränsat politiskt verktyg. De ekonomiska incitamentens inverkan accentueras när det gäller att sätta igång beteendeförändringar, men deras inverkan är begränsad när det gäller att upprätthålla förändringarna utan kompletterande psykologiskt och strukturellt stöd. I fråga om integrationsstöd är sådana strukturer språkutbildning och tjänster som främjar sysselsättning. Effekten av ekonomiska incitament är mycket kontextberoende och åtgärdernas effektivitet kan variera beroende på tid och plats.

Eftersom det föreslagna kravet på boendetid och arbete ska gälla personer som flyttat till Finland först tidigast vid lagens ikraftträdande är den grupp invandrare som nu identifierats i registren inte direkt målgrupp för den föreslagna ändringen. Om invandringen till sin profil förblir snarlik den under de senaste åren och till nivån motsvarar Migrationsverkets invandringsprognoser, beskriver bedömningen som bygger på granskningsperiodens registeruppgifter emellertid väl den persongrupp som påverkas av förslaget. Bedömningen beaktar dessutom endast antalet inflyttade från länder utanför EU eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och Schweiz. Inflyttade från länder inom EU eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller Schweiz antas i bedömningen ha så många boendeperioder i Finland som kan räknas till godo som boendetid att den föreslagna ändringen i praktiken endast gäller ett fåtal sådana personer.

Det fulla beloppet för allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd rör sig kring 723 euro i månaden (på 2026 års nivå), alltså cirka 77 euro mindre än det fulla beloppet för vanligt allmänt stöd. Skillnaden mellan nettobeloppet för fullt integrationsstöd och fullt allmänt stöd uppgår till cirka 61 euro i månaden (räknad med 20 procents förskottsinnehållning). Nivåskillnaden bedöms påverka den ekonomiska situationen för merparten mottagare av integrationsstöd rätt så negativt, men som helhet kan inverkan anses vara ringa. I fråga om konsekvenserna är det viktigt att märka att de föreslagna ändringarna inte påverkar stöd som redan betalas ut. De föreslagna kraven på boendetid och arbete ska endast tillämpas på personer som flyttar till Finland efter lagens ikraftträdande.

En del föreslås få integrationsstödet som partiellt integrationsstöd, för att mottagaren bor hos sina föräldrar. Det beräknas årligen finnas cirka 180 sådana mottagare av integrationsstöd när

---

⁶⁰ T.ex. Kim, Do Han, and Hee-Je Bak. "Reconciliation Between Monetary Incentives and Motivation Crowding-Out: The Influence of Perceptions of Incentives on Research Performance." *Public Performance & Management Review* 43, no. 6 (2020): 1292–1317. <https://www.jstor.org/stable/48631064>.

⁶¹ Esim. Brown PM, Cameron LD, Wilkinson M, Taylor D. Economic and Behavioral Economic Approaches to Behavior Change. Teoksessa: Hagger MS, Cameron LD, Hamilton K, Hankonen N, Lintunen T, eds. *The Handbook of Behavior Change*. Cambridge Handbooks in Psychology. Cambridge University Press; 2020:617-631.

⁶² A Lutz, W Badran Amstutz, J Cros, J Spring, K Zürcher, S Pin, Financial Incentives for Health Behavior Change: A Narrative Review of Reviews, *European Journal of Public Health*, Volume 35, Issue Supplement_4, October 2025, ckaf161.895, <https://doi.org/10.1093/eurpub/ckaf161.895>

den fulla effekten träder i kraft. Föräldrarnas inkomster minskar integrationsstödet belopp. Stödet sänks dock inte om föräldrarnas inkomst är lägre än 2 500 euro i månaden. Minderåriga barn som försörjs av sina föräldrar och bor i samma hushåll höjer inkomstgränsen. Om föräldrarnas inkomster överstiger inkomstgränsen dras hälften av den överstigande delen av från integrationsstödet. Det partiella integrationsstödet är dock alltid minst 35 procent av det fulla integrationsstödet, dvs. cirka 253,14 euro i månaden (på 2026 års nivå)⁶³.

Ändringen påverkar även de inkomster som beaktas i hushållets allmänna bostadsbidrag. Som framgår av avsnitt 2.3 uppskattas cirka 45 procent av mottagarna av integrationsstöd bo i hushåll som också får allmänt bostadsbidrag. I de fall där enligt förslaget integrationsstödet i stället för vanligt allmänt stöd ska beaktas som inkomst för hushållet kan bostadsbidragets belopp öka något jämfört med läget enligt gällande lag. Exempelvis kan bostadsbidraget öka med cirka 14 euro i månaden för ensamboende personer i kommungrupp I vars boendekostnader är minst lika stora som de godtagbara boendeutgifterna (563 euro). Nivåskillnaden är dock så liten att också detta bedöms vara av ringa betydelse.

Som framgår av avsnitt 2.3 uppskattas cirka 30 procent av mottagarna av integrationsstöd bo i hushåll som enligt förslaget parallellt också får grundläggande utkomststöd. Integrationsstödet påverkar i princip inte de disponibla inkomsterna i dessa hushåll, eftersom det grundläggande utkomststödet beräknas kompensera för det lägre stödet. Med andra ord beräknas de disponibla inkomsterna för ungefär vart tredje hushåll som får integrationsstöd inte skilja sig från de disponibla inkomsterna för hushåll i en liknande situation som får vanligt allmänt stöd. En lägre nivå på integrationsstödet än det allmänna stödet kan också öka antalet mottagare av grundläggande utkomststöd, men beaktat målgruppens storlek och nivåskillnader kan den eventuella effekten bedömas bli högst marginell.

Ändringarna i lagen om utkomststöd förväntas påverka också hushållen i målgruppen för denna proposition. Genom den övergripande reformen av utkomststödet blir mottagare av utkomststöd skyldiga att ansöka om en primär förmån för att inte utkomststödet grunddel ska sänkas och detta föreslås även gälla arbetslösa arbetssökande. I regeringens proposition RP 116/2025 rd uppskattas antalet mottagare av allmänt stöd öka med i snitt cirka 16 000 personer per månad till följd av ändringarna. Man kan anta att en del av dessa personer även hör till målgruppen för integrationsstöd, men det är inte möjligt att uppskatta någon mera exakt andel utifrån tillgängligt material. Av alla hushåll som får grundläggande inkomststöd utgör invandrarhushållen cirka en femtedel. Av denna grupp är en liten del sådana som har bott i Finland i mindre än tre år. På denna grund kan det bedömas att reformerna av utkomststödet i sig kan ha en obetydlig inverkan på storleken av målgruppen för integrationsstöd, men ur ett helhetsperspektiv bedöms detta inte ha någon betydande inverkan.

De ändringar⁶⁴ som föreslås i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn förväntas tillsammans med ändringarna av lagen om utkomststöd också påverka målgruppen mottagare av integrationsstöd. I lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn föreslås bestämmelser om den så kallade norska modellen för stöd för hemvård, vilket innebär ett krav på tre års boende i Finland för att få stöd för hemvård. Boendetidens längd motsvarar boendetidskravet i denna proposition, men boendetidskravet för stöd för hemvård avses gälla faktiskt boende i Finland i enlighet med lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn. Det är den förälder eller annan vårdnadshavare som huvudsakligen sköter barnet som ska uppfylla boendetidskravet. Det kan

---

⁶³ Det partiella allmänna stödet uppgår till minst 280 euro i månaden.

⁶⁴ [RP 69/2026 rd](#).

uppskattas att merparten av målgruppen för den så kallade norska modellen för stöd för hemvård också faller inom målgruppen för integrationsstöd.

I regeringens proposition⁶⁵ om den norska modellen för stöd för hemvård bedöms det att den, när propositionens konsekvenser är i kraft fullt ut, kommer att omfatta cirka 2 500 personer, varav något under hälften anmäler sig som arbetslösa arbetssökande. När den norska modellen för stöd för hemvård är fullt ut genomförd år 2030 ökar målgruppen för denna proposition med 1 050 personer på årsbasis.

Hur den norska modellen för stöd för hemvård eventuellt påverkar den aktuella propositionen måste ses tillsammans med de ändringar som gjorts i utkomststödet och som i samverkan sannolikt leder till en viss ökning av målgruppen för integrationsstöd. Även om propositionerna inte är beroende av varandra har ändringarna samverkande konsekvenser för samma persongrupper i synnerhet om vårdnadshavaren inte har rätt till stöd för hemvård och inte heller har arbete eller en utbildningsplats. Genom den övergripande reformen av utkomststödet blir mottagare av utkomststöd skyldiga att ansöka om en primär förmån för att inte utkomststödets grunddel ska sänkas. Vård hemma av ett barn under skolåldern är inte längre en grund för att inte ansöka om en primär förmån. Efter det eventuella ikraftträdandet av den övergripande reformen av utkomststödet omfattas följaktligen alla som söker utkomststöd och som sköter barn hemma utan stöd för hemvård av skyldigheten att ansöka om en primär förmån, oftast arbetslöshetsförmån.

Dessutom kan den beräknade målgruppen för mottagare av integrationsstöd påverkas av den regeringsproposition om utländska studerande och deras familjemedlemmar som för närvarande bereds av arbets- och näringsministeriet (TEM004:00/2026), där det föreslås att en väntetid på ett år ska införas för familjeåterförening av studerande. Det aktuella ändringsförslaget kan påverka antalet invandrare som anländer till Finland, och därmed kan den ovan beräknade målgruppen bli mindre än vad som bedömts i propositionen.

I denna proposition föreslås också att personer som vistas i landet med ett uppehållstillstånd som beviljats på grund av tillfälligt skydd ska få rätt till allmänt stöd. Baserat på Folkpensionsanstaltens registeruppgifter för 2025 beräknas ändringen påverka högst cirka 11 000 ukrainare som vistas i Finland på grund av tillfälligt skydd och som för närvarande inte har rätt till allmänt stöd. Om Europeiska unionens råd förlänger det tillfälliga skyddet genom ett nytt genomförandebeslut kan propositionen bedömas förbättra situationen för hushållen i gruppen, både ekonomiskt och när det gäller rätten till social trygghet, eftersom målgruppen enligt förslaget får rätt till primärt stöd som betalas ut på grundval av arbetslöshet.

Om giltighetstiden för tillfälligt skydd förlängs, kvarstår enligt uppskattning rätten till grundläggande utkomststöd, utöver allmänt stöd eller integrationsstöd, på årsbasis räknat för cirka 8 000 personer som bor i Finland på grund av tillfälligt skydd. För denna grupp sker det därför inte någon förändring i hushållets disponibla inkomster. Cirka 3 000 personer som hör till målgruppen bor i hushåll vars rätt till grundläggande utkomststöd upphör, eftersom det, så som beskrivs i avsnitt 2.3.2, hade betalats ut mindre än 640 euro i månaden i grundläggande utkomststöd till dessa hushåll. Detta har till följd att de disponibla inkomsterna i dessa hushåll sannolikt ökar åtminstone något. Till de ovan beskrivna grupperna hör dessutom uppskattningsvis 900 sådana personer som har haft förvärvsinkomster som beaktas i utkomststödet, och det beräknas därför att denna grupp betalas ett jämkat allmänt stöd. Denna grupp fördelas sannolikt mellan de två grupper som beskrivs ovan. Antalet mottagare av

---

⁶⁵ RP 69/2026 rd, s. 3.

grundläggande utkomststöd som vistas i landet med uppehållstillstånd beviljat på grund av tillfälligt skydd har ökat åren 2023–2025. Om ökningen fortsätter i nuvarande takt påverkar ändringen på årsbasis en cirka 23 procent större grupp än vad som beskrivs ovan.

4.2.1.2 De offentliga finanserna

De föreslagna ändringarna påverkar både statens och kommunernas ekonomi. Kommunerna finansierar en del av det allmänna stödet och av utkomststödet och ansvarar för ordnandet av arbetskraftsservice och tjänster som främjar integration.

De föreslagna ändringarna avseende integrationsstödet ökar de offentliga utgifterna med totalt cirka 9,6 miljoner euro när reformen är genomförd fullt ut. Den föreslagna ändringen om att personer som vistas i landet med uppehållstillstånd beviljat på grund av tillfälligt skydd framöver ska ha rätt till allmänt stöd ökar inte de offentliga utgifterna om inte Europeiska unionens råd antar ett nytt genomförandebeslut som förlänger giltighetstiden för det tillfälliga skyddet till mars 2027. Bedömningarna beaktar inte sysselsättningskonsekvenser.

I förslaget ekonomiska konsekvenser är bedömningen att 42 procent av mottagarna av integrationsstöd uppvisar erforderliga kunskaper i finska eller svenska på två av språkets delområden vid slutet av integrationsutbildningen. Denna uppskattning är förenad med tydliga osäkerheter, eftersom det är svårt att bedöma de beteendemässiga effekterna av ekonomiska incitament, såsom beskrivs i avsnitt 2.5 och 4.2.1.1 och språkinläring dessutom är kopplad till och påverkas av en rad olika faktorer, exempelvis faktorer som har att göra med de inflyttade personernas bakgrund. Konsekvensbedömningarna kompliceras ytterligare av att invandringsnivån och invandrarprofilen kan förändras under de kommande åren och då kan konsekvenserna bli större eller mindre än vad som anges här.

Det föreslås att integrationsstödet nivå till nettobeloppet ska motsvara det grundläggande utkomststödet grunddel för ensamboende och uppgå till 90,4 procent av det fulla beloppet för vanligt allmänt stöd. Den lägre stödnivån minskar enligt förslaget kostnaderna för allmänt stöd med uppskattningsvis 0,6 miljoner euro år 2027 och när effekten år 2030 är i kraft fullt ut med uppskattningsvis 7,6 miljoner euro. Konsekvensbedömningen av förhållandet mellan allmänt stöd och allmänt stöd i form av integrationsstöd bygger på antagandet att 42 procent av mottagarna av integrationsstöd på årsbasis övergår till allmänt stöd. Inverkan av eventuell sysselsättning för personer som får integrationsstöd kunde inte beaktas i bedömningen.

Den föreslagna ändringen ökar kostnaderna för grundläggande utkomststöd en aning, eftersom beräkningarna, så som beskrivs i avsnitt 2.3, utgår från att cirka 30 procent av det lägre integrationsstödet kompenseras av höjt grundläggande utkomststöd. Ändringen ökar kostnaderna för grundläggande utkomststöd med vid pass 0,2 miljoner euro år 2027, och när den föreslagna ändringen är i kraft fullt ut beräknas kostnaderna öka med cirka 2,1 miljoner euro år 2030.

Utöver det ovanstående ökar kostnaderna för allmänt bostadsbidrag något till följd av den föreslagna ändringen. Som framgår av avsnitt 2.3 utgår konsekvensbedömningarna från att cirka 45 procent av mottagarna av integrationsstöd bor i hushåll som också får allmänt bostadsbidrag. Den lägre nivån på integrationsstödet ökar det allmänna bostadsbidraget som betalas ut till vissa i denna grupp. Det beräknas uppstå en kostnadsökning för allmänt bostadsbidrag på 0,1 miljoner euro år 2027 och, när ändringen får full effekt, cirka 0,7 miljoner euro år 2030.

Den föreslagna ändringen förväntas också få skattekonsekvenser. Skattekonsekvenserna uppstår främst av att allmänt stöd är skattepliktig inkomst och det lägre integrationsstödet därför

minskar de skatter som kommer in från det allmänna stödet. Till följd av ändringen stiger för en del beloppen för grundläggande utkomststöd som betalas ut parallellt med integrationsstöd och för allmänt bostadsbidrag, men båda dessa stödformer är skattefria och kompenserar därför inte för de minskade skatteintäkterna från det allmänna stödet. När det gäller beskattningen som helhet beräknas skatteintäkterna minska med cirka 1,5 miljoner euro när den föreslagna ändringen är fullt ut genomförd. Sett till de offentliga finanserna kan dock den beräknade förändringen anses vara ringa.

Tabell 4. Integrationsstödet ekonomiska konsekvenser för förmåner och beskattning 2027–2030

	2027	2028	2029	2030
Utkomststöd	0,2	0,8	1,7	2,1
Allmänt bostadsbidrag	0,1	0,3	0,6	0,7
Allmänt stöd	-0,6	-3,0	-6,0	-7,6
Beskattning	0,1	0,6	1,2	1,5
Sammanlagt	-0,2	-1,2	-2,6	-3,3

I propositionen föreslås vidare att lagen om allmänt stöd ändras så att personer som beviljats uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd framöver ska ha rätt till allmänt stöd. I praktiken avser detta de ukrainare som för närvarande vistas i Finland, om beviljandet av uppehållstillstånd för tillfälligt skydd förlängs framåt från det nuvarande slutdatumet den 4 mars 2027. De som har flyttat till Finland innan denna proposition har trätt i kraft ska ha rätt till allmänt stöd. Om Europeiska unionens råd fattar ett nytt genomförandebeslut om att förlänga det tillfälliga skyddet, är de som efter att denna proposition har trätt i kraft flyttar till Finland med uppehållstillstånd beviljat på grund av tillfälligt skydd, i likhet med andra som flyttar till Finland, berättigade till antingen vanligt allmänt stöd eller integrationsstöd, beroende på för vilkendera stödnivån villkoren uppfylls. Eftersom det råder osäkerhet om hur situationen utvecklas, presenteras i tabell 5 konsekvensbedömningar för ett helt år på 2027 års nivå för att illustrera de möjliga effekterna.

De arbetslösa arbetssökande som vistas i landet med uppehållstillstånd beviljat på grund av tillfälligt skydd är i nuläget huvudsakligen beroende av grundläggande utkomststöd. Rätten till den primära stödformen som betalas på grund av arbetslöshet beräknas öka kostnaderna för allmänt stöd, men samtidigt minska kostnaderna för grundläggande utkomststöd. Enligt bedömningen hör majoriteten av denna grupp till hushåll som får allmänt bostadsbidrag, vilket innebär att den föreslagna ändringen även påverkar kostnaderna för allmänt bostadsbidrag. Den föreslagna ändringen har konsekvenser också ur ett skatteperspektiv⁶⁶. Till skillnad från det föreslagna integrationsstödet ökar denna ändring beskattningsutfallet, eftersom målgruppen övergår från skattefritt grundläggande utkomststöd till skattepliktigt allmänt stöd.

En person som beviljats tillfälligt skydd och som deltar i sysselsättningsfrämjande service kan enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice beviljas kostnadsersättning för att täcka de kostnader som deltagandet medför. Kostnadsersättningen baseras på arbetskraftsmyndighetens

⁶⁶ De framförda skattekonsekvenserna är beräknade enligt en förskottsinnehållning på 20 procent.

prövning och finansieras från moment 28.90.30 Statsandel till kommunerna för ordnande av basservicen (förslagsanslag) under finansministeriets huvudtitel. Det har betalats ut kostnadsersättning uppskattningsvis cirka 6,9–7,4 miljoner euro per år. Enligt den föreslagna ändringen ska personer som beviljas tillfälligt skydd ha rätt till allmänt stöd, och då betalar Folkpensionsanstalten ut en kostnadsersättning av samma storlek utan någon prövning av Arbetskraftsmyndigheten. Kostnadsersättningen som Folkpensionsanstalten beviljar finansieras från moment 33.20.52 Statsandel till grundskyddet inom arbetslöshetsförmånerna (förslagsanslag) under social- och hälsovårdsministeriets huvudtitel.

Tabell 5. Ekonomiska konsekvenser av rätten till allmänt stöd för personer som beviljats uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd på 2027 års nivå

Rätt till allmänt stöd för personer som beviljats uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd, miljoner euro	Inverkan på årsbasis på 2027 års nivå
Bostadsbidrag	-6
Utkomststöd	-92
Allmänt stöd	126
Beskattning	-25
Sammanlagt	3

Propositionen innehåller ett förslag om att vissa personer ska ha rätt att avgiftsfritt avlägga en YKI-examen på mellannivå eller ett delprov i en sådan examen. Detta förväntas inverka på statsfinanserna. I propositionen uppskattas det att merparten av dem som får integrationsstöd deltar i integrationsutbildningen och därmed får möjlighet att avgiftsfritt påvisa sina språkkunskaper genom ett intyg som utfärdas vid utbildningens slut. Vidare uppskattas det i beredningen att cirka 50 mottagare av integrationsstöd på årsbasis avlägger en YKI-examen på mellannivå avgiftsfritt.

För att möjliggöra avgiftsfria YKI-examina på mellannivå krävs en gränssnittslösning mellan UF-centrets kundinformationssystem för Arbetskraftsservice och Utbildningsstyrelsens anmälningssystem för allmänna språkexamina. Dessutom kräver överföringen till Arbetskraftsmyndigheten av YKI-examens resultat en gränssnittslösning mellan UF-centrets kundinformationssystem för Arbetskraftsservice och Utbildningsstyrelsens nationella informationsresurs för studierätter och prestationer, integrationstjänsten KOSKI. För Utbildningsstyrelsens del beräknas engångskostnaden för att utveckla det informationssystem som krävs för att genomföra gränssnittslösningarna uppgå till cirka 79 000 euro. Kostnaden för de ändringar som behöver göras i Utbildningsstyrelsens anmälningssystem för allmänna språkexamina beräknas uppgå till 22 000 euro. För UF-centrets del beräknas engångskostnaden för att utveckla det informationssystem som krävs för att genomföra gränssnittslösningarna uppgå till cirka 175 000 euro.

Utbildningsstyrelsen orsakas också permanenta kostnader för att tillhandahålla avgiftsfria YKI-examina på mellannivå avseende examensavgifterna. För 2026 är priset för en hel allmän språkexamen på mellannivå 190 euro. Att göra det möjligt för den målgrupp som avses i propositionen, dvs. för cirka 50 mottagare av integrationsstöd, att avlägga en avgiftsfri YKI-

examen på mellannivå medför således permanenta kostnader på uppskattningsvis cirka 9 500 euro på årsbasis.

Dessutom behöver det göras ändringar i UF-centrets kundinformationssystem för arbetskraftsservice angående överföring av uppgifter om arbetssökandes modersmål till Folkpensionsanstalten samt för begäran om utredningar och arbetsmarknadspolitiska utlåtanden. Dessa ändringar i informationssystemen beräknas medföra engångskostnader för staten på cirka 157 000 euro.

De sammanlagda engångskostnaderna för de ändringar i informationssystemen som propositionen medför uppskattas till cirka 433 000 euro. Kostnaderna för ändringarna av informationssystemen kan enligt förslaget täckas genom att avsätta anslag till Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret samt till Utbildningsstyrelsen från anslaget i moment 32.50.03 (Främjande av integration och arbetskraftsinvandring, reservationsanslag 2 år). Dessutom beräknas de permanenta kostnaderna för Utbildningsstyrelsen för att tillhandahålla avgiftsfria YKI-examina uppgå till cirka 10 000 euro per år. De permanenta kostnaderna ersätts enligt förslaget till Utbildningsstyrelsen genom en överföring från moment 32.50.03 (Främjande av integration och arbetskraftsinvandring, reservationsanslag 2 år) till moment 29.01.02 (Utbildningsstyrelsens omkostnader, reservationsanslag 2 år). I detta avseende medför ändringen alltså inte några kostnadsökningar för de offentliga finanserna.

4.2.1.3 Konsekvenser för kommunernas ekonomi

Finansieringsansvaret för allmänt stöd fördelas i enlighet med vad som framgår av avsnitt 2.1.1 mellan stat och kommun. En betydande andel av målgruppen för integrationsstöd är personer för vilka kommunerna har fått undantag från betalningsansvar för en tid på antingen ett eller tre år. Utifrån det uttag ur Folkpensionsanstaltens register som presenteras i avsnitt 2.3 är uppskattas det att cirka 15 procent av besparingarna för allmänt stöd hänför sig till kommunernas betalningsandelar. Uppskattningen bygger på att det på grund av undantaget från kommunalt betalningsansvar för en del av målgruppen inte hinner uppstå något betalningsansvar och att betalningsansvaret för en betydande del inte hinner växa sig särskilt stort under den tid som integrationsstödet varar. Det råder osäkerhet kring antagandet att 15 procent av besparingarna skulle hänföra sig till kommunernas betalningsandelar, särskilt eftersom de tillgängliga uppgifterna inte innehåller information om hur individerna fördelar sig mellan ettåriga och treåriga betalningsundantag. Baserat på det beskrivna antagandet ovan genererar integrationsstödet kommunerna besparingar i allmänt stöd på cirka 0,1 miljoner euro år 2027 och, när ändringen är i kraft fullt ut, besparingar på cirka 1,1 miljoner euro år 2030.

Undantaget från kommunalt betalningsansvar för grundläggande utkomststöd som har betalats ut till invandrare som omfattades av tillämpningsområdet för integrationslagen upphörde den 1 april 2025. Sedan ändringens ikraftträdande har betalningsansvaret för det grundläggande utkomststödet fördelats lika mellan stat och kommun. Från ingången av 2027 uppgår dock kommunens betalningsandel till 100 procent, om den sökande är i åldern 18–24 år och familjen endast består av personer i den åldern. Propositionen ökar kostnaderna för grundläggande inkomststöd med vid pass 0,2 miljoner euro år 2027, varav kommunernas finansieringsandel uppgår till cirka 0,1 miljoner euro, och när den föreslagna ändringen är i kraft fullt ut år 2030 beräknas kostnaderna öka med cirka 2,1 miljoner euro, varav kommunernas finansieringsandel uppgår till cirka 1,1 miljoner euro.

Den föreslagna ändringen att från lagen om allmänt stöd slopa begränsningen för dem som vistas i landet på grund av tillfälligt skydd genererar besparingar för den kommunala ekonomin, förutsatt att Europeiska unionens råds beslut om beviljande av uppehållstillstånd för tillfälligt

skydd förlängs. Ändringen minskar utgifterna för grundläggande utkomststöd med uppskattningsvis 92 miljoner euro per år, varav ungefär hälften hänförs till kommunerna. En del av besparingarna som hänförs till kommunerna går dock till finansieringen av allmänt stöd, såsom beskrivits tidigare. Inbesparingen beaktas i kommunernas statsandelar med två års fördröjning. Om de perioder för allmänt stöd till personer som har vistats i landet på grund av tillfälligt skydd drar ut på tiden, kommer detta att öka kommunernas andel av utgifterna för allmänt stöd. Kommunernas andel ökar dock högst till 50 procent, när 700 betalningsdagar av allmänt stöd har betalats ut, vilket innebär att kommunernas andel av utgifterna för arbetslöshetsförmånen inte överstiger andelen för grundläggande utkomststöd.

I propositionen föreslås bestämmelser om att Arbetskraftsmyndigheten ska svara för att en arbetssökande som tillhör målgruppen för allmänt stöd i form av integrationsstöd får tillgång till eller hänvisas till en tjänst som motsvarar servicebehovet senast när den arbetssökandes jobbsökning har varit i kraft sammanlagt sex månader. Tjänsten ska till innehåll och längd vara sådan att arbetssökande som deltar i den har faktiska möjligheter att främja sin sysselsättning eller sina kunskaper i finska eller svenska. Tjänster som uppfyller skyldigheten avseende garantitid är jobbsökarträning eller karriärträning enligt 53 § och utbildnings- eller arbetsprövning enligt 54 § i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice samt den Arbetskraftsutbildning som avses i kapitel 7. Arbetskraftsmyndigheten uppfyller skyldigheten avseende garantitid också om den arbetssökande sysselsätts i lönesubventionerat arbete enligt kapitel 10 i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice eller om myndigheten hänvisar den arbetssökande till studier enligt 74 § i den lagen eller till frivilliga studier enligt 28–31 § i lagen om främjande av integration. Enligt uppskattningsvis påverkar förslaget om garantitid inte verkställandet av Arbetskraftsservicen för alla kunder, eftersom en del av de arbetssökande redan idag får tillgång till tjänsterna inom den föreslagna garantitiden på sex månader. Bestämmelsen om garantitid ökar dock Arbetskraftsmyndighetens kostnader för de personer som i nuläget inte alls har tillgång till tjänster.

Enligt den föreslagna garantitidsbestämmelsen ska Arbetskraftsmyndigheten, beroende på den arbetssökandes servicebehov, antingen ordna en tjänst som den ansvarar för eller hänvisa den arbetssökande till frivilliga studier. Det medför inte Arbetskraftsmyndigheten några kostnader att hänvisa till frivilliga studier, eftersom utbildning i form av frivilliga studier finansieras på annat sätt. Arbetsprövning medför inte heller några kostnader för Arbetskraftsmyndigheten, såvida inte prövningen sker i kommunens egen verkstad. Ordandet av annan Arbetskraftsservice som Arbetskraftsmyndigheten ansvarar för medför däremot kostnader, eftersom myndigheten själv anskaffar eller producerar servicen eller eftersom den i sig innebär utbetalning av ekonomiska förmåner (till exempel lönesubvention).

Enligt uppgifter hämtade från Arbetsförvaltningens kunddatabas har merparten av de personer i målgruppen som fått tillgång till en tjänst som uppfyller skyldigheten om garantitid, cirka 86 procent, som första tjänst deltagit i Arbetskraftsservice inom Arbetskraftsmyndighetens ordnandeansvar. De flesta av dem som har deltagit i Arbetsmarknadsservice, cirka 77 procent, har deltagit i integrationsutbildning som ordnats som Arbetsmarknadsutbildning. Det bedöms också i propositionen att de flesta av dem som tillhör målgruppen för allmänt stöd i form av integrationsstöd på grundval av sitt servicebehov skulle delta i integrationsutbildning som ordnas som Arbetsmarknadsutbildning. Enligt statistiska uppgifter har cirka 14 procent av dem som tillhör målgruppen som första tjänst hänvisats till frivilliga studier.

Kostnaderna för Arbetskraftsservice varierar kraftigt beroende på tjänst. Även inom samma tjänst kan det förekomma stora skillnader i enhetskostnaderna, till exempel när det gäller lönesubventionerat arbete, där enhetspriset beror på den anställdes lön och subventionsprocenten. De mest exakta kostnadsuppgifterna för tjänsterna finns tillgängliga för

år 2024. Genom att dividera den för respektive tjänst bokförda användningen för hela landet med antalet statistikförda påbörjade tjänster i landet fås en riktgivande uppskattning av enhetspriset för varje tjänst. Enhetspriset är riktgivande, eftersom kostnadsuppgifterna i bokföringen och de statistiska uppgifterna om påbörjade tjänster inte fördelar sig lika. Från enhetspriser som bildats på detta sätt kan det beräknas ett genomsnittligt pris, med antagande av den relativa fördelningen av olika tjänster i målgruppen. Beräknat på detta sätt uppskattas det genomsnittliga priset för integrationsutbildning till cirka 4 950 euro per deltagare, för jobbsökarträning eller karriärträning till cirka 1 070 euro per deltagare och för lönesubvention till cirka 11 700 euro per deltagare. Övriga tjänster som uppfyller garantitidskravet medför inga kostnader för Arbetskraftsmyndigheten.

Enligt uppgifter hämtade från kundinformationssystemets databas hos Arbetsförvaltningen uppgår antalet personer inom propositionens målgrupp som inte alls har fått tillgång till tjänsten under granskningsperioden till cirka 32 procent. Enligt uppgifterna från databasen har cirka 30 procent av dessa personer avslutat sin jobbsökning innan den i propositionen föreslagna garantitiden på sex månader har löpt ut. Den föreslagna garantitiden avses gälla endast arbetsökande inom målgruppen för allmänt stöd i form av integrationsstöd, alltså personer med jobbsökning på gång. Därför bör personer vars jobbsökning har avslutats inte beaktas i beräkningen av kostnaderna för garantitiden. Dessutom har de som vägrar delta i den tjänst som Arbetskraftsmyndigheten erbjuder dem, som avbryter deltagandet eller som gör att tjänsterna inte kan ordnas, utelämnats från beräkningen av kostnaderna för garantitiden. Sådana situationer rör uppskattningsvis cirka två procent av de personer som ingår i målgruppen för garantitiden.

Beräkningen av kostnaderna för garantitiden baseras på uppgifter som hämtats från kundinformationssystemets databas hos Arbetsförvaltningen om målgruppspersonernas deltagande i tjänsterna. De uppgifter som hämtats från kundinformationssystemets databas hos Arbetsförvaltningen avviker något från de uppgifter som hämtats från Folkpensionsanstaltens register och som beskrivs ovan i avsnitt 4.2.1.1. Kostnadsberäkningarna kan dock trots avvikelserna generellt betraktas som tillförlitliga. Avvikelserna i uppgifterna kan förklaras av skillnader i de statistiska uppgifternas innehåll och i samplingsvillkoren. Avvikelserna kan delvis också förklaras av att alla i målgruppen för allmänt stöd i form av integrationsstöd inte automatiskt omfattas av garantitiden (till exempel återflyttare och personer som redan talar flytande finska eller svenska). Avvikelserna kan dessutom möjligen förklaras av brister i de uppgifter som Arbetskraftsmyndighetens Arbetsförvaltning har registrerat i sitt kundinformationssystem. Beräkningen av kostnaderna för garantitiden har dock gjorts utifrån de mest exakta uppgifter som finns tillgängliga.

I beräkningen av kostnaderna för garantitiden har även nedgången⁶⁷ i Migrationsverkets invandringsprognoser beaktats samt att det tillfälliga skyddet upphör. Det tillfälliga skyddet fortsätter enligt gällande beslut fram till den 4 mars 2027, och vid tidpunkten för beredningen av propositionen finns det inga kända beslut på EU-nivå eller nationell nivå om en förlängning av det tillfälliga skyddet efter det datumet. Följaktligen har det personantal som ligger till grund för beräkningen av kostnaderna för garantitiden minskats med cirka sju procent utifrån invandringsprognoserna. I personantalet har inte heller beaktats eventuella nya invandrare som kommer till Finland på grund av tillfälligt skydd.

Ponerat att 32 procent av de arbetsökande i målgruppen för integrationsstödet inte får tillgång till några tjänster alls utan den föreslagna ändringen, och att 30 procent av dessa arbetsökande avslutar sin jobbsökning innan garantitiden på sex månader löper ut och två procent vägrar att

---

⁶⁷ <https://migri.fi/sv/framtidsprognoser>

delta i tjänsten eller avbryter den samt att invandringen till Finland minskar i enlighet med invandringsprognoserna och det tillfälliga skyddet upphör den 4 mars 2027, beräknas den föreslagna ändringens ökning av de fasta utgifterna uppgå till cirka 7,3 miljoner euro år 2027 och cirka 12,9 miljoner euro när ändringen är genomförd fullt ut år 2030. För år 2027 har kostnaderna beaktats från och med den 1 april 2027. Kostnaderna ersätts i enlighet med kriteriet som gäller personer med ett främmande språk som modersmål som en del av statsandelssystemet för kommunernas basservice.

Tabell 6. Beräknade kostnader för garantitiden 2027–2030.

År	Kostnader
2027	7 291 575 euro
2028	10 895 513 euro
2029	12 158 113 euro
2030	12 846 178 euro

I beräkningen har även det ökade kundantalet hos arbetskraftsservicen beaktats som uppskattats i propositionen om hemvårdsstöd enligt den norska modellen (RP 69/2026 rd) och som lämnades till riksdagen den 16 april 2026. Den propositionen beräknas, när den genomförts fullt ut år 2030, öka antalet kunder inom arbetskraftsservicen med uppskattningsvis 1 050 personer i målgruppen.

Tabell 7. Ökningen av antalet kunder som hänvisas till arbetskraftsservice 2027–2023 i och med propositionen om hemvårdsstöd enligt den norska modellen.

År	Nya kunder
2027	133
2028	483
2029	850
2030	1 050

Om propositionen om den norska modellen inte godkänns av riksdagen, blir kostnaderna för garantitiden lägre än de uppskattningar som anges i tabell 6 ovan. Kostnaderna för garantitiden minskar då för det kundantal som anges i tabell 7.

Tabell 8. Beräknade kostnader för garantitiden 2027–2030 för de kunder som hänvisas till arbetskraftsservice i och med propositionen om den norska modellen.

År	Kostnaderna för beräknad ökning i kundantal till följd av den norska modellen
2027	68 100 euro
2028	369 545 euro

År	Kostnaderna för beräknad ökning i kundantal till följd av den norska modellen
2029	725 701 euro
2030	947 187 euro

Dessutom har, så som ovan konstaterats, kostnadsberäkningarna för garantitiden gjorts utifrån antagandet att invandringen till Finland minskar i enlighet med invandringsprognoserna och att det tillfälliga skyddet upphör den 4 mars 2027. Uppskattningen är dock förenad med osäkerheter. Det är till exempel möjligt att det sker oförutsedda förändringar i den allmänna utvecklingen av invandringen, varvid invandringsprognoserna inte håller streck. Det är dessutom möjligt att det fattas beslut om förlängning av det tillfälliga skyddet efter den 4 mars 2027. Om invandringsprognoserna inte håller streck eller om det fattas beslut om förlängning av det tillfälliga skyddet kan kostnaderna för garantitiden också bli högre än beräknat. Om det fattas beslut om förlängning av det tillfälliga skyddet medför den föreslagna ändringen av garantitiden en ökning av de fasta utgifterna för personer som omfattas av tillfälligt skydd med uppskattningsvis cirka 2,7 miljoner euro år 2027 och cirka 3,6 miljoner euro när ändringens effekt är i kraft fullt ut år 2030.

Tabell 9. Beräknade garantitidskostnader 2027–2030 för personer som beviljats tillfälligt skydd, förutsatt att det tillfälliga skyddet fortsätter efter den 4 mars 2027.

År	Kostnader för personer som beviljats tillfälligt skydd
2027	2 720 375 euro
2028	3 058 369 euro
2029	3 412 781 euro
2030	3 605 921 euro

Å andra sidan är det också möjligt att kostnaderna under garantitiden blir lägre än beräknat även av andra skäl. Exempelvis bereder arbets- och näringsministeriet en regeringsproposition om utländska studerande och deras familjemedlemmar (TEM004:00/2026), där det föreslås att en väntetid på ett år ska införas för familjeåterförening av studerande. Det ändringsförslaget kan påverka antalet invandrare som anländer till Finland, och därmed kan målgruppen för garantitiden bli mindre än vad som bedömts i propositionen. Uppskattningen av kostnaderna för garantitiden är därför förenad med osäkerheter i båda riktningarna.

4.2.1.4 Konsekvenser för sysselsättningen

Det fulla beloppet för allmänt stöd i form av integrationsstöd rör sig kring 740 euro i månaden (på 2027 års nivå), alltså cirka 60 euro (7,5 procent) mindre än det fulla beloppet för vanligt allmänt stöd⁶⁸. Integrationsstödet konsekvenser för sysselsättningen bedöms här genom det sysselsättningsincitament som den lägre förmånsnivån för integrationsstöd skapar.

⁶⁸ Beräkningen bygger på en prognos för nivån år 2027.

I Finland har det inte forskats i konsekvenserna av nedskärningar i det socialskydd som specifikt är riktat till invandrare. Integrationsstödet konsekvenser för sysselsättningen bedöms här därför med hjälp av forskningsrön om de reformer som genomförts i Danmark. Det bör noteras att det råder stor osäkerhet kring tillämpningen av de resultat som hänför sig till Danmark, bland annat på grund av skillnaderna i ländernas förmånssystem och detaljer i reformerna.⁶⁹

Bedömningen bygger på forskningsrön av Dustmann et al. (2024)⁷⁰ och Arendt (2023)⁷¹. Enligt dessa påverkade nedskärningarna i förmånerna sysselsättningen bland invandrare med flyktingbakgrund under de första åren efter ankomsten, men inte längre cirka 4–5 år efter att de beviljats uppehållstillstånd. Eftersom förslaget är att fullt allmänt stöd kan erhållas efter tre års boende i landet, beaktas i beräkningen konsekvenserna för sysselsättningen innan de tre åren har löpt ut. När det gäller ekonomin som helhet förväntas sysselsättningseffekten uppstå genom att det varje år flyttar in nya människor, vars sysselsättning genom förslaget stärks under de första åren efter ankomsten.

För dem som har vistats i landet i mindre än ett år bedöms konsekvenserna utifrån resultaten enligt Arendt (2023). Arendts (2023) slutsatser tyder på att elasticiteten i att vara sysselsatt i förhållande till förmåner för män är ungefär -1,1 åtta månader efter ankomsten.⁷² Detta överskattar något effekten för dem som har varit i landet i mindre än ett år, eftersom nyanlända kommer till landet vid olika tidpunkter under året och många inte hinner vara åtta månader i landet. Resultaten enligt Dustmann et al. (2024) tyder på att elasticiteten i att vara sysselsatt i förhållande till förmåner är ungefär -2,2 under det första hela året efter att uppehållstillstånd beviljats. Under det andra året efter att uppehållstillstånd beviljats implicerar resultaten en elasticitet på 0,9⁷³. Enligt en uppskattning baserad på antalet mottagare av arbetsmarknadsstöd och Migris invandringsprognoser finns det, när integrationsstödet verkar fullt ut, cirka 17 400 personer som är berättigade till allmänt stöd men som inte uppfyller kravet på tre års boende, arbetsvillkoret eller talar finska, svenska eller samiska som modersmål. Denna grupp representerar den övre gränsen för reformens målgrupp, eftersom en del av dessa personer sannolikt uppfyller det undantag avseende språkkunskaper som avses i propositionen. Uppskattningsvis cirka 30 procent av målgruppen har varit i landet i mindre än ett år⁷⁴, vilket

---

⁶⁹ I Danmark omfattade förmånen till exempel behovsprövning för varje hushåll, till skillnad från det integrationsstöd som nu föreslås. Det nu föreslagna integrationsstödet ger också en möjlighet att övergå till en högre förmånsnivå genom att påvisa sådana tillräckliga kunskaper i finska eller svenska som föreslås i propositionen. I de danska reformerna ingick inget sådant element. Dessutom granskades i de danska studierna konsekvenserna för invandrare med flyktingbakgrund, medan målgruppen för integrationsstöd nu även avses omfatta andra arbetslösa invandrare än de med flyktingbakgrund.

⁷⁰ Dustmann, Christian; Landersø, Rasmus; Andersen, Lars Højsgaard (2024). Refugee Benefit Cuts. *American Economic Journal: Economic Policy*, Vol. 16, No. 2: 406–441.

⁷¹ Arendt, Jacob Nielsen (2023). Welfare Benefit Generosity and Refugee Integration. *International Migration Review*, Vol. 58, Issue 2.

⁷² Arendt (2023) har bedömt konsekvenserna separat för kvinnor och män, men inte för alla som helhet. Eftersom det inte finns något estimat som omfattar alla, och inget estimat finns att tillgå för kvinnor vid åtta månader, används här estimatet för män. Detta kan i viss mån leda till en överskattning av effekten, eftersom ingen liknande positiv sysselsättningseffekt observerades för kvinnor efter 10 månader som för män.

⁷³ Första året: $0,092/0,103/(-0,40) = \text{ca } -2,2$ och andra året: $0,07/0,19/(-0,40) = -0,9$.

⁷⁴ Antalet personer som har varit i landet i mindre än ett år kan dock vara något högre, eftersom det också är möjligt att övergången till orsaksbaserade förmåner fortfarande pågår för dem som har bott i landet i mindre än ett år.

innebär att det på ett år grovt räknat kommer cirka 5 600 sådana personer till landet som är berättigade till integrationsstöd. Bedömningen är känslig för utvecklingen inom invandringen. Antagandet är att majoriteten av målgruppen kommer till Finland på grund av internationellt skydd eller familjeband. Baserat på studier enligt Pesola et al. (2024)⁷⁵ kan det grovt uppskattas att sysselsättningsgraden för personer som kommer till Finland på grund av familjeband eller internationellt skydd i snitt är cirka 11 procent under ankomståret, cirka 20 procent ett år efter ankomsten och cirka 28 procent två år efter ankomsten⁷⁶. Som sysselsatt definieras i studien en person som har haft löne- eller företagarinkomster under året. Antagandet är att utan integrationsstödsreformen en motsvarande andel av målgruppen är sysselsatt under ankomståret samt ett och återigen två år efter ankomsten. Baserat på ovanstående siffror kan det uppskattas att integrationsstödet ökar sysselsättningen med cirka 320 personer⁷⁷.

Uppskattningen är gjord enligt målgruppens högsta antal. Följaktligen representerar uppskattningen den övre gränsen, eftersom en del av personerna i målgruppen sannolikt uppfyller det undantag avseende språkkunskaper som avses i propositionen. Det bör också noteras att uppskattningsvis 30 procent av mottagarna av integrationsstöd också får utkomststöd. Dessa personers disponibla inkomst förändras inte till följd av integrationsstödet, eftersom det lägre stödbeloppet kompenseras via utkomststödet. Eftersom dessa personers disponibla inkomst inte förändras till följd av nedskärningarna i förmånerna, påverkar ändringen inte deras incitament att arbeta. Ponerat att ändringen inte påverkar de berörda personernas sysselsättning, blir den slutliga uppskattningen av konsekvenserna för sysselsättningen $(1-0,30) * 320 =$ cirka 220 personer. I genomsnitt blir effekten på årsbasis mindre än så, eftersom en person som har haft lön eller företagarinkomst under året i kalkylen definieras som sysselsatt.

När det gäller tillämpningen av resultaten enligt Dustmann et al. (2024) är det värt att notera att upphovet till sysselsättningseffekterna i den studien främst var män, medan reformen för kvinnornas del endast hade en liten, statistiskt insignifikant effekt på sysselsättningen under de första fem åren. Kvinnornas reaktion på ändringen kan delvis förklaras av den behovsprövning som gjordes på hushållsnivå, vilket innebar att kvinnans förmånsinkomst minskade när mannen blev sysselsatt och tog bort hennes incitament att delta på arbetsmarknaden. Till skillnad från den danska förmånen beaktas endast personens egna inkomster vid behovsprövningen för integrationsstöd. Det är därför möjligt att den totala effekten av integrationsstödet kan ligga närmare männens reaktion i den danska reformen. Om ovanstående kalkyler görs med hjälp av de resultat för män som presenteras av Dustmann et al. (2024) blir bedömningen att integrationsstödet ökar sysselsättningen med cirka 250 personer (utkomststödet inverkan beaktad).⁷⁸

---

⁷⁵ Pesola Hanna, Matti Sarvimäki & Tuomo Virkola (2024): Sysselsättning av personer som flyttat till Finland av olika orsaker: Arbets- och näringsministeriets publikationer 2024:9.

⁷⁶ Pesola et al. (2024) studie, där en person som har haft löne- eller företagarinkomster under året definieras som sysselsatt. Sysselsättningsgraden beräknas här som ett vägt genomsnitt (baserat på urvalsstorleken i utredningen) av sysselsättningsgraden för personer som har anlänt på grund av familjeband eller internationellt skydd. Det finns en viss osäkerhet kring uppskattningen, eftersom det inte finns någon exakt information om hur många personer i målgruppen som har rest in i landet på olika grunder.

⁷⁷ $5200 * -0,075 * (-1,1 * 0,11 + -2,2 * 0,20 + (-0,9) * 0,28) = 320$.

⁷⁸ Ovanstående uppskattningar har gjorts med hjälp av den elasticitet som resultaten enligt Arendt (2023) och Dustmann et al. (2024) implicerar. Detta kräver ett antagande om sysselsättningsgraden för målgruppen under de första åren av vistelsen i landet utan reformen i fråga. Om däremot de effekter som mätts i procentenheter tillämpas och skalas för att beakta skillnaden i förmånsnedskärningarna

Tillämpningen av de danska studierna är förenade med osäkerhet och därför är det nödvändigt att göra en grov uppskattning av effekterna på sysselsättningen även med hjälp av Kyyräs (2023)⁷⁹ resultat om inverkan av nivån på arbetsmarknadsstödet på avgång från stödet. Tillämpning av Kyyräs (2023) resultat i samband med integrationsstöd är förenat med osäkerhet. Detta är en annan typ av reform, och dessutom kan anställningsbarheten och sysselsättningsmöjligheterna för mottagare av integrationsstöd rent allmänt avvika från läget för de mottagare av arbetsmarknadsstöd som undersökts i studien. Trots osäkerheterna kan det dock tänkas erbjuda ett alternativt sätt att bedöma konsekvensernas omfattning med hjälp av inhemsk forskning.

Enligt Kyyräs (2023) uppskattning minskade en ökning av arbetsmarknadsstödet på 10 procent sannolikheten för att lämna arbetslösheten med 4 procent (elasticitet -0,4). Enligt en uppskattning baserad på antalet mottagare av arbetsmarknadsstöd och Migris invandringsprognoser när integrationsstödet verkar fullt ut uppgår antalet personer som är berättigade till allmänt stöd men som inte uppfyller kravet på tre års boende, arbetsvillkoret eller talar finska, svenska eller samiska som modersmål i genomsnitt till ca 10 300 per månad. Följaktligen kan det uppskattas att integrationsstödet ökar antalet personer som lämnar arbetslösheten med cirka 310⁸⁰.

Uppskattningen representerar effektens övre gräns, eftersom en del av personerna i målgruppen sannolikt uppfyller språkkravet. Regeringens proposition utgår från antagandet att 42 procent av mottagarna av integrationsstöd uppvisar erforderliga kunskaper i finska eller svenska på två av språkets delområden vid slutet av integrationsutbildningen efter ca 1,5 år av vistelse i landet. Enligt detta antagande får i genomsnitt cirka 7 900 personer integreringsstöd årligen, vilket leder till att cirka 240 personer lämnar arbetslösheten.

Det är värt att notera att endast en del av dem som lämnar arbetslösheten går över till den öppna arbetsmarknaden (Kyyrä 2023). Målgruppen för integrationsstöd omfattar sannolikt många personer som har kommit till Finland på grund av internationellt skydd eller familjeband. Under de första åren i Finland är sysselsättningen bland personer som kommer till landet på grund av internationellt skydd eller familjeband låg (Pesola et al. 2024). Sysselsättningen kan påverkas av ekonomiska incitament, men också av faktorer som bristande arbetslivserfarenhet, otillräckliga språkkunskaper, kulturella faktorer eller faktorer som har att göra med arbetsmarknadens mottaglighet. Det är möjligt att dessa andra hinder för sysselsättning är betydande i målgruppen och då riktar sig övergången från arbetslöshet till stor del utanför den öppna arbetsmarknaden och resulterar i att sysselsättningseffekten blir lägre än den ovan beskrivna arbetslöshetsminskningen.

Integrationsstödet sysselsättande verkan har bedömts på olika sätt ovan. Varje tillvägagångssätt är förenat med osäkerhet och olika reservationer. Bedömningarna tyder dock på att integrationsstödet fulla sysselsättningseffekt är ringa, sannolikt cirka några hundra personer per år, och ännu mindre i snitt på årsbasis.

---

storlek i de danska och finska reformerna, är bedömningen av konsekvenserna för sysselsättningen ungefär densamma, men något mindre än den som beräknats med hjälp av elasticiteter: 130 personer för huvudresultaten enligt Dustmann et al. (2024) och 210 personer om estimaten för män används.

⁷⁹ Kyyrä, Tomi (2023). The effects of unemployment assistance on unemployment exits. *International Tax and Public Finance* 30, 1457–1480. <https://doi.org/10.1007/s10797-022-09765-7>.

⁸⁰ $-0,4 * 10\ 300 * (-0,075) = 310$.

4.2.2 Andra konsekvenser för människor

4.2.2.1 Jämlikhet och jämställdhet

Propositionen har både direkta och indirekta konsekvenser för jämlikheten och jämställdheten. Till denna del hänför sig bedömningen till den jämlikhet och jämställdhet som tryggas i 6 § i grundlagen.

I praktiken föreslås i propositionen ett krav på tre års boende i Finland som villkor för att arbetslösa arbetssökande ska få vanligt allmänt stöd, om de inte uppfyller arbetsvillkoret eller kan påvisa tillräckliga kunskaper i ett av de inhemska språken. Innan arbetsvillkoret, kravet på tre års boende eller undantaget avseende uppvisande av språkkunskaper är uppfyllda, betalas dessa personer allmänt stöd i form av integrationsstöd, vilket till nivån motsvarar 90,4 procent av det vanliga allmänna stödets fulla belopp⁸¹. Denna proposition ställer följaktligen personer som nyligen invandrat, inte är knutna till arbetsmarknaden och inte har tillräckliga kunskaper i något inhemskt språk i en annan position än andra arbetslösa arbetssökande.

I princip försvagar propositionen den ekonomiska ställningen för personer och hushåll i målgruppen. Om mottagaren av integrationsstöd samtidigt får grundläggande utkomststöd sjunker dock inte de faktiska disponibla inkomsterna jämfört med ett hushåll som får grundläggande utkomststöd parallellt med vanligt allmänt stöd.

En lägre nivå på de disponibla inkomsterna måste bedömas i förhållande till de möjligheter och förutsättningar att delta i samhället som mottagarna av integrationsstöd har. I det avseendet uppstår i princip konsekvenser endast för personer som bor i hushåll som inte har rätt till utkomststöd på grund av andra inkomster eller tillgångar, eftersom det grundläggande utkomststödet i praktiken kompenserar för skillnaden mellan integrationsstöd och vanligt allmänt stöd för de hushåll som får det⁸². Nivåskillnadens nettobelopp är alltså så lågt att det inte kan anses äventyra någons försörjning. På grundval av detta kan det uppskattas att den föreslagna ändringen inte i någon större utsträckning påverkar berörda personers ställning eller möjligheter att delta i samhället, eftersom nettoskillnaden i disponibel inkomst jämfört med dem som får så kallat vanligt allmänt stöd blir ringa och påverkar andra hushåll än de som får utkomststöd, vilka i sin tur kan bedömas befinna sig i en svag ekonomisk och social situation. I sista hand tryggar utkomststödssystemet alltså alla en tillräcklig minimiutkomst på lika villkor, och den föreslagna ändringen påverkar inte detta. Den något lägre nivån på integrationsstödet förväntas inte påverka målgruppens möjligheter att delta i integrations- eller sysselsättningstjänster, eftersom mottagare av integrationsstöd under deltagandetiden har rätt till kostnadsersättning enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice, på motsvarande sätt som i dag.

Vid bedömningen av propositionens konsekvenser behöver också de negativa effekterna av bristande kunskaper i det lokala språket beaktas, något som också kan leda till långvariga konsekvenskedjor som skapar ojämlikhet. På många sätt kan tillräckliga språkkunskaper betraktas som nyckeln till att kunna fungera i samhället. Det är känt att otillräckliga kunskaper i det lokala språket har en negativ inverkan på bland annat en persons sysselsättning, sociala delaktighet och upplevelser av ensamhet⁸³. Bristfälliga kunskaper i finska eller svenska kan leda

---

⁸¹ Kalkyl enligt 2026 års nivå.

⁸² För mer information, se avsnitt 4.2.1.1.

⁸³ Se t.ex. Pesola Hanna, Matti Sarvimäki & Tuomo Virkola (2024): Sysselsättning av personer som flyttat till Finland av olika orsaker: Arbets- och näringsministeriets publikationer 2024:9. Turunen

till att en person inte får tillräcklig insyn i det finländska samhället. Tillsammans begränsar dessa faktorer en persons förmåga att fungera som fullvärdig medlem av samhället och att påverka skötseln av sina egna angelägenheter. Samtidigt gör dessa faktorer den berörda personen sårbar för brott, däribland olika former av utnyttjande. Bristande kunskaper i ett inhemskt språk som blir långvariga kan öka risken för marginalisering och begränsa möjligheterna till delaktighet. Detta skapar grogrund för segregation, där aktiviteterna ställer andra språk i centrum och eventuellt också sociala normer som råder i utgångsområdet och som kan skilja sig avsevärt från det rådande samhällets seder och bruk. Särskilt när det gäller delaktighet och att stärka den ger forskningsdata till exempel en fingervisning om att det finns ett samband mellan goda kunskaper i finska eller svenska och antalet vänner som bor i Finland, och att högt socialt välbefinnande är kopplat till god integration mätt med indikatorer⁸⁴.

Vikten av att förkovra sina språkkunskaper och öka den sociala medvetenheten är särskilt relevant i de tidiga stadierna av invandringen. Integrationsåtgärder tillhandahålls särskilt invandrare som är arbetsökande under sina första år i landet. Syftet med integrationsstödet är att genom incitament stärka kopplingen mellan förmånssystemet och integrationen särskilt i de tidiga skedena av invandringen och språkinläringen. Åtgärder som påskyndar språkinläringen stärker invandrarnas jämlikhet i det finska samhället på medellång sikt. Om de önskade beteendeffekterna uppnås, med andra ord snabbare sysselsättning eller effektivare språkinläring, kan propositionen anses stärka målgruppens ekonomiska och sociala ställning på medellång och lång sikt.

När det gäller jämställdheten mellan könen kan det fastställas att det, enligt en bedömning om målgruppen som grundar sig på Folkpensionsanstaltens registeruppgifter, finns något fler kvinnor än män i målgruppen och de föreslagna ändringarna kan därför bedömas påverka kvinnor något oftare. I detta avseende påverkar de negativa effekterna de disponibla inkomsterna också något oftare kvinnor. Den föreslagna ändringen fråntar inte någon rätten till primärt individuellt stöd som betalas ut på basis av arbetslöshet och driver följaktligen ingen till det sistahandsstöd som beviljas per hushåll. Samtidigt kan det bedömas att detta, om reformen förbättrar invandrarkvinnors kunskaper i ett inhemskt språk, har en positiv inverkan på denna grupps utbildningsmässiga jämlikhet. Kvinnor är oftare ensamstående föräldrar, vilket innebär att effekterna kan bli särskilt kännbara för denna grupp, vars risk för fattigdom i studier har visat sig vara högre. Även för ensamstående föräldrar är den potentiella skillnaden i disponibla inkomster jämfört med dem som får vanligt allmänt stöd relativt liten. Följaktligen kan slutsatsen dras att eventuella negativa effekter på jämställdheten ur ovanstående perspektiv inte är betydande.

Som diskuteras i avsnitt 2.4.1 har invandrarkvinnor lägre sysselsättningsgrad och högre arbetslöshet än andra grupper. I linje med propositionens mål främjar effektivare språkinläring också sysselsättningen, särskilt med tanke på språkkunskapernas centrala roll som utmaning för sysselsättningen. Sysselsättningen är en central faktor för integrationen i det finska samhället. Den stärker också den ekonomiska ställningen och på det viset invandrarkvinnors ekonomiska självständighet. Även om propositionen inte förväntas få någon betydande omedelbar inverkan

---

Hanna (2025): Språkkunskapers inverkan på upplevd ensamhet bland invandrare. Lärdomsprov. Kajaanin ammattikorkeakoulu, KAMK (Yrkeshögskolan i Kajana).

⁸⁴ Castaneda Anu & Kuusio Hannamaria (2019): Socialt välbefinnande, integration och hälsa samt sambanden mellan dessa faktorer bland Finlands utrikesfödda befolkning. I verket Kazi, V. & Alitolppa-Niitamo, A. & Kaihovaara, A. (red.) Helhetsöversikt över integrationen 2019: Forskningsartiklar om integration. ANM guider och övriga publikationer. 2019:10.

på sysselsättningen, gynnar den ökade sysselsättningen på medellång sikt i synnerhet invandrarkvinnor.

Det bör vidare noteras att bristande språkkunskaper kan leda till att ansvaret för de egna och familjens angelägenheter huvudsakligen faller på den andra föräldern eller på barn i familjen som har bättre språkkunskaper. Som nämnts ovan begränsar bristande språkkunskaper en persons möjligheter till egna aktiviteter och egna val, vilket i extrema fall kan ta sig uttryck i svårigheter att få hjälp och lita på samhällets stödstrukturer, till exempel vid våld i nära relationer, där invandrarkvinnor är överrepresenterade bland offren⁸⁵. Detta har en direkt negativ inverkan på jämlikheten och jämställdheten mellan könen. Ur detta perspektiv gör genomförandet av propositionens mål – att effektivt lära sig språket – det möjligt för invandrarkvinnor att delta fullt ut i det finska samhället och stärker därmed också jämställdheten mellan könen.

I lagen om allmänt stöd ska enligt propositionen den begränsning som gäller tillfälligt uppehållstillstånd slopas för arbetssökande som vistas i landet på grundval av ett uppehållstillstånd som beviljats på grund av tillfälligt skydd. Det handlar om människor som har flytt från Ukraina undan Rysslands anfallskrig och sedan mars 2022 anlänt till Finland. Enligt nu gällande lag står dessa personer utanför den grundläggande försörjningstrygghet som betalas vid arbetslöshet. Om det tillfälliga skyddet fortsätter framåt från mars 2027 förbättrar propositionen i det här avseendet jämlikheten för denna grupp genom att ge dem rätt till den grundläggande försörjningstrygghet som betalas ut på grundval av arbetslöshet i enlighet med 19 § 2 mom. i grundlagen.

Vid bedömningen av propositionens konsekvenser för jämlikheten bör det också noteras att det i nuläget finns regionala skillnader i väntetiderna för tillgång till service, som framgår av avsnitt 2.5.1. Det innebär att de berörda personerna i vissa områden kan få tillgång till tjänster och därmed förbättra sin anställningsbarhet eller sina kunskaper i finska eller svenska mycket snabbt, medan de i andra områden kan behöva vänta längre på att få tillgång till tjänster. De som bor i områden med längre väntetider är i en ofördelaktig position jämfört med dem som bor i områden med kortare väntetider.

I propositionen föreslås det dock bestämmelser om att Arbetskraftsmyndigheten ska svara för att en arbetssökande som tillhör målgruppen för allmänt stöd i form av integrationsstöd får tillgång till eller hänvisas till en tjänst som motsvarar servicebehovet senast när den arbetssökandes jobsökning har varit i kraft sammanlagt sex månader. Tillstånds- och tillsynsverket svarar liksom i nuläget för tillsynen över Arbetskraftsservicen och i och med denna proposition framöver också över garantitidens genomförande samt för verkställande av övervakningens påföljder.

Syftet med bestämmelser om en garantitid på sex månader är att skydda individens rättigheter och mildra de nackdelar som regionala skillnader medför. För det första är syftet med garantitiden att säkerställa att de berörda personerna ges möjlighet att främja sina egna förutsättningar att i enlighet med propositionen uppfylla arbetsvillkoret eller att uppvisa sådana tillräckliga kunskaper i finska eller svenska som föreslås i propositionen innan kravet på tre års boende är uppfyllt. För det andra är syftet med garantitiden att säkerställa att väntetiden för tillgång till tjänster inte överstiger sex månader inom något område. Detta främjar också

---

⁸⁵ Statistikcentralen: Statistik över brott och tvångsmedel 2024.

jämlikheten mellan individer, eftersom de regionala skillnaderna i tillgången till tjänster hålls rimliga.

När det gäller regionala skillnader i utbudet av service kan det dessutom beaktas att invandrare till exempel kan förbättra sina språkkunskaper också på egen hand. Invandrare kan alltså också genom egna aktiva insatser påverka sin förmånsnivå helt oberoende av vilka språkkunskapsfrämjande tjänster som tillhandahålls inom deras område.

4.2.2.2 Konsekvenser för barn

Avseende konsekvenserna för barn hänför sig bedömningen särskilt till barnens rätt till välfärd och individuell uppväxt enligt 19 § 3 mom. i grundlagen samt till barnens rätt att få undervisning enligt artikel 28 i konventionen om barnets rättigheter (FördrS 59–60/1991). Också de kulturella rättigheter som tryggs i 16 § i grundlagen är relevanta för bedömningen.

Propositionen bedöms inte ha några direkta konsekvenser för barn. Den föreslagna ändringen kan dock på grund av familjens ekonomiska situation också påverka barnen. Propositionens konsekvenser för hushållens ställning beskrivs i avsnitt 4.2.1.1. I dagsläget drabbar barnfattigdomen omkring 14 procent av barnen. År 2024 uppgick fattigdomsriskerna för barn med utländsk bakgrund som är födda utomlands till 52,3 procent.⁸⁶ Särskilt småbarnsfamiljer, flerbarnsfamiljer och hushåll med endast en vuxen löper risk för fattigdom. De olika indikatorerna på barnfattigdom sammanfaller ofta med att föräldrarna är undersysselsatta. Genom att stödja föräldrarnas sysselsättning kan fattigdomen i barnfamiljer fås att minska. Högre sysselsättning är ett huvudmål i regeringsprogrammet.

Propositionens konsekvenser för barn och unga uppkommer via faktorer som påverkar försörjningsförmågan hos en förälder som får integrationsstöd. Propositionen kan få rätt så negativ inverkan på sådana barns ekonomiska situation vars förälder får integrationsstöd. Såsom anges i avsnitt 2.3 har färre än hälften i målgruppen minderåriga barn som de försörjer. Det kan dock anses sannolikt att den föreslagna ändringen i någon mån höjer den redan från förut höga fattigdomsriskerna för barn med utländsk bakgrund som är födda utomlands. I hushåll som utöver integrationsstödet får grundläggande utkomststöd påverkar ändringen inte situationen jämfört med nuläget, eftersom det inte föreslås ändringar i bestämmelserna om grundläggande utkomststöd. Följaktligen hänför sig eventuella konsekvenser till barn som bor i sådana hushåll som inte hör till de minst bemedlade, eftersom hushållen måste ha andra inkomster eller tillgångar för att inte vara berättigade till grundläggande inkomststöd. Skillnaden i nivå mellan allmänt stöd och allmänt stöd i form av integrationsstöd är rimligt liten, så de konsekvenser för barnens ekonomiska situation som följer av det är begränsade, och nivåskillnaden bedöms inte äventyra barnens situation sett till de krav som fastställs i grundlagen och konventionen om barnets rättigheter.

Deltagande i integrationstjänster har visat sig ha en positiv inverkan på en persons framtida inkomstnivå och förmånsbehov. Hushållens ekonomiska situation förbättras när personerna i fråga får arbete, vilket också har en positiv inverkan på barnens ställning. Studier visar att konsekvenserna av fattigdom under barndomen är särskilt långtgående och ärftliga. Även om allmänt stöd i form av integrationsstöd kan ha en något negativ inverkan på vissa familjers ekonomiska situation på kort sikt, kan det bedömas att framgångsrik språkinläring och

---

⁸⁶ Statistikcentralen, inkomstfördelningsstatistik

sysselsättning har en tydlig positiv inverkan också på barnens möjligheter genom en förbättrad ekonomisk situation.

Det är känt att en förälders språkkunskaper även påverkar barnens situation positivt och därför har föräldrarnas stärkta kunskaper i ett inhemskt språk sannolikt positiva konsekvenser även för tillgodoseendet av barnets rättigheter och lika möjligheter. Det är redan i nuläget vanligt att barnen behärskar finska eller svenska bättre än föräldrarna, och de blir allt emellanåt tvungna att agera tolkar åt sina föräldrar. Det är klart att situationer där barn får överta ansvaret för frågor som hör till de vuxnas ansvar, inte är till barnets bästa. Det att en förälder kan vara delaktig i frågor som är viktiga för barnets utveckling, såsom småbarnspedagogik eller skolfrågor, bidrar också till barnets välbefinnande och utveckling. Det har observerats att en förälders deltagande i integrationstjänster stärker invandrabarnens, i synnerhet döttrarnas framgång inom utbildning och på arbetsmarknaden⁸⁷. Generellt kan man utgå från att föräldrars tillräckliga kunskaper i finska eller svenska och kunskap om samhället också främjar barnens möjligheter att studera och utvecklas och också få det stöd de behöver.

4.2.2.3 Personer med funktionsnedsättning

Det föreslagna allmänna stödet i form av integrationsstöd tryggar den grundläggande utkomsten för arbetslösa arbetssökande som hör till målgruppen och därmed också den grundläggande utkomsten för arbetslösa arbetssökande med funktionsnedsättning som hör till målgruppen, när det kan förutsättas att de berörda personerna kan påvisa sina språkkunskaper. Propositionen är därför av betydelse för frågor som gäller sysselsättningen och utkomsten för personer med funktionsnedsättning. För bedömningen av ändringarnas konsekvenser är FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (FördrS 26–27/2016, funktionshinderkonventionen) av betydelse. Artikel 27 i konventionen gäller rätten till arbete och tryggnad av möjligheter till anställning för personer med funktionsnedsättning.

Bestämmelser om rätten till social trygghet för personer med funktionsnedsättning finns i konventionens artikel 28 där det i punkt 2 föreskrivs att ”konventionsstaterna erkänner rätten för personer med funktionsnedsättning att åtnjuta social trygghet utan diskriminering på grund av funktionsnedsättning”. Rätten till social trygghet för personer med funktionsnedsättning (artikel 28) tryggar inkomstbortfall eller brist på inkomster på grund av de hinder som personer med funktionsnedsättning möter när det gäller möjligheterna att arbeta på lika villkor som andra. Därför ska socialskyddssystemet säkerställa tillräckligt skydd för arbetslösa arbetssökande med funktionsnedsättning på lika villkor som för andra. Mångfalden av individuella omständigheter, individuella behov och hinder på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning förutsätter att socialskyddssystemen planeras så att de flexibelt svarar mot de enskilda situationerna för personer med funktionsnedsättning. (CRPD/C/GC/8, punkt 78).

På allmänt stöd i form av integrationsstöd tillämpas enligt förslaget vad som i allmänhet tillämpas på allmänt stöd, inklusive bestämmelserna i 2 och 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa om allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar och förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda. Följaktligen ska en arbetssökande som får invalidpension i form av delpension ha rätt till integrationsstöd eller vanligt allmänt stöd, beroende på den individuella situationen, även om personen inte söker heltidsarbete. Vid bedömning med stöd av bestämmelserna i 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa av huruvida en person har

---

⁸⁷ Sarvimäki, Matti & Pesola, Hanna (2022): Intergenerational Spillovers of Integration Policies: Evidence from Finland's Integration Plans, CREAM Discussion Paper Series, No. 12/22, Centre for Research & Analysis of Migration, Department of Economics, University College London, London

haft giltig orsak för sitt förfarande beaktas personens arbetsförmåga liksom i nuläget. Dessutom ska på integrationsstöd, liksom på annat allmänt stöd, tillämpas vad som föreskrivs om arbetsförmåga i 3 kap. 3 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Vidare bör det noteras att arbetsvillkoret eller kravet på tre års boende inte tillämpas på personer som på grund av funktionsnedsättning eller andra hälsoskäl inte kan förväntas påvisa sina språkkunskaper på minst två av språkets delområden. Följaktligen kan det bedömas att den föreslagna ändringen inte påverkar ställningen för personer med funktionsnedsättning på ett sätt som skiljer sig från situationen för andra personer i propositionens målgrupp. Det föreslagna integrationsstödet föreslås endast gälla personer som rimligen kan förväntas lära sig finska eller svenska.

4.2.3 Myndigheterna

4.2.3.1 Folkpensionsanstalten

I propositionen föreslås att Folkpensionsanstalten avgör om stödet beviljas till lika stort belopp som allmänt stöd eller som integrationsstöd, förutsatt att villkoren för att bevilja stödet är uppfyllda. Följaktligen påverkar den föreslagna ändringen Folkpensionsanstaltens handläggningsprocess för allmänt stöd. Det föreslagna allmänna stödet som betalas i form av integrationsstöd ökar i någon mån det administrativa arbetet hos Folkpensionsanstalten på grund av de nya uppgifter som är förenade med handläggningen av det allmänna stödet. Redan i dag utreder Folkpensionsanstalten i enlighet med gällande lagstiftning om en person uppfyller arbetsvillkoret, därför har utredning av detta villkor som en faktor som påverkar nivån på det allmänna stödet inte någon inverkan på handläggningen av förmånen. Bedömningen är att undantagen avseende språkkunskaper i någon mån medför ändringar i handläggningsprocessen för allmänt stöd. Även om Arbetskraftsmyndigheten ansvarar för utredningen av språkkunskaperna, innebär det en ny arbetsfas även för Folkpensionsanstalten i handläggningsprocessen för allmänt stöd. Den nya arbetsfasens inverkan kan bedömas som liten.

Ur Folkpensionsanstaltens perspektiv är den mest centrala ändringen som ökar det administrativa arbetet fastställandet av bosättningstiden, en ny arbetsfas i handläggningen av allmänt stöd. Vid handläggningen av allmänt stöd behöver Folkpensionsanstalten begära uppgifter från en del av de sökande om eventuella bosättningsperioder i Finland eller i länder som tillämpar EU-förordning 883/2024. I en del av dessa fall behöver Folkpensionsanstalten begära uppgifter om boendeperioder i ett annat land från det berörda landets institution med hjälp av elektroniskt utbyte av socialförsäkringsinformation (EESSI). Något helt nytt är fastställandet av boendetid dock inte i förmånshandläggningen. Folkpensionsanstalten utreder redan idag boendeperioder i andra länder, till exempel som en del av folkpensionshandläggningen. Enligt Folkpensionsanstaltens bedömning är det mest ändamålsenligt att utreda boendetiden endast i de fall då övriga villkor inte är uppfyllda. Sammantaget innebär detta att utredning av boendetiden inte ökar processen för handläggning av allmänt stöd i någon större utsträckning, men vid handläggningen av enskilda ansökningar kan arbetsmängden och handläggningstiden öka avsevärt om fastställandet av boendeperioderna är arbetsamt och tidskrävande. Som helhet är det svårt att i förväg bedöma ändringens inverkan.

Folkpensionsanstalten behöver följa upp boendetiden för personer som får integrationsstöd, så att stödnivån kan ändras till nivån för vanligt allmänt stöd när personen uppfyller kravet på tre års boendetid. Detta beräknas öka Folkpensionsanstaltens administrativa arbetsmängd något och eventuellt kräva systemutveckling. Konsekvenserna beror dock i hög grad på verkställarens avgöranden och på i vilken utsträckning processen kan automatiseras.

Folkpensionsanstaltens arbetsmängd påverkas dessutom av det undantag som föreslås i 8 § i lagen om allmänt stöd om att en person som vistas i landet på grund av tillfälligt skydd inte ska omfattas av paragrafens begränsning avseende utlänningar. Den föreslagna ändringen minskar antalet beslut om grundläggande utkomststöd något, men ökar antalet beslut om utkomtskydd för arbetslösa. Bedömningen är att antalet beslut om utkomtskydd för arbetslösa ökar förhållandevis mer, och minskningen av antalet beslut om grundläggande utkomststöd kompenserar därför inte förändringen i arbetsmängd. Förändringens inverkan beror dock på om det tillfälliga skyddet förlängs efter mars 2027.

Den föreslagna ändringen avseende personer som beviljats tillfälligt skydd innebär dessutom att Folkpensionsanstalten enligt förslaget betalar ut en kostnadsersättning till dessa personer för den tid de deltar i en tjänst. För närvarande beviljar Arbetskraftsmyndigheten kostnadsersättning efter prövning till personer som inte har rätt till arbetslöshetsförmån.

Dessutom kräver det föreslagna integrationsstödet systemutveckling, vars kostnader är engångskostnader. Folkpensionsanstalten behöver göra ändringar, framför allt i informationssystemet för allmänt stöd. Folkpensionsanstalten bedömer att integrationsstödet med minimala ändringar kan integreras i informationssystemet för allmänt stöd.

På grund av uppskattningarna ovan kommer utvecklingen av arbetsmängden och hur anslagen räcker till under Folkpensionsanstaltens moment 33.10.52 att följas och vid behov ses över i de årliga processerna för rambesluten och budgetbesluten inom statsfinanserna.

4.2.3.2 Arbetskraftsmyndigheterna och sökande av ändring

I propositionen föreslås det bestämmelser om att Arbetskraftsmyndigheten ska svara för att en arbetssökande som tillhör målgruppen för allmänt stöd i form av integrationsstöd får tillgång till eller hänvisas till en tjänst som motsvarar servicebehovet senast när den arbetssökandes jobbsökning har varit i kraft sammanlagt sex månader. Tjänsten ska till innehåll och längd vara sådan att arbetssökande som deltar i den har faktiska möjligheter att främja sin sysselsättning eller sina kunskaper i finska eller svenska. Lämpliga tjänster omfattar i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice avsedd jobbsökarträning, karriärträning, Arbetskraftsutbildning, utbildningsprövning, arbetsprövning, lönesubvention eller arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån samt frivilliga studier i enlighet med integrationslagen. Om Arbetsmarknadsmyndigheten redan har ordnat någon annan tjänst än den ovannämnda för en arbetssökande som tillhör målgruppen för allmänt stöd i form av integrationsstöd, och denna tjänst kan anses faktiskt främja personens sysselsättning eller utveckla personens kunskaper i finska eller svenska, är myndigheten befriad från garantitidsskyldigheten. Den föreslagna garantitidsbestämmelsen ger arbetssökande som omfattas av bestämmelsen en subjektiv rätt till tjänster inom den föreskrivna tidsfristen. De ändringar som föreslås i denna proposition anses inte öka antalet kunder som Arbetskraftsmyndigheten betjänar.

Beträffande tjänster och väntetiden för tillgång till tjänster kan det antas att det förekommer skillnader mellan Arbetskraftsmyndigheterna. Skillnaderna beror bland annat på variationer i antalet kunder som omfattas av integrationsstöd och deras servicebehov, antalet och profilen för andra arbetssökande kunder inom Arbetskraftsmyndigheternas ansvar, samt de anslag som kommunen har budgeterat för Arbetskraftsservice. Också det övriga serviceutbudet i området påverkar Arbetskraftsmyndighetens möjligheter att inom garantitiden ordna tjänster eller hänvisa till tjänster. Arbetskraftsmyndigheten i områden där det finns ett brett utbud av tjänster som lämpar sig för att uppfylla garantitidsskyldigheten kan utnyttja dessa tjänster för att uppfylla tidskravet.

Det bör ytterligare noteras att de ändringar som föreslås i propositionen om den norska modellen för stöd för hemvård (RP 69/2026 rd) bedöms ha en ökande inverkan på antalet kunder inom arbetskraftsservicen. Vidare, så som framförs ovan i avsnitt 4.2.1, kan de som tillhör målgruppen för propositionen om den norska modellen för stöd för hemvård i huvudsak bedömas höra också till målgruppen för integrationsstödet. I regeringens proposition om den norska modellen för stöd för hemvård är bedömningen att den gäller cirka 2 500 personer när propositionens inverkan är i kraft fullt ut, varav något under hälften anmäler sig som arbetslösa arbetssökande. När propositionens effekt är genomförd fullt ut, ökar således antalet kunder inom arbetskraftsservicen med uppskattningsvis 1 050 personer.

I propositionen om den norska modellen för stöd för hemvård bedöms det att den ökning av antalet kunder inom arbetskraftsservicen som propositionen medför inte orsakar något behov av ökad finansiering för servicen, eftersom den finansiering med allmänna budgetmedel som ingår i statsandelarna för kommunernas basservice och som är avsedd att täcka integrationsfrämjande tjänster för integrationskunder som står utanför arbetsmarknaden och för föräldrar som får hemvårdsstöd frigörs för användning i verkställandet av arbetskraftsservicen, när personer som står utanför arbetsmarknaden i och med förändringarna övergår från dessa tjänster till att omfattas av arbetskraftsservicen. De kostnader som uppstår enligt propositionen om den norska modellen för stöd för hemvård har dock endast beräknats utifrån den lagstadgade uppgiften enligt gällande lag, det vill säga verkställandet av serviceprocessen för arbetssökande. Det förslag om en bestämmelse om garantitid som ingår i den proposition som här behandlas medför dock när det gäller att verkställa reformen en lagstadgad skyldighet att ordna tjänster för en viss målgrupp eller hänvisa personer som tillhör målgruppen till tjänster inom en viss tidsfrist, vilket inte är fallet i nuläget.

Enligt uppskattning påverkar förslaget om garantitid inte verkställandet av arbetskraftsservicen för alla kunder, eftersom en del av de arbetssökande redan idag får tillgång till tjänsterna inom den föreslagna garantitiden på sex månader. Den ökning av antalet kunder hos arbetskraftsservicen som propositionen om den norska modellen för stöd för hemvård medför kan påverka de genomsnittliga väntetiderna för att få tillgång till tjänsten. Eftersom kunderna ändå är fördelade runtom i landet kan det bedömas att den ökning av antalet kunder hos arbetskraftsservicen som propositionen om stöd för hemvård medför påverkar de nuvarande väntetiderna för att få tillgång till tjänsterna högst måttligt. Genom bestämmelsen om garantitid ökar dock arbetskraftsmyndighetens kostnader för de personer som i nuläget inte alls har tillgång till tjänster. Dessutom ökar kostnaderna genom de personer som i och med propositionen om den norska modellen för stöd för hemvård blir kunder hos arbetskraftsservicen. Dessa kostnader beskrivs närmare i kapitel 4.2.1.2 ovan.

De ändringar som föreslås i arbets- och näringsministeriets proposition om reformen av integrationstjänsterna (Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om främjande av integration och till lagar som har samband med den, RP 74/2026 rd) ökar antalet integrationskunder som hänvisas till integrationsutbildning i form av arbetsmarknadsutbildning samt till läskunnighetsutbildning i form av arbetsmarknadsutbildning. De personer som hänvisas till dessa utbildningar är fördelade runtom i landet och därför bedöms konsekvenserna för enskilda arbetskraftsmyndigheter vara relativt små. Ordandet av integrationsutbildning i form av arbetsmarknadsutbildning finansieras inom ramen för statsandelssystemet för kommunernas basservice utifrån kriteriet beträffande personer med ett främmande språk som modersmål, fränsett finansieringen av den integrationsutbildning som ordnas i form av arbetsmarknadsutbildning för dem som avses i 2 § 3 och 4 mom. i integrationslagen och som betalas till kommunerna som en del av den kalkylerade ersättningen till kommunerna. Dessutom, även om de föreslagna ändringarna av läskunnighetsutbildningen leder till ett ökat studerandeantal i den arbetsmarknadsutbildning

som kommunerna ansvarar för, medför detta dock inte något behov av ytterligare finansiering för kommunerna när det gäller andra än dem som behöver läskunnighetsundervisning, eftersom kommunerna, såsom beskrivits ovan, redan idag får statsanslag och kalkylerad ersättning för att ordna integrationsutbildning i form av arbetsmarknadsutbildning för dessa personer.

Ytterligare föreslås det i propositionen om reformen av integrationstjänsterna besparingar i finansieringen för integrationsfrämjande. Besparingarna i finansieringen av integrationsfrämjande gäller inte tjänster enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice eller till exempel integrationsutbildning och påverkar således inte verkställandet av arbetskraftsservicen. Eventuellt kan det emellertid uppstå en indirekt inverkan om kommunen beslutar att använda de allmänna budgetmedel som ingår i statsandelarna för verkställande av arbetskraftsservice till andra ändamål.

Genomförandet av garantitiden övervakas enligt förslaget av Tillstånds- och tillsynsverket i enlighet med de nuvarande bestämmelserna. Så som konstaterats ovan visar statistiska uppgifter om tillgång till den första tjänsten att en betydande andel av kunderna redan i nuläget får tillgång till tjänster inom mindre än sex månader. Dessutom är det meningen att arbetskraftsmyndigheten, så som anges i avsnitt 4.2.1.2 ovan, ska tilldelas ytterligare finansiering för att fullgöra skyldigheten avseende garantitid för de kunder som inte alls har fått tillgång till tjänster. Mot denna bakgrund kan det bedömas att det på årsbasis endast blir fråga om eventuella enstaka överskridningar av garantitiden och därmed sammanhängande tillsynsärenden och därför kan tillsynen bedömas öka arbetskraftsmyndighetens administrativa börda och arbetsmängd endast i mycket liten utsträckning.

I propositionen föreslås det också att arbetslösa arbetssökande i Finland som fått uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd framöver kan vara berättigade till allmänt stöd. En arbetslös arbetssökande som har kommit till Finland efter lagens ikraftträdande och beviljats uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd kan ha rätt till allmänt stöd i form av integrationsstöd. Personer som har beviljats uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd har redan nu rätt till alla tjänster som tillhandahålls av sysselsättningsområdena. Av de ukrainare som har beviljats uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd hade 15 927 anmält sig till sysselsättningstjänsterna före den 26 november 2025. Av dessa är 5 670 arbetslösa eller permitterade arbetssökande.⁸⁸ Vidare uppskattas det ovan i avsnitt 4.2.1.1 utifrån Folkpensionsanstaltens registeruppgifter att ändringen med avseende på personer som beviljats uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd rör högst cirka 11 000 ukrainare bosatta i Finland. Det kan därför konstateras att, förutsatt att det tillfälliga skyddet förlängs efter mars 2027, den föreslagna ändringen inte har någon betydande inverkan på arbetskraftsmyndigheternas verksamhet eller på antalet personer som har beviljats uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd och som omfattas av arbetskraftsservice.

Den föreslagna ändringen avseende personer som beviljats tillfälligt skydd innebär dock samtidigt att Folkpensionsanstalten enligt förslaget betalar ut en kostnadsersättning till dessa personer för den tid de deltar i en tjänst. För närvarande beviljar arbetskraftsmyndigheten kostnadsersättning efter prövning till personer som inte har rätt till arbetslöshetsförmån. Eftersom dessa arbetssökande framöver i princip inte längre beviljas kostnadsersättning efter prövning, minskar här arbetsmarknadsmyndigheternas arbetsuppgifter. Utöver beviljandet av

---

⁸⁸ Uppföljning av arbetslösa utländska arbetssökande, digitala rapporter. Utvecklings- och förvaltningscentret, hämtat den 26 november 2025.

https://tuuttipalvelu.sharepoint.com/sites/Tiedolla_Johtaminen/SitePages/Ulkomaalaisten-tyottomien-tyonhakijoiden-seuranta.aspx

kostnadsersättning minskar här också Arbetskraftsmyndighetens uppgifter för utbetalning av kostnadsersättningar. Den föreslagna ändringens inverkan är, precis som tidigare, beroende av att det tillfälliga skyddet förlängs från mars 2027.

Vidare föreslås det i propositionen att anmälan till YKI-examen på mellannivå eller till ett delprov i en sådan examen ska vara avgiftsfri för dem som, till exempel på grund av sina färdigheter, kunskaper eller behov, inte deltar i integrationsutbildning och påvisar sina språkkunskaper med det intyg som erhålls avgiftsfritt vid slutet av integrationsutbildningen. Arbetskraftsmyndigheten bedömer i likhet med nuläget en persons färdigheter, kunskaper och behov i samband med bedömningen av servicebehovet enligt lagen om ordnande av Arbetskraftsservice eller av servicebehovet avseende kompetens och integration enligt integrationslagen. Om Arbetskraftsmyndigheten utifrån bedömningen av servicebehovet anser att en persons språkkunskaper redan är på målnivån för integrationsutbildning, dvs. nivå B1.1, överförs denna uppgift från Arbetskraftsmyndigheten till Utbildningsstyrelsen så att personen kan anmäla sig avgiftsfritt till YKI-examen. Bedömningen av servicebehovet ingår redan i nuläget i Arbetskraftsmyndighetens serviceprocess. Det är också meningen att uppgifterna om personer som har rätt till avgiftsfri YKI-examen ska överföras med hjälp av en gränssnittslösning. Följaktligen kan det bedömas att möjliggörande av en avgiftsfri YKI-examen inte ökar det administrativa arbetet vid Arbetskraftsmyndigheten i någon betydande grad.

Processen för avgörande av de arbetsmarknadspolitiska förutsättningarna för rätten till allmänt stöd beskrivs nedan i specialmotiveringen till 34 § i lagen om allmänt stöd. Efter att ha fått en begäran om utlåtande från Folkpensionsanstalten avgör enligt förslaget Arbetskraftsmyndigheten om den arbetssökande uppfyller de arbetsmarknadspolitiska förutsättningarna för allmänt stöd. I praktiken avgör Arbetskraftsmyndigheten förutsättningarna utifrån de uppgifter som finns registrerade i dess kundinformationssystem. Om de nödvändiga uppgifterna inte finns tillgängliga, begär Arbetskraftsmyndigheten uppgifterna av arbetssökanden. Om det redan tidigare har lämnats ett sådant arbetsmarknadspolitiskt utlåtande om den arbetssökande som möjliggör utbetalning av allmänt stöd, ska den sökande vid behov höras på det sätt som anges i förvaltningslagen (434/2003).

Arbetskraftsmyndigheten meddelar Folkpensionsanstalten sitt beslut genom ett arbetsmarknadspolitiskt utlåtande. Vid behov lämnas ett utlåtande även när den arbetssökande påvisar tillräckliga språkkunskaper. Uppgifter i anknytning till begäran om utredning och avgörande av ärendet, liksom även till det arbetsmarknadspolitiska utlåtandet, ökar arbetsmängden för arbetsmarknadsmyndigheten. Ökningen bedöms dock vara ringa. Enligt ovanstående beräkningar betalas det på årsbasis ut arbetsmarknadsstöd i form av integrationsstöd till cirka 17 400 arbetssökande. Ponerat att det tar mellan fem och tjugo minuter att utfärda ett arbetsmarknadspolitiskt utlåtande och att eventuellt begära ytterligare upplysningar i samband med detta, uppgår ökningen i arbetsmängd till uppskattningsvis cirka två årsverken⁸⁹. Dessutom kan en besvärprocess beträffande det arbetsmarknadspolitiska utlåtandet orsaka arbete, men detta bedöms inte ha någon väsentlig inverkan på antalet årsverken ovan.

Arbetsmängden kan öka för besvärsnämnden för social trygghet och för försäkringsdomstolen när de arbetsmarknadspolitiska villkoren omfattar nya omständigheter och Folkpensionsanstaltens beslut i dessa ärenden kan hänskjutas till nämnden eller domstolen som

---

⁸⁹ Uppskattningen har gjorts utifrån antagandet att det i snitt tar 10 minuter att utfärda ett arbetsmarknadspolitiskt utlåtande och att det utifrån ändringen utfärdas ett utlåtande för varje arbetssökande som ingår i målgruppen för ändringarna.

besvärssärenden. Med beaktande av storleken på målgruppen för ändringarna bedöms dock arbetsmängden inte öka i någon större utsträckning. Arbetsmängden kan påverkas av om bedömningen av den arbets sökandes språkkunskaper kräver att det ordnas muntlig behandling vid besvärsnämnden eller försäkringsdomstolen, eller om handläggningen kräver medicinsk expertis för att bedöma om det kan förväntas att den arbets sökande deltar i språkutbildning eller språktest trots sin funktionsnedsättning eller sjukdom.

Om den arbets sökande har ett uppehållstillstånd som beviljats på grund av tillfälligt skydd och uppfyller arbetsvillkoret i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, utfärdas arbetskraftspolitiska utlåtanden om den arbets sökandes rätt till förmåner redan innan de föreslagna ändringarna träder i kraft. Detta grundar sig på att den begränsning avseende utlänningar som föreskrivs i 8 § på grundval av 6 § i lagen om allmänt stöd inte tillämpas. I fråga om de arbets sökande som inte uppfyller arbetsvillkoret som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa ökar denna uppgift arbetsmängden för arbetskraftsmyndigheterna.

4.2.3.3 Tillstånds- och tillsynsverket

I propositionen föreslås att det fastställs en garantitid för tillgång till tjänster. Med stöd av den föreslagna bestämmelsen svarar arbetskraftsmyndigheten för att en arbets sökande som tillhör målgruppen för allmänt stöd i form av integrationsstöd får tillgång till eller hänvisas till en tjänst som motsvarar servicebehovet senast när den arbets sökandes jobbsökning har varit i kraft sammanlagt sex månader. Den föreslagna ändringen förväntas inte ha några betydande konsekvenser för Tillstånds- och tillsynsverkets verksamhet, eftersom verket redan ansvarar för tillsynen av arbetskraftsservice. Det handlar alltså inte om en ny uppgift för Tillstånds- och tillsynsverket, men verkets nuvarande tillsynsuppgift avseende arbetskraftsservicen utvidgas enligt förslaget till att omfatta den nya skyldighet om garantitid som införs för arbetskraftsmyndigheten. Så som konstaterats ovan visar statistiska uppgifter om tillgång till den första tjänsten att en betydande andel av kunderna redan i nuläget får tillgång till tjänster inom mindre än sex månader. Dessutom är det meningen att arbetskraftsmyndigheten, så som anges i avsnitt 4.2.1.2 ovan, ska tilldelas ytterligare finansiering för att fullgöra skyldigheten avseende garantitid för de kunder som inte alls har fått tillgång till tjänster. Mot denna bakgrund kan det bedömas att det på årsbasis endast blir fråga om eventuella enstaka överskridningar av garantitiden och därmed sammanhängande tillsynsärenden och därför kan tillsynen bedömas öka Tillstånds- och tillsynsverkets arbetsmängd högst måttligt. Det föreslagna tillägget förväntas därför endast ha en smärre inverkan på Tillstånds- och tillsynsverkets verksamhet.

4.2.3.4 Utbildningsstyrelsen

Det föreslås i propositionen att anmälan till YKI-examina på mellannivå eller till ett delprov i en sådan examen ska vara avgiftsfri för dem som, till exempel på grund av sina färdigheter, kunskaper eller behov, inte deltar i integrationsutbildning och påvisar sina språkkunskaper med det intyg som erhålls avgiftsfritt vid slutet av integrationsutbildningen. Förslaget har konsekvenser för Utbildningsstyrelsens verksamhet.

För att möjliggöra avgiftsfri anmälan till YKI-examina på mellannivå krävs en gränssnittslösning mellan UF-centrets kundinformationssystem för arbetskraftsservice och Utbildningsstyrelsens anmälingssystem för allmänna språkexamina. Dessutom kräver överföringen av YKI-examens resultat till arbetskraftsmyndigheten en gränssnittslösning mellan UF-centrets kundinformationssystem för arbetskraftsservice och Utbildningsstyrelsens nationella informationsresurs för studierätter och prestationer, integrationstjänsten KOSKI. För Utbildningsstyrelsens del beräknas engångskostnaden för att utveckla det informationssystem som krävs för att genomföra gränssnittslösningarna uppgå till cirka 79 000 euro. Kostnaden för

de ändringar som behöver göras i Utbildningsstyrelsens anmälningssystem för allmänna språkexamina beräknas uppgå till 22 000 euro. Vidare orsakas Utbildningsstyrelsen permanenta kostnader till uppskattningsvis 9 500 euro om året beträffande examensavgifter för att tillhandahålla avgiftsfria YKI-examina på mellannivå. Meningen är att kostnaderna för ändringarna av informationssystemen ersätts genom att avsätta anslag till Utbildningsstyrelsen från anslaget i moment 32.50.03 (Främjande av integration och arbetskraftsinvandring, reservationsanslag 2 år). De permanenta kostnaderna ersätts enligt förslaget till Utbildningsstyrelsen genom en överföring från moment 32.50.03 (Främjande av integration och arbetskraftsinvandring, reservationsanslag 2 år) till moment 29.01.02 (Utbildningsstyrelsens omkostnader, reservationsanslag 2 år). Dessa kostnader beskrivs närmare också i avsnitt 4.2.1.2 ovan.

4.2.3.5 Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret

Som konstaterats ovan i avsnitt 4.2.3.4 kräver möjliggörandet av avgiftsfri anmälan till YKI-examina på mellannivå en gränssnittslösning mellan UF-centrets kundinformationssystem för arbetskraftsservice och Utbildningsstyrelsens anmälningssystem för allmänna språkexamina. Dessutom kräver överföringen av YKI-examens resultat till arbetskraftsmyndigheten en gränssnittslösning mellan UF-centrets kundinformationssystem för arbetskraftsservice och Utbildningsstyrelsens nationella informationsresurs för studierätter och prestationer, integrationstjänsten KOSKI. För UF-centrets del beräknas engångskostnaden för att utveckla det informationssystem som krävs för att genomföra gränssnittslösningarna uppgå till cirka 175 000 euro.

De övriga ändringar i informationssystemen som är förknippade med genomförandet av allmänt stöd i form av integrationsstöd beräknas medföra engångskostnader för staten på cirka 157 000 euro. Dessa ändringar hänför sig till överföring av uppgifter om arbetssökandes modersmål till Folkpensionsanstalten samt begäran om utredningar och arbetsmarknadspolitiska utlåtanden.

Meningen är att kostnaderna för ändringarna av informationssystemen ersätts genom att avsätta anslag till UF-centret från anslaget i moment 32.50.03 (Främjande av integration och arbetskraftsinvandring, reservationsanslag 2 år). Dessa kostnader beskrivs närmare också i avsnitt 4.2.1.2 ovan.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

5.1.1 Modell med minimitrygghet

Under beredningen utreddes som en alternativ lösning till integrationsstöd och språktillägg till arbetsmarknadsstödet enligt regeringsprogrammet för statsminister Orpos regering också en modell med minimiförmån enligt 19 § 1 mom. i grundlagen. I detta alternativ skulle uttryckligen invandrare omfattas av integrationsstödet. Som invandrare skulle betraktas en person som inte har varit bosatt eller arbetat i Finland under en bestämd, till exempel 10 år lång tidsperiod före invandringen. I granskningsperioden för bosättning skulle man eventuellt kunna beakta även tidigare boende i Finland, till exempel bosättningsperioder efter 16 eller 18 års ålder. Tillämpningsområdet skulle omfatta alla invandrare, inklusive finska medborgare och de som uppehåller sig lagligt i landet oberoende av medborgarskap och på villkor att försörjningen inte är tryggad med andra inkomster eller medel, inklusive orsaksbaserade förmåner enligt 19 § 2 mom. i grundlagen. Integrationsstödet skulle eventuellt beräknas på samma sätt som enligt lagen om utkomststöd eller bestämmas på något annat sätt. Integrationsstöd som utgör minimiförmån

skulle vara familjespecifikt och i det skulle också barnens försörjning beaktas. Rätten till integrationsstöd skulle inte vara bunden till en integrationsplan.

I detta alternativ skulle förutsättningen för allmänt stöd vara en bosättningstid på till exempel 3–5 år. Invandraren skulle dock kunna övergå från integrationsstöd till allmänt stöd redan tidigare om kravet på språkkunskaper uppfylls. Om arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa uppfylls under denna tid och invandraren skulle betalas allmänt stöd eller inkomstrelaterade dagpenning när han eller hon blir arbetslös, skulle invandraren inte längre återgå till integrationsstöd efter dagpenningsperioden. Efter en annan orsaksbaserad förmån, såsom föräldraförmån, skulle betalningen av integrationsstöd återupptas tills den ena av de ovannämnda förutsättningarna, det vill säga förvärvande av språkkunskaper eller 3–5 års bosättning i Finland, uppfylls. Rätt till allmänt stöd skulle emellertid kunna uppstå redan innan förutsättningen som gäller bosättningstid uppfylls, om invandraren påvisar erforderliga kunskaper i finska eller svenska. Om invandraren inte har fullgjort sin skyldighet till språkstudier under bosättningstiden på 3–5 år i Finland trots att sådana tjänster tillhandahållits, skulle det allmänna stödet nedsättas omedelbart efter övergången till det på grund av att skyldigheten försumrats.

Skillnaden mellan modellen med minimitrygghet och den föreslagna modellen är att i modellen med minimitrygghet skulle integrationsstödet utgöra en minimitrygghetsförmån enligt 19 § 1 mom. i grundlagen. Den största utmaningen med modellen hänför sig till bestämmelserna i 19 § 2 mom. i grundlagen om att var och en garanteras rätt att få sin grundläggande försörjning tryggad vid arbetslöshets, sjukdom, arbetsoförmåga och under ålderdomen samt vid barnafödelse och förlust av en försörjare. I modellen skulle en invandrare under en bestämd tid efter flytten till Finland inte ha rätt till grundskydd på grund av arbetslöshet, utan hushållet skulle enligt behov betalas den stödform som tryggar försörjningen i sista hand. I modellen skulle en person ha möjlighet att genom sin egen aktivitet främja uppkomsten av rätt till en orsaksbaserad förmån, med detta har inte ansetts trygga den i grundlagen garanterade rätten till grundläggande försörjning tillräckligt.

5.1.2 Modell från arbetsgruppen som berett ett integrationsstöd och ett språktillägg till arbetsmarknadsstödet

Arbetsgruppen utvärderade en modell som skulle genomföra föresatserna i regeringsprogrammet så genomgripande som möjligt. Under beredningen utvärderade man särskilt en modell där en arbetslös arbetssökande skulle betalas integrationsstöd under arbetslöshetstiden, om personen inte uppfyller arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller inte har påvisat tillräckliga kunskaper i finska eller svenska. Modellen skulle inte ha gällt endast nyanlända, utan i stor utsträckning personer med otillräckliga språkkunskaper för den finländska arbetsmarknaden. Rätt till allmänt stöd skulle ha uppkommit när personen hade uppfyllt arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller påvisat tillräckliga språkkunskaper. Integrationsstödet på nettonivå skulle ha motsvarat det grundläggande utkomststödet grunddel för en person som bor ensam. Sålunda skulle det ha uppstått ett incitament till språkinläring och målgruppens sysselsättningsincitament skulle ha stärkts ytterligare.

Enligt alternativet skulle tillräckliga kunskaper i ett inhemskt språk ha föreskrivits som en arbetskraftspolitisk förutsättning för erhållande av allmänt stöd. Undantag från villkoret skulle ha kunnat medges, om personen hade uppfyllt arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Arbetskraftsmyndigheten skulle ha verifierat att en arbetslös arbetssökande har tillräckliga språkkunskaper utifrån en bedömning och Folkpensionsanstalten skulle ha lämnats ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om avgörandet. I modellen skulle arbetskraftsmyndigheten ha

bedömt språkkunskaperna hos varje person som anmäler sig som arbetslös arbetssökande, om personen inte hade uppfyllt arbetsvillkoret tidigare.

I modellen skulle språkkunskaperna ha kunnat påvisas med ett intyg som fås i slutet av integrationsutbildningen, allmänna språkexomens YKI-test, avgångsbetyg från grundskolan, examensintyg från utbildning på finska eller svenska som ger yrkesfärdigheter, avgångsbetyg från gymnasiet eller studier i finska eller svenska som omfattar minst 15 studiepoäng. Dessutom skulle Arbetskraftsmyndigheten ha kunnat verifiera språkkunskaperna hos en sådan person som inte har ovan beskrivet bevis på språkkunskaper, men det skulle ha varit uppenbart att personen i fråga uppfyller kravet på språkkunskaper. Det skulle ha varit möjligt att medge undantag från kravet i fråga om personer som inte kan uppfylla språkravet på grund av en funktionsnedsättning eller sjukdom.

Integrationsstöd skulle ha betalats tills personen uppfyller antingen kravet på språkkunskaper eller arbetsvillkoret. Integrationsstöd som motsvarar allmänt stöd skulle ha betalats högst till åldern för åldersperson. Personen skulle ha kunnat övergå från integrationsstöd till någon annan orsaksbaserad förmån, till exempel rehabiliteringspenning, sjukdagpenning eller föräldrapenning. Om personen på nytt skulle bli arbetslös arbetssökande, skulle det bedömas på nytt om förutsättningarna för allmänt stöd uppfylls eller ska personen återgå till integrationsstöd.

Svagheter hos modellen ansågs vara i synnerhet att den skulle vara tung och komplicerad att verkställa samt att den skulle orsaka tilläggskostnader. Modellen skulle ha medfört avsevärt med tilläggsarbete för Arbetskraftsmyndigheten, som skulle ha ålagts att bedöma alla nya arbetslösa arbetssökandes språkkunskaper, om personen i fråga inte hade uppfyllt arbetsvillkoret. Detta skulle ha ökat det administrativa arbetet avsevärt, och den uppskattade ökade arbetsmängden ansågs inte var proportionerlig i förhållande till det uppskattade antalet mottagare av integrationsstöd. I modellen skulle det dessutom ha varit nödvändigt att godkänna flera olika alternativa sätt att påvisa språkkunskaper, eftersom språkravet skulle ha gällt alla som ansökte om allmänt stöd och som inte hade uppfyllt arbetsvillkoret. Det skulle sålunda ha varit nödvändigt att erbjuda möjligheter till språktestning även för till exempel sådana personer som inte längre omfattas av integrationsfrämjande tjänster, och som därför inte kan påvisa sina språkkunskaper med ett intyg som fås i slutet av integrationsutbildningen. Uppskattningen var att detta skulle ha lett till ytterligare anhopning inom de allmänna språkexamina (nedan även YKI-examina) eller till att det allmänna skulle ha varit tvunget att ordna alternativa tester, som skulle ha orsakat ytterligare tilläggskostnader. Alternativet bedömdes också onödigt komplicera den sociala tryggheten i strid med regeringsprogrammets mål.

Integrationsstöd skulle ha betalats tills personen hade hittat sysselsättning eller uppfyllt förutsättningarna för någon annan förmån. Detta skulle ha lett till behov av att kontrollera vissa arbetslösa arbetssökandes språkkunskaper flera gånger. Modellen skulle ha inneburit att det bland mottagarna av integrationsstöd skulle ha funnits personer som inte längre skulle ha omfattats av integrationsfrämjande tjänster. Arbetsgruppen bedömde att dessa personer borde erbjudas faktisk möjlighet att lära sig ett språk, med andra möjlighet att delta i språkundervisning. Detta skulle ha orsakat betydande tilläggskostnader genom det ökade behovet av språkundervisning. En utmaning i anslutning härtill konstaterades också vara tillgången på språkundervisning, som redan nu är begränsad.

En helhetsbedömning ledde till slutresultatet att modellen, trots att den skulle ha berört en större målgrupp än den föreslagna modellen, skulle ha komplicerat den sociala tryggheten onödigt samt ökat särskilt kostnaderna för språkundervisningen och språktestningen avsevärt. Av denna orsak ansågs modellen stå i konflikt med regeringsprogrammets mål att förenkla den sociala tryggheten.

5.1.3 Integrationsstöd utan krav på språkkunskaper

Den modell som arbetsgruppen berett komplicerades särskilt av förutsättningen som gäller språkkunskaper och den administrativa börda samt de kostnader för språkundervisning och språktestning som den leder till. Av denna orsak bedömde man också en modell där ingen viss nivå på kunskaper i finska eller svenska skulle ha förutsatts av mottagarna av integrationsstöd. Sloandet av kravet på språkkunskaper skulle ha inneburit att en person skulle ha kunnat få lika stort stöd som det vanliga allmänna stödet, om han eller hon uppfyllde kravet på tre års bosättningsstid (i enlighet med den modell som föreslås i propositionen) eller arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Modellens styrka bedömdes vara att den inte skulle orsaka tilläggskrav på kommunerna att ordna integrationsfrämjande tjänster och inte heller tilläggsbehov i anslutning till språktestning. Modellens målgrupp skulle ha varit något större än i den modell som nu föreslås i propositionen.

Den största utmaningen med modellen var att den skulle ha ökat endast sysselsättningsincitamenten. Språkkunskap är en väsentlig sysselsättningsfrämjande faktor, så indirekt skulle den också ha medfört ett incitament att lära sig språket. Enligt regeringsprogrammet är målet ändå att skapa ett direkt incitament till språkinläring, vilket inte skulle ha förverkligats som sådant i detta alternativ. I modellen skulle sambandet med stärkt integration ha blivit indirekt, och den bedömdes inte uppfylla regeringsprogrammets mål tillräckligt.

I modellen skulle det dessutom ha förblivit oklart hur det nya integrationsstödet skulle främja integrationen. Även personer som bott länge i Finland och kommer ut på arbetsmarknaden för första gången har utmaningar med att hitta sysselsättning. Den faktor som i huvudsak skiljer nyanlända som första gången kommer ut på arbetsmarknaden från personer som bott länge eller alltid i Finland och första gången kommer ut på arbetsmarknaden har att göra med kunskaperna i finska eller svenska. Uttryckligen otillräckliga språkkunskaper som krävs på den finländska arbetsmarknaden leder till att nyanlända sannolikt har lägre arbetsmarknadskompetens än sådana som bott länge i Finland och kan språket.

Grundlagsutskottet har ansett att de allmänna lärorna om grundläggande fri- och rättigheter, inte minst synpunkter på acceptabilitet och proportionalitet, berättigar till att kriterier som gäller boende eller arbete kan anges som grund för erhållande eller bestämmande av en förmån (GrUB 25/1994 rd, s. 11). Dessutom har grundlagsutskottet ansett att genomförandet av integrationsmålet kan vara förknippat med faktorer som motiverar att den grundläggande försörjningen för arbetslösa invandrare ordnas på ett annat sätt än för andra arbetslösa, men har inte ansett det trovärdigt att en försämring av de förmåner som avser att trygga den grundläggande försörjningen för invandrare gynnar integrationen av invandrarna i samhället (GrUU 55/2016 rd). Till denna del ansåg man under beredningen att utan ett tydligt incitament med direkt koppling till integration, särskilt vad gäller en framgångsrik språkinläring, skulle stödets samband med integrationsmålet förbli oklart.

5.1.4 Sänkning av det grundläggande utkomststödet grunddel för dem som får integrationsstöd

I regeringsprogrammet nämns att utkomststödet och arbetsmarknadsstödet ersätts för invandrades del med ett integrationsstöd. På det sätt som behandlas mer ingående i avsnitt 4.2.2.1 kan det grundläggande utkomststödet inte begränsas för dem som får integrationsstöd, och sålunda får en del av mottagarna av integrationsstöd samtidigt också grundläggande utkomststöd för att komplettera hushållets inkomster. Under beredningen bedömde man ändå

om det skulle vara möjligt att sänka det grundläggande utkomststödets grunddel för en person som får integrationsstöd, så att det penningmässiga incitament till språkinläring som eftersträvats i regeringsprogrammet skulle gälla alla som får integrationsstöd på samma sätt.

I ljuset av den analys som baserar sig på räkneexempel skulle det ha varit tekniskt genomförbart att sänka grunddelen. Grunddelen är en kalkylerad storhet, som täcker utgifterna för daglig konsumtion och vars belopp regleras för olika familjetyper. De utgifter som täcks med grunddelen anses innefatta utgifter för kost samt andra utgifter som hänför sig till en persons och familjs dagliga uppehälle och som fastställts i lag. Ingen separat utredning behöver lämnas för dem.

Det grundläggande utkomststödet tryggar dock vars och ens rätt till den oundgängliga försörjning och omsorg som behövs för ett människovärdigt liv. Under beredningen har man inte hittat några grunder till varför nivån på grunddelutgifterna för mottagare av integrationsstöd skulle kunna anses skilja sig från grunddelutgifterna för personer som befinner sig i motsvarande situation och som får till exempel vanligt allmänt stöd. Under beredningen kunde man inte ange någon från grundlagssynpunkt godtagbar grund till varför behoven hos mottagare av integrationsstöd skulle skilja sig så mycket från behoven hos mottagare av allmänt stöd att grunddelen skulle vara lägre för mottagare av integrationsstöd.

5.1.5 Inverkan av överträdelse av garantitiden på förmånsnivån

I samband med beredningen bedömde man också en modell där överskridning av den tid som reserverats för kommunerna att ordna språkundervisning eller sysselsättningsstödjande tjänster (garantitid) inverkar på en persons förmånsnivå. En person skulle vara berättigad att få vanligt allmänt stöd i stället för allmänt stöd i form av integrationsstöd, om kommunen inte hade ordnat sysselsättningsstödjande tjänster eller tjänster som främjar språkkunskaperna i finska eller svenska inom den föreslagna garantitiden på sex månader. Förutom på grund av uppfyllt bosättningskrav, arbetsvillkor eller språkrav skulle en person enligt modellen kunna uppnå en högre förmånsnivå om kommunen inte skulle ha uppfyllt sin lagstadgade skyldighet att ordna tjänster inom rimlig tid.

Modellen bedömdes stödja tillgodoseendet av individens rättigheter. Under beredningen bedömde man dessutom att om sådana tjänster inte skulle finnas tillgängliga inom rimlig tid med vilkas hjälp en person skulle ha faktisk möjlighet att utveckla sina sysselsättningsfärdigheter eller språkkunskaper i finska eller svenska, skulle personer som är bosatta i ett sådant område befinna sig i en ofördelaktigare ställning än sådana personer som bor i andra områden och får tillgång till tjänster inom den föreslagna garantitiden. Med hjälp av modellen skulle sådana eventuella olägenheter till följd av regionala skillnader i tillgången till tjänster ha minskat med avseende på huruvida en person skulle ha faktiska möjligheter att nå en högre förmånsnivå innan kravet på tre års bosättningsstid uppfylls.

Modellen bedömdes dock vara förenad med vissa utmaningar. Regeringsprogrammets mål att införa ett incitament till integration, språkinläring och sysselsättning för invandrare skulle inte uppnås i fråga om de personer för vilka garantitiden överskrids och som därmed skulle uppnå en högre förmånsnivå. Modellen skulle delvis uppmuntra personer att söka sig till sådana områden där det inte erbjuds tillräckligt med tjänster och där det är sannolikare att garantitiden överskrids än i områden där det finns gott om tjänster inom rimlig tid. Genom att söka sig till sådana områden skulle personerna inte behöva uppfylla språkravet eller arbetsvillkoret för att nå en högre förmånsnivå innan kravet på tre års bosättningsstid uppfylls. Under beredningen bedömde man dessutom att modellen skulle ha kunnat föranleda behov av ändringar i informationssystemen samt öka Arbetskraftsmyndighetens och Folkpensionsanstaltens

administrativa arbete. I modellen skulle problemet med att ordna tjänster ha åtgärdats genom att personer skulle ha övergått till en högre förmånsnivå, vilket inte heller är ändamålsenligt med avseende på uppnåendet av målen.

Under beredningen ansåg man att trots att modellen skulle ha tryggt individens rättigheter, skulle den ha stått i strid med regeringsprogrammets integrationsmål. Under beredningen ansåg man dessutom att om det föreskrivs om garantitiden på lagnivå, skulle det handla om en lagstadgad skyldighet för kommunerna. Kommunen måste uppfylla sina lagstadgade skyldigheter och då skulle överskriden garantitid innebära att kommunen försummat en lagstadgad skyldighet. Påföljderna för brott mot garantitiden borde således gälla kommunen, och det skulle vara ändamålsenligare att ordna påföljderna genom en tillsynsmyndighets kontroll.

5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet

5.2.1 Sverige

Enligt lagstiftningen i Sverige har invandrare rätt till bosättningsbaserade förmåner från och med att de beviljas uppehållstillstånd. Invandrare som har rätt till etableringsåtgärder har rätt att få en separat etableringsersättning under den tid de deltar i åtgärder. Rätt till etableringsåtgärder har personer som just fått uppehållstillstånd som flykting eller på grund av internationellt skydd eller som är en sådan persons familjemedlem och som har fått uppehållstillstånd för högst sex år sedan. Åtgärderna gäller personer i åldern 20–64 år samt personer i åldern 18–19 år, som inte har föräldrar i Sverige.

Under kartläggningsperioden (cirka 6 månader) har personen rätt till en daglig⁹⁰ etableringsersättning på 231 kronor, det vill säga cirka 21 euro. Efter kartläggningsperioden stiger ersättningsnivån till 308 kronor, det vill säga cirka 28,5 euro när personen deltar i integrationsutbildning enligt etableringsprogrammet på heltid. Ersättningen betalas för fem dagar i veckan.

Den som har rätt etableringsersättning har rätt till ett etableringstillägg om han eller hon har barn som bor hemma. Som barn som bor hemma betraktas personer under 20 år som bor tillsammans med den nyanlända, som den nyanlända har eller har haft vårdnaden om och som inte är självförsörjande. I etableringstillägg betalas för varje barn i åldern 0–10 år 800 kronor (cirka 74 euro) per månad och för varje barn i åldern 11–19 år 1 500 kronor (cirka 139 euro) per månad, men dock högst för de tre äldsta barnen i gången, och tilläggets maximibelopp är 4 500 kronor (cirka 417 euro) per månad. De som bor ensamma utan barn kan ha rätt till bostadsersättning. Bostadsersättningen är högst 3 900 kronor (361 euro) per månad efter en självrisk på 1 800 kronor. Även etableringstillägget och bostadsersättningen är kopplade till deltagande i integrationsåtgärder.

Den som får etableringsersättning och etableringstillägg kan dessutom ha rätt till försörjningsstöd, bostadsersättning och barnbidrag. Etableringsersättning betalas inte för de dagar då en person är i förvärvsarbete eller får någon annan förmån enligt socialförsäkringslagen eller inte deltar i tjänster av någon annan än grundad anledning. Det är möjligt att få samtliga ersättningar och tillägg som beskrivs ovan graderade till antingen 75, 50 eller 25 procent enligt deltagandet i integrationsåtgärder. Nivån beräknas i förhållande till full arbetstid.

---

⁹⁰ Siffrorna enligt nivån 2026.

Villkoret för att få ersättningar är att man deltar i etableringsprogrammet och aktivt söker arbete. Arbetsmyndigheten kan upphöra att betala ersättning för en eller flera dagar beroende på försummelsen och om den eventuellt upprepas. Om betalningen av ersättning upphör helt och hållet kan också den sjukpenninggrundande inkomsten upphöra, varvid personen inte heller har rätt till sjukdagpenning eller föräldrapenning.

Invandrare kan också ha rätt till försörjningsstöd som kommunens socialväsande betalar enligt prövning. Andra stödformer är dock alltid preliminära i förhållande till kommunens försörjningsstöd, som är avsett att vara ett kortvarigt stöd i situationer där en person trots ansträngningar inte förmår försörja sig själv. Försörjningsstödet i Sverige består av två delar: en summa för vissa bestämda grundbehov som följer den nationella minimistandarden samt bevisliga kostnader som i huvudsak hänför sig till boende. När stödet bedöms anses hushållets vuxna i huvudsak vara solidariskt ansvariga för hushållets försörjning. Stödet beräknas genom att först räkna samman den nationella standarden och hushållets skäligen hyres-, el- och dylika kostnader. Därefter minskas summan med hushållets förmögenhet och alla inkomster efter skatt, och utifrån detta bestäms hushållets stödbehov. Kommunerna kan enligt egen prövning betala tillägg som går utöver den nationella standarden⁹¹.

I Sverige ska en arbetsför mottagare av försörjningsstöd stå till arbetsmarknadens förfogande för att ha rätt till stöd. I praktiken betyder detta att man ska anmäla sig som arbetslös arbetssökande och aktivt söka arbete. Dessutom kan en invandrare förpliktas att delta i av kommunen ordnad vuxenutbildning på svenska eller motsvarande utbildning i en folkhögskola. Om stödmottagaren inte har kunnat erbjudas lämplig arbetsmarknadspolitiska tjänster eller verksamhet, kan kommunens socialnämnd förplikta stödmottagaren att under en viss tid delta i sådan praktik eller annan kompetensfrämjande verksamhet som ska utveckla hans eller hennes möjligheter att försörja sig i framtiden. Kommunerna är skyldiga att samarbeta intensivt med arbetsmyndigheten.

I Sveriges socialtjänstlag föreskrivs att om den enskilde utan godtagbart skäl försummar sin skyldighet att delta i praktik eller någon annan kompetenshöjande verksamhet, får fortsatt försörjningsstöd nekas eller sättas ned. Om den sökande eller förmånstagaren inte anger något godtagbart skäl, ska socialnämnden i första hand sätta ned försörjningsstödet. Nekat eller avbrutet försörjningsstöd kommer i fråga endast i exceptionella fall, till exempel om försummelsen är fortlöpande och personen trots nämndens uppmaningar och åtgärder inte ändrar sitt beteende. Att kommunen i sista hand ansvarar för att invånarna får behovenligt stöd innebär dock att om försörjningsstödet sätts ned eller avbryts helt, måste kommunen ändå se till att individen har medel för att klara åtminstone sin oundgängliga försörjning.

Sveriges regering föreslog som en del av budgeten för 2026⁹² att den sociala tryggheten särskilt för invandrare ska reformeras. Som en del av detta paket har regeringen överlämnat en proposition enligt vilken alla som flyttar till Sverige från och med den 1 januari 2027 berörs av ett krav på kvalificering till vissa bosättningsbaserade förmåner, som kan uppfyllas genom

---

⁹¹ Sveriges regering föreslog som en del av budgeten för 2026 att kommunernas möjlighet att ersätta utgifter som går utöver den nationella standarden skulle slopas från och med den 1 januari 2027. <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/09/en-reform-for-att-bryta-bidragsberoendet-och-starka-sverige/>

⁹² <https://www.regeringen.se/contentassets/3416d1df56ae4fcaacf03ecd8ed81ab1/utgiftsomrade-12-ekonomisk-trygghet-for-familjer-och-barn/>

bosättning i Sverige under en tid om fem år inom en ramtid om femton år⁹³. Enligt propositionen ska man kunna kvalificera sig till bosättningsbaserade förmåner också om arbetsinkomsterna under sex månader i följd överskrider 40 032 kronor per månad eller om arbetsinkomsterna överskrider 20 850 kronor per månad under minst tolv av de senaste 24 månaderna. Bosättningsperiod i ett annat land som tillämpar EU-förordning 883/2004 ska beaktas när tiden på fem år bedöms. Den föreslagna ändringen gäller endast personer som flyttar till landet efter den 1 januari 2027.⁹⁴ En person ska ha rätt till arbetsbaserade förmåner och andra bosättningsbaserade förmåner i enlighet med villkoren för dem utan motsvarande krav på bosättningsperiod. Alla som flyttar till Sverige ska även i fortsättningen ha rätt till etableringsersättning i enlighet med vad som beskrivs tidigare. Syftet med propositionen är att effektivisera integrationen av nyanlända genom etableringsinsatser och etableringsstöd.

5.2.2 Danmark

I Danmark genomfördes den 1 juli 2025 en reform vars centrala syfte var att förenkla den sociala tryggheten, med särskild fokus på den sociala tryggheten för invandrare. Före reformen hade Danmark två separata stödformer för invandrare: självförsörjnings- och återresestöd (*selvforsørgelses- og hjemrejseydelse*) samt övergångsstöd (*overgangsydelse*). Den viktigaste förändringen var att de separata stödformerna för invandrare upphörde och att invandrarna överfördes till systemet med utkomststöd (*kontanthjælp*). Efter reformen betalas utkomststöd av miniminivå till en person som inte har bott i Danmark i nio år under de senaste 10 åren och som inte har en arbetshistoria som omfattar 2,5 års heltidsarbete i Danmark. På grund av kraven i Europeiska unionens lagstiftning beaktas bosättningsperiod eller arbetsperioder i ett annat EU-land, ett land som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och Schweiz vid beräkningen. I praktiken betalas förmånen av miniminivå i huvudsak till tredjelandsmedborgare som flyttar till Danmark och till danska medborgare som kommer från ett tredjeland och som inte uppfyller kravet på bosättningsperiod eller arbetskravet, trots att stödet inte som sådant är inriktat enligt medborgarskap.

Utkomststödet minimibelopp är cirka 54 procent av den stödnivå som personer som uppfyller bosättnings- och arbetskravet får. För en person som bor ensam är utkomststödet minimibelopp 7 095 danska kronor i månaden, det vill säga cirka 949 euro (enligt nivån 2026). Till invandrare som inte har fyllt 30 år och som saknar examen på andra stadier betalas utkomststödet grundbelopp, som är 7 529 danska kronor i månaden, det vill säga cirka 1 007 euro (enligt nivån 2026). Till en person över 30 år som uppfyller kraven betalas förhöjt utkomststöd, som är 13 060 danska kronor i månaden, det vill säga cirka 1 774 euro (enligt nivån 2026).

Som en del av reformen infördes ett barntillägg, som oberoende av utkomststödet belopp och antalet barn i familjen betalas till båda föräldrarna och som är 2 909 danska kronor i månaden (389 euro enligt nivån 2026). Tidigare förutsatte rätt till barntillägg att andra än EU-medborgare hade bott eller arbetat sex år i Danmark under 10 års tid, men rätten till barntillägg uppkom ändå stegvis så att efter sex månaders boende betalades en person 8,3 procent av fullt barntillägg och barntilleggets nivå steg gradvis med ett halvt års mellanrum så att det fulla beloppet nåddes efter sex år. Utöver de ovannämnda betalas ensamförsörjare ett ensamförsörjartillägg på 1 712

---

⁹³ Kravet på bosättning i fem ska gälla följande bosättningsbaserade stöd: föräldrapenning på grundnivå och lägstanivå, barnbidrag, inklusive flerbarnstillägg, bostadsbidrag, sjukersättning och aktivitetsersättning i form av garantiersättning, bostadstillägg, omvårdnadsbidrag, merkostnadsersättning, äldreförsörjningsstöd.

⁹⁴ Regeringens proposition 2025/26:136;

<https://www.regeringen.se/contentassets/33ca922fd46242c491cf9199188d72f4/prop.-2025-26-136.pdf>

danska kronor (229 euro enligt nivån 2026) samt ett barnspecifikt fritidstillägg för högst tre barn på 500 danska kronor (67 euro enligt nivån 2026) i månaden.

I Danmark svarar kommunerna för verkställandet av sysselsättnings- och integrationstjänster samt minimitrygghetssystemet. Erhållet av understöd är i allmänhet kopplat till deltagande i antingen integrationsutbildning för flyktingar eller försörjnings- och återreseutbildning för andra invandrare.

Belöningar och sanktioner har en betydande roll i det danska integrationssystemet. I det danska systemet belönas kommunen med pengar när en person som omfattas av integrationsprogrammet sysselsätts på arbetsmarknaden eller blir godkänd i språktestet. Staten betalar bonus till företag som sysselsätter invandrare som omfattas av ett integrationsprogram. I Danmark placeras den som får internationellt skydd i en kommun, där han eller hon bor och får tjänster enligt integrationsprogrammet.

Om en stödmottagare utan godtagbar orsak försummar sin skyldighet att söka arbete, vägrar ta emot ett arbete som erbjuds, inte deltar i sysselsättningsfrämjande tjänster, avbryter arbetet, inte studerar eller inte deltar i aktiveringsåtgärder, minskas beloppet av den kontanthjälp som betalas till honom eller henne med ett belopp som beror på stödbeloppet som betalas till personen och arten av försummelsen. Vid upprepade försummelse kan kommunen dra in stödet helt och hållet för högst tre månader åt gången. Detta förutsätter dock att personen erbjuds en arbetsplats, en sysselsättningsfrämjande tjänst, en studieplats eller en aktiveringsverksamhet genom vilken personen kan fullgöra sina skyldigheter på nytt. Om stödmottagaren dock anses vara särskilt utsatt, ska kommunen när sanktioner övervägs bedöma om personen i fråga har verkliga möjligheter att fullgöra sin skyldighet. Sanktioner ska inte föreskrivas om en person till exempel har ett allvarligt psykiskt problem eller missbruksproblem.

När man jämför med Danmarks system bör man lägga märke till att Danmark inte deltar i Europeiska unionens råds beslut om föreslagna åtgärder i enlighet med avdelning V i tredje delen i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och dessa beslut och åtgärder ska inte vara bindande för Danmark utan Danmarks uttryckliga beslut (Fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, protokoll 22). Kapitel 2 i avdelning V innehåller bestämmelser om politik som gäller gränskontroll, asyl och invandring. Med stöd av protokollbestämmelserna tillämpar Danmark inte EU-förordning 1231/2010, genom vilken det personella tillämpningsområdet för EU-förordningarna 883/2004 och 987/2009 har utvidgats till att gälla tredjelandsmedborgare (se avsnitt 2.8 om EU-lagstiftningens ramvillkor).

5.2.3 Norge

De integrationsfrämjande målen och åtgärderna i Norge liknar mycket Finlands. I Norge svarar kommunen för integrationsprogrammet. Integrationsprogrammet är avsett för 18–55-åriga invandrare med flyktingbakgrund och syftet är att förbereda en person för arbetslivet eller studier i Norge. Integrationsprogrammets längd och innehåll är beroende av personens ålder och tidigare utbildning. Programmet kan pågå från sex månader till fyra år beroende på person och vilken kommun som ordnar det. Programmet är i princip på heltid och motsvarar ”en normal arbetsvecka”. Efter programmet är målet att personen ska hitta sysselsättning eller fortsätta studera. Det är i princip frivilligt att delta i integrationsprogrammet, men deltagande i programmet kan vara en förutsättning för att få sociala förmåner.

För deltagande i integrationsprogrammet på helhet har en person rätt till integrationsstöd (*introduksjonsstønad*) som betalas av kommunen. Det fulla stödbeloppet är 260 320 norska

kronor i året, det vill säga cirka 23 757 euro (nivån indexjusterad 1.5.2025). Till dem som är under 25 år betalas 2/3 av den normala summan och till dem som är under 25 och bor hos sina föräldrar betalas 1/3 av den normala summan. Integrationsstödet är skattepliktig inkomst.

Med undantag av barnbidraget nedsätter andra eventuella socialstöd och förvärvsinkomster stödbeloppet. Stödet betalas i efterhand på grund av deltagande i åtgärder enligt integrationsprogrammet. Om en person låter bli att delta i utbildning utan godtagbart skäl, nedsätts stödet enligt frånvaron. Kommunen kan också tillfälligt avbryta en persons integrationsprogram av grundad anledning. Om en person deltar i integrationsprogrammet på heltid, är det möjligt att deltidsarbeta till exempel under veckoslut eller på kvällar utan att förvärvsinkomsterna påverkar stödnivån.

Norges regering har dock berett en avsevärd ändring i rättigheterna till social trygghet för personer som kommit till landet av humanitära orsaker och deras familjemedlemmar⁹⁵. Regeringen har utarbetat ett förslag som innebär att det nuvarande integrationsstödet, utkomststödet och bostadsstödet slås samman till ett nytt integrationsstöd som ska betalas till personer som kommit till landet av humanitära orsaker och deras familjemedlemmar. Stödet ska kunna betalas tills personen har bott fem år i Norge. Enligt propositionen ska nivån på det nya integrationsstödet vara lägre och det ska vara en skattepliktig stödform, medan bostadsstödet och utkomststödet för närvarande är skattefria stöd. Exempelvis ska stödet till en person som bor ensam i fortsättningen vara högst 230 600 norska kronor per år (för närvarande 260 320 norska kronor). Regeringen föreslår dessutom att nivån på det nya integrationsstödet ska påverkas av hushållets storlek, dock så att ett stödtag ska tillämpas för stödnivån. Ett mål för den föreslagna ändringen är enligt Norges regering att stärka incitamenten till arbete. Som ett led i reformen ska en person som får integrationsstöd i högre grad än tidigare vara skyldig att delta i de åtgärder som föreslås för honom eller henne. Försummelser med skyldigheterna ska kunna ha påföljder för förmånsnivån. Regeringens propositionen är ute på remiss 23 januari–23 april 2026 och avsikten är att lagändringen ska träda i kraft den 1 januari 2028.

Staten hänvisar personer som fått uppehållstillstånd på grund av internationellt skydd till kommunerna och svarar för att bostad ordnas för dem. Om en person nekar till ordnat boende, måste han eller hon själv hitta en bostad och även ekonomiskt klara av boendekostnaderna. I regel förlorar de då också rätten att delta i integrationsprogrammet och få integrationsstöd. Efter att ha genomgått programmet har invandrare i huvudsak rätt till samma förmåner som andra som är bosatta i Norge.

5.2.4 Nederländerna

Personer över 18 år som flyttar till Nederländerna permanent eller långvarigt berörs av lagstadgad integrationsskyldighet (*inburgeringsplicht*). Den huvudsakliga vägen för att fullgöra denna skyldighet är att delta i samhällsintegrerande utbildning, där personen bekantar sig med landets kultur och studerar språket samt förbättrar sina arbetslivsfärdigheter. I skyldigheten ingår ett krav på att avlägga ett prov som mäter samhällsintegrationen eller ett statligt test för holländska som andra språk med godkänt resultat inom tre år efter ankomsten till landet. Den nivå på kunskaperna i holländska som krävs är B1. Man kan ansöka om befrielse från skyldigheten på vissa villkor, till exempel på grund av hälsotillståndet eller examen som avlagts

---

⁹⁵ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-av-forslag-om-integreringsstnad-for-nyankomne-flyktinger/id3146886/>

i Nederländerna. Som sanktion för försummad skyldighet kan påföras böter och för att få uppehållstillstånd av permanent natur krävs avlagt prov.

Invandrare är skyldiga att bekosta integrationsutbildningen och det erforderliga provet själva. Det föreskrivs inte om kostnaderna för integrationsutbildningen i lag, utan kostnaderna är beroende av utbildningen och vem som tillhandahåller den. Man kan dock ansöka om lån hos staten för att täcka utbildningskostnaderna. Lånet ska betalas tillbaka inom 10 år efter godkänt prov. Kommunen svarar dock för kostnaderna för integrationsutbildningen för flyktingar eller sådana som uppehåller sig i landet på grund av tillfälligt skydd.

Alla personer som är lagligt bosatta i landet är i princip socialförsäkrade. För invandrare kan erhållandet av vissa sociala trygghetsförmåner vara förenade med tilläggsvillkor, till exempel för att få barnvårdsstöd förutsätts att föräldern deltar i en obligatorisk kurs inom integrationsutbildningen. För att få rätt till barnbidrag måste man påvisa en fast koppling mellan familjen och Nederländerna, och i vissa situationer leder detta i praktiken till en väntetid. Utöver det som beskrivs ovan måste de som är bosatta i landet ta en separat sjukförsäkring, som ger rätt till hälso- och sjukvård. Mindre bemedlade kan få stöd för att ta sjukförsäkringen.

I Nederländerna har det stiftats en separat delaktighetslag (*Participatiewet*), som garanterar alla som är lagligt bosatta i landet en tillräcklig minimiutkomst. Utkomststödet är en behovsprövad stödform som kommer i sista hand. Nivån på utkomststödet är bunden till den nationella lagstadgade minimilönen, och stödnivån är dessutom beroende av personens familjeförhållanden och ålder. Rätten till stöd till fullt belopp inträder först vid 21 år ålder, för enligt Nederländernas nationella lagstiftning är föräldrarna underhållsskyldiga för sina 18–20-åriga barn. För den som bor ensam samt för en ensamförsörjare är stödnivån⁹⁶ 1 401,50 euro i månaden, vilket motsvarar cirka 70 procent av den lagstadgade minimilönen. Stödet för ett par är högst på samma nivå som den lagstadgade minimilönen, det vill säga 2 002,13 euro i månaden. Stödet påverkas inte av om det finns barn att försörja i hushållet. Utöver de villkor som gäller alla som ansöker om stöd måste invandrare påvisa tillräckliga kunskaper i holländska för att få stöd. Stödet sänks stegvis om en person inte har avlagt språkprovet med godkänt resultat eller anfört något alternativt sätt att verifiera språkkunskaperna. Efter de första sex månaderna sänker kommunen stödet med 20 procent, under de följande sex månaderna med 40 procent och efter ett år upphör stödet helt och hållet om personen i fråga inte gör allt vad han eller hon kan för att uppnå språkkunskaper.

6 Remissvar

6.1 Allmänt

Utkastet till regeringens proposition var ute på remiss 5 januari 2026 – 16 februari 2026. Utlåtande begärdes av sammanlagt 395 aktörer, och dessutom hade alla som ville möjlighet att yttra sig i tjänsten Utlåtande.fi.

Inom den utsatta tiden inkom sammanlagt 75 utlåtanden. Av dem som yttrade sig var 73 organisationer, välfärdsområden, kommuner, ministerier och andra statliga myndigheter, företrädare för verkställighet och ändringssökande och andra motsvarande aktörer. Av utlåtandena kan 2 anses ha kommit från enskilda medborgare. Förutom via utlåtandetjänsten kom utlåtanden också med e-post och i ärendehanteringssystemet Vahva.

---

⁹⁶ Stödnivåerna anges enligt nivån 2026.

6.2 Utlåtanden om förslaget till ändring av lagen om allmänt stöd

6.2.1 Inledning

Remissinstanserna förhöll sig i stor utsträckning negativt till de föreslagna ändringarna. I utlåtandena betonades starkt oron för att kraven på tid i arbete och bosättningsstid kommer att utgöra ett strukturellt hinder för likabehandling. En betydande del av remissinstanserna ansåg att de föreslagna kraven strider mot grundlagens 6 § (jämlighet) och 19 § (rätt till social trygghet). I utlåtandena påpekades att tillgången på tjänster, utbudet av arbetsplatser och utbildningens kvalitet varierar avsevärt i olika områden, och påverkar personernas faktiska möjligheter att fullgöra skyldigheterna. Detta ger upphov till situationer där invandrare saknar realistiska möjligheterna att uppfylla kraven, även om de är aktiva. Många kommuner beskriver hur systemet gör att allt flera börjar omfattas av utkomststöd och ökar det administrativa arbetet. Utsatta grupper, såsom personer med traumatisk bakgrund, lågutbildade och personer som lider av problem med funktionsförmågan, stöter dessutom på särskilda hinder. Kraven anses öka risken för diskriminering och ojämlikhet.

Ett integrationsstöd av lägre nivå än vanligt allmänt stöd ansågs i flera utlåtanden försämra de grundläggande rättigheterna. Diskrimineringsombudsmannen samt en del andra remissinstanser påpekade att förslaget borde bedömas i enlighet med grundlagsutskottets utlåtande (GrUU 55/2016 rd) med avseende på huruvida det kan anses trovärdigt att en försämring av den sociala tryggheten för invandrare gynnar integrationen av invandrarna i samhället och förbättrar deras sysselsättning. Även barnfamiljernas ställning ingav stor oro: enligt vissa remissinstanser räcker nivån på integrationsstödet inte till för att trygga en människovärdig försörjning. Den lägre nivån beaktar inte heller att kostnaderna är högre när man nyligen invandrat eller att familjernas behov varierar. I en del utlåtanden ansågs det sannolikt att den lägre stödnivån ökar försörjningsutmaningarna, som kan inverka negativt på personernas förmåga att lära sig språk och hitta sysselsättning. Nivån på det föreslagna allmänna stödet som betalas i form av integrationsstöd skulle motsvara ungefär det grundläggande utkomststödet grunddel för en person som bor ensam. Dessutom skulle förslaget inte påverka personers rätt till grundläggande utkomststöd, vilket i praktiken kan betraktas som en garanti för den oundgängliga försörjning och omsorg som grundlagen förutsätter i den mån stödet ges i pengar och stödtagarens disponibla inkomster inte underskrider minimi tryggheten. I enlighet med vad som bedöms i avsnitt 12.1 är enligt grundlagsutskottets etablerade praxis tryggheten av den grundläggande försörjningen enligt 19 § 2 mom. i grundlagen i sig oberoende av den gällande sociallagstiftningen och hör alltså inte direkt samman med vissa befintliga förmånssystem. Motiveringen till lagstiftningsordning i propositionen har preciserats på grund av responsen i remissvaren.

Flera remissinstanser ansåg att det är allför utmanande för många nyanlända att uppfylla arbetsvillkoret. Invandrarernas strukturellt lägre sysselsättningsgrad gör att det för många är orealistiskt att uppfylla arbetsvillkoret. Syftet med propositionen är att stärka arbetets ställning som en nyckelfaktor för integration i Finland. Arbetsvillkoret inom utkomststödet för arbetslösa är ett etablerat kriterium som beskriver en persons koppling till arbetsmarknaden, så det kan anses lämpa sig även för att uttrycka integration genom arbete. För närvarande kan arbetsvillkoret intjänas på olika sätt och arbetet behöver inte vara heltidsarbete. Det är klart att alla som får integrationsstöd inte uppfyller arbetsvillkoret, men i detta avseende föreslås i propositionen även andra sätt att få vanligt allmänt stöd. På det sätt som beskrivs i avsnitt 12.1 gör grundlagen det utifrån grundlagsutskottets utlåtandep Praxis möjligt att gradera storleken på den grundtrygghetsförmån som betalas under arbetslöshet enligt hur länge en person har arbetat eller varit bosatt i Finland. Under beredningen har det sålunda inte ansetts nödvändigt att ändra propositionen i detta avseende.

På det sätt som beskrivs ovan ansåg flera remissinstanser att kravet på tre års bosättning är problematiskt. Kravet ansågs vara för långt eller för statiskt. Å andra sidan ansågs det behandla personer som nyligen kommit till Finland från ett tredje land ojämlikt jämfört med andra. Samtidigt påpekades att invandrarna inte heller är jämlika sinsemellan, utan propositionen berör i praktiken endast personer som kommer från tredjeländer, eftersom bosättningsperioder i andra medlemsländer i Europeiska unionen, länder som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller Schweiz beaktas på samma sätt när kravet på bosättningsperiod beräknas. På det sätt som beskrivs i avsnitt 2.8 följer denna skyldighet av EU-förordning 883/2004, som är förpliktande för Finland och direkt tillämplig rätt. Enligt principen om sammanräkning av perioder ska försäkringsperioder, anställningsperioder, perioder som egenföretagare och bosättningsperioder som fullgjorts med stöd av lagstiftningen i en annan medlemsstat räknas samman med perioder som fullgjorts enligt den behöriga medlemsstatens lagstiftning. Perioder som fullgjorts med stöd av lagstiftningen i en annan medlemsstat ska sålunda beaktas och räknas samman för att erhålla rätt till en förmån när förmåner beviljas olika persongrupper som hör till tillämpningsområdet för förordningen om social trygghet. Motiveringen till lagstiftningsordning i propositionen har kompletterats på grund av responsen i remissvaren.

När det gäller kravet på tre års bosättningsperiod kan det påpekas att kravet på bosättningsperiod är en central förutsättning med avseende på det föreslagna allmänna stödet som ska betalas i form av integrationsstöd, eftersom det i sista hand säkerställer att förmånsnivåerna inte graderas permanent, utan graderingen motsvarar grundlagsutskottets utlåtandepraxis. En person börjar omfattas av vanligt allmänt stöd senast efter tre års bosättning. Proportionalitetsprövningen av kravet på bosättningsperiod bedöms närmare i avsnitt 12.1. Längden på det föreslagna bosättningskravet motsvarar också krav på bosättningsperiod som redan ingår i lagstiftningen. På grund av det som beskrivs ovan och det som anförs i avsnitt 12.1 föranleder responsen i remissvaren inga ändringsbehov.

6.2.2 Undantag på grund av verifierade tillräckliga språkkunskaper

Flera remissinstanser erkände betydelsen av språkkunskaper för integration och sysselsättning, men den föreslagna målnivån B1.1 för språkkunskaperna ansågs allmänt vara orealistisk. En del statistik som presenterades i utkastet till proposition uppnår endast en del, ungefär en tredjedel av dem som delta i integrationsutbildningen denna nivå i tid. Remissmaterialet framhäver flera orsaker: inlärningssvårigheter, varierande utbildningsbakgrund, trauma och dåliga möjligheter att använda språket i vardagen och arbetet. I vissa utlåtanden konstaterades dessutom att sysselsättning är möjlig även med språkkunskaper på lägre nivå än den föreslagna nivån B1.1, varvid målnivån inte nödvändigtvis står i relation till arbetsmarknadens verkliga behov. I en del utlåtanden framfördes att alltför hög målsatt kunskapsnivå kan vända sig mot ett mål som i sig förtjänar understöd. Regionala skillnader kan också påverka möjligheterna att lära sig ett inhemskt språk inom eftersträvd tid.

Flera remissinstanser ansåg att den föreslagna nya 11 b § i lagen om allmänt stöd och de undantag i fråga om språkkunskaper som ingår i den är problematiska med avseende på jämlikheten. Diskrimineringsombudsmannen samt många andra remissinstanser ansåg att undantagen i fråga om språkkunskaper utgör i grundlagen samt lagen om likabehandling förbjuden diskriminering på grund av språk. Propositionen ansågs försätta dem som talar finska eller svenska som modersmål i en bättre position inom systemet med utkomstskydd för arbetslösa. I utlåtandena bedömde man att i propositionen anges inte sådana grunder som grundlagen kräver för att avvika från kravet på likabehandling eller för att särbehandling på grund av språkkunskaperna skulle vara acceptabel med tanke på uppnående av integrationsmålet. Även grunderna för hur det skulle vara nödvändigt att koppla en viss nivå på språkkunskaperna till nivån på den sociala tryggheten för att främja integration betraktades som

otillräckliga. Institutet för hälsa och välfärd (THL) påpekade att det finns mycket begränsat med forskningsrön om hur penningincitament fungerar för att utveckla språkkunskaperna.

Det bör dock påpekas att syftet med propositionen är inte att försätta personer i ojämlig ställning på grund av modersmål, utan syftet är att stärka de inhemska språkens ställning vid integration i Finland. När det gäller integration och sysselsättning i det finska samhället är tillräckliga kunskaper i ett inhemskt språk obestridligen centrala. För att en person ska hitta sysselsättning är det i princip centralt att han eller hon har tillräckliga språkkunskaper som krävs på arbetsmarknaden. Målet för undantaget som gäller språkkunskaper är således att bygga upp ett incitament att lära sig språket och således stärka den faktiska språkinläringen. På det sätt som beskrivs i avsnitt 4.2.1.1 finns det inte mycket forskningsrön om incitament som påverkar språkinläringen och de som finns är delvis motstridiga. Här kan det dock påpekas att det inte har insamlats data systematiskt om personers språkkunskaper eller deras utveckling i Finland, varför det finns begränsat med forskningsrön om språkkunskaperna. Detta försvårar bedömningen av inverkan på beteendet, men det kan inte betraktas som en förutsättning för att inga incitament skulle uppstå. Konsekvensbedömningarna samt motiveringen till lagstiftningsordning i propositionen har kompletterats i detta avseende. Propositionen har dessutom preciserats utifrån responsen i remissvaren beträffande vilka alla sätt att påvisa språkkunskaperna som kan godkännas. Preciseringarna gäller i synnerhet möjligheten att påvisa tillräckliga kunskaper i ett inhemskt språk så att personen har slutfört den grundläggande utbildningens lärokurs eller gymnasiets lärokurs eller avlagt studentexamen eller en examen som ger yrkesfärdigheter på finska, svenska eller samiska.

I utlåtandena fästes särskild uppmärksamhet vid att kravnivån B1.1, som föreslogs i utkastet, är hög och för största delen är det således inte realistiskt att uppnå den. Motiveringen och konsekvensbedömningarna i propositionen har kompletterats, men när det gäller de centrala förutsättningarna har ändringar inte ansetts behövliga utifrån responsen i remissvaren.

Det föreslagna undantaget från tillämpningen på grund av funktionsnedsättning eller någon annan motsvarande orsak i den nya 11 a § i lagen om allmänt stöd fick brett understöd. Många remissinstanser ansåg att undantaget är nödvändigt med tanke på jämlikheten. Däremot ansågs definitionen av funktionsnedsättning eller någon annan motsvarande orsak vara otillräcklig i utkastat till propositionen. Definitionen borde vara noggrant avgränsad för att tillämpningen inte ska variera regionalt. Det ansågs i stor utsträckning nödvändigt att välfärdsområdena deltar i bedömningen och i en del utlåtanden föreslogs möjlighet för socialvården att yttra sig. En del ansåg att välfärdsområdena borde ansvara för bedömningen, eftersom det inte hör till arbetsmyndigheternas uppgifter att bedöma en persons hälsotillstånd. Vissa ansåg att analfabetism borde räknas som en orsak som motsvarar funktionsnedsättning. Propositionen har kompletterats till behövliga delar när det gäller dessa omständigheter.

I Folkpensionsanstaltens utlåtande tog man upp situationer där en person uppfyller de arbetskraftspolitiska förutsättningarna, men utredningen av faktorer som påverkar förmånsnivån dröjer, till exempel för att bosättningsperioderna måste utredas. Enligt Folkpensionsanstaltens tolkning gör lagen om allmänt stöd det möjligt att betala ut allmänt stöd föregripande i två månader, varefter hushållet ska ansöka om grundläggande utkomststöd, om de faktorer som påverkar stödnivån fortfarande är oklara. I utlåtandet föreslås det att lagen om allmänt stöd ändras så att Folkpensionsanstalten i den beskrivna situationen kan bevilja allmänt stöd i form av integrationsstöd och när de faktorer som påverkar stödet har utretts kan Folkpensionsanstalten enligt behov korrigera stödbeslutet retroaktivt till stödmottagarens fördel. Under den fortsatta beredningen har i propositionen föreslagits en ny 26 a § i lagen om allmänt stöd, där det föreskrivs om tillfälligt allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd.

När det gäller allmänt stöd uppmärksammades i utlåtandena syftet med det allmänna stödet, det vill säga att förenkla socialtrygghetssystemet. Den aktuella propositionen ansågs strida mot det centrala målet för det allmänna stödet. Trots att allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd påverkar både arbetsmyndigheternas och Folkpensionsanstaltens uppgifter, samt kräver tillräckligt öppen och tydlig kommunikation om den sociala tryggheten för nyanlända, bedömdes integrationsstöd som ingår i det allmänna stödet överlag bäst motsvara regeringens mål att förenkla den sociala tryggheten.

I utlåtandena understöddes överlag det föreslagna tillägget till 8 § i lagen om allmänt stöd om att begränsningen inte tillämpas på en person som har beviljats uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd. En av remissinstanserna påpekade att med avseende på jämlikheten borde också de andra som omfattas av tillämpningsområdet för 8 § i lagen om allmänt stöd undantas från tillämpningen av begränsningen. I en del av utlåtandena hade ändringen förståtts felaktigt så att det inte skulle krävas att de som vistas i landet på grund av tillfälligt skydd uppfyller arbetsvillkoret för att stödet ska betalas till beloppet av allmänt stöd. Den felaktiga tolkningen baserade sig i huvudsak på att de som vistas i landet på grund av tillfälligt skydd kan med stöd av den gällande lagstiftningen få rätt till allmänt stöd endast om personen i fråga uppfyller arbetsvillkoret. Den ändring som föreslogs i regeringens proposition beskrivs i förhållande till nuläget, men en del av remissinstanserna tolkade saken i förhållande till det föreslagna integrationsstödet. Efter den föreslagna ändringen skulle de som vistas i landet på grund av tillfälligt skydd få lika rätt till allmänt stöd. Folkpensionsanstalten skulle avgöra om stödet beviljas i form av allmänt stöd eller integrationsstöd på motsvarande förutsättningar som för andra nyanlända. Av denna orsak har propositionen preciserats så att det framgår tydligare att de som vistas i landet på grund av tillfälligt skydd berörs av samma förutsättningar som andra nyanlända. Dessutom har motiveringen till lagstiftningsordning i propositionen kompletterats.

6.3 Utlåtanden om garantitiden och sätten att påvisa språkkunskaperna

6.3.1 Garantitiden

Införandet av en garantitid för tillgång till tjänster fick ett brett understöd i utlåtandena men det praktiska genomförandet föranledde tvivel hos en del. Å ena sidan upplevdes sex månader som en för lång tid, eftersom en kortare integrationstid skulle förutsätta tidigt och intensivt stöd. Å andra sidan påpekades att enligt utkastet till propositionen genomförs garantitiden på sex månader i huvudsak redan för närvarande. Vissa remissinstanser påpekade att man borde få tillgång till tjänster redan inom tre månader. I utlåtandena konstaterades dessutom att garantitiden inte påverkar de regionala variationerna i tillgången på tjänster och tjänsternas kvalitet, som samtidigt hotar ett jämlikt genomförande av den föreslagna bestämmelsen om garantitid. Risken är att de regionala skillnaderna framhävs, anhopningar samt situationer där personerna inte har lika möjligheter att påvisa sina språkkunskaper. UF-centret påpekade i sitt utlåtande att det borde föreskrivas om garantitiden i lagen om ordnande av arbetskraftsservice. När det gäller arbetskraftsservicen betonades i utlåtandena att tjänsterna borde motsvara de individuella behoven hos de personer som hör till målgruppen. I en del utlåtanden ansågs att de tjänster som uppfyller garantitidsförpliktelsen inte definieras tillräckligt exakt i propositionen. I vissa utlåtanden från kommunerna framfördes å andra sidan att tjänsterna inte borde definieras onödigt strikt i lagstiftningen. I vissa utlåtanden ansågs dessutom att även flerspråkig samhällsorientering borde betraktas som en tjänst som uppfyller förpliktelsen om garantitid.

Det är viktigt att beakta att redan med stöd av de gällande bestämmelsen ska tillgången till integrationsutbildning, som enligt vad som uppskattas i propositionen största delen av målgruppen för integrationsstöd deltar i, motsvara kundernas behov i områdena. Genom propositionen försöker man dessutom ingripa i de regionala skillnaderna i väntetiderna för

tillgång till tjänster genom att föreskriva om en garantitid. Avsikten är att garantitiden på sex månader ska vara en så kallad bakre gräns för tillgång till tjänster eller hänvisning till tjänster. Syftet med garantitiden är att trygga individens tillgång till tjänster inom rimlig tid så att han eller hon har möjlighet att eftersträva en högre förmånsnivå innan kravet på bosättningsperiod uppfylls. Om en person får tillgång till tjänster senast inom sex månader, har han eller hon erbjudits möjlighet att påvisa sina språkkunskaper eller uppfylla arbetsvillkoret innan kravet på bosättningsperiod uppfylls. Dessutom är det viktigt att beakta att i bestämmelserna om garantitid föreskrivs det att den arbetssökandens servicebehov ska beaktas. Flerspråkig samhällsorientering har inte ansetts vara lämplig som en tjänst som ska anses uppfylla Arbetskraftsmyndighetens förpliktelse om garantitid, eftersom det är fråga om en kort tjänst som ordnas på något annat språk än finska eller svenska och som de facto inte påverkar personens sysselsättningsmöjligheter eller utvecklingen av språkkunskaperna.

När det gäller tillsynen över garantitiden föreslogs det i vissa utlåtanden att det är motiverat att inkludera tillsynen över garantitiden i Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter. Å andra sidan föreslog flera remissinstanser att tillsynen borde vara aktiv och påföljderna effektiva, inte vara laglighetskontroll i efterhand. I vissa utlåtanden konstaterades att individen inte borde påföras sanktioner om garantitiden överskrids, utan myndigheterna borde beröras av konkreta påföljder om förpliktelsen försummas. Dessutom föreslog Tillstånds- och tillsynsverket vissa preciseringar av specialmotiveringen till garantitiden och tillsynen över den. Det är viktigt att beakta att Tillstånds- och tillsynsverket har med stöd av de gällande bestämmelserna möjlighet att förelägga Arbetskraftsmyndigheten påföljder, om väsentliga brister upptäcks i Arbetskraftsmyndighetens verksamhet eller om verksamheten annars strider mot lag.

Paragrafen om garantitid och motiveringen till den har preciserats under den fortsatta beredningen utifrån responsen i remissvaren och bestämmelsen har flyttats till lagen om ordnande av Arbetskraftsservice. Även målgruppen för garantitiden har preciserats.

6.3.2 Sätten att påvisa språkkunskaper

I utlåtandena konstaterades att sätten att påvisa språkkunskaper borde vara mångsidiga, beakta det regionala utbudet, tillgängliga, enhetliga i hela landet och klart definierade. I flera utlåtanden ansåg man att det är bra att det intyg som fås i slutet av integrationsutbildningen godkänns som ett sätt att påvisa språkkunskaperna. Å andra sidan ansågs det i vissa utlåtanden att bedömningspraxis inom integrationsutbildningen inte är enhetlig, och lärarna inom integrationsutbildningen är inte nödvändigtvis med tanke på sin utbildning eller uppgiftsbeskrivning lämpade eller i övrigt villiga att spela någon betydande roll i anslutning till påvisandet av språkkunskaper. Att det blir möjligt att avlägga YKI-examen avgiftsfritt betraktades som en positiv sak. Flera remissinstanser uttryckte dock oro för tillgången på integrationsutbildning och väntetiderna för tillgång till tjänsterna samt testkapacitetens tillräcklighet inom YKI-examina, den regionala tillgången till tester och finansieringens tillräcklighet.

I vissa utlåtandena uppmärksammades dessutom att Arbetskraftsmyndigheten ska bedöma om en person har rätt till avgiftsfri YKI-examen. Enligt utlåtandena har Arbetskraftsmyndigheten inte kompetens att bedöma språkkunskaperna. I anslutning till detta påpekades också att man ofta prövar på att delta i YKI-examina med otillräckliga språkkunskaper, vilket lätt orsakar anhopningar inom examenssystemet. Av denna orsak skulle det enligt remissinstanserna vara viktigt att se till att endast sådana personer hänvisas till avgiftsfri YKI-examen vilkas språkkunskaper realistiskt sett räcker till för att klara examen. Å andra sidan framfördes i vissa utlåtanden att möjligheten till avgiftsfri YKI-examen inte borde avgränsas till att beröra endast en viss målgrupp. I utlåtandena konstaterades också att det utifrån utkastet till proposition är

något oklart vem som egentligen berörs av möjligheten till avgiftsfri YKI-examen. Vissa remissinstanser uttryckte oro för att endast ett testtillfälle ska vara avgiftsfritt. Dessutom konstaterades det i vissa utlåtanden att rätten att anmälan sig avgiftsfritt till en examen eller ett delprov i examen borde återinföras för sådana personer som är förhindrade att delta på grund av egen sjukdom och som återtar sitt deltagande före examenstillfället börjar.

När det gäller bedömningen av integrationsutbildningen kan det påpekas att bedömningen av språkliga färdigheter och kommunikationsfärdigheter fastställs i grunderna för läroplanen för integrationsutbildningen. När integrationsutbildningen avslutas bedöms de studerande i förhållande till de mål som satts för hela utbildningen. I läroplansgrunderna har målen för de språkliga färdigheterna och kommunikationsfärdigheterna och den studerandes kunskaper beskrivits på olika språkkunskapsnivåer som baserar sig på den europeiska referensramen för språk. Dessutom är det viktigt att beakta att i propositionen har man uppskattat att antalet personer som är berättigade till avgiftsfri YKI-examen kommer att vara få på årsnivå. Det är således inte sannolikt att det kommer att uppstå anhopningar vid provtillfällena på grund av de ändringar som föreslås i denna propositionen med beaktande av den uppskattade målgruppens storlek. Enligt propositionen är avsikten att YKI-examen ska vara avgiftsfri endast för sådana personer som har tillräckliga språkkunskaper och som av denna orsak inte hänvisas till integrationsutbildning. Med andra ord är avsikten att hänvisa endast sådana personer till avgiftsfri YKI-examen som är beredda att avlägga examen eller ett delprov i examen. Arbetskraftsmyndigheten ska kunna basera bedömningen av nivån på en persons språkkunskaper på till exempel resultaten av ett nivåtest av språkkunskaperna, iakttagelser i samband med uträttandet av ärenden eller utbildningar som personen genomgått. Genom propositionen erbjuds ett avgiftsfritt testtillfälle, för att personer som deltar i integrationsutbildning och personer som inte deltar i integrationsutbildning ska ha lika möjligheter att påvisa sina språkkunskaper. Dessutom kan det påpekas att enligt nuvarande praxis får en kund som återkallar sin avgiftsfria anmälan före examenstillfället börjar en ny möjlighet till avgiftsfri anmälan. Under den fortsatta beredningen har motiveringen kompletterats till behövliga delar när det gäller dessa omständigheter.

I flera utlåtanden förhöll man sig kritiskt till bemyndigandet att utfärda förordningen om de olika sätten att påvisa språkkunskaper. I utlåtandena påpekades att centrala förutsättningar som berör grundskyddet bör framgå av lag. I vissa utlåtanden framfördes dessutom att de regionala behoven när det gäller tillgången på tjänster borde beaktas i förordningen. När det gäller bemyndigandet att utfärda förordning om påvisandet av språkkunskaper är det viktigt att beakta att det föreskrivs på lagnivå om de centrala förutsättningarna, rättigheterna och skyldigheterna som berör grundskyddet (bl.a. tillräcklig nivå på språkkunskaperna och minimikravet på delområden av språkkunskaperna samt rätt att inom rimlig tid få tillgång till tjänster som motsvarar servicebehovet eller alternativt avgiftsfri YKI-examen). Genom förordning av statsrådet föreskrivs endast om de intyg som godkänns för att påvisa språkkunskaperna. Texterna om bemyndigande att utfärda förordning har preciserats i propositionen på grund av responsen i remissvaren.

6.4 Utlåtanden om propositionens konsekvenser

Flera remissinstanser konstaterade att de föreslagna ändringarna kan åtminstone delvis uppmuntra till att eftersträva integration och sysselsättning. Å andra sidan ansågs i flera utlåtanden att den ökade osäkerhet och ekonomiska otrygghet som propositionen medför kan tvärt emot propositionens mål rentav försämra incitamenten till integration samt leda till ökad risk för diskriminering. Flera kommuner, sysselsättningsområden och vissa andra remissinstanser framförde att konsekvenserna på kommunernas ekonomi av bestämmelserna om garantitid har underskattats i propositionen. I en del utlåtanden konstaterades att lägre

förmånsnivå ökar kostnaderna för det grundläggande utkomststödet och sålunda uppkommer de facto inte den beräknade förmånsinbesparingen. Dessutom har konsekvenserna för kommunekonomin inte bedömts tillräckligt till denna del. Här kan det påpekas att i bedömningen av propositionens konsekvenser har konsekvenserna för det grundläggande utkomststödet del behandlats ur integrationsstödmottagarnas synvinkel för såväl statens som kommunernas del. Dessutom ansåg några remissinstanser att bedömningen av propositionens konsekvenser för könen och barnen var för ytlig och inte gick in på de bakomliggande strukturella faktorerna. Konsekvensbedömningarna har preciserats och kompletterats ytterligare på grund av responsen i remissvaren.

I utlåtandena konstaterades att för att genomföra garantitiden behöver Arbetskraftsmyndigheterna tilläggsfinansiering och mera personalresurser. I flera utlåtanden föreslogs att de kostnader som den nya uppgiften orsakar borde ersättas till fullt belopp från statsandelssystemet. Enligt remissinstanserna borde förslaget som gäller Arbetskraftsmyndighetens uppgift dessutom bedömas med avseende på finansieringsprincipen för utlåtandena. I flera utlåtanden framfördes allmänt att propositionens ekonomiska konsekvenser har inte bedömts på ett heltäckande sätt och de föreslagna ändringarna kan i verkligheten orsaka behov av tilläggsfinansiering.

UF-centret, Tillstånds- och tillsynsverket, Folkpensionsanstalten samt vissa andra remissinstanser ansåg i sina utlåtanden att de föreslagna ändringarna orsakar dessutom sådana behov av informationssystemändringar vars kostnader inte har uppskattats i beredningsfasen. Folkpensionsanstalten uppskattade att kostnaden för dess systemändringsarbeten uppgår till 500 000 euro. Samtidigt påpekade remissinstanserna att de föreslagna ändringarna också kan orsaka behov av tillgång till information som borde beaktas i propositionen. I flera utlåtanden betonades dessutom att de sammantagna konsekvenserna av propositionen och andra reformprojekt som nyligen trätt i kraft eller pågår, såsom reformerna av utkomststödet, integrationstjänsterna samt stödet för hemvård av barn, borde bedömas och beaktas i den fortsatta beredningen av propositionen. Folkpensionsanstalten och några andra påpekade att utredandet av bosättningstiden ökar den administrativa bördan.

På grund av responsen i remissvaren har propositionens ekonomiska konsekvenser samt sammantagna konsekvenserna med andra propositioner bedömts grundligare. Även eventuella behov av tillgång till information har bedömts. Under den fortsatta beredningen har propositionen preciserats och kompletterats till behövliga delar när det gäller dessa omständigheter.

6.5 Övriga utlåtanden

Folkpensionsanstalten, UF-centret och flera Arbetskraftsmyndigheterna lyfte fram den anmärkningsvärda administrativa belastningen. Folkpensionsanstalten konstaterade att det är svårt att uppskatta hur mycket det administrativa arbetet ökar till följd av propositionen, eftersom till exempel bosättningsperioderna inte har utretts i denna skala tidigare. Enligt en grov uppskattning skulle omkostnaderna öka med cirka 300 000 euro per år. Tidtabellen för propositionen anses vara orealistisk framför allt när det gäller ändringarna i informationssystemen. Kommunerna bedömer att de kommer att få flera nya lagstadgade uppgifter utan tillräcklig finansiering, vilket fördröjer de integrationsstödjande tjänsterna. Det administrativa arbetet tar resurser från kundarbetet och försämrar systemets funktionsduglighet. Informationsutbytet mellan myndigheterna kräver dessutom tydliga processer, som inte definieras tillräckligt i utkastet till proposition. Propositionens konsekvensbedömningar har kompletterats efter remissbehandlingen.

Folkpensionsanstalten, UF-centret samt en del av de kommuner och sysselsättningsområden som yttrade sig ansåg att tidpunkten för ikraftträdandet av lagen är alltför stram. Folkpensionsanstalten föreslog att lagen skulle träda i kraft den 1 april 2027, eftersom stiftandet av den nya lagen om allmänt stöd förutsätter omfattande ändringar i informationssystemen, som gör att de ändringar i informationssystemen som den föreslagna ändringen kräver inte kan beredas genast. UF-centret påpekade att den planerade tidpunkten för ikraftträdandet av lagen motsvarar ikraftträdandet av reformerna av integrationslagen och sålunda medför den föreslagna tidpunkten för ikraftträdandet utmaningar med tanke på de systemändringar som krävs. På grund av responsen i remissvaren beslöt man att flytta fram det föreslagna ikraftträdandet till den 1 april 2027.

Den föreslagna övergångstiden understöddes i stor utsträckning, trots att nära remissinstanser ansåg att den är problematiskt, eftersom den försätter dem som flyttat till Finland före och efter lagens ikraftträdande i olika ställning sinsemellan. Till denna del har man dock ansett under beredningen att det inte är ändamålsenligt att ändra på omständigheterna i anslutning till nivån på allmänt stöd för dem som redan bor i Finland. Samtidigt har man under beredningen velat försäkra sig om att det inte blir ändringar i de allmänna stöd som betalas ut vid tidpunkten för lagens ikraftträdande. Att ändringen gäller endast dem som flyttar till Finland efter ikraftträdandet bidrar också till att personerna kan försäkra sig om sina egen situation samt få behövlig information sina rättigheter. Särskilt de som ska verkställa lagen förhöll sig positivt till den föreslagna övergångsbestämmelserna.

Folkpensionsanstalten föreslog i sitt utlåtande en precisering av definitionen av flyttning till Finland i övergångsbestämmelsen och önskade att bestämmelsen till denna del i enlighet med förslaget till 11 a § skulle motsvara bosättning i Finland enligt lagen om bosättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande fall. Folkpensionsanstalten ansåg att denna lösning skulle vara det administrativt enklaste alternativet. Under den fortsatta beredningen bedömde man att en närmare definition av flyttning till Finland behövs för att säkerställa en klar verkställighet. Ikraftträdandebestämmelsen om ändringar i lagen om allmänt stöd har preciserats.

7 Specialmotivering

7.1 Lagen om allmänt stöd

8 §. Begränsningar som gäller utlänningar. Förutsättningen för att medborgare och deras familjemedlemmar från länder utanför EU och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller Schweiz ska registreras som arbetssökande är i princip att personens uppehållstillstånd inte är förenat med några begränsningar som gäller arbetsgivaren. Bestämmelser om detta ingår i 27 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice. Avsikten är att de personer ska kunna anmäla sig som arbetssökande för vilka det är ändamålsenligt att ordna arbetskraftsmyndighetens tjänster för arbetssökande kunder.

Enligt 8 § i lagen om allmänt stöd är rätten till allmänt stöd mera begränsad än personens rätt att registrera sig som arbetssökande. En person som inte är finsk medborgare har inte rätt till allmänt stöd, om personen har rätt att förvärvsarbeta på basis av ett tillfälligt uppehållstillstånd.

Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen. Enligt det ska en arbetssökande ha rätt till allmänt stöd om han eller hon har beviljats uppehållstillstånd i enlighet med 110 § i utlänningslagen (301/2004) på grund av tillfälligt skydd. I praktiken gäller bestämmelsen ukrainare som vistas i Finland, om Europeiska unionens råd förlänger det tillfälliga skyddet

genom ett nytt genomförandebeslut. Det gällande genomförandebeslutet⁹⁷ är i kraft till och med den 4 mars 2027. Genom förmånsrätten uppmuntras personer som flytt undan kriget i Ukraina att anmäla sig som arbetssökande hos Arbetskraftsmyndigheten och delta i tjänster som stödjer deras sysselsättning. Om Europeiska unionens råd beslutar att tillfälligt skydd ska införas i fråga om någon annan konflikt- eller krissituation, ska det nya 2 mom. gälla även dessa personer.

Den föreslagna bestämmelsen gäller endast den arbetssökandes rätt till allmänt stöd. Betalningen av allmänt stöd inverkar dock samtidigt så att personen får rätt till kostnadsersättning som betalas av Folkpensionsanstalten i stället för den kostnadsersättning som Arbetskraftsmyndigheten beviljar enligt prövning för tiden för sysselsättningsfrämjande tjänster. Bestämmelser om rätten till kostnadsersättning ingår i 103 § i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice. I den bestämmelsen föreslås inga ändringar. Rätten till kostnadsersättning gäller inte arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån enligt lagen om ordnande av Arbetskraftsservice.

11 a §. Allmänt stöd i form av integrationsstöd. Paragrafen är ny. I paragrafen föreskrivs det om förutsättningarna för att allmänt stöd ska betalas i form av integrationsstöd. Integrationsstöd ska betalas till en arbetssökande som inte har uppfyllt löntagares arbetsvillkor enligt 5 kap. 3 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller företagares arbetsvillkor enligt 5 kap. 7 § i den lagen och som inte har varit bosatt i Finland i tre år under de föregående tio åren. I praktiken blir kravet för att få vanligt allmänt stöd antingen tre års bosättning i Finland eller arbete som uppfyller arbetsvillkoret. Den som ansöker om förmånen ska uppfylla endera kravet för att förmånen ska beviljas som vanligt allmänt stöd. Folkpensionsanstalten ska svara för att förutsättningarna utreds när en person ansöker om allmänt stöd och bevilja stödet till antingen beloppet av vanligt allmänt stöd eller beloppet av integrationsstöd när de Arbetskraftspolitiska förutsättningarna är uppfyllda. Det redogörs närmare för processen i anslutning till avgörandet av saken i specialmotiveringen till 34 §.

Uppfyllande av kravet på bosättningstid ska bedömas under de tio åren omedelbart innan förmånsrätten inträder. Bosättningstiden på tre år behöver inte ha varit oavbruten. Bosättningstiden i Finland bedöms i enlighet med 5,6 eller 10 § i lagen om bosättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande fall. Bosättningstiden för personer som rör sig mellan EU-länder, länder som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och Schweiz bedöms i enlighet med EU-förordning 883/2004 samt genomförandeförordning 987/2009.

När man bedömer om kravet på tre års bosättningstid är uppfyllt ska bosättningsperioder i ett EU-land, ett land som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller Schweiz beaktas i enlighet med EU-förordning 883/2004. En person uppfyller kravet på bosättningstid genast när han eller hon flyttar till Finland, om han eller hon har varit bosatt minst tre år i ett land som tillämpar förordningen i fråga under den granskningsperiod på tio år som föregår flytten.

En person kan betalas vanligt allmänt stöd om de övriga förutsättningarna för erhållande av stödet är uppfyllda redan innan den treåriga bosättningstiden uppfylls, om personen i fråga har arbetat i arbete som uppfyller löntagares arbetsvillkor enligt 5 kap. 3 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller företagares arbetsvillkor enligt 5 kap. 7 § i den lagen. Då gäller betalningen av allmänt stöd en person som inte har rätt till inkomstrelaterad dagpenning.

Perioder i arbete i ett EU-land, ett land som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller Schweiz i enlighet med EU-förordning 883/2004 kan beaktas i arbetsvillkoret enligt lagen

---

⁹⁷ (EU) 2025/1460

om utkomstskydd för arbetslösa. Sålunda kan en person betalas vanligt allmänt stöd när de övriga förutsättningarna för dess erhållande är uppfyllda, trots att personen skulle ha bott och arbetat mindre i Finland än kraven, om personen har arbetat tillräckligt länge ett annat EU-land. För att perioder i arbete i ett annat EU-land med stöd av EU-förordningen ska kunna beaktas i arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa ska personen ha intjänat en arbetsvillkorsmånad eller arbetat minst fyra månader som företagare i Finland.

Med avseende på EU-förordning 883/2004 anses allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd vara en särskild icke-avgiftsfinansierad kontantförmån på motsvarande sätt som allmänt stöd som finansieras enbart av statliga medel och finansieringsandelen för mottagarens hemkommun.

11 b §. *Undantag som gäller allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd.* Paragrafen är ny. Där föreskrivs om de förutsättningar som gäller språkkunskaper och som innebär undantag från kraven på bosättning eller arbete enligt i 11 a §.

Om en arbetssökande tidigare har betalats allmänt stöd i någon annan form än integrationsstöd, ska allmänt stöd betalas i annan form än integrationsstöd även för eventuella senare arbetslöshetsperioder. En bestämmelse om detta föreslås i det inledande stycket i *1 mom.* Genom bestämmelsen undviks omotiverade variationer i beloppet av den förmån som betalas till den arbetssökande och förenklas avgörandet av ett ärende som gäller den arbetssökandes allmänna stöd. Om allmänt stöd som tidigare betalats i annan form än integrationsstöd återkrävs av den arbetssökande på grund av felaktig betalning, ska den felaktigt betalda förmånen inte beaktas när bestämmelsen tillämpas.

Enligt 1 mom. 1 punkten tillämpas kravet på bosättning eller arbete inte om personens modersmål är finska, svenska eller samiska. Syftet med lagbestämmelsen är att undvika behov av att ordna onödiga prov som mäter språkkunskaperna. Med modersmål avses det språk som man lärt sig i den tidiga barndomen och som man känner bäst och använder mest. I praktiken är det möjligt att ha flera modersmål än ett, till exempel om man är fullständigt tvåspråkig från barndomen. När en person anmäler sig som arbetslös arbetssökande måste han eller hon dock uppge för Arbetskraftsmyndigheten vilket språk han eller hon i första hand betraktar som sitt modersmål.

Det går inte nödvändigtvis alltid att entydigt fastställa vilket språk som är en persons modersmål. Om en person har uppgett något annat språk än finska eller svenska som det modersmål som kommer i första hand, men det i samband med att personen utträttar ärenden står klart för Arbetskraftsmyndigheten att personen talar finska eller svenska på samma nivå som en person med något av dessa språk som modersmål, kan Arbetskraftsmyndigheten ändra uppgiften om personens modersmål till finska eller svenska. Modersmål kan också betyda att personen kommunicerar på finska eller svenska på teckenspråk.

Enligt 1 mom. 2 punkten kan en person påvisa tillräckliga språkkunskaper genom att ha slutfört den grundläggande utbildningens lärokurs eller gymnasiets lärokurs eller avlagt studentexamen eller en examen som ger yrkesfärdigheter på finska, svenska eller samiska. Med examen som ger yrkesfärdigheter avses inom systemet med utkomstskydd för arbetslösa utöver examina som avläggs vid yrkesläroanstalter även examina som avläggs vid till exempel universitet och yrkeshögskolor. När det gäller examen som ger yrkesfärdigheter ska bestämmelsen tolkas på samma sätt som de bestämmelser som gäller väntetiden för allmänt stöd och bestämmelserna om unga som saknar utbildning i 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa med beaktande av förutsättningen som gäller det språk på vilket examen avlagts.

I 1 mom. 3 punkten föreskrivs det att förutsättningen som gäller bosättning eller arbete inte ska tillämpas om personen i fråga har påvisat språkkunskaper som motsvarar målet i fråga om finska eller svenska i integrationsutbildningen enligt 26 § i integrationslagen. Enligt 26 § i integrationslagen är det språkliga målet i integrationsutbildningen att integrationskunden når fungerande och grundläggande språkkunskaper i finska eller svenska. Fungerande grundläggande språkkunskaper motsvarar nivån B1.1 i den europeiska referensramen för språk (CEFR). Största delen av de invandrare som får allmänt stöd i form av integrationsstöd deltar i integrationsutbildningen och får därmed möjlighet att påvisa de avsedda språkkunskaperna avgiftsfritt genom det intyg som fås som avslutning på integrationsutbildningen. Bedömningen av språkliga färdigheter och kommunikationsfärdigheter fastställs i grunderna för läroplanen för integrationsutbildningen. När integrationsutbildningen avslutas bedöms de studerande i förhållande till de mål som satts för hela utbildningen. I läroplansgrunderna har målen för de språkliga färdigheterna och kommunikationsfärdigheterna och den studerandes kunskaper beskrivits på olika språkkunskapsnivåer som baserar sig på den europeiska referensramen för språk.

Enligt 2 mom. ska de språkkunskaper som avses i 1 mom. 3 punkten påvisas på minst två av språkkunskapernas delområden, som här hörförståelse, tal, läsförståelse och skrivande. Eftersom målet för undantaget som gäller allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd är att främja invandrarernas integration och propositionens mål är att stärka arbetets betydelse som en nyckelfaktor för integration, och språkkunskapernas alla delområden inte är väsentliga i alla arbeten, ska det räcka med att påvisa språkkunskaperna på två delområden för att uppfylla den tillräckliga nivån på kunskaperna i finska eller svenska som avses i propositionen. Enligt 3 mom. utfärdas närmare bestämmelser om de intyg som godkänns för att påvisa de språkkunskaper i finska eller svenska som avses i 1 mom. 3 punkten genom förordning av statsrådet.

Det föreslagna kravet på bosättning eller arbete ska enligt 1 mom. 4 punkten inte tillämpas på en person som inte kan påvisa sina språkkunskaper på det sätt som avses ovan på grund av funktionsnedsättning eller någon annan motsvarande orsak. Personer med svår funktionsnedsättning söker i allmänhet någon annan social förmån än utkomstskydd för arbetslösa. Vid behov ska Arbetskraftsmyndigheten eftersträva en lösning som tryggar rättigheterna för en person med funktionsnedsättning så att han eller hon hänvisas till rätt social förmån.

Ordalydelsen visar att 1 mom. 4 punkten inte är uttömmande. De orsaker som avses i bestämmelsen ska dock alltid hänföra sig till en sådana funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom hos den arbetssökande som hindrar att sådan utbildning som avses i 2 punkten slutförs och att språkkunskaperna påvisas på det sätt som avses i 3 punkten. Exempelvis olika slags inlärningssvårigheter är inte i bestämmelsen avsedda omständigheter som motsvarar en funktionsnedsättning, om inte inlärningssvårigheterna beror på en medicinskt verifierbar sjukdom eller någon annan liknande orsak.

Arbetskraftsmyndigheten kan med stöd av 33 § 3 mom. i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice vid behov hänvisa den arbetssökande till undersökningar och bedömningar av arbetsförmågan samt till andra sakkunnigbedömningar. Medicinska undersökningar eller bedömningar hör inte till Arbetskraftsmyndighetens uppgifter. Avsikten är att Arbetskraftsmyndigheten vid behov ska stödja sig på till exempel utredningar som gjorts inom hälso- och sjukvården och utifrån dem bedömer den arbetssökandes servicebehov.

Förslaget till 1 mom. 4 punkten förändrar inte nuläget när det gäller serviceprocessen för arbetssökande i detta avseende. Eventuella bristande kunskaper i finska eller svenska utgör

redan i nuläget en central del av bedömningen av den arbetssökandes servicebehov, och en person som inte kan finska eller svenska ska vid behov hänvisas till exempelvis språkutbildning. Den föreslagna bestämmelsen innebär i praktiken att beslutet att hänvisa den arbetssökande till utbildning inverkar också på beloppet av det allmänna stöd som betalas till den arbetssökande. Det enda som är nytt är att Arbetskraftsmyndigheten vid behov ska meddela Folkpensionsanstalten att en arbetssökande inte kan påvisa sina kunskaper i finska eller svenska på grund av funktionsnedsättning eller någon annan motsvarande orsak. Det ska inte förutsättas något uttryckligt medicinskt utlåtande om att det är omöjligt att delta i språkutbildning, utan Arbetskraftsmyndigheten ska utnyttja tillgängliga medicinska bevis och utifrån dem göra en bedömning som motsvarar den nuvarande om till exempel deltagande i språkutbildning.

En funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom som hindrar deltagande i språkutbildning kan yppa sig även under utbildningen. Den arbetssökandes rätt till annat allmänt stöd än sådant som betalas i form av integrationsstöd korrigeras vid behov retroaktivt. Man agerar på samma sätt, om den medicinska utredningen fås senare och det är uppenbart att den arbetssökande har haft samma funktionsnedsättning eller långvariga sjukdom redan tidigare.

1 mom. 4 punkten ska också tillämpas på arbetssökande som integreras på teckenspråk eftersom de studietjänster som står till buds för dem är begränsade. I Finland finns bara en läroanstalt för fritt bildningsarbete som ordnar utbildning för arbetssökande som integreras på teckenspråk. Om sådan utbildning står till buds, berörs den arbetssökande dock på samma sätt som i nuläget av skyldighet att delta i utbildningen som förutsättning för fortsatt allmänt stöd, om detta har överenskommit i sysselsättningsplanen eller i en plan som ersätter den.

Bestämmelser om inverkan av vägran att delta i utbildning och avbrytande av utbildning finns i 10 § i lagen om allmänt stöd och i 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

15 §. *Det allmänna stödets belopp.* I paragrafen föreskrivs det om det allmänna stödets belopp. Det föreslås att paragrafen tekniskt ändras i dess helhet.

Paragrafens *1 mom.* motsvarar det gällande 1 mom.

Det föreslås att *2 mom.* ändras så att där föreskrivs om beloppet av allmänt stöd i form av integrationsstöd samt om det förfarande som ska tillämpas på justering av beloppet.

Enligt 2 mom. ska allmänt stöd i form av integrationsstöd uppgå till 28,05 euro per dag. Nivån anges enligt 2019 års nivå, för att den ska motsvara nivån på den inkomstrelaterade dagpenningens grundnivå, som tillämpas på vanligt allmänt stöd till fullt belopp med avseende på indexförfarandet på det sätt som anges i 6 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

På justering av integrationsstödet ska tillämpas 14 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Integrationsstödet indexjusteras på det sätt som anges i lagen om folkpensionsindex (456/2001). Detta motsvarar också det förfarande som tillämpas på justering av den inkomstrelaterade dagpenningens grunddel. Integrationsstödet omfattas inte av tillämpningsområdet för lagen om indexjustering åren 2024–2027 av vissa förmåner och belopp som är bundna vid folkpensionsindex och levnadskostnadsindex (1296/2023).

Paragrafens *3 mom.* motsvarar det gällande 2 mom.

22 §. *Skyldighet att lämna uppgifter.* I 4 mom. 16 punkten föreslås en teknisk ändring, när författningsnumret stryks i fråga om lagen om främjande av integration. Bakgrunden till

ändringen är den 11 b § som föreslås bli fogad till lagen om allmänt stöd och som innehåller en hänvisning till lagen om främjande av integration.

26 a §. *Tillfälligt allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd.* Paragrafen är ny. Där föreskrivs om situationer där allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd får beviljas tillfälligt när utredningen av de förutsättningar som föreskrivs i 11 a eller 11 b § dröjer, om de övriga förutsättningarna för att betala stödet har utretts.

När en person ansöker om allmänt stöd ska Arbetskraftsmyndigheten eller UF-centret på samma sätt som för närvarande lämna Folkpensionsanstalten ett Arbetskraftspolitiskt utlåtande om huruvida den arbetssökande uppfyller de Arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av allmänt stöd. Folkpensionsanstalten kan i regel meddela beslut om allmänt stöd utifrån de uppgifter som den sökande lämnat och det Arbetskraftspolitiska utlåtandet. Folkpensionsanstalten ska i enlighet med de gällande bestämmelserna meddela beslutet om allmänt stöd senast den trettonde kalenderdagen från det att ansökan kom in, eller senast den fjortonde kalenderdagen från det att Folkpensionsanstalten har haft tillgång till de uppgifter som behövs för att avgöra ärendet. I vissa situationer kan det dock längre än normalt för Folkpensionsanstalten att reda ut om den sökande har rätt till vanligt allmänt stöd eller till allmänt stöd i form av integrationsstöd. Utredningarna kan dröja till exempel om Folkpensionsanstalten måste begära uppgifter om uppfyllandet av bosättningsperioder från institutionen för social trygghet i en annan stat som tillämpar EU-förordning 883/2004, eller om det räcker längre än normalt för Arbetskraftsmyndigheten att lämna Arbetskraftspolitiskt utlåtande om den arbetssökandes språkkunskaper.

Folkpensionsanstalten får med stöd av paragrafen undantagsvis bevilja en person allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd genom ett tillfälligt beslut medan förutsättningarna enligt 11 a eller 11 b § utreds. Avsikten är att undvika grundlösa situationer där en persons rätt till allmänt stöd har utretts, men stödet inte kan beviljas eftersom utredningen av de faktorer som påverkar stödnivån dröjer.

Folkpensionsanstalten ska meddela ett slutgiltigt beslut i enlighet med 21 § 2 mom. i lagen om allmänt stöd senast den fjortonde kalenderdagen från det att Folkpensionsanstalten har haft tillgång till de uppgifter som behövs för att avgöra ärendet.

34 §. *Arbetskraftspolitiskt utlåtande och underrättelse om sökande av arbete i en annan stat.* Det föreslås att till 1 mom. fogas en bestämmelse om Arbetskraftspolitiska utlåtanden som gäller allmänt stöd i form av integrationsstöd. Arbetskraftsmyndigheten ska vid behov lämna ett för Folkpensionsanstalten bindande Arbetskraftspolitiskt utlåtande om uppfyllande av de förutsättningar som avses i den nya 11 b § 1 mom. 2–4 punkten när en arbetssökande ansökt om allmänt stöd.

När en person anmält sig som arbetssökande ska Arbetskraftsmyndigheten eller UF-centret på samma sätt som nu lämna Folkpensionsanstalten ett Arbetskraftspolitiskt utlåtande om huruvida den arbetssökande uppfyller de Arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av allmänt stöd med undantag för de förutsättningar som avses i den nya 11 b § 1 mom. 2–4 punkten. Folkpensionsanstalten får med hjälp av teknisk anslutning dessutom information om den arbetssökandes modersmål ur Arbetskraftsmyndighetens informationssystem.

Folkpensionsanstalten avgör på grund av informationen om den arbetssökandes modersmål, övergångsbestämmelsen i den föreslagna lagen om ändring av lagen om allmänt stöd samt de förutsättningar som föreslås i den nya 11 a § huruvida den arbetssökande kan betalas allmänt stöd som motsvarar det nuvarande. Om bestämmelserna om allmänt stöd i form av

integrationsstöd på denna grund blir tillämpliga på den arbetssökandes förmånsrätt, ska Folkpensionsanstalten begära ett nytt arbetspolitiskt utlåtande av Arbetskraftsmyndigheten om huruvida den arbetssökande uppfyller förutsättningarna som gäller språkkunskaper i den nya 11 b § 1 mom. 2–4 punkten, och kan allmänt stöd som motsvarar det nuvarande betalas på denna grund.

Till 1 mom. fogas dessutom ett omnämnande av Arbetskraftspolitiska utlåtanden som lämnas med stöd av 8 §. Tillägget är avsett att förtydliga de olika aktörernas befogenheter.

7.2 Lagen om ordnande av Arbetskraftsservice

37 a §. Garantitid för tillgång till tjänster. Paragrafen är ny. I paragrafen föreslås bestämmelser om garantitiden för ordnande av och tillgång till tjänster.

Enligt 1 mom. svarar Arbetskraftsmyndigheten för att en arbetssökande som får allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd med stöd av 11 a § i lagen om allmänt stöd och som inte har rätt till allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd på grund av väntetid som avses i 12 § i lagen om allmänt stöd, självrisktid som avses i 14 § i den lagen, behovsprövning som avses i 16 eller 17 § i den lagen eller en sådana begränsning i anslutning till yrkesutbildning som avses i 2 kap. 13 eller 14 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller tid utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete enligt 2 a kap. i den lagen, får tillgång till eller har hänvisats till en tjänst som motsvarar servicebehovet senast när den arbetssökandes jobbsökningar har varit i kraft sammanlagt sex månader.

Det är nödvändigt att föreskriva om garantitiden med avseende på individens rättigheter. I enlighet med vad som angetts ovan blir förutsättningen för att få allmänt stöd en bosättningstid på tre år, men dessutom ska vanligt allmänt stöd kunna fås genom att uppfylla arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller genom att påvisa språkkunskaper som motsvarar målet i fråga om finska eller svenska enligt 26 § i integrationslagen. En person som hör till målgruppen för allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd ska således ha verkliga möjligheter att påverka nivån på det stöd han eller hon får innan kravet på tre års bosättningstid uppfylls. Tillräckliga tjänster ska därför vara tillgängliga inom rimlig tid. Genom att föreskriva om en garantitid för ordnande av och tillgång till tjänster som ankommer på Arbetskraftsmyndighetens ansvar kan det säkerställas att individens rättigheter tillgodoses. Om en person efter att han eller hon har kommit till landet och anmält sig som arbetslös arbetssökande till exempel får börja i integrationsutbildning inom den föreslagna garantitiden hinner han eller hon delta i integrationsutbildningen, som räcker ungefär ett år, och som avslutning på den få information om den uppnådda nivån på språkkunskaperna innan kravet på tre års bosättningstid uppfylls. Då har personen haft faktiska möjligheter att främja sina språkkunskaper innan kravet på bosättningstid uppfylls. Bestämmelserna om garantitid kan dessutom främja personers integration och sysselsättning. Ju snabbare en person får tillgång till tjänster, desto snabbare kan han eller hon främja sina språkkunskaper och sysselsättningsförutsättningar och därigenom också sin integration samt sysselsättning. Snabbare sysselsättning ligger också i samhällets och till exempel kommunernas intresse.

I praktiken ska garantitiden gälla personer som hör till målgruppen för allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd, det vill säga arbetssökande som avses i förslaget till 11 a § i lagen om allmänt stöd och som inte uppfyller något av de undantag som avses i förslaget till 11 b § 1 mom. i lagen om allmänt stöd. I enlighet med vad som anförts ovan i specialmotiveringen till förslaget som gäller lagen om allmänt stöd ska Folkpensionsanstalten svara för att de förutsättningar som föreskrivs i förslaget till 11 a § i lagen om allmänt stöd utreds samt för att uppgiften om den arbetssökandes modersmål avgörs. Om bestämmelserna om allmänt stöd som

betalas i form av integrationsstöd på denna grund ska tillämpas på den arbetssökandes förmånsrätt, ska Folkpensionsanstalten begära ett arbetskraftspolitiskt utlåtande av arbetskraftsmyndigheten om huruvida den arbetssökande uppfyller de undantag i fråga om språkkunskaperna som avses i förslaget till 11 b § 1 mom. 2–4 punkten i lagen om allmänt stöd. Arbetskraftsmyndigheten får senast i detta skede information om att personen hör till målgruppen för allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd och sålunda omfattas garantitiden.

Arbetskraftsmyndigheten kan dessutom redan innan den får begäran om utlåtande från Folkpensionsanstalten bedöma om en person sannolikt omfattas av garantitiden eller inte. Exempelvis utifrån information om personens första uppehållstillstånd kan arbetskraftsmyndigheten gissa sig till om personen uppfyller kravet på bosättningsstid enligt förslaget till 11 a § i lagen om allmänt stöd eller inte. Om det har gått tre år sedan begynnelsepunkten för personens första uppehållstillstånd, kan arbetskraftsmyndigheten anta att personen kommer att uppfylla kravet på bosättningsstid under de följande sex månaderna och arbetskraftsmyndigheten kan då anse att personen inte omfattas av garantitiden. Dessa personer övergår i vilket fall som helst från allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd till vanligt allmänt stöd inom garantitiden. För dessa personer är det således inte nödvändigt att få tillgång till tjänster inom den föreslagna garantitiden, eftersom de inte har det behov som följer av de ändringar som föreslås i denna proposition att sträva efter att uppfylla arbetsvillkoret eller påvisa tillräckliga kunskaper i finska eller svenska.

På motsvarande sätt ska arbetskraftsmyndigheten kunna bedöma att om det har gått ordentligt mindre än tre år sedan begynnelsepunkten för personens första uppehållstillstånd och en integrationsplan borde utarbetas för personen med stöd av 14 och 16 § i integrationslagen, hör han eller hon sannolikt också till målgruppen för allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd och omfattas av garantitiden. Det bör dock påpekas att även sådana personer för vilka ingen integrationsplan utarbetas till exempel för att de har finskt medborgarskap kan hör till målgruppen för allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd och omfattas av garantitiden. När det gäller dessa personer får arbetskraftsmyndigheten information om att de omfattas av garantitiden senast i den situation som beskrivs ovan, det vill säga i samband med Folkpensionsanstaltens begäran om arbetskraftspolitiskt utlåtande.

Vid ordnandet av och hänvisning till tjänster ska i enlighet med 1 mom. beaktas servicebehovet hos en arbetssökande som hör till målgruppen för allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd. Bestämmelser om bedömning av den arbetssökandes servicebehov ingår i 33 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice och bestämmelser om bedömning av kompetens och behovet av integrationstjänster ingår i 14 § i integrationslagen. Det är möjligt att en person till exempel vet om en kommande arbetsplats redan när han eller hon anmäler sig som arbetssökande. Det är också möjligt att en kund har förvärvat fungerande grundläggande kunskaper (B1.1) i finska eller svenska redan innan en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den utarbetas, och i propositionen föreslås det att en sådan person ska kunna påvisa sina språkkunskaper med hjälp av YKI-examen. Om en persons servicebehov till exempel av dessa orsaker inte förutsätter att tjänster tillhandahålls inom garantitiden, är det inte nödvändigt att arbetskraftsmyndigheten ordnar sådana tjänster som avses i paragrafen för den arbetssökande eller hänvisar den arbetssökande till sådana tjänster som avses i paragrafen inom garantitiden.

Jobbsökningen kan avbrytas tillfälligt till exempel för att den arbetssökande har fått heltidsarbete eller meddelat att han eller hon inte vill hålla sin jobbsökning i kraft eller för att han eller hon har försummat sina skyldigheter enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice. I enlighet med vad som konstaterats ovan är avsikten att garantitiden ska gälla uttryckligen sådana arbetssökande som hör till målgruppen för allmänt stöd som betalas i form av

integrationsstöd. Sålunda ska endast de månader då jobsökningen har varit i kraft räknas in i garantitiden. Den tid då jobsökningen varit avbruten ska alltså inte beaktas vid beräkningen av när garantitiden på sex månader har uppfyllts.

I 2 *mom.* föreslås det bestämmelser om hur Arbetskraftsmyndigheten ska uppfylla förpliktelsen som gäller garantitid. Enligt 2 *mom.* 1 punkten uppfyller Arbetskraftsmyndigheten förpliktelsen som gäller garantitid genom att ordna jobsökarträning eller karriärträning enligt 53 § i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice, utbildningsprövning eller arbetsprövning enligt 54 § i den lagen, Arbetskraftsutbildning enligt 7 kap. i den lagen eller om den arbetssökande sysselsättnings i lönesubventionerat arbete enligt 10 kap. i den lagen. Enligt 2 *mom.* 2 punkten uppfyller Arbetskraftsmyndigheten förpliktelsen som gäller garantitid genom att hänvisa den arbetssökande till studier enligt 74 § i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice eller till studier på eget initiativ enligt 28–31 § i lagen om främjande av integration.

I propositionen har man bedömt att det är ändamålsenligt att hänvisa största delen av de personer som hör till målgruppen för integrationsstöd till integrationsutbildning som ordnas som Arbetskraftsutbildning eller till studier på eget initiativ enligt lagen om Arbetskraftsservice eller 30 § i integrationslagen på grund av deras servicebehov. Dock uppfyller även de andra tjänster som avses i 2 *mom.* 1 punkten förpliktelsen som gäller garantitid, bara tjänsten motsvarar den arbetssökandes servicebehov.

Arbetskraftsmyndighetens skyldighet enligt 1 *mom.* anses vara uppfylld när Arbetskraftsmyndigheten har ordnat en tjänst som avses i 1 punkten för en person som avses i 1 *mom.* eller hänvisat personen till studier som avses i 2 *mom.* 2 punkten. Med ordna avses att den arbetssökande konkret har erbjudits en plats i en utbildning eller tjänst eller att det till exempel beretts möjlighet att sysselsätta den arbetssökande i lönesubventionerat arbete. Bestämmelser om inkludering av tjänster i sysselsättningsplanen finns i 37 § i lagen om ordnandet av Arbetskraftsservice. Bestämmelser om integrationsplanens innehåll finns i 19 § i integrationsplanen.

Med hänvisa avses att den arbetssökande har hänvisats till att söka sig till studier som avses i 2 *mom.* 2 punkten och att hänvisandet har inkluderats i den arbetssökandes sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den. Arbetskraftsmyndigheten fullgör inte sin skyldighet enligt denna paragraf enbart genom att berätta om eventuella till buds stående tjänster och deras innehåll för den arbetssökande. Om personen dock själv beslutar att inte delta i en tjänst som Arbetskraftsmyndigheten ordnat eller en tjänst som Arbetskraftsmyndigheten har anvisat honom eller henne att söka sig till, har detta ingen inverkan på fullgörandet av Arbetskraftsmyndighetens skyldighet.

Enligt 3 *mom.* ska skyldighetens som gäller garantitid i 1 *mom.* inte tillämpas på Arbetskraftsmyndigheten, om Arbetskraftsmyndigheten redan har ordnat någon annan än en i 2 *mom.* avsedd tjänst för den arbetssökande som kan anses faktiskt främja personens sysselsättning eller utveckla personens kunskaper i finska eller svenska.

Som sysselsättningsfrämjande tjänster eller tjänster som främjar språkkunskaperna i finska eller svenska ska inte betraktas sådana enstaka korta utbildningar eller tjänster som inte ger deltagaren faktiska möjligheter att främja sina sysselsättningsfärdigheter eller kunskaperna i finska eller svenska. Exempelvis flerspråkig samhällsorientering kan inte de facto anses främja en persons sysselsättning eller utveckla en persons kunskaper i finska eller svenska, eftersom flerspråkig samhällsorientering ordnas på invandrarens modersmål eller något annat språk som invandrarens kan bra och dess syfte är att ge invandraren allmän information om det finländska samhället. Inte heller tillhandahållande av någon annan kort språkkurs som pågår till exempel

högst en månad kan de facto ensam anses utveckla personens kunskaper i finska eller svenska. Å andra sidan kan en kombination av korta utbildningar och genomföranden anses bilda en helhet som ger kunden faktiska möjligheter att utveckla sina sysselsättningsfärdigheter eller språkkunskaper. En sådan servicehelhet ska vara tillräckligt lång och servicens innehåll sådant att den kan främja sysselsättningsfärdigheterna eller språkkunskaperna. Även en sådan helhet av olika serviceformer kan således betraktas som i 3 mom. avsedda tjänster som främjar sysselsättningen eller utvecklar kunskaperna i finska eller svenska.

Tillstånds- och tillsynsverket ska i fortsättningen med stöd av 25 § 1 mom. i den gällande lagen om ordnande av arbetskraftsservice behandla även förvaltningsklagan i anslutning till den för arbetskraftsmyndigheten föreskrivna uppgiften som gäller garantitid. Om garantitiden överskrids kan man alltså klaga hos Tillstånds- och tillsynsverket. En väsentligt brist kan till exempel vara att de tjänster som avses i paragrafen inte har ordnats eller att den arbetsökande inte har hänvisats till tjänster innan jobsökningen för en arbetsökande som hör till målgruppen har varit i kraft sammanlagt sex månader. Dessutom kan klagomålet gälla innehållet i de erbjudna tjänsterna, särskilt när den tjänst som ordnats eller till vilken den arbetsökande har hänvisats inte har motsvarat hans eller hennes servicebehov och det finns grundad anledning att misstänka att tjänsten har erbjudits enbart för att formellt uppfylla förpliktelsen som gäller garantitid. Tillstånds- och tillståndsverket kan med stöd av 25 § 2 mom. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice utöva tillsyn över garantitiden och tjänsternas innehåll även på eget initiativ. Tillstånds- och tillsynsverket kan också med stöd av 26 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice förelägga arbetskraftsmyndigheten påföljder. Bestämmelser om rätt till information i anslutning till Tillstånds- och tillsynsverkets tillsynsuppgift ingår i 116 § 3 mom. i den gällande lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

7.3 Lagen om allmänna språkexamina

10 §. Register för allmänna språkexamina. I 2 och 3 mom. föreskrivs det om de uppgifter som ska föras in i registret. I de gällande 2 och 3 mom. hänvisas det till avgiftsfria examenstillfällen som avses i 11 § 3 mom. Eftersom det i fortsättningen föreskrivs i 11 § 3 mom. om avgiftsfrihet för examen på mellannivå eller ett delprov i en sådan examen i vissa situationer och det i fortsättningen föreskrivs i 4 mom. om antalet avgiftsfria examenstillfällen, ändras också hänvisningarna i 10 § 2 och 3 mom. till att avse 11 § 4 mom. i stället för 11 § 3 mom. Det är fråga om en teknisk ändring.

11 §. Examensavgift. Paragrafen innehåller bestämmelser om examensavgiften för YKI-examina. Det föreslås att paragrafen tekniskt ändras i dess helhet. Paragrafens 1 och 2 mom. motsvarar i övrigt gällande 1 och 2 mom., men i momenten görs vissa mindre språkliga korrigeringar.

Det föreslås att paragrafens 3 mom. ändras så att där föreskrivs om avgiftsfrihet för examen på mellannivå eller ett delprov i en sådan examen i vissa situationer. Största delen av de personer som hör till målgruppen för allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd deltar i integrationsutbildningen och får därmed möjlighet att påvisa de språkkunskaper som avses i förslaget till 11 b § 1 mom. 3 punkten i lagen om allmänt stöd avgiftsfritt genom det intyg som fås som avslutning på integrationsutbildningen för att få allmänt stöd. Integrationsutbildningen är avgiftsfri för de personer som deltar i den. Inom målgruppen för integrationsstöd finns emellertid också sådana personer som inte deltar i integrationsutbildning på grund av sina egna färdigheter, kunskaper eller behov. Det bör således vara möjligt även för dessa personer att påvisa språkkunskaperna avgiftsfritt för att eftersträva vanligt allmänt stöd. Av denna orsak föreslås det i propositionen att dessa personer ska kunna delta i YKI-examen på mellannivå eller i ett delprov i en sådan examen avgiftsfritt en gång och påvisa sina språkkunskaper i samband

med det. Avsikten är att erbjuda de personer som omfattas av integrationsstöd en avgiftsfri möjlighet att påvisa tillräckliga språkkunskaper för att erhålla vanligt allmänt stöd. Avgiftsfria möjligheter att påvisa språkkunskaperna är således deltagande i integrationsutbildning eller avgiftsfri YKI-examen på mellannivå eller ett delprov i en sådan examen. Personer som har erbjudits en avgiftsfri möjlighet att påvisa språkkunskaperna inom integrationsutbildningen ska således i princip inte ha rätt till avgiftsfri YKI-examen eller delprov i en sådan examen.

Enligt paragrafens 3 mom. ska med avvikelse från 1 mom. ingen avgift tas ut för deltagande i examen på mellannivå i finska eller svenska eller i ett delprov i en sådan examen av en person som får allmänt stöd i form av integrationsstöd med stöd av förslaget till 11 a § i lagen om allmänt stöd eller som inte har rätt till allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd på grund av väntetid som avses i 12 § i lagen om allmänt stöd, självrisktid som avses i 14 § i den lagen, behovsprövning som avses i 16 eller 17 § i den lagen eller en sådana begränsning i anslutning till yrkesutbildning som avses i 2 kap. 13 eller 14 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller tid utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete enligt 2 a kap. i den lagen och som på grund av sina färdigheter, kunskaper eller behov inte deltar i integrationsutbildning. Utbildningsstyrelsen ska trots sekretessbestämmelserna ha rätt att avgiftsfritt få uppgifter av Arbetskraftsmyndigheten om personer som i de situationer som avses i momentet har rätt att avgiftsfritt delta i examen på mellannivå.

Rätt att avgiftsfritt delta i examen på mellannivå i finska eller svenska eller i ett delprov i en sådan examen ska alltså tillkomma sådana personer som betalas allmänt stöd i form av integrationsstöd. Rätt att avgiftsfritt delta i examen på mellannivå eller i ett delprov i en sådana examen ska också tillkomma personer som inte betalas allmänt stöd i form av integrationsstöd i de situationer som avses i bestämmelsen, trots att de annars skulle ha rätt till allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd. Dessutom förutsätter rätt till avgiftsfritt deltagande att en sådana person på grund av sina färdigheter, kunskaper eller behov inte deltar i integrationsutbildning och sålunda inte får möjlighet att påvisa sina språkkunskaper avgiftsfritt genom det intyg som fås som avslutning på integrationsutbildningen. Utbildningsstyrelsen ska av Arbetskraftsmyndigheten få information om dessa personer. Arbetskraftsmyndigheten ska bedöma personens färdigheter, kunskaper och behov i samband med bedömningen av servicebehovet enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice eller bedömningen av kompetens och behovet av integrationstjänster enligt integrationslagen. Arbetskraftsmyndigheten kan i samband med bedömningen av behovet av integrationstjänster i fråga om vissa personer konstatera att om det inte är ändamålsenligt för personen att delta i integrationsutbildning eller någon annan tjänst som utvecklar språkkunskaperna till exempel därför att hans eller hennes kunskaper i finska eller svenska redan är på den nivå som avses i förslaget till 11 b § 1 mom. 3 punkten i lagen om allmänt stöd (B1.1).

Denna bedömning av de arbetssökandes språkkunskaper kan i princip grunda sig på en bedömning som görs av en expert på språkkunskaper, såsom en bedömning av utgångsnivån på språkkunskaperna. Även en bedömning av en persons språkkunskaper som görs av en tjänsteman inom arbetskraftsservicen kan emellertid räcka i vissa situationer, till exempel om det utifrån situationen då ärenden utträttas står klart för Arbetskraftsmyndigheten eller om Arbetskraftsmyndigheten på grund av de utbildningar som personens genomgått kan bedöma att personens kunskaper i finska eller svenska är åtminstone på den nivå som avses i förslaget till 11 b § 1 mom. 3 punkten i lagen om allmänt stöd (B1.1). Utifrån situationen då ärenden utträttas kan Arbetskraftsmyndigheten försöka göra en riktgivande bedömning av personens språkkunskaper åtminstone när det gäller tal och hörförståelse, och om personen har genomgått tidigare utbildningar, till exempel högskolestudier i finska eller svenska, kan Arbetskraftsmyndigheten eventuellt göra en riktgivande bedömning av personens kunskaper i finska eller svenska även i fråga om andra delområden av språkkunskaperna. Enligt förslaget

till 11 b § i lagen om allmänt stöd räcker det med att påvisa språkkunskaperna på två av språkkunskapernas delområden. Den arbetssökandes språkkunskaper kan också bedömas under senare diskussioner och möten mellan Arbetskraftsmyndigheten och den arbetssökande, såsom under samtal om jobbsökning eller kompletterande samtal om jobbsökning. Personer vilkas språkkunskaper bedöms vara på den nivå (B1.1) som avses i förslaget till 11 b § 1 mom. 3 punkten i lagen om allmänt stöd och som inte har deltagit i integrationsutbildningen ska ha rätt att anmäla sig avgiftsfritt till en YKI-examen på mellannivå eller delprov i en sådan examen. Informationen om dessa personer och deras rätt till avgiftsfri anmälan överförs från Arbetskraftsservicens kundinformationssystem, som upprätthålls av UF-centret, till det anmälningssystem för allmänna språkexamina som upprätthålls av Utbildningsstyrelsen.

Uppgifter om resultaten av en YKI-examen eller delprov i den överförs från Utbildningsstyrelsens integrationstjänst KOSKI, där nationella studierätter och prestationer samlas, till Arbetskraftsservicens kundinformationssystem, som upprätthålls av UF-centret. Arbetskraftsmyndighetens och UF-centrets rätt att få uppgifter om dessa resultat från Utbildningsstyrelsen baserar sig på 45 § 1 mom. 1 punkten i lagen om allmänt stöd, enligt vilken Arbetskraftsmyndigheten samt UF-centret har rätt att av statliga myndigheter få sådana uppgifter som är nödvändiga för att avgöra ett ärende som behandlas. Uppgifter om resultaten av en YKI-examen eller delprov i en sådana examen är nödvändiga för att avgöra ett ärende, eftersom påvisandet av språkkunskaper kan i enlighet med förslaget till 11 b § 1 mom. 3 punkten inverkar på nivån på en förmån som personen erhåller.

Enligt 4 mom. ska man få anmäla sig avgiftsfritt till examen eller ett delprov i examen tre gånger i de situationer som avses i 2 mom. och en gång i de situationer som avses i 3 mom. När det gäller situationer som avses i 2 mom. är det fråga om en teknisk ändring, eftersom innehållet i 3 mom. i den gällande lagen överförs till 4 mom. Den gällande regleringen ändras inte i detta avseende, utan man ska även i fortsättningen i de situationer som avses i 2 mom. få anmäla sig avgiftsfritt tre gånger till examen eller till ett delprov i examen. Hänvisningen till de situationer som avses i 3 mom. ska gälla rätten till avgiftsfri anmälan för personer som hör till målgruppen för allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd. De personer som hör till målgruppen för allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd ska när förutsättningarna enligt 3 mom. är uppfyllda få anmäla sig avgiftsfritt en gång till examen eller ett delprov i examen.

Paragrafens 5 mom. motsvarar det gällande 4 mom. I enlighet med gällande praxis ska en person som är förhindrad att delta i YKI-examen eller i ett delprov i en sådan examen, till exempel på grund av egen sjukdom, och som återkallar sin avgiftsfria anmälan före examenstillfället börjar återfå sin rätt till avgiftsfri anmälan.

13 §. Ändringssökande. I det gällande 1 mom. föreskrivs det om begäran om omprövning av ett beslut som gäller en i 7 § 1 mom. och 11 § 4 mom. avsedd ansökan. Eftersom 11 § 4 mom. enligt propositionen blir 5 mom. i den paragrafen, ändras också hänvisningen i 13 § så att den gäller 5 mom. i stället för 4 mom. Det är fråga om en teknisk ändring.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

I förslaget till 11 b § i lagen om allmänt stöd föreskrivs om de förutsättningar som gäller språkkunskaper och som gör att kraven på bosättning eller arbete i förslaget till 11 a § i lagen om allmänt stöd inte ska tillämpas. Enligt förslaget till 11 b § 3 mom. i lagen om allmänt stöd utfärdas närmare bestämmelser om de intyg som godkänns för att påvisa språkkunskaper i finska eller svenska genom förordning av statsrådet. Bemyndigandet att utfärda förordning och dess förhållande till 80 § i grundlagen bedöms mer ingående i avsnitt 12.4.

9 Ikraftträdande

Det föreslås att lagen ska träda i kraft den 1 april 2027.

De föreslagna bestämmelserna om allmänt stöd i form av integrationsstöd ska tillämpas på personer som har flyttat till Finland efter ikraftträdandet av den föreslagna lagen.

När övergångsbestämmelsen tillämpas anses en person ha flyttat till Finland den dag från och med vilken han eller hon har en bostadsadress i befolkningsdatasystemet, som upprätthålls av myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Bostadsadressen kan vara antingen fast eller tillfällig. När övergångsbestämmelsen tillämpas anses enbart en postadress inte vara en bostadsadress.

10 Verkställighet och uppföljning

Social- och hälsovårdsministeriet informerar om antagandet och stadfästandet av lagen.

Effekterna av ändringarna bör följas upp och utvärderas efteråt. Det är skäl att följa konsekvenserna för det allmänna stödet, som verkställs av Folkpensionsanstalten. Vad gäller uppföljningen av de föreslagna ändringarna är det skäl att beakta att alla de effekter som eftersträvas i propositionen inte realiserar till fullo genast efter ikraftträdandet, utan i enlighet med övergångstiden. Konsekvenserna av ändringarna realiserar under de kommande åren efter lagens ikraftträdande, eventuellt upp till tre år.

Det är sannolikt möjligt att bedöma integrationsstödet konsekvenser för stödmottagarnas sysselsättning och språkkunskapernas utveckling i efterhand med hjälp av regressionsdiskontinuitetsdesign, eftersom intervention skapar en kontrollkonstellation mellan situationen före och efter lagändringen när det gäller sysselsättningsincitamenten. Möjligheterna att genomföra en bedömning granskas tillsammans med forskare efter verkställandet av lagen. Även när det gäller dessa konsekvenser är en bedömning meningsfull först när det gått tillräckligt lång tid från verkställandet av lagen.

När det gäller den garantitid för tillgång till tjänster som föreslås ankomma på Arbetskraftsmyndighetens ansvar följs dessutom genomförandet av garantitiden av Tillstånds- och tillsynsverket genom laglighetskontrollen av Arbetskraftsservicen och Arbetskraftsmyndighetens verksamhet.

11 Förhållande till andra propositioner

11.1 Inledning

Utöver denna regeringsproposition har regeringen under vårsessionen 2026 till riksdagen överlämnat regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (RP 69/2026 rd), som beretts av social- och hälsovårdsministeriet, samt regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om främjande av integration och till lagar som har samband med den (RP 74/2026 rd), som beretts av arbets- och näringsministeriet.

I och med propositionen som gäller hemvårdsstöd förutsätter erhållande av hemvårdsstöd att hemvårdsstödtagaren har bott i Finland i minst tre års tid. Dessutom ska hemvårdsstöd betalas endast till den förälder eller vårdnadshavare som huvudsakligen sköter barnet. Syftet med de föreslagna ändringarna är att nyanlända småbarnsföräldrar oftare än för närvarande ska välja

deltagande i småbarnspedagogik som vårdform för sitt barn, och att föräldrarna oftare än för närvarande ska styras till integrationstjänster och arbetskraftsservice samt arbetsmarknaden. Kravet på bosättningsstid ska tillämpas endast om den som ansöker om hemvårdsstöd har flyttat till Finland efter ikraftträdandet av den föreslagna lagen.

I och med propositionen som gäller en reform av integrationstjänster ska ansvaret för att ordna integrationsutbildning och utbildning i grundläggande litteracitet för arbetssökande integrationskunder ligga hos den kommunala arbetskraftsmyndigheten, som ordnar utbildningarna i form av arbetskraftsutbildning. De allmänna målen för integrationen, målen för integrationsplanen samt målen för och innehållet i integrationsutbildningen förtydligas. Det ska bli smidigare att bedöma kompetensen och behovet av integrationstjänster och att utarbeta en integrationsplan. Dessutom genomförs de inbesparingar i finansieringen av integrationsfrämjande som det beslutats om.

Denna regeringsproposition, propositionen som gäller hemvårdsstöd samt propositionen som gäller en reform av integrationstjänster har eventuella sammantagna konsekvenser till exempel för ordnandet av arbetskraftsservice, särskilt integrationsutbildning och utbildningen i grundläggande litteracitet. De ändringar som föreslås i propositionen som gäller hemvårdsstöd ökar antalet personer som styrs till arbetskraftsservice och de ändringar som föreslås i propositionen som gäller en reform av integrationstjänsterna ökar antalet integrationskunder som styrs till integrationsutbildning och utbildning i grundläggande litteracitet som ordnas i form av arbetskraftsutbildning. De ändringar som föreslås i denna proposition innebär att i vissa områden borde tjänsterna ordnas eller personer styras till dem snabbare än i nuläget. De ändringar som föreslås i denna proposition innebär i sin helhet att arbetskraftsmyndigheten borde säkerställa att det finns arbetskraftsservice som motsvarar kundernas behov. Inbesparingarna i finansieringen av integrationsfrämjande riktar sig inte till tjänsterna enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice eller till exempel integrationsutbildningen, och inbesparingarna påverkar således inte verkställandet av arbetskraftsservice. I propositionen har också beaktats de finansieringsbehov som orsakas av ändringarna. En eventuell indirekt inverkan kan dock uppstå om kommunen beslutar att rikta sin statsandelsfinansiering med allmän täckning som är avsedd för verkställandet av arbetskraftsservice till något annat ändamål. De sammantagna konsekvenserna beskrivs också i avsnitt 4.2.

11.2 Samband med andra propositioner

Regeringen har riksdagen överlämnat regeringens proposition till riksdagen om genomförande av de rättsakter som bildar EU:s migrations- och asylpakt (RP 52/2026 rd), som beretts av inrikesministeriet. I den regeringspropositionen föreslås det att 8 § i lagen om allmänt stöd ändras så att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen. Om riksdagen godkänner den ändringen och de ändringar som föreslås i lagen om allmänt stöd i denna regeringsproposition, bör det ses till att propositionerna samordnas under riksdagsbehandlingen.

Regeringen har till riksdagen överlämnat regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (RP 69/2026 rd), som beretts av social- och hälsovårdsministeriet. Den regeringspropositionen har beräknats öka antalet kunder hos arbetskraftsservicen med uppskattningsvis 1 050 personer när dess effekter realiserar sig till fullo 2030. Det ökade antalet kunder har beaktats i kostnadskalkylen för den garantitid som föreslås i denna regeringsproposition. Om den ovannämnda regeringspropositionen inte godkänns i riksdagen, blir kostnaderna för garantitiden mindre än vad som uppskattats i denna proposition. De ekonomiska konsekvenserna och den ökning av antalet kunder som orsakas av den ovannämnda regeringspropositionen har behandlats mer ingående i avsnitt 4.2.1.1.

Regeringen har till riksdagen överlämnat regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om samordning av invalidpension och arbetsinkomster (RP 64/2026 rd). I den regeringspropositionen föreslås det att 15 § i lagen om allmänt stöd ändras så att 2 mom. 9 punkten ändras och en ny 10 punkt fogas till 2 mom. Om riksdagen godkänner den ändringen och de ändringar som föreslås i lagen om allmänt stöd i denna regeringsproposition, bör det ses till att propositionerna samordnas under riksdagsbehandlingen.

11.3 Förhållande till budgetpropositionen

Propositionen har samband med budgetpropositionen för 2027. Propositionen inverkar på statsbudgetens moment 33.20.52 Statsandel till grundskyddet inom arbetslöshetsförmånerna (förslagsanslag), moment 33.10.54 Bostadsbidrag (förslagsanslag), moment 33.10.57 Grundläggande utkomststöd (förslagsanslag), moment 28.90.30 Statsandel till kommunerna för ordnande av basservicen (förslagsanslag), moment 32.50.03 Främjande av integration och arbetskraftsinvandring (reservationsanslag 2 år) samt moment 29.01.02 Utbildningsstyrelsens omkostnader (reservationsanslag 2 år) i statsbudgeten.

Propositionen bedöms minska förmånsutgifterna jämfört med de nuvarande utgifterna för allmänt stöd. Förslagen i presentationen gällande integrationsstödet minskar statsandelen till grundskyddet inom arbetslöshetsförmånerna med 0,5 miljoner euro 2027 och med 6,5 miljoner euro 2030 när ändringen är fullt genomförd. Ändringarna ökar statsandelen för bostadsbidraget med 0,1 miljoner euro 2027 och med 0,7 miljoner euro 2030. På motsvarande sätt ökar behovet av anslag för grundläggande utkomststöd med 0,2 miljoner euro 2027 och med 2,1 miljoner euro fram till 2030.

Dessutom medför den föreslagna bestämmelsen om garantitid i propositionen behov av att öka kommunernas statsandel för basservicen. Kommunernas statsandel för basservicen ökas med 7,3 miljoner euro 2027 och 12,9 miljoner euro 2030 när ändringen är fullt genomförd.

De årliga ändringarna i anslagen under de enskilda momenten presenteras i tabell 10. För 2027 har kostnaderna beaktats från och med det föreslagna ikraftträdandet den 1 april 2027.

Tabell 10. Propositionens årliga ekonomiska konsekvenser för budgetens moment åren 2027–2030.

Moment, miljoner euro	2027	2028	2029	2030
Bostadsbidrag 33.10.54	0,1	0,3	0,6	0,7
Utkomststöd 33.10.57	0,2	0,8	1,7	2,1
Arbetslöshetsförmånernas grundskydd 33.20.52	-0,5	-2,6	-5,1	-6,5
Statsandel till kommunerna för ordnande av basservicen 28.90.30	7,3	10,9	12,2	12,9
Sammanlagt	7,1	9,4	9,4	9,2

Om riksdagen inte godkänner regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (RP 69/2026 rd), minskar denna propositions årliga ekonomiska konsekvenser för statsbudgetens moment 28.90.30 jämfört med vad som angetts ovan. De ekonomiska konsekvenserna och kostnaderna till följd av den ökning av antalet kunder

som orsakas av den ovannämnda regeringspropositionen behandlas mer ingående i avsnitt 4.2.1.1.

Om Europeiska unionens råd förlänger det tillfälliga skyddet genom ett nytt genomförandebeslut skulle förslaget i propositionen som gäller rätten till allmänt stöd för personer som vistas i landet med uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd öka statsandelen till grundskyddet inom arbetslöshetsförmånerna 94,5 miljoner euro 2027 under moment 33.20.52. På motsvarande sätt minskar behovet av anslag för bostadsbidrag med 4,5 miljoner euro (33.10.54) och för grundläggande utkomststöd med 69 miljoner euro 2027.

Om man beslutar att förlänga det tillfälliga skyddet, leder den ändring av lagen om allmänt stöd som gäller personer som får tillfälligt skydd till att kommunernas basserviceuppgift krymper när det gäller den gällande kostnadsersättning som betalas på grund av Arbetskraftsmyndighetens prövning och till att det finansieringsansvar som hänför sig till betalning av statens kostnadsersättning ökar med motsvarande summa. Av denna orsak är avsikten att vid behov ta in ändringar som gäller detta i statens budgetproposition för 2027 som senare överlämnas till riksdagen.

Om man beslutar att förlänga det tillfälliga skyddet, berörs moment 28.90.30 Statsandel till kommunerna för ordnande av basservicen (förslagsanslag) av en inbesparing från och med april 2027 som 2027 skulle vara uppskattningsvis cirka 5,25 miljoner euro, medan utgifterna under moment 33.20.52 Statsandel till grundskyddet inom arbetslöshetsförmånerna (förslagsanslag) skulle öka med motsvarande summa. Minskningen under det förstnämnda momentet skulle allokteras till kommunerna utifrån deras befolkning som talar ett främmande språk. Konsekvensbedömningen kan ändras särskilt på grund av osäkerheter i anslutning till den eventuella förlängningen av det tillfälliga skyddet.

Kommunens finansieringsandel av kostnaderna för grundläggande utkomststöd är 50 procent. Från och med 2027 är kommunens finansieringsandel dock 100 procent, om den sökande är 18–24 år och till familjen hör endast personer i åldern 18–24 år. Kommunens finansieringsandel beaktas genom att ett motsvarande avdrag görs från den statsandel för basservice som betalas till kommunen (moment 28.90.30). Avdraget görs med två års fördröjning, vilket innebär att förändringar i kostnaderna för grundläggande utkomststöd som genomförs från och med 2027 beaktas under momentet från och med 2029.

Det förslag i propositionen som innebär att vissa personer skulle ha möjlighet att avlägga YKI-examen på mellannivå eller ett delprov i en sådan examen avgiftsfritt skulle dessutom orsaka Utbildningsstyrelsen permanenta kostnader på uppskattningsvis cirka 10 000 euro på årsnivå. Av denna orsak överförs 10 000 euro från moment 32.50.03 (Främjande av integration och Arbetskraftsinvandring (reservationsanslag 2 år) i form av en anslagsöverföring till moment 29.01.02 (Utbildningsstyrelsens omkostnader, reservationsanslag 2 år).

12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

12.1 Jämlikhet och rätt till social trygghet

12.1.1 Bestämmelser i grundlagen som är av betydelse för propositionen

De föreslagna ändringarna anknyter till de grundläggande fri- och rättigheterna i 6 och 19 § i grundlagen. De nämnda bestämmelserna gäller jämlikhet och vars och ens rätt till social trygghet.

Enligt 6 § 1 mom. i grundlagen är alla lika inför lagen. Utöver kravet på rättslig jämlikhet uttrycker bestämmelsen också en tanke om faktisk jämlikhet. I bestämmelsen ingår ett förbud mot godtycke och ett krav på enahanda bemötande i likadana fall (RP 309/1993 rd, s. 46). Jämlikhetskravet är förpliktande också för lagstiftaren. Människor eller grupper av människor kan inte godtyckligt genom lag särbehandlas vare sig positivt eller negativt. Jämlikhetsbestämmelsen förutsätter ändå inte att alla människor i alla avseenden ska behandlas lika, om inte de förhållanden som inverkar på ärendet är likadana. Likabehandlingsaspekterna har betydelse både då man beviljar medborgarna förmåner och rättigheter enligt lag och då man ålägger dem vissa skyldigheter. Samtidigt är det typiskt för lagstiftningen att den på grund av ett visst godtagbart samhälleligt intresse behandlar människor olika bland annat för att främja faktisk jämställdhet (RP 309/1993 rd, s. 46, se också GrUU 31/2014 rd, s. 3/Ī). Grundlagsutskottet har i praktiken på etablerat sätt ansett att likställighetsprincipen inte får innebära stränga gränser för lagstiftarens prövning när en lagstiftning som avspeglar den rådande samhällsutvecklingen eftersträvas (se till exempel GrUU 102/2022 rd, avsnitt 5, GrUU 2/2011 rd, s. 2/II, GrUU 64/ 2010 rd, s. 2).

Enligt 6 § 2 mom. i grundlagen får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas bland annat på grund av kön, ursprung, språk, hälsotillstånd eller handikapp eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person. Enligt grundlagsutskottets vedertagna praxis är de krav som ska ställas på godtagbart skäl för särbehandling höga då särbehandlingen baserar sig på de i diskrimineringsförbudet avsedda orsakerna som hänför sig till personen (GrUU 68/2022 rd, stycke 5). De godtagbara skälen måste enligt utskottets praxis stå i ett sakligt och nära samband med lagens syfte (se till exempel GrUU 44/2010 rd, s. 6). Särbehandling får dock inte heller då vara godtycklig och skillnaderna får inte bli oskäligen (se till exempel GrUU 57/2016 rd, GrUB 11/2009 rd, s. 2, GrUU 60/2002 rd, s. 4, GrUU 18/2006 rd, s. 6).

I 19 § 1 mom. i grundlagen tillförsäkras alla som inte förmår skaffa sig den trygghet som behövs för ett människovärdigt liv rätten till oundgänglig försörjning och omsorg. Grundlagsutskottet har ansett att utkomststödet i praktiken kan betraktas som en garanti för den oundgängliga försörjning och omsorg som krävs för ett människovärdigt liv enligt 19 § 1 mom. i grundlagen i den mån stödet ges i pengar (GrUU 31/1997 rd, s. 2/II, GrUU 20/1998 rd, s. 2/II, GrUU 18/2001 rd, s. 3/II).

Med stöd av 19 § 2 mom. i grundlagen ska var och en genom lag garanteras rätt att få sin grundläggande försörjning tryggad bland annat vid arbetslöshet. Bestämmelsen förutsätter att lagstiftaren garanterar var och en som behöver grundläggande försörjning en subjektiv rätt till den trygghet som det allmänna genom lag är skyldigt att ordna. Den sociala tryggheten är förknippad med vissa sociala risksituationer som nämns i bestämmelsen, men också med respektive lagbestämmelser om bidragskriterier, behovsprövning och procedurer (RP 309/1993 rd, s. 74, bl.a. GrUU 55/2016 rd, s. 3, och GrUU 48/2006 rd, s. 2). Utkomstskyddet för arbetslösa utgör en sådan grundläggande försörjning som avses i 19 § 2 mom. i grundlagen, och genom lagen om utkomstskydd för arbetslösa tillgodoses den rätt att vid arbetslöshet få sin grundläggande försörjning tryggad som enligt grundlagen ska garanteras var och en (se till exempel GrUU 25/2013 rd och GrUU 41/2025 rd, s. 2).

Under vissa förutsättningar får det föreskrivas om inskränkningar i grundläggande fri- och rättigheter genom vanlig lag, men inskränkningarna ska vara noga avgränsade och tillräckligt exakt definierade. De får inte heller röra vid kärnan i en grundläggande fri- eller rättighet. Dessutom ska inskränkningarna vara nödvändiga för att uppnå ett acceptabelt syfte. De får inte heller stå i strid med Finlands internationella förpliktelser vad gäller de mänskliga rättigheterna. (GrUB 25/1994 rd.)

12.1.2 Allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd

I propositionen föreslås det att allmänt stöd i form av integrationsstöd ska betalas på grund av arbetslöshet innan arbetsvillkoret har uppfyllts genom arbete eller kravet på tre års bosättningstid har uppfyllts. Enligt förarbetena till reformen av de grundläggande fri- och rättigheterna och grundlagsutskottets etablerade praxis är tryggheten av den grundläggande försörjningen enligt 19 § 2 mom. i grundlagen i sig oberoende av den gällande sociallagstiftningen och hör alltså inte direkt samman med vissa befintliga förmånssystem (RP 309/1993 rd, s. 74/II, GrUB 25/1994 rd, s. 11/I och till exempel GrUU 55/2016 rd, s. 4, GrUU 45/2024 rd, avsnitt 4, GrUU 16/2023 rd, avsnitt 6). Grundlagen sätter alltså i princip inte något hinder för att allmänt stöd som betalas på grund av arbetslöshet under tre år efter invandringen betalas i form av integrationsstöd.

Allmänt stöd i form av integrationsstöd är en förmån på lägre nivå än vanligt allmänt stöd. Propositionen försätter arbetslösa invandrare i en annan ställning än andra arbetslösa personer när det gäller storleken på den förmån som betalas på grund av arbetslösheten. Propositionens syfte är att gradera storleken på den förmån som betalas på grund av arbetslösheten enligt hur länge en person har arbetat eller varit bosatt i Finland. Undantag från kravet på bosättningstid och arbete ska dock kunna medges på grund av verifierade tillräckligt kunskaper i ett inhemskt språk och avsikten är således att införa ett incitament att lära sig ett inhemskt språk i förmånssystemet.

Termen ”var och en” i 19 § 2 mom. i grundlagen uttrycker den linje som antogs i samband med reformen av de grundläggande fri- och rättigheterna, enligt vilken de grundläggande fri- och rättigheterna tillkommer alla som hör under Finlands jurisdiktion (RP 309/1993 rd, s. 24, 42). Grundlagsutskottet har också ansett att staten inte har en absolut skyldighet att tillförsäkra andra än dem som bor permanent inom dess territorium eller jurisdiktion de grundtrygghetsförmåner som avses i 19 § 2 mom. i grundlagen (se GrUU 48/2006 rd och GrUU 22/2004 rd). I regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av grundlagarnas stadganden om de grundläggande fri- och rättigheterna föreslogs det att det skulle föreskrivas uttryckligen att en grund för beviljande och bestämmande av de förmåner som avses i 19 § 2–4 mom. är att vederbörande arbetar eller bor i Finland (RP 309/1993 rd, s. 89). Rättigheterna i fråga var enligt regeringens proposition sådana ”att det inte är motiverat eller i praktiken möjligt att trygga dem för personer som tillfälligt vistas i Finland” (RP 309/1993 rd, s. 77/I). Bestämmelsen innehöll förutom regleringen av förutsättningarna för att få förmånen även att förmånens storlek kan graderas enligt hur länge en person har arbetat eller bott i Finland (RP 309/1993 rd, s. 77/II). Grundlagsutskottet strök regeringens föreslagna moment eftersom det var onödigt. Utskottet ansåg att den föreslagna bestämmelsen innehåller ”just det slag av kriterier som enligt de allmänna lärorna om grundläggande fri- och rättigheter, inte minst synpunkter på acceptabilitet och proportionalitet, berättigar till begränsningar av avsett slag (se GrUU 51/2024 och GrUB 25/1994 rd, s. 11). Utifrån grundlagsutskottets utlåtandep Praxis kan grundlagen anses göra det möjligt att gradera storleken på den grundtrygghetsförmån som betalas under arbetslöshet enligt hur länge en person har arbetat eller varit bosatt i Finland.

Grundlagsutskottet har brukat anse det helt möjligt att allas försörjning under arbetslöshet inte tryggas på samma sätt (GrUU 35/2012 rd, s. 2). Grundlagsutskottet har i sin utlåtandep Praxis om tryggad grundläggande försörjning likaså ansett att man för vissa persongrupper har kunnat ange strängare villkor för att de ska få förmånerna om dessa villkor uppfyllt de allmänna förutsättningarna för inskränkning av de grundläggande fri- och rättigheterna, haft ett godtagbart syfte och varit proportionerliga (t.ex. GrUU 55/2016 rd, s. 3). Det krav på tre års bosättning som föreslås för vanligt allmänt stöd måste bedömas med avseende på en proportionerlig reglering. Väntetider för utkomstskydd för arbetslösa, vissa tider utan ersättning

och självrisktider är godtagbara med avseende på 19 § i grundlagen och tämligen vanliga i lagstiftningen om social trygghet. Vänte- och självrisktiderna bör trots allt vara rimliga och de får inte vara så långa att förpliktelserna på grundval av 19 § 2 mom. i grundlagen kringgås (GrUU 48/2006 rd). Även Europeiska sociala stadgan (FördrS 78–80/2002) kan anses förutsätta att kravet på bosättningstid inte blir orimligt. Bland annat inom folk- och garantipensionen och handikappbidragen har kravet på en tre års bosättningstid ansetts vara godtagbart. Folkpensionen handlar om en förmån enligt 19 § 2 mom. i grundlagen som tryggar den grundläggande försörjningen, och bestämmelserna om den har tillkommit med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 48/2006 rd, s. 4). När det gäller pensioner och handikappbidrag handlar det å andra sidan om förmåner som vanligtvis betalas under en lång tid.

En arbetslös arbetssökande ska betalas vanligt allmänt stöd innan bosättningstiden på tre år har uppfyllts, om han eller hon har arbetat och uppfyllt arbetsvillkoret inom utkomstskyddet för arbetslösa. Förutsättningen att arbetsvillkoret ska vara uppfyllt kan betraktas som rimligt, eftersom syftet med arbetsvillkoret är att visa att personen i fråga har varit etablerad på arbetsmarknaden och fått sin utkomst genom förvärvsarbete.

För att uppfylla kravet på tre års bosättningstid ska också bosättningsperioder i ett annat EU-land, ett land som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller Schweiz kunna räknas till godo. På så vis påverkar propositionen i första hand personer som flyttar från tredjeländer, vilket i praktiken innebär att invandrare försätts i olika ställning beroende på sitt tidigare bosättningsland. Sammanräkningen av bosättningsperioder i EU-länderna, länder som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och Schweiz baserar sig på EU:s förordning om social trygghet 883/2004, som har sin rättsliga grund i EU:s fördragen. Förordningen är direkt tillämplig lagstiftning som är förpliktande för Finland.

De system som tryggar den grundläggande försörjningen ska vara så heltäckande att det inte uppstår grupper som får sitta emellan (RP 309/1993 rd, s. 74, GrUU 48/2006 rd, s. 2, GrUU 6/2009 rd, s. 8/I). Vid bedömningen av om de föreslagna bestämmelserna är proportionerliga är det av betydelse att det inte föreslås att personerna i målgruppen helt och hållet ska ställas utanför det grundskydd enligt 19 § 2 mom. i grundlagen som betalas under arbetslöshet. Innan en person får rätt till så kallat vanligt allmänt stöd som betalas på grund av tre års bosättning eller arbete som uppfyller arbetsvillkoret, betalas han eller hon allmänt stöd i form av integrationsstöd. Förslaget inverkar inte på täckningen hos de system som tryggar den grundläggande försörjningen, och förslaget ger inte upphov till några grupper vars grundläggande försörjning inte skulle tryggas under arbetslöshet.

I fråga om 19 § 2 mom. i grundlagen har det på etablerat sätt ansetts att dess krav inte motsvarar sådana lagstiftningsändringar som innebär ett väsentligt inkräktande på skyddet för grundläggande försörjning. Bestämmelsen innehåller också en skyldighet för lagstiftaren att agera. Å andra sidan har det för bestämmelsens del ansetts naturligt att den sociala tryggheten riktas och utvecklas enligt samhällets ekonomiska tillgångar (se till exempel GrUB 25/1994 rd, s. 11/I). Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att tryggandet av den grundläggande försörjningen garanteras på lång sikt. Storleken på det allmänna stöd som betalas i form av integrationsstöd skiljer sig inte särskilt mycket från beloppet av vanligt allmänt stöd. Enligt förslaget ska nivån på allmänt stöd i form av integrationsstöd vara 33,64 euro per dag (cirka 726,26 euro i månaden) enligt nivån 2026, det vill säga cirka 90 procent av nivån på vanligt allmänt stöd till fullt belopp. Vidare bör det påpekas att en person kan genom sin eget aktivitet påverka förmånens nivå snabbare än genom att fullgöra bosättningstiden på tre år. Stödsystemet belönar både sysselsättning och språkinläring och stärker således personens eget ansvar för en framgångsrik språkinläring.

Eftersom integrationsstödet ligger på en något lägre nivå än det vanliga allmänna stödet, kan det för vissa i någon mån öka behovet av sådan trygghet i sista hand som avses i 19 § 1 mom. i grundlagen på det sätt som anges i avsnitt 4.2.1.1. Ändringen inverkar dock inte i princip på de disponibla inkomsterna för denna grupp, eftersom den lilla ändringen i nivån på det orsaksbaserade stödet kompenseras i det grundläggande utkomststödet. Ur denna synvinkel har propositionen ingen beaktansvärd inverkan på dessa personers grundläggande försörjning.

Vid behovsprövning av allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd tillämpas samma inkomstgräns och samma avdragsprocent på alla mottagare av allmänt stöd. På samma sätt som annat allmänt stöd, gäller behovsprövningen av allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd sådana personer som under arbetslöshetstiden har inkomster av kontinuerlig karaktär som överskrider inkomstgränsen och som de kan använda för att trygga sin grundläggande försörjning under arbetslöshetstiden. Bestämmelserna om allmänt stöd har tillkommit med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 41/2025 rd). I enlighet med grundlagsutskottets utlåtandep Praxis hindrar inte 19 § 2 mom. i grundlagen att också bestämmelser om behovsprövning kan tas in i systemen (GrUU 41/2025 rd och GrUB 25/1994 rd, s. 10–11). Till följd av detta bedöms behovsprövningen av allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd inte vara problematisk med avseende på de grundläggande fri- och rättigheterna.

På att undvika oskäligen situationer föreslås det att kravet på bosättningsstid eller arbete inte ska tillämpas på den som inte kan påvisa sina språkkunskaper på grund av funktionsnedsättning eller någon annan motsvarande orsak. På så vis kan det säkerställas att kravet på bosättningsstid och arbete tillämpas endast på sådana personer som också har faktiska möjligheter att påverka sin situation genom såväl arbete som språkinläring.

Enligt propositionen ska integrationsstödet gälla personer som flyttar till landet tidigast vid lagens ikraftträdande. Den föreslagna lagstiftningen begränsar således inte rätten till allmänt stöd för personer som redan bor i landet före lagens ikraftträdande, och den föreslagna ändringen försämrar inte de förmåner som betalas när den träder i kraft.

12.1.3 Undantag som gäller språkkunskaper

Enligt förslaget ska förutsättningen som gäller bosättning eller arbete inte tillämpas, om personens modersmål är finska, svenska eller samiska, eller om personen har slutfört den grundläggande utbildningens lärokurs eller gymnasiet lärokurs eller avlagt studentexamen eller en examen som ger yrkesfärdigheter på finska, svenska eller samiska, eller om personen påvisar språkkunskaper som motsvarar målet i fråga om finska eller svenska enligt 26 § i integrationslagen på minst två av språkkunskapernas delområden. Språkkunskaper ska således inte vara en allmän förutsättning för att få allmänt stöd, men verifierade tillräckliga kunskaper i ett inhemskt språk ska vara en förutsättning för att avvika från kravet på tre års bosättningsstid eller arbete genom vilket arbetsvillkoret intjänas.

Språk är en av de förbjudna särbehandlingsgrunder som nämns i 6 § 2 mom. i grundlagen. Bestämmelsen om diskrimineringsförbud förbjuder å andra sidan inte all slags särbehandling av människor, även om särbehandlingen baserar sig på uttryckligen någon orsak som nämns i bestämmelsen. Det väsentliga är huruvida särbehandlingen kan motiveras på något sätt som är acceptabelt med avseende på grundrättssystemet (t.ex. GrUU 16/2016 rd, GrUU 18/2025). För att skälet ska vara godtagbart måste det enligt utskottets praxis dock ha ett reellt och fast samband med lagens syfte (t.ex. GrUU 57/2016 rd, s. 3, GrUU 44/2010 rd, s. 5–6).

Propositionens syfte är att stärka den inflyttades eget ansvar för en framgångsrik språkinläring och tillträde till arbetsmarknaden i Finland. Tillräckliga kunskaper i ett inhemskt språk har enligt undersökningar en stor betydelse för integration i samhället och sysselsättning på arbetsmarknaden i Finland. Propositionens syfte är att uppmuntra studier i inhemska språk, vilket främjar och påskyndar integrationen i det finländska samhället för personer som tillhör målgruppen. Integrationsmålet kan anses vara en med avseende på grundlagen godtagbar grund att ordna den grundläggande försörjningen för arbetslösa invandrare på ett annat sätt än för andra arbetslösa (se GrUU 55/2016 rd, s. 4 och GrUU 20/1998 rd). Ekonomiska incitament används i stor utsträckning som ett politiskt verktyg, vars effektivitet varierar från fall till fall. På det sätt som konstateras i avsnitt 4.2.1.1 kan ett ekonomiskt incitament vara en lämpligt åtgärd för att uppmuntra språkinläring genom att stärka integrationskundens eget ansvar för en framgångsrik språkinläring. På det sätt som anges i avsnitt 2.4.2 är det i ljuset av vetenskaplig litteratur motiverat att öka invandrades incitament att delta i språkutbildning. Exempelvis när grundlagsutskottet bedömde de stängare villkoren för unga under 25 än andra för att få arbetslöshetsförmåner har utskottet ansett att det är av betydelse att en ung person genom sin egen aktivitet kan försäkra sig om sin rätt till arbetslöshetsförmåner (GrUU 35/2012 rd). På de grunder som anförs ovan anser regeringen att det incitament till inläring av ett inhemskt språk som föreslås i systemet med allmänt stöd är en godtagbar metod att främja integrationen av personer som tillhör målgruppen.

Även det föreslagna undantaget som gäller språkkunskaper bör bedömas med avseende på rimliga och proportionella bestämmelser. För personer som nyligen flyttat till landet stärks färdigheterna genom åtgärder som överenskommit i integrationsplanen. Den föreslagna nivån på språkkunskaperna, som ska påvisas genom ett test, motsvarar den målsatta språknivån inom integrationsutbildningen, det vill säga fungerande grundläggande språkkunskaper. Tillräckliga kunskaper i ett inhemskt språk är vid sidan av sysselsättning den viktigaste indikationen på integration i Finland. På den finländska arbetsmarknaden krävs i allmänhet att man kan ett inhemskt språk, även om det inte krävs i alla arbetsuppgifter och situationer. På det sätt som konstateras i avsnitt 2.4.2 betonar finländska arbetsgivare fortfarande i regel kunskaper i ett inhemskt språk, en del rentav på modersmålsnivå. På det sätt som vidare beskrivs i avsnitt 2.4.2 står goda kunskaper i mottagarlandets språk hos invandrare i samband med deras tillträde till arbetsmarknaden. Till de vanligaste utmaningarna på individnivå när det gäller sysselsättning för personer med utländsk bakgrund hör bristfälliga kunskaper i de inhemska språken, vilket strävan är att påverka med de föreslagna ändringarna. Med stöd av vad som anförts ovan kan den föreslagna nivån på språkkunskaper anses vara ändamålsenlig och proportionell.

12.1.4 Garantitid för tillgång till tjänster

På det sätt som konstateras i avsnitt 4.2.2.1 kan regionala skillnader i väntetiderna för tillgång till tjänster inverka på tillgodoseendet av jämlikheten enligt 6 § i grundlagen. Den garantitid för tillgång till tjänster som avses i förslaget som gäller lagen om ordnande av arbetskraftsservice lindrar dock olägenheterna till följd av regionala skillnader, eftersom syftet med garantitiden är att väntetiden för tillgång till tjänster ska vara högst sex månader i alla områden. Då förblir de regionala skillnaderna i tillgången till tjänster skäliga. Bestämmelserna om garantitid säkerställer också att personen ges möjlighet att främja sina egna förutsättningar att uppfylla arbetsvillkoret eller påvisa den tillräckliga nivån på kunskaperna i finska eller svenska som föreslås i propositionen innan kravet på tre års bosättningsperiod uppfylls, vilket tryggar tillgodoseendet av individens grundläggande rättigheter. Genom bestämmelserna om garantitid för tillgången till tjänster får dessutom nyanlända tillgång till tjänster för att främja sina sysselsättningsfärdigheter samt sina färdigheter i ett inhemskt språk i det inledande skedet av invandringen. Även detta främjar propositionens mål att påskynda integrationen, vilket i enlighet med vad som konstaterats ovan kan anses vara en med avseende på grundlagen

godtagbar grund att ordna den grundläggande försörjningen för arbetslösa invandrare på ett annat sätt än för andra arbetslösa.

Den föreslagna garantitiden för tillgång till tjänster gäller personer som tillhör målgruppen för allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd. Bestämmelsen i 6 § i grundlagen utgör dock inget hinder för nödvändig positiv särbehandling för att trygga den faktiska jämlikheten, det vill säga åtgärder som förbättrar ställningen och förhållandena för en viss grupp (t.ex. kvinnor, barn och minoriteter) (RP 309/1993 r, s. 48).

12.1.5 Ändringsförslaget som gäller personer som får tillfälligt skydd

Enligt propositionen slopas i lagen om allmänt stöd den begränsning som gäller tillfälligt uppehållstillstånd för sådana personer som har rätt att förvärvsarbeta med stöd av uppehållstillstånd som beviljats på grund av tillfälligt skydd. För närvarande är det fråga om personer som flytt från Ukraina undan Rysslands invasion och som har anlänt till Finland från och med mars 2022. För närvarande står dessa personer utanför det grundläggande utkomstskydd som betalas under arbetslöshet, om arbetsvillkoret inte har uppfyllts. Till denna del förbättrar propositionen denna grupps rätt till grundläggande försörjning enligt 19 § 2 mom. i grundlagen. Ändringen inverkar inte på den förutsättning som innebär att erhållande av allmänt stöd förutsätter att personen ska anses vara bosatt i Finland. Fast bosättning när det gäller en person som vistas i Finland med uppehållstillstånd som beviljats på grund av tillfälligt skydd bedöms på samma sätt som för andra som vistas i Finland med uppehållstillstånd som beviljats på grund av tillfälligt skydd. Vid bedömningen beaktas vad som i 4 § i lagen om hemkommun (201/1994) föreskrivs om bestämmande av hemkommunen och bostaden där för en person som har kommit till Finland från utlandet.

Rätten till allmänt stöd för personer som fått uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd ska enligt den föreslagna ändringen upphöra när det tillfälliga skyddet upphör, om inte personen av någon annan orsak, såsom familjeband, får något annat än tillfälligt uppehållstillstånd i Finland. Den ändring som föreslås i propositionen gäller tidig integration i Finland av dem som får tillfälligt skydd och som blir kvar i landet när det tillfälliga skyddet upphör. När det tillfälliga skyddet upphör befinner sig dessa personer vad förutsättningarna för erhållandet av tillfälligt skyddet beträffar i samma ställning som andra utlänningar vilkas vistelse i Finland förutsätter uppehållstillstånd.

Tillfälligt uppehållstillstånd kan beviljas när behovet av vistelse i Finland är tillfälligt eller återresan till hemlandet har förhindrats, och det inte finns någon egentlig grund för att tillåta vistelse i Finland. När det gäller dessa personer har rätten till vistelse i Finland prövats när uppehållstillståndet beviljades, och vistelsen är inte avsedd att vara permanent. Eftersom vistelsen inte är avsedd att vara permanent, är det inte motiverat att betala social trygg som betalas på grund av arbetslöshet. När det gäller dem som får internationellt skydd har inte ännu gjorts någon motsvarande prövning i anslutning till uppehållsrätten, och för en del av personerna kan vistelsen fortsätta trots att det tillfälliga skyddet upphör.

När man beaktar målen för upphävandet av ovannämnda begränsning och att ändringen är begränsad till upphörandet av tillfälligt skydd, kan ändringen anse uppfylla de i 6 § 2 mom. i grundlagen avsedda godtagbara skälen till avvikelse från likabehandlingen av arbets sökande.

12.2 Stöd för dem som ansvarar för omsorgen om barn

Enligt 19 § 3 mom. i grundlagen ska det allmänna, enligt vad som närmare föreskrivs genom lag, tillförsäkra var och en tillräckliga social-, hälsovårds- och sjukvårdstjänster samt främja

befolkningens hälsa. Förutom att rätten till grundläggande försörjning i enlighet med 19 § 2 mom. i grundlagen ska tryggas vid arbetslöshet, sjukdom, arbetsoförmåga och under ålderdomen samt vid barnafödelse och förlust av en försörjare, föreskrivs i 19 § 3 mom. i grundlagen att det allmänna ska stödja familjerna och andra som svarar för omsorgen om barn så att de har möjligheter att trygga barnens välfärd och individuella uppväxt. Bestämmelsen fastställer en uppgift för det allmänna att uttryckligen stödja verksamheten för dem som ansvarar för omsorgen om barn och bestämmelsen omfattar även en materiell dimension i fråga om stödet för barnfamiljer (RP 309/1993 rd s. 76 och GrUB 25/1994). Detta leder till att inverkan av stödnivån också på välbefinnandet för barn till en stödmottagare ska beaktas i avgöranden som gäller social trygghet.

Finland är också bundet av FN:s konvention om barnets rättigheter, som förpliktar konventionsstaterna att för barn tillförsäkra rätt till skydd och omvårdnad, till en andel av samhällets resurser samt rätt att delta i fattande av beslut som gäller barnet självt och i samhällslivet. De rättigheter som är inskrivna i barnkonventionen bör tillgodoses i hela barnbefolkningens och i varje barns liv. I konventionen om barnets rättigheter avses med barn varje person under 18 år. Konventionens centrala principer är förbud mot diskriminering, barnets bästa, barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling samt hänsyn till barnets åsikter. Enligt konventionen vidtar konventionsstaterna alla lämpliga lagstiftningsåtgärder, administrativa och andra åtgärder för att genomföra de rättigheter som erkänns i konventionen.

Enligt artikel 2 stycke 1 i konventionen om barnets rättigheter ska konventionsstaterna respektera och tillförsäkra varje barn inom deras jurisdiktion de rättigheter som anges i konventionen utan åtskillnad av något slag och oavsett barnets eller dess föräldrars eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politisk eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, handikapp, börd eller ställning i övrigt. Konventionen innehåller således ett förbud mot diskriminering på grund av såväl barnets som dess föräldrars bakgrund eller egenskaper.

FN:s kommitté för barnets rättigheter (UNCRC) publicerar allmänna kommentarer till stöd för verkställandet av barnkonventionen, där den presenterar sin tolkning av de rättigheter som garanteras i konventionen. Enligt kommittén förutsätter skyldigheten till icke-diskriminering att staterna aktivt försöker identifiera enskilda barn och grupper av barn, beträffande vilka särskilda åtgärder kan krävas för att identifiera och tillgodose deras rättigheter. Kommittén betonar särskilt till exempel behovet av att samla in specificerade uppgifter för att kunna identifiera diskriminering eller potentiell diskriminering. För att ingripa i diskriminering kan det förutsättas ändringar i lagstiftningen, förvaltningen och resursfördelningen samt utbildningsåtgärder för att förändra attityderna. Det är skäl att betona att tillämpning av icke-diskrimineringsprincipen om lika tillgång till rättigheter inte betyder identiskt bemötande. Kommittén för mänskliga rättigheter har i sina allmänna kommentarer betonat att det är viktigt att vidta särskilda åtgärder för att lindra eller undanröja omständigheter som leder till diskriminering.

Enligt artikel 3 i konventionen om barnets rättigheter ska barnets bästa komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ. FN:s kommitté för barnets rättigheter rekommenderade i de slutsatser som de gav i juni 2023 att Finland tryggar tillräcklig försörjning för barnen genom att undvika nedskärningar i den sociala tryggheten vilka påverkar barn som löper risk att drabbas av fattigdom och marginalisering.

Den föreslagna nivåskillnaden i integrationsstödet kan vara av viss betydelse för förmågan hos en mottagare av integrationsstöd att svara för omsorgen om barn enligt 19 § 3 mom. i grundlagen. Eftersom integrationsstödet nivåskillnad i förhållande till det vanliga allmänna

stödet är ganska liten, och skillnaden i disponibla inkomster i princip gäller sådana personer som i hushållet har andra sådana tillgångar eller inkomster att hushållet inte har rätt till utkomststöd, bedöms inte det föreslagna integrationsstödet på något väsentligt sätt försämra förmågan att svara för omsorgen om barn för en mottagare av allmänt stöd. Underhållet av barn tryggas dessutom genom andra system, såsom barnbidrag, underhållsbidrag och underhållsstöd.

Propositionens syfte är att införa ett incitament för sysselsättning och inläring av ett inhemskt språk i arbetslöshetsförmånssystemet. Framgångsrik språkinläring förbättrar sysselsättningsmöjligheterna för föräldrar som svarar för omsorgen om barn. Man kan bedöma att om föräldern hittar sysselsättning har det en klart positiv inverkan även på barnens möjligheter genom att den ekonomiska situationen förbättras. Om föräldern har bättre språkkunskaper kan man också bedöma att det i sig har en positiv inverkan även på barnets situation.

12.3 Näringsfrihet och rätt till arbete

Enligt 18 § 2 mom. i grundlagen är det allmänna skyldigt att främja sysselsättningen och verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete. Bestämmelsen om främjande av sysselsättningen är till sin natur ett konstitutionellt uppdrag för det allmänna. Bestämmelsen tar inte ställning till de metoder som används för att främja sysselsättningen, utan ger det allmänna betydande frihet att överväga hur sysselsättningen kan främjas på bästa sätt. Främjande av sysselsättningen betyder dels att det allmänna ska verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete, dels att det allmänna ska försöka hindra att det uppstår en grupp permanent arbetslösa. (Se RP 309/1993 rd, s. 72, GrUU 19/2018 rd, s.2, GrUU 44/2014 rd och GrUU 17/1995 rd, s. 1–2).

Enligt andra meningen i 18 § 2 mom. i grundlagen utfärdas bestämmelser om rätten till sysselsättningsfrämjande utbildning genom lag. Utbildningens mål och förutsättningarna för att få ta del av den kan fastställas i lag. Det har ansetts möjligt att under vissa förutsättningar genom lag föreskriva att deltagande i utbildning är ett villkor för erhållande av utkomstskydd för arbetslösa. Ur såväl individens som samhällets synvinkel är det viktigt att undanröja sådan arbetslöshet som beror på bristfällig yrkesfärdighet eller utbildning (GrUU 32/1997 rd, GrUU 12/1997 rd, GrUU 17/1995 rd).

Finland har ratificerat Internationella arbetsorganisationens konvention nr 168, som antogs 1988 och som gäller främjande av sysselsättning och skydd vid arbetslöshet. I ingressen till konvention nr 168 framhålls betydelsen av arbete och produktiv sysselsättning i varje samhälle, inte bara på grund av de resurser som detta skapar för samhället utan också på grund av den inkomst som arbetstagarna uppnår, den åtföljande sociala rollen och den självkänsla som arbetstagarna vinner härigenom. I ingressen konstateras vidare att det är nödvändigt att anta nya internationella normer om främjande av full, produktiv och fritt vald sysselsättning genom alla lämpliga medel, inklusive socialförsäkring.

För att man ska klara sig på den finländska arbetsmarknaden krävs i princip tillräckliga kunskaper i ett inhemskt språk, trots att detta inte är nödvändigt i alla arbetsuppgifter eller situationer. Åtgärder som stärker kunskaperna i ett inhemskt språk hos en person som flyttat till Finland inverkar också direkt på hans eller hennes sysselsättningsmöjligheter. Ett incitament i anslutning till integrationsstödet för att förvärva de språkkunskaper som krävs på arbetsmarknaden stödjer sysselsättningsmöjligheterna samt i vidare bemärkelse verksamhetsförutsättningarna i samhället. Vid sidan av starkare språkkunskaper förbättrar integrationsstödet på det sätt som beskrivs i avsnitt 4.2.1.3 i någon mål sysselsättningsincitamenten för personer i sådana hushåll som inte får grundläggande utkomststöd, och sålunda bedöms den föreslagna ändringen stärka målgruppens sysselsättning.

Rätten till sysselsättningsfrämjande utbildning är inte ett självändamål och inbegriper inte till exempel fortlöpande rätt till olika yrkesutbildningsperioder så länge någon vill och arbetslösheten fortsätter. Till den sysselsättningsfrämjande utbildningens natur hör att den kan förbättra deltagarens möjligheter att hitta sysselsättning. I bestämmelsen förutsätts däremot inte att den sysselsättningsfrämjande utbildningen direkt ska ge sådana specialkunskaper och specialfärdigheter som behövs i yrket. Så kallad allmänbildande utbildning kan ges som sysselsättningsfrämjande utbildning särskilt när bristfällig utbildning hindrar någons sysselsättning.

Den föreslagna garantitiden för tillgång till tjänster bidrar till att stärka rätten till ändamålsenliga tjänster för en arbetsökande som hör till målgruppen för integrationsstöd. Inläringen av ett inhemskt språk främjar de arbetssökandes ställning på arbetsmarknaden och möjligheterna att hitta sysselsättning och vara aktiva i samhället. Ju snabbare en arbetssökande som hör till målgruppen för integrationsstöd får tillgång till tjänster som motsvarar hans eller hennes servicebehov, desto snabbare kan han eller hon främja sina sysselsättningsfärdigheter och sina kunskaper i finska eller svenska. De föreslagna ändringarna som gäller garantitid kan således anses vara förenliga med 18 § 2 mom. i grundlagen och stödja det allmännas skyldighet att främja sysselsättningen och verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete.

12.4 Bestämmelser på längre nivå än lag

I förslaget till 11 b § 3 mom. i lagen om allmänt stöd föreslås ett bemyndigande för statsrådet att genom förordning utfärda närmare bestämmelser som kompletterar lagen om de intyg som godkänns för att påvisa språkkunskaperna i finska eller svenska. Regleringen bör därmed bedömas med tanke på 80 § 1 mom. i grundlagen.

Enligt 80 § 1 mom. i grundlagen kan statsrådet och ministerierna utfärda förordningar med stöd av ett bemyndigande i grundlagen eller i någon annan lag. Bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag ska dock utfärdas genom lag. När det gäller bemyndiganden att utfärda förordning har det i grundlagsutskottets praxis ställts krav på att bestämmelserna ska vara exakta och noggrant avgränsade (se t.ex. GrUU 24/2021 rd, s. 4, GrUU 45/2016 rd, s. 4 och och GrUU 38/2013 rd, s. 3). Utskottet har understrukt att detta innebär att förordningar endast kan utfärdas med stöd av lagstadgad fullmakt, att bemyndigande att utfärda en förordning inte kan ges i ärenden som enligt grundlagen ska föreskrivas genom lag och att ett bemyndigande att utfärda förordning som tas in i lagen måste formuleras så att innehållet i bemyndigandet tydligt framgår av lagen och så att det avgränsas tillräckligt noggrant (se GrUU 26/2017 rd, s. 27). Utifrån 80 § i grundlagen är det väsentligt att det finns tillräckligt uttömmande grundläggande bestämmelser i lag om det som ska regleras och att ett bemyndigande i regel bör placeras i samband med den grundläggande bestämmelsen (exempelvis GrUU 10/2016 rd, s. 5 och GrUU 49/2014 rd, s. 6).

Grundlagsutskottet har ytterligare konstaterat att bestämmelserna i grundlagen begränsar tolkningen av bemyndigandebestämmelser och innehållet i bestämmelser som utfärdas med stöd av bemyndigandena. Därmed går det inte att genom förordning utfärda allmänna rättsregler om frågor som hör till området för lag (se t.ex. GrUU 10/2014 rd och GrUU 58/2010 rd). Förordningar ska således alltid utfärdas med beaktande av bemyndigandet enligt lagen men också kraven enligt 80 § 1 mom. i grundlagen, som i praktiken kan begränsa tolkningen av bemyndigandet (se GrUU 26/2017 rd, s. 27). Grundlagsutskottet har betonat att principerna för god lag beredning och en konstitutionell bedömning av bemyndigandet att utfärda förordning kräver att det i propositionsmotiven tillräckligt detaljerat beskrivs syftet med bemyndigandet att utfärda förordning (se GrUU 26/2017 rd, s. 27).

I förslaget till 11 b § 3 mom. i lagen om allmänt stöd ingår ett nytt bemyndigande att utfärda förordning. Enligt bestämmelsen utfärdas närmare bestämmelser om de intyg som godkänns för att påvisa språkkunskaperna i finska eller svenska. Enligt förslaget till 11 b § 1 mom. 3 punkten i lagen om allmänt stöd tillämpas arbetsvillkoret eller kravet på bosättningstid inte på en person som har påvisat språkkunskaper som motsvarar målet i fråga om finska eller svenska enligt 26 § i integrationslagen. Enligt 26 § i den gällande integrationslagen ska det språkliga målet i integrationsutbildningen vara att integrationskunden når fungerande och grundläggande språkkunskaper i finska eller svenska. Enligt förslaget till 11 b § 2 mom. i lagen om allmänt stöd ska dessutom de språkkunskaper som avses i 1 mom. 3 punkten påvisas på minst två av språkkunskapernas delområden, som är hörförståelse, tal, läsförståelse och skrivande. Det föreskrivs alltså på lagnivå som kravnivån på språkkunskaperna samt om minimikravet på språkkunskapernas delområden. I enlighet med bemyndigandet att utfärda förordning föreskrivs det endast om de intyg som godkänns för att påvisa språkkunskaperna genom förordning av statsrådet.

De bemyndiganden att utfärda förordning som ingår i propositionen innehåller inga bemyndiganden att utfärda bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter eller om frågor som hör till området för lagstiftningen. Bemyndigandet att utfärda bestämmelser genom förordning har på det sätt som grundlagsutskottet förutsätter begränsats till bestämmelser som preciserar lagen och till omständigheter som exakt och tydligt avgränsas i bemyndigandet.

12.5 Kommunal och annan regional självstyrelse

I förslaget till 37 a § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice föreskrivs det om en garantitid för ordnande av eller hänvisande till tjänster. Förslaget inverkar på skötseln av kommunernas uppgifter som arbetskraftsmyndigheter och förslaget ska således bedömas med avseende på 121 § i grundlagen.

Enligt 121 § 2 mom. i grundlagen ska bestämmelser om uppgifter som åläggs kommunerna utfärdas genom lag. Grundlagsutskottet har i sin utlåtandep Praxis i fråga om kommunal självstyrelse framhåvt att när kommunerna åläggs uppgifter ska det i enlighet med finansieringsprincipen ses till att kommunerna har faktiska förutsättningar att klara av dem (GrUB 25/1994 rd, s 3, GrUU 18/2001 rd, GrUU 30/2013 rd, s. 5/I, GrUU 12/2011 rd, s. 2/II, GrUU 41/2010 rd, s. 5/II). Utskottet har ansett att finansieringsuppgifter för kommunerna, med hänsyn till att självstyrelsen är skyddad i grundlagen, inte får vara så stora att de försämrar kommunernas verksamhetsvillkor på ett sätt som äventyrar kommunernas möjligheter att självständigt bestämma om sin ekonomi och därmed också om sin förvaltning (se till exempel GrUU 41/2014 rd, s. 3/II och GrUU 50/2005 rd, s. 2). En motsvarande definition ingår i artikel 9.2 i europeiska stadgan om lokal självstyrelse. Enligt den artikeln ska de lokala myndigheternas ekonomiska resurser motsvara de uppgifter som tilldelats dem i grundlag och annan lag. Med tanke på genomförandet av finansieringsprincipen är det väsentliga huruvida 166 ändringen bedöms äventyra den ekonomiska aspekten av den kommunala självstyrelsen som tryggas i 121 § i grundlagen (GrUU 34/2013 rd, s. 3/I).

Den föreslagna bestämmelsen om garantitid ger upphov till en subjektiv rätt till tjänster inom utsatt tid för de arbetssökande som tillhör bestämmelsens målgrupp. Dessutom förpliktar bestämmelsen arbetskraftsmyndigheten att ordna tjänster för den arbetssökande som motsvarar hans eller hennes servicebehov samt tjänster som motsvarar den plan som utarbetats för honom eller henne eller att hänvisa den arbetssökande till sådana tjänster senast när den arbetssökandens jobbsökningar har varit i kraft sammanlagt sex månader. Arbetskraftsmyndigheten kan uppfylla sin i lagen avsedda förpliktelse att ordna sådana tjänster

som avses i lagen om ordnande av arbetskraftsservice för den arbetssökande eller genom att hänvisa den arbetssökande till studier på eget initiativ som avses i 74 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice eller 28–31 § i integrationslagen. I propositionen har man bedömt att på grundval av servicebehovet är det i princip ändamålsenligt att hänvisa största delen av de personer som hör till målgruppen för integrationsstöd till integrationsutbildning som ordnas i form av arbetskraftsutbildning eller till studier på eget initiativ som avses i integrationslagen. Skyldigheten som gäller garantitid ska dock inte tillämpas på arbetskraftsmyndigheten, om arbetskraftsmyndigheten redan har ordnat någon annan än en i 2 mom. avsedd tjänst för den arbetssökande som kan anses främja personens sysselsättning eller utveckla personens kunskaper i finska eller svenska.

För kommunerna föreslås tilläggsfinansiering för att uppfylla förpliktelsen som gäller garantitid, vilket säkerställer deras faktiska förmåga att sköta uppgiften. Finansieringen ersätts som en del av statsandelssystemet. Sålunda kan det anses problemfritt att ålägga kommunerna den nya uppgiften som gäller garantitid.

12.6 Internationella konventioner som är bindande för Finland

Enligt artikel 14 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (nedan *Europakonventionen*) ska åtnjutandet av de fri- och rättigheter som anges i konventionen säkerställas utan diskriminering. Det generella förbudet mot diskriminering som ingår i artikel 1 stycke 1 i protokoll 12 till Europakonventionen utvidgar förbudet mot diskriminering i artikel 14 till att gälla åtnjutande av varje rättighet som anges i lag, och stycke 2 förbjuder diskriminering som utövas av en offentlig myndighet.

I Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheternas (nedan *Europadomstolen*) rättspraxis som gäller påstådd diskriminering vid beviljande av sociala trygghetsförmåner har bedömningen ofta kopplats till bestämmelserna om egendomsskydd i artikel 1 i det första tilläggsprotokollet till Europakonventionen. Enligt Europadomstolen begränsar artikeln i fråga inte konventionsstatens frihet att besluta om något socialtrygghetssystem införs eller inte, eller att välja den typ eller det belopp av förmåner som beviljas med stöd av ett sådant system. Om en konventionsstat ändå beslutar att införa ett förmånssystem, måste det vara förenligt med artikel 14 i Europakonventionen (se t.ex. *Stec and others v. the United Kingdom*, 12.4.2006, X and others v. Ireland, 22.6.2023). Europadomstolen har ansett att för att vara i harmoni med Europakonventionen måste det anföras synnerligen vägande skäl för olika behandling på grund av medborgarskap (se t.ex. *Gaygusuz v. Austria*, 16.9.1996, *Savickis and Others v. Latvia*, 9.6.2022).

Den reviderade europeiska sociala stadgan (FördrS 78–80/2002) trädde för Finlands del i kraft den 1 augusti 2002. Artikel 12 i den reviderade stadgan gäller rätten till social trygghet. Enligt artikel N till den reviderade stadgan ska tillägget till stadgan utgöra en integrerad del av densamma. Enligt en bestämmelse i tillägget får en part med avseende på förmåner som utbetalas oberoende av om försäkringspremier har betalats eller ej, uppställa krav om bosättning under viss tid innan den beviljar medborgare i annan part sådana förmåner.

Artikel E i den reviderade stadgan gäller icke-diskriminering. Enligt den ska åtnjutandet av de rättigheter som anges i stadgan säkerställas utan någon åtskillnad såsom på grund av ras, hudfärg, kön, språk, religion, politisk eller annan uppfattning, nationell härstamning eller socialt ursprung, hälsa, tillhörighet till nationell minoritet, börd eller ställning i övrigt.

Europeiska kommittén för sociala rättigheter har konstaterat att rätten till likabehandling innebär skyldighet för staterna att stryka alla diskriminerande bestämmelser i den nationella

lagstiftningen om social trygghet, så att man garantera effektiva rättigheter till social trygghet för personer som flyttar från andra parter. Kravet på likabehandling skyddar från såväl direkt som indirekt diskriminering och betyder att sociala trygghetsförmåner inte få begränsas till att gälla endast partens egna medborgare, och i fråga om dem får inte tillämpas inskränkande villkor eller krav som utlänningar har mycket svårare att uppfylla. Kommittén har dock konstaterat att ett krav om bosättning under viss tid som förutsättning för utbetalning av förmåner som är oberoende av försäkringspremier är förenligt med europeiska sociala stadgan, så länge som kravet är rimligt.

Med avseende på de ovannämnda internationella konventionerna som är förpliktande för Finland är det av betydelse att ingen åtskillnad på grund av medborgarskap föreslås i propositionen. Förutsättningarna för att få allmänt stöd och allmänt stöd i form av integrationsstöd är desamma för såväl finska som utländska medborgare. En finsk medborgare kan dock i själva verket ha lättare än en utländsk medborgare att uppfylla kravet på kunskaper i ett inhemskt språk. Uppfylld bosättningsperiod som förutsättning för beviljande av en förmån som är oberoende av försäkringspremier har dock uttryckligen godkänts i tilläggsbestämmelsen till Europeiska sociala stadgan. Det allmänna stödet är en dylik förmån som finansieras av staten och kommunerna. Det allmänna stödet finansieras dessutom med intäkter av arbetslöshetsförsäkringspremier, om personen har uppfyllt arbetsvillkoret. Enligt propositionen har en person rätt till vanligt allmänt stöd innan bosättningsperioden på tre år har uppfyllts, om han eller hon har varit i arbete som uppfyller arbetsvillkoret.

12.7 Europeiska unionens lagstiftning

De grundläggande fri- och rättigheter som erkänns i EU-rätten och i synnerhet EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna ska beaktas både i verksamhet vid EU:s organ och vid medlemsstaternas myndigheter. Enligt artikel 51 i EU-stadgan gäller bestämmelserna i stadgan EU:s medlemsstater endast när de tillämpar unionsrätten. Den bindande karaktären hos EU:s grundläggande fri- och rättigheter är emellertid inte begränsad endast till antagandet och tillämpandet av EU:s rättsakter, utan den ska beaktas även vid beredningen av den nationella lagstiftning som genomförandet av EU:s rättsakter förutsätter, liksom vid annan nationell reglering med anknytning till EU-rätten. De grundläggande rättigheter som erkänns i EU-rätten ska beaktas även när den nationella lagstiftning som utarbetas kan ha konsekvenser för genomförandet av de rättigheter som garanteras i unionsrätten.

I EU-rätten fastställs likställighetsprincipen i artikel 20 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Enligt den artikeln är alla lika inför lagen. I artikel 21.1 i EU-stadgan ingår ett förbud mot diskriminering, enligt vilket all diskriminering på grund av bland annat kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning eller någon annan sådan omständighet är förbjuden. I artikel 21.2 förbjuds dessutom diskriminering på grund av medborgarskap. Artikel 24 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna gäller barnets rättigheter. Enligt artikel 24.2 ska vid alla åtgärder som rör barn, oavsett om de vidtas av offentliga myndigheter eller privata institutioner, barnets bästa komma i främsta rummet.

Enligt artikel 34.1 i EU-stadgan erkänner och respekterar unionen rätten till tillgång till social trygghet och sociala förmåner som garanterar skydd i sådana fall som moderskap och sjukdom, olyckor i arbetet, omsorgsbehov eller ålderdom samt vid arbetslöshet i enlighet med närmare bestämmelser i unionsrätten samt internationell lagstiftning och praxis. Enligt artikel 34.2 i stadgan har dessutom var och en som är bosatt och förflyttat sig lagligt inom unionen rätt till

social trygghet och sociala förmåner i enlighet med unionsrätten och nationell lagstiftning och praxis.

I enlighet med artikel 52.1 i EU-stadgan får de grundläggande fri- och rättigheterna begränsas under vissa förutsättningar. Varje begränsning i utövandet av rättigheterna och friheterna ska vara föreskriven i lag och förenlig med det väsentliga innehållet i dessa rättigheter och friheter. Begränsningar får, med beaktande av proportionalitetsprincipen, endast göras om de är nödvändiga och faktiskt svarar mot mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen eller behovet av skydd för andra människors rättigheter och friheter.

EU-domstolen har i sin rättspraxis i fråga om direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning ansett att när medlemsstaterna beslutar om åtgärder avseende social trygghet, socialt bistånd och socialt skydd i enlighet med deras nationella lagstiftning måste dessa åtgärder vara förenliga med principen om likabehandling i det direktivet, och medlemsstaterna är således skyldiga att respektera de rättigheter och iaktta de principer som föreskrivs i stadgan, däribland de som erkänns i artikel 34 (se dom 29.7.2024, CU, de förenade målen C-112/22 och C-223/22, EU:C:2024:636).

Med avseende på de föreslagna bestämmelserna är det också av betydelse att även i Europeiska unionens migrationsdirektiv fastställs likabehandling på området för social trygghet (se närmare avsnitt 2.8 i denna proposition). I EU-rätten begränsas inte medlemsstaternas befogenheter att ordna sitt sociala trygghetssystem. Medlemsstaterna måste dock följa EU-rätten när de utöver dessa befogenheter.

I propositionen föreslås ingen särbehandling på grund av medborgarskap. Genom likställighetsprincipen förbjuds emellertid inte endast uppenbar diskriminering på grund av medborgarskap utan också alla former av förtäckt diskriminering, som i själva verket leder till samma slutresultat som genom att tillämpa andra åtskillnadsgrunder. När kravet på tre års bosättningsperiod granskas jämföras enligt propositionen bosättningsperioder i andra EU-länder, EES-länder och Schweiz med bosättningsperioder i Finland med stöd av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen.

EU-domstolen har i sin dom i målet Luevi (C-151/24, EU:C:2026:144) ansett att kravet på likabehandling enligt direktivet om kombinerade tillstånd inte gäller de särskilda icke-avgiftsfinansierade kontantförmåner som omfattas av artikel 70 i EU-förordning 883/2004. Enligt domen kan likabehandling på området för social trygghet inte anses utgöra hinder för att medlemsstaterna uppställer ett krav på bosättning för att de ska bevilja en särskild icke-avgiftsfinansierad kontantförmån. Allmänt stöd, till den del det finansieras enbart med statens finansieringsandel och finansieringsandelen för stödmottagarens hemkommun, handlar om en sådan särskild icke-avgiftsfinansierad kontantförmån.

Enligt EU-domstolen kunde sådan nationell lagstiftning inte betraktas som förenlig med principen om likabehandling enligt direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning som innebär att för att varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare ska ha rätt till en åtgärd för social trygghet, socialt bistånd eller socialt skydd måste de ha varit bosatta i den aktuella medlemsstaten i minst tio år, varav de senaste två åren utan avbrott, vilket även gäller för medlemsstatens egna medborgare, och som straffbelägger lämnandet av osann försäkran om detta bosättningsvillkor (dom 29.7.2024, CU, de förenade målen C-112/22 och C-223/22, EU:C:2024:636). Det krav på tre års bosättningsperiod som föreslås i propositionen är avsevärt kortare än de krav på tio års bosättning som EU-domstolen bedömde.

Med stöd av vad som anförts ovan anses propositionen vara förenlig med de skyldigheter som följer av EU-rätten.

12.8 Sammandrag

På de grunder som anges ovan anser regeringen att propositionen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Utifrån grundlagsutskottets utlåtandep Praxis kan villkor som gäller boende anges som förutsättning för erhållande av sociala trygghetsförmåner enligt 19 § 2–4 mom. i grundlagen. Grundlagsutskottet har i sin utlåtandep Praxis också ansett det möjligt att villkoren för att vissa persongrupper ska få förmåner är strängare än för andra. I enlighet med grundlagsutskottets utlåtandep Praxis kan uppnåendet av integrationsmålet vara förenat med sådana faktorer som motiverar att den grundläggande försörjningen under arbetslöshet för invandrare ordnas på ett sätt som avviker från andra arbetslösa.

Å andra sidan har grundlagsutskottet i sitt utlåtande GrUU 55/2016 rd om regeringens proposition RP 169/2016 rd inte ansett det trovärdigt att en försämring av de förmåner som avser att trygga den grundläggande försörjningen för invandrare gynnar integrationen av invandrarna i samhället. Grundlagsutskottet ansåg att regeringspropositionen i fråga inte anförde något i 6 § 2 mom. i grundlagen förutsatt godtagbart skäl för att integrationsstödet för arbetslösa invandrare ska fastställas på en lägre nivå än de arbetslöshetsförmåner som på motsvarande grunder beviljas andra arbetslösa. Grundlagsutskottet har dock inte tidigare tagit ställning till frågan om den verifierade nivån på kunskaperna i ett inhemskt språk för en begränsad invandrargrups del inverkar på nivån för en grundtrygghetsförmån som betalas under arbetslöshet. Av denna orsak anser regeringen det önskvärt att grundlagsutskottets ger ett utlåtande om propositionen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om allmänt stöd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om allmänt stöd (48/2026) 15 §, 22 § 4 mom. 16 punkten och 34 § 1 mom.
samt
fogas till 8 § ett nytt 2 mom. och till lagen nya 11 a, 11 b och 26 a § som följer:

8 §

Begränsningar som gäller utlänningar

Den begränsning som föreskrivs i 1 mom. tillämpas inte på en person som har beviljats uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd.

11 a §

Allmänt stöd i form av integrationsstöd

Allmänt stöd i form av integrationsstöd betalas till en arbetslös arbetssökande

- 1) som inte uppfyller arbetsvillkoret enligt 5 kap. 3 § eller 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, och
- 2) som inte har varit bosatt i Finland i tre år under de föregående tio åren i enlighet med 5, 6 eller 10 § i lagen om bosättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande fall.

11 b §

Undantag som gäller allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd

Det som föreskrivs i 11 a § tillämpas inte på en person som tidigare har betalats allmänt stöd i annan form än integrationsstöd eller

- 1) vars modersmål är finska, svenska eller samiska,
- 2) som har slutfört den grundläggande utbildningens lärokurs eller gymnasiets lärokurs eller avlagt studentexamen eller en examen som ger yrkesfärdigheter på finska, svenska eller samiska,
- 3) som har påvisat språkkunskaper som motsvarar målnivån i fråga om finska eller svenska enligt 26 § i lagen om främjande av integration (681/2023), eller
- 4) som inte kan påvisa sina språkkunskaper på det sätt som avses i 2 och 3 punkten på grund av funktionsnedsättning eller någon annan motsvarande orsak.

De språkkunskaper som avses i 1 mom. 3 punkten ska påvisas på minst två av språkkunskapernas delområden, som är hörförståelse, tal, läsförståelse och skrivande.

Närmare bestämmelser om de intyg som godkänns för att påvisa de språkkunskaper i finska eller svenska som avses i 1 mom. 3 punkten utfärdas genom förordning av statsrådet.

15 §

Det allmänna stödets belopp

Det allmänna stödets fulla belopp är lika stort som den i 6 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedda inkomstrelaterade dagpenningens grunddel.

Det fulla beloppet av allmänt stöd i form av integrationsstöd är 28,05 euro per dag. På justering av beloppet tillämpas 14 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Följande bestämmelser i 4 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa tillämpas i fråga om allmänt stöd:

- 1) 1 § i det kapitlet om rätten till jämkade arbetslöshetsförmåner,
- 2) 1 a § i det kapitlet om förkortad arbetsvecka och väderhinder,
- 3) 2 § i det kapitlet om jämkningsperiod,
- 4) 3 § i det kapitlet om begränsningar,
- 5) 3 a § i det kapitlet om exceptionell bedömning av arbetstiden,
- 6) 4 § i det kapitlet om inkomst som ska beaktas vid jämkning,
- 7) 5 § 1 mom. i det kapitlet om förmånsbelopp,
- 8) 7 § i det kapitlet om sociala förmånens inverkan på arbetslöshetsförmånerna,
- 9) 8 § i det kapitlet om inverkan av stöd för hemvård av barn på arbetslöshetsförmånerna.

22 §

Skyldighet att lämna uppgifter

De förändringar i stödmottagarens omständigheter som avses i 3 mom. och som stödmottagaren omedelbart ska meddela den som betalar ut förmånen är

---

16) de dagar då mottagaren av allmänt stöd har deltagit i annan sysselsättningsfrämjande service än arbetskraftsutbildning, arbets sökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån eller frivilliga studier enligt 28–31 § i lagen om främjande av integration,

---

26 a §

Temporärt beviljande av allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd

Folkpensionsanstalten får bevilja allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd temporärt för den tid utredningen av de förutsättningar som föreskrivs i 11 a och 11 b § pågår, om de övriga förutsättningarna för att betala allmänt stöd har utretts.

34 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande och underrättelse om sökande av arbete i en annan stat

På lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden tillämpas vad som i 11 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs om lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden. Arbetskraftsmyndigheten lämnar dessutom vid behov Folkpensionsanstalten ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om de förutsättningar som föreskrivs i 11 b § 1 mom. 2–4 punkten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 11 a § tillämpas på personer som har flyttat till Finland efter ikraftträdandet av denna lag.

En person anses ha flyttat till Finland den dag från och med vilken personen har en bostadsadress i befolkningsdatasystemet.

2.

Lag

om ändring av lagen om ordnande av arbetskraftsservice

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023) en ny 37 a § som följer:

37 a §

Garantitid för tillgång till tjänster

Arbetskraftsmyndigheten svarar för att en arbetssökande som får allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd med stöd av 11 a § i lagen om allmänt stöd eller som inte har rätt till allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd på grund av väntetid som avses i 12 § i lagen om allmänt stöd, självrisktid som avses i 14 § i den lagen, behovsprövning som avses i 16 eller 17 § i den lagen eller en sådan begränsning i anslutning till yrkesutbildning som avses i 2 kap. 13 eller 14 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller tid utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete enligt 2 a kap. i den lagen, får tillgång till eller har hänvisats till en tjänst som motsvarar servicebehovet senast när den arbetssökandes jobbsökning har varit i kraft sammanlagt sex månader.

Arbetskraftsmyndigheten uppfyller den skyldighet avseende garantitid som avses i 1 mom.

1) genom att ordna jobbsökarträning eller karriärträning enligt 53 §, utbildningsprövning eller arbetsprövning enligt 54 § eller arbetskraftsutbildning enligt 7 kap. eller om den arbetssökande sysselsätts i lönesubventionerat arbete enligt 10 kap., eller

2) genom att hänvisa den arbetssökande till studier enligt 74 § eller till frivilliga studier enligt 28–31 § i lagen om främjande av integration.

Den skyldighet som avses i 1 mom. föreligger dock inte, om arbetskraftsmyndigheten redan har ordnat någon annan än en i 2 mom. avsedd tjänst för den arbetssökande som kan anses faktiskt främja personens sysselsättning eller utveckla personens kunskaper i finska eller svenska.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

3.

Lag

om ändring av lagen om allmänna språkexamina

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om allmänna språkexamina (964/2004) 10 § 2 och 3 mom., 11 § och 13 § 1 mom., sådana de lyder i lag 1106/2025, som följer:

10 §

Register för allmänna språkexamina

I registret införs examinandens namn, studentnummer, medborgarskap, kön, platsen där examen eller delprovet avlagts, examensspråket, nivån på examen eller delprovet, bedömningar av kunskapsnivån, tidpunkten för examenstillfällena, behövliga kontaktuppgifter och uppgift om användning av sådana avgiftsfria examenstillfällen som avses i 11 § 4 mom.

Uppgifter om examensspråken i de språkexamina eller delprov i sådana som personen avlagt, bedömningar av kunskapsnivån, tidpunkten för examenstillfällena samt om användning av sådana avgiftsfria examenstillfällen som avses i 11 § 4 mom. bevaras under personens livstid.

11 §

Examensavgift

Utbildningsstyrelsen tar ut en examensavgift av dem som anmält sig till examen. Bestämmelser om examensavgiftens belopp på olika kunskapsnivåer utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet med iakttagande av vad som i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) föreskrivs om avgifter för offentligrättsliga prestationer.

Med avvikelse från 1 mom. tas ingen avgift ut för deltagande i examen på högsta nivå i finska eller svenska eller i ett delprov i en sådan examen av den som

1) har avlagt examen enligt lagen om studentexamen (502/2019) eller motsvarande utländsk examen,

2) studerar i syfte att avlägga högskoleexamen,

3) har avlagt högskoleexamen.

Med avvikelse från 1 mom. tas ingen avgift ut för deltagande i examen på mellannivå i finska eller svenska eller i ett delprov i en sådan examen av en person som får allmänt stöd i form av integrationsstöd med stöd av 11 a § i lagen om allmänt stöd (48/2026) eller som inte har rätt till allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd på grund av väntetid som avses i 12 § i lagen om allmänt stöd, självrisktid som avses i 14 § i den lagen, behovsprövning som avses i 16 eller 17 § i den lagen eller en sådan begränsning i anslutning till yrkesutbildning som avses i 2 kap. 13 eller 14 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) eller tid utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete enligt 2 a kap. i den lagen och som på grund av sina färdigheter, kunskaper eller behov inte deltar i integrationsutbildning. Utbildningsstyrelsen har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få uppgifter av Arbetskraftsmyndigheten om personer som i de situationer som avses i detta moment har rätt att avgiftsfritt delta i examen på mellannivå eller i ett delprov i en sådan examen.

Anmälan till examen eller ett delprov i examen får göras avgiftsfritt tre gånger i de situationer som avses i 2 mom. och en gång i de situationer som avses i 3 mom.

Examensavgiften återbetalas till den som anmält sig till examen, om personen är förhindrad att delta i examen på grund av egen sjukdom. Avgiften återbetalas dock inte om den som anmält sig till examen inte har återkallat sin anmälan före examenstillfället börjar. Ansökan om återbetalning ska göras hos Utbildningsstyrelsen inom två veckor från dagen för examenstillfället.

13 §

Ändringsökande

Omprovning får begäras i ett beslut som gäller en i 7 § 1 mom. och 11 § 5 mom. avsedd ansökan. Bestämmelser om begäran om omprovning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 4 juni 2026

Statsminister

Petteri Orpo

Minister för social trygghet Sanni Grahn-Laasonen

1.

Lag

om ändring av lagen om allmänt stöd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om allmänt stöd (48/2026) 15 §, 22 § 4 mom. 16 punkten och 34 § 1 mom.
samt
fogas till 8 § ett nytt 2 mom. och till lagen nya 11 a, 11 b och 26 a § som följer:

Gällande lydelse

8 §

Begränsningar som gäller utlänningar

En person som inte är finsk medborgare har inte rätt till allmänt stöd, om personen har rätt att förvärvsarbeta på basis av ett tillfälligt uppehållstillstånd.

(ny)

Föreslagen lydelse

8 §

Begränsningar som gäller utlänningar

—————
Den begränsning som föreskrivs i 1 mom. tillämpas inte på en person som har beviljats uppehållstillstånd på grund av tillfälligt skydd.

11 a §

Allmänt stöd i form av integrationsstöd

Allmänt stöd i form av integrationsstöd betalas till en arbetslös arbetssökande

1) som inte uppfyller arbetsvillkoret enligt 5 kap. 3 § eller 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, och

2) som inte har varit bosatt i Finland i tre år under de föregående tio åren i enlighet med 5, 6 eller 10 § i lagen om bosättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande fall.

(ny)

11 b §

Undantag som gäller allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Det som föreskrivs i 11 a § tillämpas inte på en person som tidigare har betalats allmänt stöd i annan form än integrationsstöd eller

1) vars modersmål är finska, svenska eller samiska,

2) som har slutfört den grundläggande utbildningens lärokurs eller gymnasiets lärokurs eller avlagt studentexamen eller en examen som ger yrkesfärdigheter på finska, svenska eller samiska,

3) som har påvisat språkkunskaper som motsvarar målnivån i fråga om finska eller svenska enligt 26 § i lagen om främjande av integration (681/2023), eller

4) som inte kan påvisa sina språkkunskaper på det sätt som avses i 2 och 3 punkten på grund av funktionsnedsättning eller någon annan motsvarande orsak.

De språkkunskaper som avses i 1 mom. 3 punkten ska påvisas på minst två av språkkunskapernas delområden, som är hörförståelse, tal, läsförståelse och skrivande.

Närmare bestämmelser om de intyg som godkänns för att påvisa de språkkunskaper i finska eller svenska som avses i 1 mom. 3 punkten utfärdas genom förordning av statsrådet.

15 §

Det allmänna stödets belopp

Det allmänna stödets fulla belopp är lika stort som den i 6 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedda inkomstrelaterade dagpenningens grunddel.

Följande bestämmelser i 4 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa tillämpas i fråga om allmänt stöd:

1) 1 § i det kapitlet om rätten till jämkade arbetslöshetsförmåner,

2) 1 a § i det kapitlet om förkortad arbetsvecka och väderhinder,

3) 2 § i det kapitlet om jämningsperiod,

4) 3 § i det kapitlet om begränsningar,

5) 3 a § i det kapitlet om exceptionell bedömning av arbetstiden,

6) 4 § i det kapitlet om inkomst som ska beaktas vid jämkning,

15 §

Det allmänna stödets belopp

Det allmänna stödets fulla belopp är lika stort som den i 6 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedda inkomstrelaterade dagpenningens grunddel.

Det fulla beloppet av allmänt stöd i form av integrationsstöd är 28,05 euro per dag. På justering av beloppet tillämpas 14 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Följande bestämmelser i 4 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa tillämpas i fråga om allmänt stöd:

1) 1 § i det kapitlet om rätten till jämkade arbetslöshetsförmåner,

2) 1 a § i det kapitlet om förkortad arbetsvecka och väderhinder,

3) 2 § i det kapitlet om jämningsperiod,

4) 3 § i det kapitlet om begränsningar,

Gällande lydelse

7) 5 § 1 mom. i det kapitlet om förmånsbelopp,

8) 7 § i det kapitlet om sociala förmånens inverkan på arbetslöshetsförmånerna,

9) 8 § i det kapitlet om inverkan av stöd för hemvård av barn på arbetslöshetsförmånerna.

22 §

Skyldighet att lämna uppgifter

De förändringar i stödmottagarens omständigheter som avses i 3 mom. och som stödmottagaren omedelbart ska meddela den som betalar ut förmånen är

-----
16) de dagar då mottagaren av allmänt stöd har deltagit i annan sysselsättningsfrämjande service än arbetskraftsutbildning, arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån eller frivilliga studier enligt 28–31 § i lagen om främjande av integration (681/2023),

(ny)

34 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande och underrättelse om sökande av arbete i en annan stat

Föreslagen lydelse

5) 3 a § i det kapitlet om exceptionell bedömning av arbetstiden,

6) 4 § i det kapitlet om inkomst som ska beaktas vid jämkning,

7) 5 § 1 mom. i det kapitlet om förmånsbelopp,

8) 7 § i det kapitlet om sociala förmånens inverkan på arbetslöshetsförmånerna,

9) 8 § i det kapitlet om inverkan av stöd för hemvård av barn på arbetslöshetsförmånerna.

22 §

Skyldighet att lämna uppgifter

De förändringar i stödmottagarens omständigheter som avses i 3 mom. och som stödmottagaren omedelbart ska meddela den som betalar ut förmånen är

-----
16) de dagar då mottagaren av allmänt stöd har deltagit i annan sysselsättningsfrämjande service än arbetskraftsutbildning, arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån eller frivilliga studier enligt 28–31 § i lagen om främjande av integration,

26 a §

Temporärt beviljande av allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd

Folkpensionsanstalten får bevilja allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd temporärt för den tid utredningen av de förutsättningar som föreskrivs i 11 a och 11 b § pågår, om de övriga förutsättningarna för att betala allmänt stöd har utretts.

34 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande och underrättelse om sökande av arbete i en annan stat

Gällande lydelse

På lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden tillämpas vad som i 11 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs om lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden.

Föreslagen lydelse

På lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden tillämpas vad som i 11 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs om lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden. *Arbetskraftsmyndigheten lämnar dessutom vid behov Folkpensionsanstalten ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om de förutsättningar som föreskrivs i 11 b § 1 mom. 2–4 punkten.*

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 11 a § tillämpas på personer som har flyttat till Finland efter ikraftträdandet av denna lag.

En person anses ha flyttat till Finland den dag från och med vilken personen har en bostadsadress i befolkningsdatasystemet.

2.

Lag

om ändring av lagen om ordnande av arbetskraftsservice

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023) en ny 37 a § som följer:

Gällande lydelse
(ny)

Föreslagen lydelse
37 a §

Garantitid för tillgång till tjänster

Arbetskraftsmyndigheten svarar för att en arbetssökande som får allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd med stöd av 11 a § i lagen om allmänt stöd eller som inte har rätt till allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd på grund av väntetid som avses i 12 § i lagen om allmänt stöd, självrisktid som avses i 14 § i den lagen, behovsprövning som avses i 16 eller 17 § i den lagen eller en sådan begränsning i anslutning till yrkesutbildning som avses i 2 kap. 13 eller 14 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller tid utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete enligt 2 a kap. i den lagen, får tillgång till eller har hänvisats till en tjänst som motsvarar servicebehovet senast när den arbetssökandes jobbsökning har varit i kraft sammanlagt sex månader.

Arbetskraftsmyndigheten uppfyller den skyldighet avseende garantitid som avses i 1 mom.

1) genom att ordna jobbsökarträning eller karriärträning enligt 53 §, utbildningsprövning eller arbetsprövning enligt 54 § eller arbetskraftsutbildning enligt 7 kap. eller om den arbetssökande sysselsätts i lönesubventionerat arbete enligt 10 kap., eller

2) genom att hänvisa den arbetssökande till studier enligt 74 § eller till frivilliga studier enligt 28–31 § i lagen om främjande av integration.

Den skyldighet som avses i 1 mom. föreligger dock inte, om

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

arbetskraftsmyndigheten redan har ordnat någon annan än en i 2 mom. avsedd tjänst för den arbetssökande som kan anses faktiskt främja personens sysselsättning eller utveckla personens kunskaper i finska eller svenska.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om allmänna språkexamina

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om allmänna språkexamina (964/2004) 10 § 2 och 3 mom., 11 § och 13 § 1 mom., sådana de lyder i lag 1106/2025, som följer:

Gällande lydelse

10 §

Register över allmänna språkexamina

I registret införs examinandens namn, studentnummer, medborgarskap, kön, platsen där examen eller delprovet avlagts, examensspråket, nivån på examen eller delprovet, bedömningar av kunskapsnivån, tidpunkten för examenstillfällena, behövliga kontaktuppgifter och uppgift om användning av sådana avgiftsfria examenstillfällen som avses i 11 § 3 mom.

Uppgifter om examensspråken i de språkexamina eller delprov i sådana som personen avlagt, bedömningar av kunskapsnivån, tidpunkten för examenstillfällena samt om användning av sådana avgiftsfria examenstillfällen som avses i 11 § 3 mom. bevaras under personens livstid.

11 §

Examensavgift

Utbildningsstyrelsen tar ut en examensavgift av dem som anmält sig till examen. Bestämmelser om examensavgiftens belopp på olika kunskapsnivåer utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet med iakttagande av vad som i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) föreskrivs om avgifter för offentligt rättsliga prestationer.

Med avvikelse från 1 mom. tas ingen avgift ut för deltagande i examen på högsta nivå i

Föreslagen lydelse

10 §

Register för allmänna språkexamina

I registret införs examinandens namn, studentnummer, medborgarskap, kön, platsen där examen eller delprovet avlagts, examensspråket, nivån på examen eller delprovet, bedömningar av kunskapsnivån, tidpunkten för examenstillfällena, behövliga kontaktuppgifter och uppgift om användning av sådana avgiftsfria examenstillfällen som avses i 11 § 4 mom.

Uppgifter om examensspråken i de språkexamina eller delprov i sådana som personen avlagt, bedömningar av kunskapsnivån, tidpunkten för examenstillfällena samt om användning av sådana avgiftsfria examenstillfällen som avses i 11 § 4 mom. bevaras under personens livstid.

11 §

Examensavgift

Utbildningsstyrelsen tar ut en examensavgift av dem som anmält sig till examen. Bestämmelser om examensavgiftens belopp på olika kunskapsnivåer utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet med iakttagande av vad som i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) föreskrivs om avgifter för offentligt rättsliga prestationer.

Med avvikelse från 1 mom. tas ingen avgift ut för deltagande i examen på högsta nivå i

Gällande lydelse

finska eller svenska eller i ett delprov i en sådan examen av den som

1) har avlagt examen enligt lagen om studentexamen (502/2019) eller motsvarande utländsk examen,

2) studerar i syfte att avlägga högskoleexamen,

3) har avlagt högskoleexamen.

I de situationer som avses i 2 mom. får anmälan till examen eller ett delprov i examen göras avgiftsfritt tre gånger.

Examensavgiften återbetalas till den som anmält sig till examen, om personen är förhindrad att delta i examen på grund av egen sjukdom. Avgiften återbetalas dock inte om den som anmält sig till examen inte har återkallat sin anmälan innan examenstillfället börjar. Ansökan om återbetalning ska göras hos Utbildningsstyrelsen inom två veckor från dagen för examenstillfället.

Föreslagen lydelse

finska eller svenska eller i ett delprov i en sådan examen av den som

1) har avlagt examen enligt lagen om studentexamen (502/2019) eller motsvarande utländsk examen,

2) studerar i syfte att avlägga högskoleexamen,

3) har avlagt högskoleexamen.

Med avvikelse från 1 mom. tas ingen avgift ut för deltagande i examen på mellannivå i finska eller svenska eller i ett delprov i en sådan examen av en person som får allmänt stöd i form av integrationsstöd med stöd av 11 a § i lagen om allmänt stöd (48/2026) eller som inte har rätt till allmänt stöd som betalas i form av integrationsstöd på grund av väntetid som avses i 12 § i lagen om allmänt stöd, självrisktid som avses i 14 § i den lagen, behovsprövning som avses i 16 eller 17 § i den lagen eller en sådan begränsning i anslutning till yrkesutbildning som avses i 2 kap. 13 eller 14 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) eller tid utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete enligt 2 a kap. i den lagen och som på grund av sina färdigheter, kunskaper eller behov inte deltar i integrationsutbildning. Utbildningsstyrelsen har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få uppgifter av Arbetskraftsmyndigheten om personer som i de situationer som avses i detta moment har rätt att avgiftsfritt delta i examen på mellannivå eller i ett delprov i en sådan examen.

Anmälan till examen eller ett delprov i examen får göras avgiftsfritt tre gånger i de situationer som avses i 2 mom. och en gång i de situationer som avses i 3 mom.

Examensavgiften återbetalas till den som anmält sig till examen, om personen är förhindrad att delta i examen på grund av egen sjukdom. Avgiften återbetalas dock inte om den som anmält sig till examen inte har återkallat sin anmälan före examenstillfället börjar. Ansökan om återbetalning ska göras

Gällande lydelse

13 §

Ändringssökande

Omprovning får begäras i ett beslut som gäller en i 7 § 1 mom. och 11 § 4 mom. avsedd ansökan. Bestämmelser om begäran om omprovning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Föreslagen lydelse

hos Utbildningsstyrelsen inom två veckor från dagen för examenstillfället.

13 §

Ändringssökande

Omprovning får begäras i ett beslut som gäller en i 7 § 1 mom. och 11 § 5 mom. avsedd ansökan. Bestämmelser om begäran om omprovning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Denna lag träder i kraft den 20 .